

Facultade de Educación e Traballo Social

Presentación da Facultade

A Facultade de Educación é a escola de escolas: unha institución pública ao servizo de todas as persoas interesadas na mellora continua da educación e dos servizos sociais. Trátase dun centro universitario que se asenta sobre a historia dos centros de formación de mestres/as, educadores/as sociais e traballadores/as sociais, pero tamén sobre a historia do ensino e dos servizos sociais.

É unha facultade, polo tanto, que tenta incorporar todos os medios técnicos posibles, pero sen renunciar a un pasado que se constrúe sobre o esforzo colectivo dos profesionais e da cidadanía.

Os cambios respecto ao presente son considerables. Pero hai algo que unha facultade de educación debe contribuír a que se mantéña: o espírito solidario dos veciños/as e a percepción da escola como propia, como asunto da comunidade.

Agardo que as persoas que elixen esta facultade para realizar os seus estudos teñan esa mentalidade de pertenza a un grupo que constrúe o futuro colectivo da educación e dos servizos sociais.

A oferta educativa para o próximo curso no Centro é:

Catro títulos de Grao:

- GRADO EN EDUCACIÓN INFANTIL
- GRADO EN EDUCACIÓN PRIMARIA
- GRADO EN EDUCACIÓN SOCIAL
- GRAO EN TRABALLO SOCIAL

Catro títulos de Máster:

- Master en Dificultades de Aprendizaxe e procesos cognitivos
- Master en Intervención Multidisciplinar na Diversidade en Contextos Educativos
- Master en Investigación Psicosocioeducativa con Adolescentes en Contextos Escolares
- Master en Profesorado de Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino dos Idiomas (especialidades de Orientación, Xeografía, Historia, Humanidades, Matemáticas e Tecnoloxía) Por outra banda, durante os últimos anos, a Facultade de Empresariais e Turismo, potenciou, de forma considerable a participación dos estudantes en programas de mobilidade.

Para obter máis información visita a nosa páxina web

<http://webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php>

Equipo Decanal

O Equipo Decanal está composta polos seguintes membros:

Decana:

Dª María del Mar García Señorán

Vicedecanos/as:

D. Ramón Ángel Fernández Sobrino

Dª María del Carmen Ricoy

D. Xosé Manuel Cid Fernández

D.ª María del Pino Díaz Pereira

Secretario:

D. Antonio González Fernández

Localización**LOCALIZACIÓN DA FACULDADE.****Dirección postal:**

Facultade de Ciencias da Educación
R/. Doctor Temes, s/n 32004 Ourense

A Facultade de Ciencias da Educación atópase no denominado Edificio Facultades ou Edificio de Ferro, contando ademais con outros espazos docentes situados nos pavillóns 1 e 2.

Directorio telefónico:

Conserxería: 988 387 101

Secretaría alumnado Graos : 988-387-168, 98- 387-194, 988-36-890

Secretaría alumnado Mestrados: 988 368 893

Decanato: 988-387-159

Correo electrónico:

Secretaría alumnado: secexbo@uvigo.es

Secretaría Decanato: sdexbo@uvigo.es

Grao en Educación Primaria**Materias****Curso 1**

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
O05G120V01101	Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino	1c	6
O05G120V01102	Educación: Teoría e historia da educación	1c	6
O05G120V01103	Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 6 a 12 anos	1c	6
O05G120V01104	Socioloxía: Sociedade, cultura e pensamento	1c	6
O05G120V01105	Socioloxía: Socioloxía da educación	1c	6

O05G120V01201	Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria	2c	6
O05G120V01202	Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria	2c	6
O05G120V01203	Historia: Historia do presente	2c	6
O05G120V01204	Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento	2c	6
O05G120V01205	Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe escolar	2c	6

Curso 2

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
O05G120V01301	Aprendizaxe e desenvolvemento da motricidade na educación primaria	1c	6
O05G120V01302	Ciencias experimentais	1c	6
O05G120V01303	Lingua española	1c	6
O05G120V01304	Matemáticas e a súa didáctica I	1c	6
O05G120V01305	Xeografía	1c	6
O05G120V01401	Didáctica das artes plásticas e visuais	2c	6
O05G120V01402	Didáctica das ciencias experimentais I	2c	6
O05G120V01403	Expresión e linguaxe musical	2c	6
O05G120V01404	Lingua galega	2c	6
O05G120V01405	Matemáticas e a súa didáctica II	2c	6

Curso 3

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
O05G120V01501	Didáctica da lingua e literatura: Galego	1c	6
O05G120V01502	Didáctica das ciencias experimentais II	1c	6
O05G120V01503	Didáctica das ciencias sociais	1c	6
O05G120V01504	Innovación e investigación didáctica	1c	6
O05G120V01505	Lingua francesa e a súa didáctica	1c	6
O05G120V01506	Didáctica da lingua e literatura: Español	1c	6
O05G120V01507	Lingua inglesa e a súa didáctica	1c	6
O05G120V01601	Educación física e a súa didáctica na educación primaria	2c	6

O05G120V01602	Lingua e literatura: Galego	2c	6
O05G120V01603	Lingua e literatura: Español	2c	6
O05G120V01901	Educación ambiental para o desenvolvemento	2c	6
O05G120V01902	Educación artística	2c	6
O05G120V01903	Ética e deontoloxía profesional	2c	6
O05G120V01904	Idioma estranxeiro: Francés	2c	6
O05G120V01905	Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Francés	2c	6
O05G120V01906	Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Francés	2c	6
O05G120V01907	Idioma estranxeiro: Inglés	2c	6
O05G120V01908	Introdución ao feito relixioso e ao cristián	2c	6
O05G120V01909	Lingua estranxeira a través da literatura infantil: Francés	2c	6
O05G120V01910	Literatura infantil e xuvenil	2c	6
O05G120V01911	Recursos para o ensino das matemáticas	2c	6
O05G120V01912	Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Inglés	2c	6
O05G120V01913	Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Inglés	2c	6
O05G120V01914	Lingua estranxeira a través da literatura infantil: Inglés	2c	6
O05G120V01916	Didáctica da lingua estranxeira: Inglés	2c	6
O05G120V01931	Necesidades educativas especiais asociadas á discapacidade intelectual	2c	6
O05G120V01932	Prevenición e tratamento das dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo	2c	6
O05G120V01933	Prevenición e tratamento das dificultades na aprendizaxe da linguaxe oral	2c	6
O05G120V01934	Aspectos didácticos e organizativos da educación especial	2c	6
O05G120V01935	Bases pedagóxicas da educación especial	2c	6
Curso 4			
Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
O05G120V01981	Prácticas externas: Practicum	An	48
O05G120V01991	Traballo de Fin de Grao	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS**Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino**

Materia	Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino			
Código	O05G120V01101			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinador/a	Fernández del Río, Ana Belén			
Profesorado	Fernández del Río, Ana Belén			
Correo-e	afdel.rio@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia forma parte do módulo temático "Procesos e contextos educativos" de carácter básico, con 6 créditos ECTS; está situada no 1º curso, no primeiro cuadrimestre. Pretende proporcionar aos estudantes uns coñecementos científicos e as técnicas necesarias para reflexionar sobre os distintos aspectos e ámbitos da organización escolar para poder reflectilos nunha realidade concreta, é dicir, nun centro da nosa Comunidade Autónoma. Tenta, tanto pola actualidade dos contidos como polos ámbitos que abarca, desertar os intereses dos estudantes polos aspectos que tradicionalmente non se trataban nos currículos académicos.			

Competencias

Código	
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
CE1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar
CE2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais
CE3	Dominar os coñecementos necesarios para comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e identificar disfuncións
CE4	Identificar dificultades de aprendizaxe, informais e colaborar no seu tratamento
CE5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias
CE6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe
CE8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria
CE9	Analizar a práctica docente e as condicións institucionais que a enmarcan
CE11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula
CE12	Abordar e resolver problemas de disciplina

CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
CE14	Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática
CE15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturales
CE16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula
CE18	Participar na definición do proxecto educativo e na actividade xeral do centro atendendo a criterios de xestión de calidade
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ambito de estudo
CT6	Capacidade de xestión da información
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar
CT11	Traballo nun contexto internacional
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT14	Razoamento crítico
CT15	Compromiso ético
CT16	Aprendizaxe autónoma
CT17	Adaptación a novas situacións
CT18	Creatividade
CT19	Lideranza
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor
CT22	Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe		Competencias	
1. Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país e os condicionantes políticos e legislativos da actividade educativa e situar a escola no sistema educativo español, no contexto europeo e internacional.	CG1	CE1 CE9 CE12	CT1 CT2 CT6 CT7 CT8 CT9 CT13 CT19 CT21 CT22
2. Coñecer a lexislación que regula as escolas de Educación Primaria e a súa estrutura e os modelos de organización do espazo e materiais.	CG6	CE1 CE8 CE9 CE16	CT1 CT6 CT8 CT14 CT22
3. Valorar a importancia da estabilidade e a regularidade na contorna escolar, os horarios e os estados de ánimo do profesorado como factores que contribúen ao progreso harmónico e integral dos estudantes.	CG7 CG8 CG9	CE1 CE2 CE5 CE9 CE12	CT1 CT2 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT18 CT19 CT22

4. Planificación das secuencias de aprendizaxe e organización das situacións de traballo na aula e no espazo de xogo.	CG2	CE1	CT1
	CG4	CE2	CT2
	CG10	CE9	CT5
	CG11	CE12	CT6
	CG12	CE16	CT7
		CE18	CT8
			CT9
			CT10
			CT16
			CT18
			CT19
5. Saber traballar en equipo con outros profesionais e colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna co fin de planificar secuencias de aprendizaxe e organizar situacións de traballo na aula e no espazo de xogo identificando as peculiaridades do período de 6-12 anos.		CE1	CT1
		CE2	CT2
		CE3	CT6
		CE4	CT7
		CE9	CT8
		CE11	CT9
	CE12	CT18	
			CT19
6. Ter unha imaxe realista de si mesmo, actuar conforme ás propias conviccións, asumir responsabilidades, tomar decisións e relativizar as posibles frustracións.		CE1	CT1
		CE9	CT2
		CE12	CT6
			CT7
			CT8
			CT9
			CT14
			CT15
			CT18
			CT19
			CT21
7. Tomar conciencia da complexidade dos procesos educativos en xeral e os procesos de ensino-aprendizaxe nas etapas obrigatorias do sistema educativo.	CG3	CE1	CT1
	CG5	CE2	CT2
		CE5	CT6
		CE9	CT7
		CE12	CT8
			CT9
		CT18	
		CT19	
		CT22	
8. Analizar e aplicar distintas estratexias metodolóxicas para organizar os espazos, materiais e tempos en función de diferentes modelos didácticos e das características e necesidades do alumnado.		CE1	CT1
		CE2	CT2
		CE5	CT5
		CE6	CT6
		CE9	CT7
		CE12	CT8
			CT9
			CT12
			CT14
			CT15
		CT16	
		CT18	
		CT19	
		CT22	
9. Coñecer experiencias internacionais e exemplos de experiencias innovadoras en educación primaria e aplicalas na aula.		CE1	CT1
		CE9	CT2
		CE12	CT3
		CE13	CT4
		CE14	CT6
		CE15	CT10
			CT11
			CT13
			CT18
			CT19
		CT20	
		CT22	

10. Participar na definición de proxecto educativo e na actividade xeral do centro atendendo a criterios de control de calidade.

CE1 CT1
CE3 CT2
CE9 CT7
CE11 CT8
CE12 CT9
CT14
CT18
CT19
CT22

11. Comprender que a dinámica diaria en Educación Primaria é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.

CE1 CT1
CE9 CT2
CE12 CT6
CT7
CT8
CT13
CT17
CT19
CT21
CT22

Contidos

Tema	
1. FUNDAMENTACIÓN CONCEPTUAL	1.1. A organización escolar. 1.2. O centro como unidade organizativa: funcións directivas, de xestión pedagóxica e de administración. 1.3. O centro e a comunidade educativa.
2. SUBSISTEMA AMBIENTAL/CONCEPTUAL	2.1. A estrutura do sistema escolar.
3. SUBSISTEMA DE PLANIFICACIÓN	3.1. Plan de centro. 3.2. O centro como unidade organizativa: funcións directivas, de xestión pedagóxica e de administración escolar: características e niveis.
4. SUBSISTEMA ESTRUCTURAL	4.1. A organización de alumnos/as, mestres/as, recursos, espazos, horarios, actividades.
5.- SUBSISTEMA RELACIONAL	5.1.- A participación nos centros educativos. 5.2.- O clima organizativo. 5.3.- A cultura organizativa. 5.4.- O conflito nas organizacións educativas.
6. SUBSISTEMA DE DIRECCIÓN E LIDERADO	6.1. Dirección nas organizacións educativas. 6.2. Os proxectos de dirección. 6.3. Da dirección ao liderado.
7.- SUBSISTEMA DE CAMBIO/ DESENVOLVO ORGANIZATIVO	7.1.- Avaliación de centros. 7.2.- Análise de experiencias de organización. 7.3.- Referencia de modelos e elementos estudados a centros de Educación Primaria.
8. ORGANIZACIÓN ESCOLAR DIFERENCIADA	8.1. Análise de experiencias de organización. 8.2. Referencia de modelos e elementos estudados a centros de Educación Infantil.
9.- A ORGANIZACIÓN ESCOLAR NO PRÁCTICUM	9.1.- Achegas da Organización Escolar ao Prácticum.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	2	4
Seminario	12	8	20
Seminario	10	20	30
Traballo tutelado	12	24	36
Lección maxistral	14	42	56
Exame de preguntas obxectivas	2	2	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Seminario	A través delas, o docente facilitará e orientará aos alumnos/as no seu proceso formativo, podendo ser obxecto de atención calquera das facetas ou dimensións que inciden no mesmo (aspectos académicos, actitudinais, persoais, sociais...)

Seminario	A través dos seminarios abordaranse temas específicos que permiten profundizar os contidos da materia. Utilízanse como complemento das clases teóricas. Computan na avaliación continúa.
Traballo tutelado	O/A estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias etc.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor/a dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio que o/a estudante ten que desenvolver.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor/a dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio que o/a estudante ten que desenvolver.
Seminario	Atención aos alumnos/as ao longo do seu proceso formativo.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas		
Seminario	Levaranse a cabo actividades e traballos nos que se profundice sobre aspectos teóricos e prácticos dos contidos da materia.	30	CG1	CE1	
			CG2	CE2	
			CG3	CE5	
			CG4	CE6	
			CG5	CE8	
			CG6	CE9	
			CG7	CE12	
			CG8	CE13	
			CG9	CE14	
			CG10	CE15	
			CG11	CE16	
			CG12	CE18	
Traballo tutelado	Na avaliación dos traballos de aula dos grupos c teranse en conta os seguintes criterios: - Aspectos formais. - Calidade dos traballos. - Exposición oral se é o caso, e resposta ás preguntas expostas.	30	CG1	CE1	CT1
			CG2	CE2	CT2
			CG3	CE5	CT3
			CG4	CE6	CT4
			CG5	CE8	CT5
			CG6	CE9	CT6
			CG7	CE12	CT7
			CG8	CE13	CT8
			CG9	CE14	CT9
			CG10	CE15	CT10
			CG11	CE16	CT11
			CG12	CE18	CT12
					CT13
					CT14
					CT15
					CT16
					CT17
					CT18
					CT19
					CT20
					CT21
					CT22

Exame de preguntas obxectivas	Probas para a avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadero/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos/as seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	40	CG1	CE1	CT1
			CG2	CE2	CT2
			CG3	CE5	CT3
			CG4	CE6	CT4
			CG5	CE8	CT5
			CG6	CE9	CT6
			CG7	CE12	CT7
			CG8	CE13	CT8
			CG9	CE14	CT9
			CG10	CE15	CT10
			CG11	CE16	CT11
			CG12	CE18	CT12
					CT13
		CT14			
		CT15			
		CT16			
		CT17			
		CT18			
		CT19			
		CT20			
		CT21			
		CT22			

Outros comentarios sobre a Avaliación

A nota final da materia ten dous compoñentes:

1) Como puntuacións obtidas polos traballos realizados durante o curso (avaliación continua), até o 60%. 2) A calificación obtida na proba de preguntas obxectivas (exame), até o 40%.

As partes da materia superadas na primeira oportunidade, non serán obxecto de avaliación na segunda, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico.

Con independencia da súa asistencia ou non á clase o alumnado disfrutará de condicións equivalentes de avaliación. A data oficial dos exames poden consultarse na web da Facultade na titulación de Educación Primaria, espazo adicado a exames .

*** En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza á Facultade de Educación e Traballo Social, esta guía podería ser adaptada para entender como necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT)**

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Ainscow, M., **MEJORAR LAS ESCUELAS URBANAS. LIDERAZGO Y COLABORACIÓN**, Primera Edición, Narcea, 2008

Santos Guerra, M. A.; Lorenzo Delgado, M. y García Sánchez, J.N., **LAS ORGANIZACIONES ESCOLARES. HACIA NUEVOS MODELOS**, FUNDEC, 2001

Feito, R., **LOS RETOS DE LA PARTICIPACIÓN ESCOLAR: ELECCIÓN, CONTROL Y GESTIÓN DE CENTROS EDUCATIVOS**, Morata, 2011

Pérez Pérez, J. C. (coord.), **GESTIÓN DE CALIDAD EN LA ORGANIZACIÓN Y DIRECCIÓN DE CENTROS ESCOLARES**, Ministerio de Educación y Ciencia. Instituto de Fo, 2005

Thurler, G. y Maulini, O., **LA ORGANIZACIÓN DEL TRABAJO ESCOLAR: UNA OPORTUNIDAD PARA REPENSAR LA ESCUELA**, Primera Edición, Graó, 2000

Cantón Mayo, I; Pino Juste, M., **Organización de centros educativos en la sociedad del conocimiento**, Alianza Editorial, 2014

Bibliografía Complementaria

Bolívar Botía, A., **LOS CENTROS EDUCATIVOS COMO ORGANIZACIONES QUE APRENDEN. PROMESA Y REALIDADES**, La Muralla, 2000

Cid Sabucedo, A., **EL CLIMA ESCOLAR**, Tórculo, 2002

Cid Sabucedo, A., **LOS PROYECTOS DE DIRECCIÓN**, Auria, 2000

Cid Sabucedo, A., **MACROORGANIZACIÓN ESCOLAR. EL SISTEMA EDUCATIVO, ESTRUCTURA Y CARACTERÍSTICAS**, Departamento de Didáctica y Organización Escolar, 1996

Cid Sabucedo, A., **PRACTICUM I: PRÁCTICAS DE OBSERVACIÓN Y DE INVESTIGACIÓN. APLICACIÓN SOBRE EL CONTEXTO DONDE SE REALIZA LA ENSEÑANZA**, Copytema, 1996

Gimeno Sacristán, J., **EL SISTEMA EDUCATIVO. UNA MIRADA CRÍTICA**, CISS-Praxis-Cuadernos de Pedagogía, 2004

González González, Mª T. ; Nieto Cano, J. M. y Portela Pruaño, A., **ORGANIZACIÓN Y GESTIÓN DE CENTROS ESCOLARES**, Prentice-Hall, 2003

Grau Rubio, C., **EDUCACIÓN ESPECIAL. DE LA INTEGRACIÓN ESCOLAR A LA ESCUELA INCLUSIVA**, Promolibro, 1998

Lorenzo, M., **ORGANIZACIÓN ESCOLAR. LA COSNTRUCCIÓN DE LA ESCUELA COMO ORGANIZACIÓN**, Segunda Edición, Ediciones Pedagógicas, 1996

Matín-Moreno, Q., **BANCOS DE TALENTO: PARTICIPACIÓN DE LA COMUNIDAD EN LOS CENTROS DOCENTES**, Sanz y Torres, D. L., 2000

Pacual Pacheco, R; Villa Sánchez, A. y Auzmendi Escribano, E., **EL LIDERAZGO TRANSFORMACIONAL EN LOS CENTROS DOCENTES: UN ESTUDIO EN LAS COMUNIDADES AUTÓNOMAS DEL PAÍS VASCO Y CASTILLA-LEÓN**, Mensajero, D.L., 2006

Pérez Gómez, A. I., **LA CULTURA ESCOLAR EN LA SOCIEDAD NEOLIBERAL**, Morata, 1998

Santos Guerra, M.A.; Lorenzo Delgado, M. y García Sánchez, J.N., **LAS ORGANIZACIONES ESCOLARES: HACIA NUEVOS MODELOS**, FUNDEC, 2001

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/O05G120V01201

Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino/O05G120V01101

Aspectos didácticos e organizativos da educación especial/O05G120V01934

Bases pedagóxicas da educación especial/O05G120V01935

Prácticas externas: Practicum/O05G120V01981

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/O05G120V01201

Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino/O05G120V01101

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria/O05G120V01202

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/O05G120V01201

Outros comentarios

Tendo en conta que os contidos desta materia son obxecto constante de opinións, comentarios, debates, decisións, desde os ámbitos político, administrativo, económico e social, sería convinte, para poder estar ao día a lectura de, entre outras, as revistas *Comunidad Escolar* (<http://comunidad-escolar.pntic.mec.es/854/portada.html>) e *Participación Educativa* (http://www.educacion.es/cesces/revista/presentacion_revista.htm), así como dalgún xornal.

Esta materia enmarcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade do entorno e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

Esta materia forma parte do proxecto de innovación docente da Facultade de Educación e Traballo Social

DATOS IDENTIFICATIVOS**Educación: Teoría e historia da educación**

Materia	Educación: Teoría e historia da educación			
Código	O05G120V01102			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinador/a	Carrera Fernández, María Victoria			
Profesorado	Carrera Fernández, María Victoria Diéguez García, Nuria			
Correo-e	mavicarrera@uvigo.es			
Web	http://fcce.uvigo.es/es/docencia/profesorado/maria-victoria-carrera-fernandez/			
Descrición xeral	Como materia de formación básica, a denominada Educación. Teoría e Historia de a Educación ten como finalidade introducir ó futuro graduado/a no universo educativo a través da análise da educación como práctica cultural presente en todas as sociedades e estreitamente relacionada con cuestións sociais, económicas e políticas. Persegue que o futuro/a graduado/a coñeza e valore desde unha perspectiva crítica o concepto de educación e os seus procesos, axentes, institucións, xunto coa súa evolución histórica e co proceso de configuración do sistema educativo. Busca igualmente unha comprensión histórica, contextual e crítica do fenómeno educativo, que oriente finalmente a súa praxe profesional desde unha perspectiva reflexiva e crítica. Tamén se analizan os aspectos básicos do desenvolvemento histórico da educación en España e en Galicia, prestando especial atención á Educación Primaria e ó proceso de configuración do seu profesorado, da súa formación e da súa lexitimación socioprofesional.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos

CE1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao periodo 6-12 no contexto familiar, social e escolar
CE2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais
CE5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias
CE7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao periodo 6-12
CE9	Analizar a práctica docente e as condicións institucionais que a enmarcan
CE10	Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país e os condicionantes políticos e legislativos da actividade educativa
CE11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula
CE12	Abordar e resolver problemas de disciplina
CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
CE14	Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática
CE15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturales
CE17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria
CE19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación
CE20	Mostrar habilidades sociais para entender ás familias e facerse entender por elas
CE22	Relacionar la educación con el medio, y cooperar con las familias y la comunidad
CE23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible
CE24	Coñecer a evolución histórica da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar
CE29	Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostenible
CE34	Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico
CE62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia
CE64	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro
CE65	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica
CE66	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
CE67	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes 6-12 anos
CE68	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
CT6	Capacidade de xestión da información
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT14	Razoamento crítico
CT15	Compromiso ético
CT16	Aprendizaxe autónoma
CT17	Adaptación a novas situacións
CT18	Creatividade
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes
CT22	Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe

Competencias

Desenvolve un coñecemento reflexivo e crítico da educación que permita comprender a complexidade do proceso educativo

CB1 CG3 CE1 CT1
 CB2 CG4 CE2 CT2
 CB3 CG5 CE5 CT3
 CB4 CG6 CE7 CT5
 CB5 CG7 CE9 CT6
 CG8 CE10 CT7
 CG9 CE11 CT8
 CG10 CE12 CT9
 CG11 CE13 CT10
 CG12 CE14 CT12
 CE15 CT13
 CE17 CT14
 CE19 CT15
 CE20 CT16
 CE22 CT17
 CE23 CT18
 CE24 CT20
 CE29 CT22
 CE34
 CE62
 CE64
 CE65
 CE66
 CE67
 CE68

Valora a acción educativa do/a mestre/a na Educación Primaria como un proceso de intervención profesional, o que supón explicar, xustificar e xenerar pedagóxicamente a súa intervención

CB1 CG3 CE1 CT1
 CB2 CG4 CE2 CT3
 CB3 CG5 CE7 CT7
 CB4 CG6 CE9 CT8
 CB5 CG7 CE10 CT9
 CG8 CE11 CT12
 CG9 CE12 CT13
 CG10 CE13 CT14
 CG12 CE14 CT15
 CE15 CT17
 CE17 CT20
 CE20
 CE22
 CE23
 CE24
 CE29
 CE34
 CE62
 CE64
 CE65
 CE66
 CE67
 CE68

Contidos

Tema	
I. CONCEPTO, FINALIDADES E SISTEMAS EN EDUCACIÓN	Concepto de educación. Dimensións da educación. Educación en valores. Pares da educación. O universo educativo
II O COÑECEMENTO CIENTÍFICO DA EDUCACIÓN	Saber pedagóxico e coñecemento científico. A pedagogía como ciencia e como disciplina. O coñecemento da educación e as ciencias da educación. Achegas para a praxe educativa.
III. AXENTES E INSTITUCIÓNS EDUCATIVAS	Relacións familia, escola e comunidade. A profesión docente e o proceso de comunicación. Do centro escolar á cidade educadora. Movements e institucións educativas.
IV. TEORÍAS EDUCATIVAS CONTEMPORÁNEAS	Antecedentes e inicio da modernidade pedagóxica. A escola nova. Teorías socialistas. Teorías antiautoritarias. Teorías personalistas. Teorías críticas coa institución escolar. A teoría educativa no inicio do século XXI.
V. HISTORIA DA ESCOLA PRIMARIA	Nacemento e desenvolvemento dos sistemas educativos. Os procesos de escolarización e a educación básica. A escola primaria na súa historia e no momento actual.

Planificación

Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
---------------	--------------------	--------------

Lección maxistral	18	17	35
Traballo tutelado	4	30	34
Debate	3	0	3
Seminario	11	29	40
Traballo tutelado	6	0	6
Presentación	3	6	9
Actividades introductorias	2	0	2
Aprendizaxe colaborativa	6	4	10
Exame de preguntas obxectivas	1	10	11

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte da persoa responsable da docencia dos contidos da materia e das bases teóricas e directrices do traballo a desenvolver polo estudiantado.
Traballo tutelado	Terán como finalidade a exposición de comentarios, recensións, actividades ou traballos de tipo individual e/ou colectivo por parte do alumnado con debate posterior.
Debate	Charla aberta entre un grupo de estudantes. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral...
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico. Empréganse como complemento das sesións maxistrais, para desenvolver competencias instrumentais relacionadas co marco teórico da materia.
Traballo tutelado	O alumnado deberá realizar de forma individual e/ou grupal varios traballos sobre algúns dos temas vinculados cos contidos da materia.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o/a docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio ou proxecto. Pódese levar a cabo individual ou grupalmente.
Actividades introductorias	Actividades de presentación da materia, análise de coñecementos previos, actitudes e intereses/expectativas en relación á materia.
Aprendizaxe colaborativa	Comprende un grupo de procedementos de ensino que parten da organización da clase en pequenos grupos mixtos e heteroxéneos onde o alumnado traballa de forma coordinada entre si para desenvolver tarefas académicas e afondar na súa propia aprendizaxe.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Tempo dedicado a resolver dúbidas sobre contidos, traballos e as prácticas da materia, sexa durante o traballo na aula sexa durante o tempo de titoría docente individual fóra da aula. Seguimento individual do desenvolvemento que cada persoa presenta na aula.
Traballo tutelado	Tempo dedicado a resolver dúbidas sobre contidos, traballos e as prácticas da materia, sexa durante o traballo na aula sexa durante o tempo de titoría docente individual fóra da aula. Seguimento individual do desenvolvemento que cada persoa presenta na aula.
Probas	Descrición
Exame de preguntas obxectivas	Tempo dedicado a resolver dúbidas sobre contidos (teórico-prácticos da materia) sexa durante o traballo na aula sexa durante o tempo de titoría docente individual fóra da aula.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
------------	---------------	------------------------

Traballo tutelado	Participación activa na clase e nas actividades de aula. Entrega e presentacións/exposicións de actividades de aula (Avaliación continua)	20	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG3 CG4 CG5 CG6 CG7	CE1 CE2 CE5 CE7 CE9	CT1 CT2 CT3 CT5 CT6
				CG8 CG9 CG10 CG11 CG12	CE10 CE11 CE12 CE13 CE14	CT7 CT8 CT9 CT10 CT12
					CE15 CE17 CE19 CE20 CE22 CE23 CE24 CE29	CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT20 CT22
					CE34 CE62 CE64 CE65 CE66 CE67 CE68	
Traballo tutelado	Realización dun traballo, preferentemente grupal, cuxo tema será convido cos/as docentes, así como tutelado por estes ao longo do cuadrimestre (Avaliación continua)	40	CB1	CG8 CG12	CE10 CE64	CT1 CT3 CT6 CT8 CT14 CT16
Exame de preguntas obxectivas	Proba de carácter escrito con preguntas de opción múltiple nas que o alumnado deberá escoller a resposta correcta entre varias posibles (Avaliación final)	40	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG3 CG4 CG5 CG6 CG7	CE1 CE2 CE5 CE7 CE9	CT1 CT2 CT3 CT5 CT6
				CG8 CG9 CG10 CG11 CG12	CE10 CE11 CE12 CE13 CE14	CT7 CT8 CT9 CT10 CT12
					CE15 CE17 CE19 CE20 CE22 CE23 CE24 CE29	CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT20 CT22
					CE34 CE62 CE64 CE65 CE66 CE67 CE68	

Outros comentarios sobre a Avaliación

A) DESCRICIÓN DAS CARACTERÍSTICAS DA AVALIACIÓN

O alumnado deberá comunicar ao profesorado por ca dos dous modelos de avaliación (asistencial ou non asistencial) vai optar na primeira quincena do curso, excepto no caso do alumnado que perda o dereito á avaliación continua por faltas de asistencia. Calquera outra circunstancia deberá ser comunicada ao profesorado para os efectos da avaliación.

A **ficha** con foto e datos persoais deberá ser **entregada** ao profesor/a en as **dúas primeiras semanas de clase**.

Avaliación para o **alumnado asistente**: Realizarase segundo os seguintes parámetros: 1. Traballos de aula: 20% (2 puntos); 2. Traballo tutelado, preferentemente grupal: 40% (4 puntos); 3. Exame de preguntas obxectivas : 40% (4 puntos)

Para obter unha cualificación positiva o alumnado deberá conseguir o 50% en cada dos apartados.

Avaliación de **alumnado non asistente**: Terán a consideración de non asistentes aqueles alumnos/ as que non consigan o 80% da asistencia. A avaliación será idéntica á do alumnado asistente, coa diferenza que se substituirá "traballos de aula" por un traballo individual que se acordará o inicio de curso, consistente no desenvolvemento dun tema ou sub-tema do programa desde un enfoque teórico-práctico ou na lectura, síntese e valoración crítica dun libro relacionado co temario e convindo co profesorado na primeira quincena do curso. Así, a avaliación para o alumnado non asistente consistirá en: 1. Traballo individual teórico-práctico: 20% (2 puntos); 2. Traballo tutelado individual sobre bloques temáticos da materia: 40% (4 puntos); 3. Exame de preguntas obxectivas sobre cuestións do programa: 40% (4 puntos). Do mesmo xeito que para o alumnado asistente, para a superación da materia deberá alcanzar polo menos o 50% en todos os apartados sinalados na avaliación.

B) As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico

C) As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade (<http://fcce.uvigo.es/es/>) no espazo "datas exames"

D) Outras cuestións: en coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT)

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Colom, A.J. (Ed.), **Teorías e institucións contemporáneas de la educación**, Ariel, 2002

Colom, A.J. ; Melich J.C. (Eds.), **Después de la modernidad : nuevas filosofías de la educación**, Paidós, 2001

Freire, P., **La educación como práctica de la libertad**, Siglo XXI, 1967

Palacios, J., **La cuestión escolar. Críticas y alternativas**, Laia, 1978

Trilla, J. (Coord.), **El legado pedagógico del siglo XX para la escuela del siglo XXI**, Graó, 2001

VV.AA, **Pedagogías del Siglo XX**, 2000

Bibliografía Complementaria

Aldecoa, J. (1990), **Historia de una maestra**, Anagrama, 1990

Carrera, M.V., Lameiras, M. ; Cid, X.M., **Una pedagogía transgresora para la prevención del bullying en el aula.**, Ediciones Afrontamento, 2011

Cid, X.M., **Rosa Pons I Fabregas, unha maestra europea en Parada de Sil. Conversas co seu fillo Camilo.**, Nova Escola Galega, 2009

Delors, J. (Coord.), **La educación encierra un tesoro. Informe a la UNESCO de la Comisión Internacional sobre la educación para el siglo XXI**, Santillana, 1996

DePalma, R.; Atkinson, E. (Eds.), **Interrogating heteronormativity in primary schools: The work of the No Outsiders project.**, Trentham, 2009

Freinet, C., **Técnicas Freinet da Escola Moderna**, Edicións Xerais, 1996

García, J.L., **La sociedad educadora**, Editorial Independiente, 2000

Gimeno, J., **La educación que aún es posible. Ensayos a cerca de la cultura para la educación**, Morata, 2005

Giroux, H., **Los profesores como intelectuales. Hacia una pedagogía crítica del aprendizaje**, Paidós, 1990

Illich, I., **La sociedad desescolarizada**, Barral, 1976

Renold, E., **Girls, boys and junior sexualities: exploring children's gender and sexual relations in the primary school**, Routledge, 2005

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Historia: Historia do presente/O05G120V01203

Socioloxía: Sociedade, cultura e pensamento/O05G120V01104

Socioloxía: Socioloxía da educación/O05G120V01105

Ética e deontoloxía profesional/O05G120V01903

Outros comentarios

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

Esta materia forma parte do proxecto de innovación docente da Facultade de Educación e Traballo Social

DATOS IDENTIFICATIVOS**Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 6 a 12 anos**

Materia	Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 6 a 12 anos			
Código	O05G120V01103			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Conde Rodríguez, María Ángeles			
Profesorado	Conde Rodríguez, María Ángeles Rodríguez Enríquez, Mónica			
Correo-e	angelesconde@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Trátase dunha materia de carácter básico, situada no primeiro curso do grao de educación primaria. Facilita a comprensión das claves do desenvolvemento humano e os cambios que teñen lugar nos procesos psicolóxicos (memoria, cognición, linguaxe, etc.) ao longo do período de 6 a 12 anos. Estes coñecementos son fundamentais na formación de mestres xa que representan unha ferramenta indispensable para poder contribuír ao desenvolvemento de nenos e nenas a través dunha axeitada planificación dos seus procesos de aprendizaxe.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
CE2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais
CE3	Dominar os coñecementos necesarios para comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e identificar disfuncións
CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
CE19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT6	Capacidade de xestión da información
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT16	Aprendizaxe autónoma
CT17	Adaptación a novas situacións
CT18	Creatividade

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Coñecer as características das/os estudantes de primaria así como os seus contextos coa finalidade de estimular e potenciar o desenvolvemento persoal de nenos e nenas.	CB1 CB2 CB3	CG2 CG4	CE2	CT1 CT2
Dominar os coñecementos necesarios para comprender o desenvolvemento da personalidade das/os estudantes de primaria.	CB1 CB3	CG8	CE2 CE3	CT1 CT6
Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación en psicoloxía do desenvolvemento na idade escolar.	CB4 CB5	CG2 CG4 CG8 CG9 CG10	CE19	CT1 CT2 CT6 CT8 CT17 CT18
Traballar de modo autónomo e en equipo coa finalidade de mellorar o logro académico e desenvolver estratexias que permitan posteriormente participar na mellora dos procesos de desenvolvemento a través das prácticas educativas.	CB4 CB5	CG10	CE13 CE19	CT8 CT9 CT16 CT17

Contidos

Tema	
Paradigmas e teorías do desenvolvemento humano.	Desenvolvemento psicolóxico. Controversias conceptuais. Modelos e teorías explicativas do desenvolvemento.
Contextos e factores do desenvolvemento na idade escolar.	Contextos humanos de desenvolvemento. A interacción como contexto de desenvolvemento. Desenvolvemento, aprendizaxe, cultura e educación. Ámbitos de socialización: Socialización a través da familia. Socialización no ámbito escolar. O xogo. Os medios audiovisuais.
Desenvolvemento físico e psicomotriz dos 6 aos 12 anos.	Desenvolvemento físico e habilidades motrices. Desenvolvemento dos sistemas de acción. Desenvolvemento da grafomotricidade: debuxo e escritura.
Desenvolvemento Cognitivo e intelectual dos 6 aos 12 anos	Desenvolvemento da atención, memoria e coñecemento. Pensamento operacional concreto. A metacognición. Comunicación, linguaxe e pensamento.
Desenvolvemento comunicativo e da linguaxe entre os 6 e os 12 anos.	Comunicación, linguaxe e pensamento. Desenvolvemento da linguaxe: morfosintáctico, semántico e pragmático. Capacidade metalingüísticas. Lectura e escritura.
Desenvolvemento da personalidade e afectivo-emocional entre os 6 e os 12 anos.	Desenvolvemento afectivo. Construción da identidade. Autoconcepto e autoestima. Tipificación de xénero e roles de xénero.
Desenvolvemento social: interaccións e relacións sociais dos 6 aos 12 anos.	Coñecemento social das relacións interpersoais e dos sistemas sociais. Contexto e desenvolvemento de normas e valores. Razoamento moral e conduta moral. Conduta prosocial. Interaccións sociais e relacións co grupo de iguais.
Desenvolvemento na adolescencia.	Significado evolutivo da adolescencia. Pensamento formal. Desenvolvemento do autoconcepto. Identidade. Roles de xénero. Desenvolvemento psicosexual. Relacións sociais durante a adolescencia: familia e iguais.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Lección maxistral	10	0	10
Traballo tutelado	17	25	42
Cartafol/dossier	15	25	40
Estudo de casos	7	26	33
Exame de preguntas obxectivas	2	15	17
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	1	5	6

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Actividades introductorias Actividades dirixidas a:

- presentación da materia
- tomar contacto cos estudantes
- recoller información sobre coñecementos e motivacións dos estudantes

Lección maxistral	Exposición por parte das docentes dos contidos sobre a materia obxecto de estudo e as súas bases teóricas, así como directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a resolver polo/a estudante.
Traballo tutelado	O/a estudante presenta no grupo-clase aspectos dos contidos da materia previamente preparados, utilizando material proporcionado polo/a docente, ademais das achegas persoais que poida realizar o estudante, utilizando a bibliografía suxerida. Realízase tanto de xeito individual como empregando técnicas grupais participativas.
Cartafol/dossier	Afondamento teórico-práctico sobre os contidos da materia a través do análise de aspectos do desenvolvemento evolutivo (cognitivo, lingüístico, emocional e social) de escolares de educación primaria co obxectivo de promover actuacións, tanto para prevención como para a promoción e mellora dos mesmos. Realízase tanto de xeito individual como empregando técnicas grupais participativas.
Estudo de casos	Análise dun caso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipótese, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución. Realízase empregando técnicas grupais participativas.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Orientación sobre planificación, deseño e metodoloxía dos traballos prácticos. Supervisión e seguimento en pequenos grupos do desenvolvemento dos proxectos de prácticas.
Estudo de casos	Apoio e asesoramento para a organización sobre unha situación ou problemática xa dada ou que pode darse, partindo dos diferentes factores involucrados, a análise dos antecedentes, condicións, da situación, etc
Cartafol/dossier	Orientación sobre a planificación, elaboración e presentación de contidos da materia
Probas	Descrición
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	Orientación sobre a planificación, elaboración e presentación escrita dos traballos prácticos.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas			
Traballo tutelado	O/a estudante presenta aspectos dos contidos da materia previamente preparados utilizando a bibliografía suxerida, exposición de actividades realizados na aula e fora da mesma.	10	CB1 CB4 CB5	CG8	CE13	CT1 CT2 CT9 CT16
Cartafol/dossier	Afondamento teórico-práctico sobre os contidos da materia a través do análise de aspectos do desenvolvemento evolutivo (cognitivo, lingüístico, emocional e social) de escolares de educación primaria co obxectivo de promover actuacións, tanto para prevención como para a promoción e mellora dos mesmos.	30	CB2 CB3 CB4	CG8	CE2 CE3 CE13 CE19	CT1 CT2 CT6 CT8 CT9 CT17
Exame de preguntas obxectivas	Probas que inclúen preguntas con diferentes opcións de resposta sobre contidos da materia.	30	CB1 CB3 CB4	CG8	CE2 CE3	CT1 CT2 CT6 CT16
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	Realización dun informe escrito e, no seu caso, presentación oral das actividades prácticas nas que se desenvolvan, relacionen, organicen os coñecementos e preséntense conclusións propias por parte dos/as estudantes sobre un aspecto do desenvolvemento humano aplicado a escolares de Educación Primaria.	30	CB2 CB3 CB4 CB5		CE2 CE3 CE13 CE19	CT1 CT2 CT6 CT8 CT9 CT16 CT17 CT18

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para optar á avaliación continua esíxese a asistencia regular de, polo menos o 80%, das sesións de clase, traballos tutelados e titorías de grupos.

Para superar a materia será necesario que os estudantes obteñan en cada proba ou actividade obxecto de avaliación como mínimo o 50% da cualificación de cada apartado.

Aqueles estudantes que non superen algunha das probas de avaliación poderán recuperalas nas datas oficiais correspondentes á segunda oportunidade, no mes de Xullo, na que se avaliarán as competencias non adquiridas na primeira oportunidade.

Os estudantes que non poida seguir a avaliación continua e o traballo en grupo titorizado polos docentes realizarán unha proba de contidos teóricos sobre a materia, que suporá un 50% da nota, un comentario sobre una monografía, 20% e un traballo teórico-aplicado titorizado, ao que lle corresponderá o 30% da cualificación final. Para superar a materia será preciso que os estudantes obteñan en cada unha das partes un 50% da cualificación total das mesmas.

No caso de alumnado do Curso Ponte proporase unha avaliación alternativa que será concretada polo profesorado o día da presentación da materia ou cando se faga a consulta persoalmente.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade no espazo 'exames'

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Delval, J., **El desarrollo humano**, Siglo XXI, 1994

Donaldson, M., **La mente de los niños**, Morata, 1979

Muñoz, A., **Psicología del desarrollo en la etapa de Educación Primaria**, Pirámide, 2010

Palacios, J., Marchesi, A. y Coll, C., **Desarrollo psicológico y educación: Vol. I. Psicología Evolutiva**, Alianza Editorial, 1999

Bibliografía Complementaria

Baltes, P. B., Reese, H. W. & Nesselroade, J. R., **Métodos de investigación en psicología evolutiva: enfoque del ciclo vital**, Morata, 1981

Berger, K.S., **Psicología del desarrollo: Infancia y Adolescencia**, Editorial Médica Panamericana, 2016

Clemente, R. A. y Hernández, C., **Contextos de desarrollo psicológico y educación**, Aljibe, 1996

Córdoba, A. I.; Descals, A. y Gil, M.D., **Psicología del Desarrollo en la Edad Escolar**, Pirámide, 2006

Corral, A. y Pardo, P., **Psicología Evolutiva I. Introducción al desarrollo**, UNED, 2001

Craig, G.J., **Desarrollo Psicológico**, Prentice-Hall Hispanoamericana., 1997

Delgado, B., **Psicología del Desarrollo. Desde la Infancia a la vejez**, McGrawHill, 2009

García Madruga, J.A. y Pardo, P., **Psicología Evolutiva, Vol. 2.**, UNED, 1997

Giménez-Dasi, M. y Mariscal, S., **Psicología del Desarrollo. Desde el nacimiento a la primera infancia**, McGrawHill, 2008

González, A.M., Fuentes, M.J., de la Morena, M.L. y Barajas, C., **Psicología del desarrollo: teoría y prácticas**, Aljibe, 1995

Hoffman, L., Paris, S. y Hall, E., **Psicología del desarrollo hoy (Vol. 1 y 2)**, McGrawHill, 1995

Martí, E., **Psicología evolutiva: teorías y ámbitos de investigación**, Anthropos, 1991

Martín, C. y Navarro, J. I., **Psicología del desarrollo para docentes.**, Pirámide, 2009

Morrison, G.S., **Educación Infantil**, Pearson, 2005

Muñoz, V. y otros, **Manual de psicología del desarrollo aplicado a la educación.**, Pirámide, 2011

Ortega, R., **Creer y aprender. Curso de Psicología del desarrollo para educadores**, Visor, 1999

Palacios, J. y Rodrigo, M. J., **La familia como contexto de desarrollo humano**, Alianza Editorial., 2001

Papalia, D. y Olds, S.W., **Desarrollo humano**, McGraw-Hill Interamericana, 1997

Pérez, M., **Nuevas perspectivas en psicología del desarrollo**, Alianza Editorial., 1995

Perinat, A., **Psicología del desarrollo. Un enfoque sistémico**, Editorial UOC, 2003

Rice, F.P., **Desarrollo Humano. Estudio del Ciclo Vital**, Prentice-Hall., 1997

Trianes, M.V. y Gallardo, J.A., **Psicología de la educación y del desarrollo en contextos escolares.**, Pirámide, 2004

Trianes, M.V., **Psicología del desarrollo y de la educación.**, Pirámide, 2012

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Psicología: Prevención e tratamento das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento/O05G120V01204

Psicología: Psicología da educación: Procesos de aprendizaxe escolar/O05G120V01205

Outros comentarios

RECOMÉNDASE:

- A asistencia á primeira sesión de clase para poder coñecer os obxectivos da materia, a planificación xeral e as opcións de

avaliación da mesma.

- A asistencia continuada ás sesións de clases e ás tutorías para poder seguir o desenvolvemento da materia por parte dos estudantes

- O uso continuado da plataforma virtual na que se recollen actividades, orientacións e criterios de avaliación para o correcto desenvolvemento da materia.

- Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

-Esta materia forma parte do proxecto de innovación docente da Facultade de Educación e Traballo Social

DATOS IDENTIFICATIVOS**Socioloxía: Sociedade, cultura e pensamento**

Materia	Socioloxía: Sociedade, cultura e pensamento			
Código	O05G120V01104			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	González Arribas, Brais			
Profesorado	González Arribas, Brais			
Correo-e	brais.gonzalez.arribas@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Nesta materia abórdanse tres problemáticas esenciais: a) as relativas ás cuestións específicas que encara a filosofía contemporánea b) as que refiren aos elementos que definen a cultura actual e o xeito en que se relacionan nela a modernidade e a postmodernidade, c) as que poñen en liza as principais propostas filosóficas do s. XX e XXI. O enfoque é eminentemente filosófico: reflexivo, argumentativo e crítico.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
CE14	Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática
CE23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible
CE34	Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
CT6	Capacidade de xestión da información
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT14	Razoamento crítico

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Comprender a filosofía como saber específico que se ocupou de problemas que atinxen á totalidade	CB1 CB2 CB3	CG8	CE14 CE23 CE34	CT1 CT14
Coñecer e comprender os problemas filosóficos no seu contexto e entender a vinculación con outras manifestacións culturais do momento	CB1 CB2 CB3	CG4 CG8	CE23 CE34	CT14
Coñecer e entender os esquemas de pensamento que estiveron e están presentes na nosa configuración mental.	CB1 CB2 CB3	CG8	CE23 CE34	CT14

Cofecer as ideas que forxan o noso presente.	CB1	CG8	CE14	CT13
	CB3		CE23	CT14
	CB5		CE34	
Capacidade para organizar coherentemente ideas e argumentos	CB3	CG8	CE34	CT1 CT3 CT14
Capacidade para analizar, valorar e discutir argumentos alleos.	CB3	CG8		CT1 CT6 CT14
Capacidade para interpretar criticamente os textos e para formular problemas	CB3	CG8	CE13	CT1 CT14

Contidos

Tema

1.- A filosofía como pensamento que se ocupa de problemas específicos	1.- Introducción: filosofía, historia e problemas específicos
2.- As diversas respostas que se deron ao longo da historia dos problemas plantexados	2.1.- A modernidade como unha forma concreta de civilización. 2.2.- A filosofía no mundo global.
3.- Os esquemas de pensamento que configuraron o que somos.	3.1.- Filosofías do século XX. 3.2.- A posmodernidade.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Seminario	15	22	37
Seminario	8	0	8
Traballo tutelado	6	41.5	47.5
Lección maxistral	18.5	0	18.5
Exame de preguntas de desenvolvemento	3	34	37

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Presentación do curso e explicación de como se desenvolverán as distintas actividades que debe facer o alumnado
Seminario	Información de como se desenvolven estas sesións e presentación do tema de análise, partindo dun texto ou un documento gráfico
Seminario	Entrevistas do alumnado co profesor da materia para resolver dúbidas, asesorar, etc.
Traballo tutelado	Elaboración dun traballo de introdución á investigación vencellado cos temas da materia de estudo
Lección maxistral	Exposición, por parte do profesorado, dos temas do programa

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Seguimento por parte do profesorado dos traballos obrigatorios que se han de realizar para superar a materia. No caso de activarse o protocolo de continxencia empregaranse os medios telemáticos de atención ó alumnado: a plataforma de teledocencia, o despacho virtual e Moovi para garantir á atención ó alumnado.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Seminario	Presentación e debate dun tema.	20	CB3 CG8 CE13 CT1 CE23 CT3 CE34 CT6 CT14
Traballo tutelado	Valoración do traballo de iniciación á investigación. Serase esixente coa adecuación do resultado aos criterios esixidos para este tipo de actividade.	30	CB3 CG8 CE13 CT1 CE23 CT3 CT6 CT14
Exame de preguntas de desenvolvemento	Examen sobre o temario da materia. A xuízo do profesor/a responsable da materia, as preguntas poden ser longas, curtas e/ou tipo test.	50	CB1 CE23 CT1 CB2 CT14 CB3

Outros comentarios sobre a Avaliación

PRIMEIRA CONVOCATORIA: O alumnado presencial e o non presencial ten que alcanzar o 50% en cada unha das probas para superar a materia. SEGUNDA CONVOCATORIA: De non superar a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas exclusivamente co exame da convocatoria de xuño-xullo. Con todo, se o alumnado presentou e superou as partes prácticas durante o curso, gardaráselle a nota para facer media co exame da convocatoria de xuño-xullo, pero non se poderán presentar as prácticas na segunda convocatoria. ALUMNADO NON PRESENCIAL: O alumnado que non poida asistir á clase regularmente, non poida seguir a avaliación continuada nin asistir a titorización dos traballos, realizará as seguintes probas: 1.- Unha proba de contidos teóricos (ata 5 puntos, 50%). 2.- Un traballo, a determinar polo profesor/a (ata 3 puntos, 30%). 3.- O resumo de dous libros, a determinar polo/a profesor/a responsable da materia (ata 2 puntos 20%). Para aprobar é preciso alcanzar o 50% da puntuación en cada unha das 3 probas. Os criterios de avaliación da segunda convocatoria son os mesmos tanto para o alumnado presencial como para o non presencial.

As datas oficiais de exame poden consultarse na páxina web da Facultade, no apartado de organización académica, espazo "datos de exames".

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, por tanto, como aprobadas neste curso académico.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse para alumnado do curso ponte garantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento. Abrirase un cartafol específico na plataforma Moovi na cal se informará das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para alumnado do curso ponte ou profesionais en exercicio.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Ayestarán, Ignacio, **Filosofía en un mundo global**, Cátedra, 2008

Giner, Salvador, **Historia del pensamiento social**, Ariel, 2008

Liotard, Jean-François, **La condición postmoderna. Informe sobre el saber**, Cátedra, 1994

Butler, Judith, **El género en disputa. El feminismo y la subversión de la identidad**, Paidós, 2007

Foucault, Michel, **Vigilar y castigar**, Siglo XXI, 2003

Heidegger, Martin, **Carta sobre el humanismo**, Alianza, 2010

Toulmin, Stephen, **Cosmópolis. El trasfondo de la modernidad**, Península, 2001

Derrida, Jacques, **Posiciones**, Pre-Textos, 2014

Horkheimer, Max & Adorno, Theodor W., **Dialéctica de la Ilustración**, Trotta, 2018

Rancière, Jacques, **El maestro Ignorante**, Laertes, 2003

Fanon, Frantz, **Los condenados de la tierra**, Txalaparta, 1999

de Beauvoir, Simone, **El segundo sexo**, Cátedra, 2017

Latouche, Serge & Harpagès Didier, **La hora del decrecimiento**, Octaedro, 2011

Horta, Óscar, **Na defensa dos animais**, Axóuxere, 2019

Arribas, Brais, **Transhumanismo**, Euseino?, 2021

Bibliografía Complementaria

Vidarte, Paco e Rampérez, Fernando, **Filosofías del siglo XX**, Síntesis, 2005

Marcuse, Herbert, **El Hombre unidimensional: ensayo sobre la ideología de la sociedad industrial avanzada**, Planeta-Agostini, 1993

Cruz, Manuel, **Filosofía contemporánea**, Taurus, 2002

Peretti, Cristina e Rodríguez Marciel, Cristina (eds.), **12 pensadores (y uno más) para el siglo XXI**, Dykinson, 2014

Mbembe, Achille, **Crítica de la razón negra**, Futuro anterior, 2016

Mies, Maria & Shiva, Vandana, **Ecofeminismo**, Icaria, 2014

Arribas, Brais, **Vir a menos: crítica da razón nihilista**, Axóuxere, 2019

Bourdieu, Pierre & Passeron Jean-Claude, **La reproducción**, Siglo XXI, 2019

Lipman, Matthew et. Alii, **La filosofía en el aula**, Ediciones de la Torre, 1992

Díaz, Esther, **Posmodernidad**, Biblos, 1999

Recomendacións

Outros comentarios

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta

filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Socioloxía: Socioloxía da educación**

Materia	Socioloxía: Socioloxía da educación			
Código	O05G120V01105			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Casado Neira, David Durán Vázquez, José Francisco			
Profesorado	Casado Neira, David			
Correo-e	dcneira@uvigo.gal joseduran@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.gal/dcneira			
Descrición xeral	Nesta materia abórdanse os aspectos sociais (nin pedagóxicos, nin didácticos) que inciden na educación primaria.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
CE1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar
CE2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais
CE7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao período 6-12
CE8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria
CE9	Analizar a práctica docente e as condicións institucionais que a enmarcan
CE10	Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país e os condicionantes políticos e legislativos da actividade educativa
CE11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula

CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
CE14	Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática
CE15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturales
CE17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria
CE19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación
CE22	Relacionar a educación con o medio, e cooperar con as familias e a comunidade
CE23	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo dos linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidade e interculturalidade; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sosteñible
CE24	Coñecer a evolución histórica da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar
CE28	Valorar as ciencias como un feito cultural
CE29	Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sosteñible
CE31	Comprender os principios básicos das ciencias sociais
CE34	Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico
CE35	Valorar a relevancia das institucións públicas e privadas para a convivencia pacífica entre os pobos
CE48	Fomentar a lectura e animar a escribir
CE52	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
CE63	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias
CE64	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro
CE65	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica
CE66	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
CE68	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social
CE69	Estas competencias, xunto coas propias do resto de materias, quedarán reflectidas no Traballo fin de Grado que compendia a formación adquirida ao longo de todas as ensinanzas descritas
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
CT6	Capacidade de xestión da información
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar
CT11	Traballo nun contexto internacional
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT14	Razoamento crítico
CT15	Compromiso ético
CT16	Aprendizaxe autónoma
CT17	Adaptación a novas situacións
CT18	Creatividade
CT19	Lideranza
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor
CT22	Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe

Competencias

a. Poder usar as aportacións teóricas da socioloxía como unha ferramenta de análise e comprensión da realidade.	CB1 CB2 CB3	CG2 CG3 CG4	CE1 CE2 CE7	CT1 CT2 CT3
b. Analizar a educación (primaria) como un feito social, as funcións do sistema educativo, a súas transformacións e conflitos.	CB4 CB5	CG6 CG7 CG8	CE8 CE9 CE10	CT5 CT6 CT7
c. Coñecer a evolución da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar para poder interactuar coas familias.		CG9 CG10 CG11 CG12	CE11 CE13 CE14 CE15	CT8 CT9 CT10 CT11
d. Comprender as demandas institucionais da educación (infantil) no contexto actual (familia, relacións de xénero e interxeracionais, multiculturalidade e interculturalidade, discriminación e inclusión social, desenvolvemento sostible, impacto das linguaxes visuais).			CE17 CE19 CE22	CT12 CT13 CT14
e. Analizar o impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das tecnoloxías, os cambios nas relacións de xénero e interxeracionais, a multiculturalidade e a interculturalidade, a discriminación e inclusión social e o desenvolvemento sostible.			CE23 CE24 CE28 CE29	CT15 CT16 CT17 CT18
f. Poder levar a cabo e avaliar as accións dentro e fóra dos centro educativos destinadas á formación cidadá.			CE31 CE34 CE35	CT19 CT20 CT21
g. Descubrir os aspectos sociais non pedagóxicos implicados nos procesos educativos (conxuntura económica, evolución do mercado de traballo, transformacións sociais...).			CE48 CE52 CE63	CT22
h. Adquirir destrezas para recabar información e analizala sobre os puntos anteriores a través do traballo autónomo e en equipo.			CE64 CE65 CE66	
i. Comprensión de textos complexos, resumir e articular información complexa ou de fontes diferentes.			CE68 CE69	
l. Competencias para tarefas colaboradoras: capacidade de escoitar e comprender os demais, capacidade para facerse entender (oral, escrita), adaptación e calendarios de traballo e a cumprimentación das tarefas e os tempos, adaptar e reorganizar o traballo, asumir a responsabilidade propia e do grupo.				

Contidos

Tema	
Conceptos xerais e perspectivas teóricas sociolóxicas.	Teorías clásicas da socioloxía da educación. Socialización, educación, escolarización, instrución.
Socioloxía da familia e da infancia.	A infancia como categoría social. Infancia e escolarización. A familia contemporánea.
Contexto social, cambios sociodemográficos e acceso ao mercado de traballo, políticas educativas.	Demandas sociais da educación e reformas educativas.
Educación e cidadanía.	Xénero, multiculturalidade, discriminación, inclusión social, participación na vida política e económica...).
Culturas familiares e cultura escolar.	Reproducción cultural e factores sociais do rendemento escolar (clase, xénero...).
Relación entre educación familiar, demandas da comunidade e práctica na escola.	Escola, familia e comunidade.
Currículo oculto e socialización na aula.	Currículo oculto e socialización na aula e no centro.
Socioloxía da interacción na aula e resolución de conflitos.	O centro educativo como escenario social.
Impacto e uso das tecnoloxías na educación.	Os media na educación.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	28	0	28
Seminario	8	8	16
Aprendizaxe colaborativa	13	42	55
Exame de preguntas obxectivas	2	34	36
Traballo	2	13	15

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Lección maxistral	Exposición por parte do profesor/a dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio que o/a estudante ten que desenvolver.
Seminario	Actividade enfocada ao traballo sobre un tema específico, que permite afondar ou complementar os contidos da materia. Pódese empregar como complemento das clases teóricas.
Aprendizaxe colaborativa	O/A estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias etc.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Titoría en grupo
Aprendizaxe colaborativa	Traballos tutelados
Probas	Descrición
Traballo	Traballos e proxectos

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Seminario	Traballo previo de lectura de textos e valoración da participación na discusión común.	25	CB1 CG2 CE1 CT1 CB2 CG3 CE2 CT2 CB3 CG4 CE7 CT3 CB4 CG6 CE8 CT5 CB5 CG7 CE9 CT6 CG8 CE10 CT7 CG9 CE11 CT8 CG10 CE13 CT9 CG11 CE14 CT10 CG12 CE15 CT11 CE17 CT12 CE19 CT13 CE22 CT14 CE23 CT15 CE24 CT16 CE28 CT17 CE29 CT18 CE31 CT19 CE34 CT20 CE35 CT21 CE48 CT22 CE52 CE63 CE64 CE65 CE66 CE68 CE69

Aprendizaxe colaborativa	Seguimento do traballo (aula e autónomo) a través de diferentes actividades individuais e/ou colectivas. Pode incluír avaliación entre pares e autoavaliación.	35	CB1	CG2	CE1	CT1
			CB2	CG3	CE2	CT2
			CB3	CG4	CE7	CT3
			CB4	CG6	CE8	CT5
			CB5	CG7	CE9	CT6
				CG8	CE10	CT7
				CG9	CE11	CT8
				CG10	CE13	CT9
				CG11	CE14	CT10
				CG12	CE15	CT11
					CE17	CT12
					CE19	CT13
					CE22	CT14
					CE23	CT15
					CE24	CT16
					CE28	CT17
					CE29	CT18
					CE31	CT19
					CE34	CT20
					CE35	CT21
					CE48	CT22
					CE63	
					CE64	
					CE65	
					CE66	
					CE68	
					CE69	
Exame de preguntas obxectivas	Proba(s) sobre os contidos teóricos da materia.	40	CB1	CG2	CE1	CT1
			CB2	CG3	CE2	CT2
			CB3	CG4	CE7	CT3
			CB4	CG6	CE8	CT5
			CB5	CG7	CE9	CT6
				CG8	CE10	CT7
				CG9	CE11	CT8
				CG10	CE13	CT9
				CG11	CE14	CT10
				CG12	CE15	CT11
					CE17	CT12
					CE19	CT13
					CE22	CT14
					CE23	CT15
					CE24	CT16
					CE28	CT17
					CE29	CT18
					CE31	CT19
					CE34	CT20
					CE35	CT21
					CE48	CT22
					CE63	
					CE64	
					CE65	
					CE66	
					CE68	
					CE69	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para aprobar a materia é imprescindible superar as tres probas/metodoloxías.

As datas e lugares dos exames pódese consultar na web da Facultade.

As partes da materia superadas na 1º oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2º, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico.

O sistema de avaliación non establece diferenzas entre alumnado asistente ou non asistente

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse para alumnado do curso ponte garantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento. Abrirase un cartafol específico na plataforma Moovi na cal se informará das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para alumnado do curso ponte ou profesionais en exercicio.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Fernández Enguita, Mariano, **La escuela a examen**, Pirámide, 1999

Giner, Salvador; Lamo de Espinosa, Emilio; Torres, Cristóbal (eds.), **Diccionario de sociología**, Alianza Editorial, 1998

Macionis, John J. & Plummer, Ken, **Sociología**, Prentice Hall, 1999

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria**

Materia	Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria			
Código	O05G120V01201			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinador/a	Sarmiento Campos, José Antonio			
Profesorado	Sarmiento Campos, José Antonio			
Correo-e	sarmiento@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia ten como meta fundamental axudar ó alumnado a adquirir e desenvolver competencias relacionadas co coñecemento, as técnicas e as actitudes necesarias para deseñar, executar e avaliar o currículo correspondente a unha aula de Educación Primaria no sistema educativo español regulado na Comunidade Autónoma de Galicia.			

Competencias

Código	
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
CE5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias
CE7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao período 6-12
CE8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria
CE9	Analizar a práctica docente e as condicións institucionais que a enmarcan
CE11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula
CE12	Abordar e resolver problemas de disciplina
CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
CE14	Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática
CE15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturais
CE16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula

CE17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria
CE18	Participar na definición do proxecto educativo e na actividade xeral do centro atendendo a criterios de xestión de calidade
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT6	Capacidade de xestión da información
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT14	Razoamento crítico
CT15	Compromiso ético
CT16	Aprendizaxe autónoma
CT17	Adaptación a novas situacións
CT18	Creatividade
CT22	Motivación pola calidade
CT23	Sensibilidade por temas medioambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
2. Coñecer e analizar elementos básicos do currículo de Educación Primaria e cuestionar criticamente as diversas tendencias e propostas curriculares da administración educativa.	CB3 CB5	CG1 CG2 CG8 CG11 CG12	CE5 CE8 CE16 CE17	CT1 CT2 CT6 CT8 CT9 CT14 CT16 CT22
3. Diseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe na aula tendendo ás necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.	CB2	CG1 CG2 CG4 CG5 CG11	CE16 CE17 CE18	CT2 CT8 CT13 CT14 CT15 CT18 CT22
4. Seleccionar, desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos axeitados e promover as competencias correspondentes nos estudantes.	CB5	CG1 CG2 CG3 CG8 CG11	CE15 CE16 CE17 CE18	CT2 CT6 CT8 CT9 CT13 CT14 CT23
5. Lograr unha capacidade de relación e de comunicación, así como de equilibrio emocional nas variadas circunstancias da actividade profesional.	CB4	CG2 CG5 CG8 CG10 CG11	CE7 CE12 CE15 CE18	CT9 CT13 CT17
6. Cualificarse para traballar en equipo cos compañeiros e outros profesionais dentro e fóra do centro como condición necesaria para a mellora da súa actividade profesional, compartindo saberes e experiencias.	CB5	CG2 CG5 CG10	CE13 CE14 CE18	CT9 CT15
7. Preparar, seleccionar ou construír materiais didácticos e utilízalos nos marcos específicos das distintas disciplinas atendendo aos principios teóricos da globalización e á súa aplicación ás etapas de Educación Primaria.	CB2	CG1 CG2 CG4 CG11	CE15 CE16	CT6
8. Desenvolver a capacidade para recompilar, analizar, elaborar, crear, seleccionar e avaliar materiais curriculares apropiados ás características do alumno de Educación Primaria. Controlar e facer o seguimento de proceso educativo e, en particular, de ensino-aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.	CB2 CB3	CG10 CG11	CE7 CE16	CT2 CT9 CT22
9. Utilizar a avaliación, na súa función propiamente pedagóxica e non puramente acreditativa, como elemento regulador e promotor do ensino, da aprendizaxe e da súa propia formación.	CB3	CG1 CG2 CG5 CG9	CE9 CE12 CE16 CE18	CT1 CT2 CT8 CT9 CT15 CT22

10. Potenciar o rendemento académico dos alumnos e o seu progreso escolar, no marco dunha educación integral.	CB5	CG3 CG4 CG5 CG9 CG12	CE12 CE13 CE14 CE15	CT2 CT8 CT9 CT13 CT15 CT22
11. Asumir a necesidade do desenvolvemento integral continuo, mediante a autoavaliación da propia práctica.	CB5	CG2 CG9 CG10 CG12	CE9	CT8 CT14 CT15 CT22
12. Comprender que a dinámica diaria en Educación Primaria é cambiante en función de cada estudante, grupo, situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.		CG3 CG4 CG12	CE7 CE11 CE12	CT13 CT15 CT16 CT17 CT22

Contidos

Tema	
1. Teorías e modelos curriculares.	1.1. Teorías sobre o currículo 1.2. Os modelos de escola e de aula en relación co currículo.
2. Compoñentes didácticos do proceso de ensino-aprendizaxe.	2.1. Docente, discente e contidos de aprendizaxe na educación escolarizada. 2.2. O proceso de ensino-aprendizaxe: análise.
3.-O currículo de Educación Primaria	3.1. Leis orgánicas vixentes en materia de currículo. 3.2. O desenvolvemento das leis orgánicas. 3.3. O Decreto de Currículo de Educación Primaria na Comunidade Autónoma de Galicia. 3.4. Elementos do currículo.
4.-As funcións do profesor de Educación Primaria	4.1. Función didáctica: deseño e programación, de aplicación de programas e de avaliación. 4.2. Función orientadora e titorial. 4.3. Función de participación na organización do centro. 4.4. Función de investigación e innovación.
5. Os obxectivos e as competencias no currículo de Educación Primaria.	5.1. Metas e obxectivos. 5.2. Tipos de obxectivos 5.3. As competencias básicas en Educación Primaria
6.- Selección e secuenciación de contidos.	6.1. Contidos educativos: definición e clasificación. 6.2. Selección e secuenciación de contidos.
7. Métodos, principios e estratexias didácticas	7.1. Os métodos de ensino. 7.2. As técnicas de ensino. 7.3. Principios didácticos. 7.4. Estratexias de ensino-aprendizaxe.
8. Tarefas de ensino e organización de procesos de ensino-aprendizaxe	8.1. Actividades e tarefas como elementos do currículo. 8.2. Planificación, execución e avaliación dos procesos de ensino-aprendizaxe.
9. Construción e análise de recursos e materiais didácticos.	9.1. Concepto e clases de recursos didácticos. 9.2. Elaboración de recursos didácticos. 9.3. Avaliación de recursos didácticos.
10. A avaliación do proceso de ensino-aprendizaxe.	10.1. Concepto, clases e funcións da avaliación. 10.2. Criterios de avaliación. 10.3. Técnicas e instrumentos de avaliación.
11. Diversidade e inclusión na aula de Primaria.	11.1. A adecuación do currículo ao alumnado. 11.2. O ensino inclusivo. 11.3. A distribución flexible de espazos.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	3	6	9
Lección maxistral	10	14	24
Debate	5	10	15
Obradoiro	8	14	22
Traballo tutelado	6	14	20
Seminario	5	15	20
Práctica de laboratorio	5	5	10
Traballo	8	8	16
Exame de preguntas obxectivas	1	6	7

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introdutorias	Presentación por parte do profesorado da guía docente correspondente a esta materia.
Lección maxistral	Información previa dada polo profesorado cos esquemas correspondentes dos diferentes contidos básicos que debe contemplar o deseño curricular de aula.
Debate	Charla aberta entre un grupo de estudantes. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral...
Obradoiro	Elaboración de diferentes recursos didácticos alternativos: de tipo lúdico e manipulativo, audiovisuais, unidades didácticas globalizadas, guións didácticos, manualidades artísticas para introducir temas do currículo de primaria, deseños curriculares de aula sobre o ciclo anual das festas populares e temas propios da escola primaria (datas significativas, días internacionais, etc.)
Traballo tutelado	O alumnado desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión da persoa docente encargada de dirixir o proceso de ensinanza-aprendizaxe. Estes traballos poden requirir traballo autónomo do alumnado.
Seminario	Estudo e actividades prácticas, como programacións, relacionadas co deseño e desenvolvemento do currículo na educación primaria.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Seminario	Estudo e actividades prácticas, como programacións, relacionadas co deseño e desenvolvemento do currículo na educación primaria.
Obradoiro	Elaboración de diferentes recursos didácticos alternativos: de tipo lúdico e manipulativo, audiovisuais, unidades didácticas globalizadas, guións didácticos, manualidades artísticas para introducir temas do currículo de primaria, deseños curriculares de aula sobre o ciclo anual das festas populares e temas propios da escola primaria (datas significativas, días internacionais, etc.)
Traballo tutelado	O alumnado desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión da persoa docente encargada de dirixir o proceso de ensinanza-aprendizaxe. Estes traballos poden requirir traballo autónomo do alumnado.
Probas	Descrición
Traballo	O/A estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias et

Avaliación		Cualificación	Competencias Avaliadas			
	Descrición					
Lección maxistral	Proba tipo test con tres ou catro alternativas de resposta (20%) e proba de resposta longa (preguntas de desenvolvemento breve) (10%), que totaliza un 30%. Para superar a materia é necesario acadar polo menos 4 puntos en cada unha das probas anteriores (escala 1-10). Nestas probas valoraranse as competencias vinculadas á lección maxistral e aos debates realizados en clase.	30	CB2 CB3 CB4	CG1	CE5 CE7 CE8 CE9 CE11 CE12 CE15 CE16 CE17	CT1 CT2 CT14 CT16 CT22 CT23
Obradoiro	Valoración de tarefas prácticas concretas realizadas polo alumnado.	15	CB3	CG10 CG11	CE12 CE13 CE14 CE17 CE18	CT2 CT9 CT22
Traballo tutelado	Valoración de traballos e proxectos iniciados e desenvolvidos nas clases calesquera que sexa o tipo de agrupamento baixo as directrices e supervisión do profesorado. Estes traballos abranguen actividades que poden estar ou non vinculados no seu desenvolvemento a tarefas de traballo autónomo do alumnado.	15	CB2 CB3 CB4	CG2 CG3 CG4 CG5 CG11	CE11 CE12 CE13 CE16 CT14 CT16 CT22	CT2 CT6 CT9 CT14 CT16 CT22

Seminario	Elaboración práctica dun deseño curricular de aula. Aplicación da teoría a un caso práctico. O traballo consistirá na elaboración dunha programación. O traballo en aula, neste caso, require completarse con actividades realizadas fóra dela. Para a superación da materia é preciso acadar un 5 na cualificación do traballo realizado nos seminarios (escala 1-10).	40	CB2 CG2 CB3 CG4 CB5	CE16 CT13 CT15 CT22
-----------	---	----	---------------------------	------------------------------

Outros comentarios sobre a Avaliación

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza á Facultade de Educación e Traballo Social, esta guía poderá ser adaptada para dar resposta á diversidade no seu sentido máis amplo e dun xeito especial a aquel alumnado con NEAE adscrito ao programa PIUNE (PAT)

De non superar a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo mediante as correspondentes probas.

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose aprobadas, polo tanto, nese curso académico.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade no espazo 'datas de exames'

Criterios para superar a materia:

a) Alumnado asistente: enténdese por alumnado asistente aquel que asiste con regularidade ás clases (mínimo un 80%). Este deberá participar nas modalidades indicadas no apartado de Avaliación e será condición indispensable para superar a materia obter en cada unha delas como mínimo a metade da puntuación. b) Alumnado non asistente: enténdese por alumnado non asistente aquel que non asiste con regularidade ás clases, presenciais ou telemáticas (falta máis dun 20%). Éste deberá realizar un exame no que entran todos os contidos da materia, este valorarase ata un máximo de 5 puntos. Ademais deberá realizar todos os traballos obrigatorios que a través de MOOVI ten que realizar todo o alumnado da materia, sexa asistente ou non asistente. A puntuación máxima neste apartado será de 5 puntos. Será condición indispensable para superar a materia, obter en cada un dos apartados como mínimo a metade da puntuación.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

ESCUADERO J.M. y otros, **Diseño, desarrollo e innovación del currículo.**, Síntesis,

MEDINA RIVILLA y DOMÍNGUEZ GARRIDO Mª C., **Didáctica: Formación Básica para Profesionales de la Educación.**, Editorial Universitas, S.A.,

Bibliografía Complementaria

ANTUNEZ, S. y DEL CARMEN, M. y OTROS, **Del proyecto educativo a la programación de aula: el qué, el cuando y el como de los instrumentos de la planificación didáctica.**, Grao,

CAÑAS, A., MARTIN-DIAZ, Mª J. y NIEDA, J., **Competencia en el conocimiento y la interacción con el medio físico. La competencia científica.**, Alianza Editorial,

ESCAMILLA, A., **Las competencias en la programación de aula: infantil y primaria (3-12 años)**, Editorial Graó,

GIMENO, J., **El currículo: Una reflexión sobre la práctica**, Morata,

GIMENO, J., **Teoría de la enseñanza y desarrollo del currículo.**, Anaya,

GIMENO, J. e PÉREZ GÓMEZ, A., **Comprender y transformar la Enseñanza**, Morata,

MARTIN, E y MORENO, A., **Competencia para aprender a aprender**, Alianza Editorial,

MORAL, C., **Didáctica. Teoría y práctica de la enseñanza.**, Editorial Pirámide.,

ORTEGA, J.A. y CHACÓN, A., **Nuevas tecnologías para la educación en la era digital.**, Psicología Pirámide.,

PUIG, J.M. y MARTIN, X., **Competencia en autonomía e iniciativa personal.**, Alianza Editorial,

RICO, L. y LUPIAÑEZ, J.L., **Competencias matemáticas desde una perspectiva curricular.**, Alianza Editorial,

SÁNCHEZ HUETE, J.C., **Compendio de Didáctica General.**, CCS,

TITONE, R., **Metodología Didáctica**, Rialp,

TORRES, J., **El currículo oculto**, Morata,

TORRES, J., **Globalización e interdisciplinariedad: el currículo integrado.**, Morata,

ZABALA, A. y RUBIO, Mª J. y CASTILLO, S., **Programación por competencias. Formación y práctica.**, Pearson/Prentice Hall,

ZABALZA, M.A., **El diseño y desarrollo curricular**, Narcea,

VIVANCOS, J., **Tratamiento de la información y competencia digital.**, Alianza Editorial,

PINO JUSTE, M. Y CANTÓN MAYO, I., **Diseño y desarrollo del currículo**, Alianza Editorial,

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino/O05G120V01101

Educación: Teoría e historia da educación/O05G120V01102

Socioloxía: Socioloxía da educación/O05G120V01105

Outros comentarios

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos obxectivos de sustentabilidade (ODS)

DATOS IDENTIFICATIVOS**Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria**

Materia	Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria			
Código	O05G120V01202			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinador/a	Raposo Rivas, Manuela			
Profesorado	Raposo Rivas, Manuela			
Correo-e	mraposo@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	<p>Esta materia cumpre un papel fundamental derivado do seu carácter instrumental e formativo:</p> <ul style="list-style-type: none">- Ten un carácter instrumental porque traballa as competencias necesarias para o manexo das tecnoloxías como ferramentas para a busca, o tratamento, a organización e a representación da información. Neste senso, serve de apoio a outras materias do plano de estudos.- Ten un carácter formativo porque ofrece unha nova visión de como ensinar e como aprender na escola dentro da sociedade da información e o coñecemento. <p>Nesta materia terás a oportunidade de coñecer, analizar e valorar cal é o novo papel do profes@r, d@s alumn@s e dos elementos que configuran o acto didáctico, cal é a nova maneira de ensinar e aprender coa tecnoloxía.</p> <p>Así coñecerás, novos recursos didácticos con base tecnolóxica, como deseñar e elaborar materiais didácticos empregando a tecnoloxía, que estratexias de traballo empregar coas novas tecnoloxías na escola,...</p> <p>Por último, como mestr@ será necesario que sexas capaz de axudar aos teus alumn@s a desenvolverse nesta nova contorna tecnolóxica pero cunha visión crítica e reflexiva, que lle permita descubrir nas tecnoloxías unha ferramenta non só para o tempo de lecer, senón tamén para a súa formación como cidadáns libres e responsables.</p>			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa

CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
CE1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao periodo 6-12 no contexto familiar, social e escolar
CE2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais
CE5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias
CE6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe
CE7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao periodo 6-12
CE8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria
CE9	Analizar a práctica docente e as condicións institucionais que a enmarcan
CE11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula
CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
CE15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturales
CE16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula
CE17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria
CE19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación
CE23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible
CE30	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover a adquisición de competencias básicas nos estudantes
CE37	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
CE66	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
CT6	Capacidade de xestión da información
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT14	Razoamento crítico
CT15	Compromiso ético
CT16	Aprendizaxe autónoma
CT17	Adaptación a novas situacións
CT18	Creatividade
CT22	Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Analizar o contexto da actual sociedade da información e reflexionar sobre a nova contorna social e educativo que xeran as Tecnoloxías da Información e a Comunicación (TIC), dando lugar á necesidade de adquirir novas competencias persoais e profesionais.	CB1	CG1	CE1	CT2
	CB3	CG2	CE2	CT6
		CG6	CE7	
		CG9	CE8	
		CG10	CE9	
			CE11	
			CE17	
			CE19	

Analizar as linguaxes audiovisuais e as súas implicacións educativas.	CB1 CB2 CB3	CG1 CG6	CE2 CE5 CE7 CE8 CE9 CE23	CT1 CT6
Construír unha base de coñecementos, actitudes e habilidades técnicas útiles para o futuro mestre no desenvolvemento da súa actividade profesional que lle permitan unha adecuada utilización dos recursos tecnolóxicos ao seu alcance, analizando e reflexionando sobre as implicacións que dita utilización ten no deseño e desenvolvemento curricular.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG6 CG9 CG10 CG11	CE2 CE5 CE7 CE8 CE9 CE11 CE15 CE17 CE19	CT1 CT2 CT5 CT6 CT9 CT16 CT22
Ser capaz de buscar, seleccionar e avaliar ou deseñar e construír materiais didácticos en soporte tecnolóxico adaptados ás características dos alumnos e dos contidos de aprendizaxe, así como de realizar unha proposta didáctica de integración curricular en contextos específicos.	CB2 CB3 CB4	CG1 CG2 CG3 CG4 CG6 CG7 CG10 CG11 CG12	CE2 CE5 CE6 CE7 CE8 CE9 CE11 CE13 CE15 CE16 CE17 CE19 CE23	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT22
Aplicar os medios de comunicación da rede ao proceso de ensino-aprendizaxe.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG4 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12	CE2 CE5 CE6 CE7 CE8 CE11 CE17 CE19 CE23	CT1 CT7 CT8 CT14 CT15 CT22
Abordar a produción de materiais tecnolóxicos e/ou adaptalos desde alternativas creativas e innovadoras.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG4 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12	CE2 CE5 CE6 CE7 CE8 CE9 CE11 CE13 CE15 CE16 CE17 CE19 CE23 CE30 CE37 CE66	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT22
Desenvolver as capacidades de colaboración, participación activa e traballo en equipo como instrumentos básicos da formación como futuros docentes e tomar conciencia de que o ensino é un labor de equipo.	CB3 CB5	CG5 CG6 CG9	CE11 CE16	CT8 CT9 CT12 CT13 CT15 CT16

Analizar e avaliar materiais dixitais identificando os seus puntos fortes e débiles para integralos no proceso de ensino-aprendizaxe.	CB1	CG1	CE9	CT1
		CG2	CE11	CT14
		CG10	CE16	CT16
		CG12	CE23	CT22
Traballar autónomamente, cun posicionamento académico e unha actitude investigadora ante os procesos educativos en xeral e a educación virtual ou e-learning, en particular.	CB1	CG1	CE19	CT14
	CB5	CG12	CE23	CT15
				CT16
				CT17
				CT22

Contidos

Tema	
Tema 1: As TIC na sociedade da información	1.1. Alfabetización tecnolóxica e a competencia dixital 1.2. Impacto social e educativo da cultura audiovisual e dixital 1.3. Papel dos centros educativos na sociedade da información
Tema 2: A integración das TIC en contextos educativos	2.1. Factores que inflúen na súa integración 2.2. Perspectivas curriculares e modelos de integración do TIC 2.3. Proxectos nacionais de implantación do TIC nos centros e Proxecto Abalar/EDixgal en Galicia
Tema 3: Recursos multimedia para a educación primaria	3.1. Concepto, clasificación e características dos multimedia educativos. 3.2. Funcións e orientacións para o uso didáctico do multimedia educativo. 3.3. Selección e avaliación de multimedias educativas. 3.4. Deseño e elaboración de materiais didácticos multimedia.
Tema 4: Recursos web para a educación primaria	4.1. Aplicacións educativas da Web 2.0 e traballo colaborativo na rede. 4.2. Metodoloxías de traballo con Internet na aula: webquest, cazas do tesouro... 4.3. Seguridade da infancia en Internet 4.4. Contornas virtuais de ensino-aprendizaxe
Tema 5: Novos recursos para o proceso de ensino- aprendizaxe	5.1. Do libro de texto ao libro dixital 5.2. O Encerado Dixital na aula. Metodoloxía de traballo 5.3. Dispositivos móbiles, m-learning e realidade aumentada. 5.4. Videoxogos e gamificación 5.5. Robótica
Tema 6: A linguaxe e os medios de comunicación de masas en educación primaria	6.1. Lectura de imaxes. A imaxe dixital. 6.2. Novas narrativas audiovisuais: videoclips e podcast. 6.3. A televisión e a publicidade na aula. 6.4. Utilización educativa do vídeo e do cinema.
Tema 7: Inclusión educativa con apoio das TIC	7.1. As tecnoloxías de apoio á diversidade: tipoloxías e funcións. 7.2. Experiencias de integración das TIC para a inclusión educativa.
Tema 8: A avaliación e a tutoría a través das TIC	8.1. O portafolio e a rúbrica electrónica para a avaliación e seguimento da aprendizaxes 8.2. A acción tutorial mediada por TIC
PARTE PRÁCTICA: Propónse as seguintes temáticas para os proxectos de traballo.	As prácticas, que se concretarán na primeira semana de clase en función dos coñecementos previos dos alumnos/as e a dispoñibilidade de recursos, serán proxectos de traballo individuais ou en pequeno grupo. Elabórase un E-PORTFOLIO ao longo do cuadrimestre, que contén, entre outros, a colección ou compilación en formato dixital de cada un dos recursos ou actividades elaboradas e reflexións derivadas. A parte práctica da materia será exposta oralmente ao final do cuadrimestre.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas con apoio das TIC	28	42	70
Aprendizaxe colaborativa	4	9	13
Lección maxistral	21	33	54
Exame de preguntas obxectivas	1	12	13

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas con apoio das TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia. Desenvólvense a través das TIC de forma autónoma.
Aprendizaxe colaborativa	Actividades ou técnicas de traballo colaborativo entre o alumnado, con diferentes tamaño de agrupamento, sobre o contido da materia para favorecer o proceso de aprendizaxe.

Lección maxistral Exposicións sobre contidos da materia, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou práctica a desenvolver individual ou grupalmente.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Resolución de dúbidas que poidan xurdir durante o desenvolvemento dos contidos da materia.
Aprendizaxe colaborativa	Orientación en pequenos grupos durante a resolución das tarefas sobre os proxectos de prácticas
Prácticas con apoio das TIC	Resolución de dúbidas que poidan xurdir durante o desenvolvemento das prácticas da materia. Orientación e asesoramento para o desenvolvemento dos proxectos de traballo.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas			
Prácticas con apoio das TIC	Traballo, presentación e exposición oral do proxecto de prácticas realizado apoiándose nun multimedia e nun póster científico	50	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12	CE1 CE2 CE5 CE6 CE7 CE8 CE9 CE11 CE13 CE15 CE16 CE17 CE19 CE23 CE30 CE37 CE66	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT22
Aprendizaxe colaborativa	Traballos realizados colaborativamente	10	CB4	CG10 CG12	CE13 CE17	CT5 CT6 CT9 CT12
Exame de preguntas obxectivas	Proba tipo test de elección múltiple sobre os contidos teóricos da materia.	40	CB1	CG1 CG2 CG6 CG10 CG12	CE2 CE5 CE6 CE8 CE11 CE15 CE17 CE19	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT14 CT15

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia é necesario ter unha puntuación mínima na teoría (2'5 puntos de 5 puntos de teoría, obtendo mínimo no exame 2 puntos) e nas prácticas (2'5 puntos de 5 puntos de prácticas).

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas no curso académico.

A avaliación para o alumnado asistente e non asistente é a mesma. Para ser calificados/as a través da avaliación continua requirirase a asistencia alomenos, ao 80% das sesións de prácticas e teóricas respectivamente. Outras situacións excepcionais que merezan un trato específico, analizaranse no seu momento.

As competencias non adquiridas serán avaliadas en 2ª convocatoria e, de non aprobarse, entón non se gardarán as notas para a seguinte convocatoria. Segundo a normativa vixente, con independencia da súa asistencia ou non a clases, o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación.

Pódense consultar as datas dos exames na páxina web da Facultade, na sección de Educación Primaria, apartado datas Exames

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Raposo-Rivas, M.; Cebrián de la Serna, M. (coords.), **Tecnoloxías para la formación de educadores en la sociedad del conocimiento.**, Pirámide, 2020

Gallego-Arrufat, M.J.; Raposo-Rivas, M. (coords.), **Formación para la educación con tecnoloxías**, 2016

Cebrian De la Serna, M.; Gallego Arrufat, M.J. (coords.), **Procesos educativos con TIC en la sociedad del conocimiento**, 2011

Bibliografía Complementaria

Raposo Rivas, M., **TIC e TAD como obxecto de investigación e de intervención en educación**, 2014

Martínez Figueira, M.E. (coords.), **TIC para a inclusión de alumnado con necesidades específicas de apoio educativo**, 2013

Raposo Rivas, M.; Martínez Figueira, M.E. (coords.), **As TIC e as suas aplicacións na aula: misión posible**, 2012

Raposo Rivas, M., **Novas tecnoloxías aplicadas a educación: aspectos técnicos e didácticos**, 2002

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Innovación e investigación didáctica/O05G120V01504

Prácticas externas: Practicum/O05G120V01981

Traballo de Fin de Grao/O05G120V01991

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/O05G120V01201

Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino/O05G120V01101

Outros comentarios

RECOMENDACIÓN:

- 1) Actitude favorable e receptiva para a experimentación e exploración das posibilidades que ofrecen as tecnoloxías no campo educativo.
 - 2) Asistencia continua ás sesións de teoría e prácticas. A asistencia considérase fundamental para o seguimento da materia por parte do alumnado e para avaliación, por parte dos docentes, do grao de desenvolvemento das capacidades instrumentais e procedimentais.
 - 3) Que o alumnado non asistente o comunique durante o primeiro mes de clase para determinar as alternativas metodolóxicas e de avaliación que se van seguir.
 - 4) Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS) .
 - 5) Esta materia forma parte do proxecto de innovación docente da Facultade de Educación e Traballo Social
-

DATOS IDENTIFICATIVOS**Historia: Historia do presente**

Materia	Historia: Historia do presente			
Código	O05G120V01203			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Rodríguez Teijeiro, Domingo			
Profesorado	Rodríguez Teijeiro, Domingo			
Correo-e	teijeiro@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/historia_contemporanea			
Descrición xeral	A materia de Historia do Presente pretende introducir ao alumnado no estudo dos principais acontecementos e os procesos xerais de cambio e continuidade da Humanidade a partires da segunda metade do século XX e, o tempo, que se familiarice coas destrezas propias da aprendizaxe histórica, entre as que compre destacar a localización dos acontecementos no espazo e no tempo, o manexo de fontes de información, a interpretación crítica dos datos, a conciencia de que as explicacións causais son produto da interacción dun conxunto de factores diversos, capacidade de análise e síntese ou a emisión de xuízos fundamentados sobre asuntos controvertidos.			

Competencias

Código	
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
CE31	Comprender os principios básicos das ciencias sociais
CE32	Coñecer o currículo escolar das ciencias sociais
CE33	Integrar o estudo histórico e xeográfico desde unha orientación instructiva e cultural
CE34	Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico
CE35	Valorar a relevancia das institucións públicas e privadas para a convivencia pacífica entre os pobos
CE37	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT6	Capacidade de xestión da información
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT14	Razoamento crítico
CT15	Compromiso ético
CT16	Aprendizaxe autónoma
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes
CT23	Sensibilidade por temas medioambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

Comprender os principios básicos da Historia e das Ciencias Sociais para ser capaz de deseñar, planificar e avaliar correctamente os procesos de ensino e aprendizaxe.	CB3	CG8 CG10	CE31 CE32 CE33 CE34 CE35 CE37	CT1 CT2 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT20 CT23
Manexar diferentes instrumentos de recompilación de información e investigar en fontes diversas da Historia do Presente para ser capaz de planificar, realizar e presentar pequenas investigacións individuais e en equipo que contribúan á elaboración dun discurso crítico e razoado sobre a realidade actual.	CB3	CG8 CG11	CE31 CE32 CE33 CE34 CE35 CE37	CT1 CT2 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT20 CT23
Promover o estudo da Historia e das Ciencias Sociais desde unha orientación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións públicas e privadas.		CG11		CT1 CT2 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16
Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes.	CB3	CG9		CT1 CT2 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT20 CT23

Contidos

Tema	
Historia e Tempo.	---
O cambio histórico e a súa dimensión cultural.	
As bases do tempo presente.	As relacións internacionais (1945-1989). Evolución económica (1945-1989).
Movements sociais e políticos na contemporaneidade.	Os movementos de contestación social. Sistemas e ideas políticas. Xénero e desigualdade social.
O mundo do presente: de 1989 á "Gran Recesión".	A posguerra fría e a Nova Orde Mundial. O mundo despois do 11-S. Das crises dos noventa á Gran Recesión.
Globalización e novos modelos culturais.	A globalización económica. A "sociedade rede": cultura e novas tecnoloxías da información. Crecemento e desenvolvemento sostible.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2.5	0	2.5
Lección maxistral	25	25	50
Obradoiro	15	20	35
Traballo tutelado	7	20	27
Presentación	1	1	2
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	27.5	29.5
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	0	4	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Lección maxistral	Explicación dos contidos da materia polo profesor, debates dirigidos, aportación personais do alumno
Obradoiro	Realización de comentarios de textos históricos e de actualidade. Traballo con fontes de información ou históricas.
Traballo tutelado	Traballos realizados de xeito individual ou en grupo polo alumnado orientados ao achegamento á bibliografía especializada, aos instrumentos de recompilación de información e ás fontes propias da Historia do Presente. Deberán estar asignados inexcusablemente antes do remate do primeiro mes do cuadrimestre.
Presentación	Exposición sintética na aula dos traballos realizados en grupo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Obradoiro	Resolución de dúbidas sobre a materia explicada nas leccións maxistras, sobre as lecturas recomendadas para a preparación das clases prácticas e seminarios. Resolución de dúbidas e problemas que poidan aparecer a medida que se desenrola a elaboración do traballo en grupo. Resolución de calquera outra dúbida ou problema que se lle poida plantexar ó alumnado. Todo o alumnado: curso virtual na plataforma de Teledocencia Moodle (MooVi, Uvigo), Titoría presencial (despacho), Titoría no Campus Remoto, correo electrónico.
Traballo tutelado	Resolución de dúbidas sobre a materia explicada nas leccións maxistras, sobre as lecturas recomendadas para a preparación das clases prácticas e seminarios. Resolución de dúbidas e problemas que poidan aparecer a medida que se desenrola a elaboración do traballo en grupo. Resolución de calquera outra dúbida ou problema que se lle poida plantexar ó alumnado. Todo o alumnado: curso virtual na plataforma de Teledocencia Moodle (Moovi, Uvigo), Titoría presencial (despacho), Titoría no Campus Remoto, correo electrónico.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballo tutelado	Presentación e entrega, na data sinalada dos traballos realizados de xeito individual ou en grupo polo alumnado. Valorarase o marco teórico, a estrutura e articulación do traballo, a reflexión crítica sobre as fontes e a presentación formal do mesmo. Obxectivos de aprendizaxe. Profundizar mas destrezas propias da aprendizaxe histórica, entre as que destacan: localización dos acontecementos no espazo e no tempo, manexo de fontes de información, interpretación crítica dos datos, conciencia de que as explicacións históricas son produto da interacción de diversos factores, capacidade de análise e síntese, capacidade de emitir xuízos fundamentados sobre asuntos controvertidos. Dentro das técnicas historiográficas: manexo das categorías temporais, representación de ciclos e de etapas, vocabulario específico, etc.	30	CB3 CG8 CG9 CG10 CG11 CT1 CT2 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT14 CT15 CT16

Exame de preguntas de desenvolvemento	Valoraranse os coñecementos teóricos da materia, a estruturación de ideas e a precisión e claridade expositiva. Resultados da aprendizaxe: Capacidade para reflexionar criticamente sobre aspectos importantes do Presente e sobre a construción de valores sociais, os cambios nas relacións de xénero e interxeracionais, multiculturalidade e interculturalidade, a discriminación e inclusión social, etc.	30	CG9	CT1 CT2 CT6 CT7 CT8 CT14 CT20 CT23
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	Seminarios : Selección, presentación, análise e crítica dos materiais traballados e capacidade para fomentar o debate, a discusión e a participación. Traballos de aula: Presentación e entrega, nas datas sinaladas e conforme aos parámetros indicados, dos exercicios prácticos indicados. Resultados da aprendizaxe: Dentro das técnicas historiográficas: manexo das categorías temporais, representación de ciclos e de etapas, vocabulario específico, etc. Integración de novas tecnoloxías de información: fontes primarias e como un obxecto de estudo, alcanzando a capacidade de analizar criticamente o impacto das novas tecnoloxías e medios de comunicación	40	CB3 CG8 CG10	CE31 CT1 CE32 CT2 CE33 CT6 CE34 CT7 CE35 CT8 CE37 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT20 CT23

Outros comentarios sobre a Avaliación

Valoraranse a asistencia e participación activa nas sesións teóricas e prácticas, seminarios, titorías e outras actividades.

Aqueles alumnos que non se acollan á modalidade presencial, cousa que deberán comunicar ao profesor responsable dentro do primeiro mes do cuatrimestre, examinaranse de todo o programa da materia, o cal deberán preparar a partir da bibliografía básica sinalada. Asemade, deberán realizar obrigatoriamente un traballo práctico ou bibliográfico, que será asignado polo profesor responsable con anterioridade ao remate das sesións presenciais e entregado na data do exame. Este último suporá o 70% da nota final e o traballo o 30%.

Os alumnos da modalidade presencial que non realicen todas as actividades e traballos prácticos ou non acaden nestes ou no examen a cualificación de aprobado, deberán repetir na segunda convocatoria aquelas partes da materia que teñan suspensas ou ben acollerse á modalidade non presencial con idénticos requisitos aos esixidos a este alumnado.

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose aprobadas, polo tanto, nese curso académico.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT)

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade, no apartado "Exames".

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Núñez Seixas, X.M., **Las utopías pendientes. Una breve historia del mundo desde 1945**, 1ª, Crítica, 2015

Rueda Lafond, J.C. y otros, **Historia Actual del Mundo. De la posguerra a la Cultura Global**, 1ª, Síntesis, 2016

Bibliografía Complementaria

Avilés Farré, Juan, Pardo, Rosa y Sepúlveda, Isidro., **Las Claves del mundo actual : una historia global desde 1989**, 1ª, Síntesis, 2014

Fontana, Josep, **Por el bien del imperio : una historia del mundo desde 1945**, 8ª, Pasado y Presente, 2011

Judt, Tony, **Postguerra : una historia de Europa desde 1945.**, 1ª, Taurus, 2012

Aróstegui, Julio, **La Historia vivida : sobre la historia del presente.**, 1ª, Alianza Editorial, 2004

Avilés Farré, Juan. y Sepúlveda, Isidro., **Historia del mundo actual : de la caída del Muro a la Gran Recesión**, 1ª, Síntesis, 2014

Recomendacións

Outros comentarios

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Psicología: Prevención e tratamento das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento**

Materia	Psicología: Prevención e tratamento das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento			
Código	O05G120V01204			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Psicología evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Rodríguez Enríquez, Mónica			
Profesorado	Rodríguez Enríquez, Mónica			
Correo-e	monica.rodriguez.enriquez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Tratarase de coñecer e identificar as principais dificultades de aprendizaxe e trastornos do desenvolvemento, a súa avaliación e principios básicos da intervención.			

Competencias

Código	
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovala entre os estudantes
CE3	Dominar os coñecementos necesarios para comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e identificar disfuncións
CE4	Identificar dificultades de aprendizaxe, informais e colaborar no seu tratamento
CE5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias
CE6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe
CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
CE17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria
CE19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT16	Aprendizaxe autónoma

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Identificar e planificar na resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos tipos de aprendizaxe.	CB2 CG4 CE4 CT2 CE13 CT7 CE17 CT13
Identificar manifestacións escolares de dificultades de aprendizaxe e trastornos do desenvolvemento.	CB3 CG2 CE4 CT8 CE5

Aplicar os coñecementos adquiridos para favorecer a aprendizaxe e o desenvolvemento en contextos diversos e plurais.	CB2	CG4	CE5 CE6 CE19	CT2 CT7 CT8 CT13 CT16
Analizar de forma crítica os coñecementos provenientes da psicoloxía da educación e do desenvolvemento para construír unha visión propia, integradora e articulada que permita a mellora, a aprendizaxe e o desenvolvemento dos nenos e nenas con necesidades específicas de apoio educativo.	CB3	CG4 CG10	CE3 CE6 CE17	CT13 CT16
Identificar as dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento, informar e colaborar no seu tratamento.	CB3 CB4	CG2	CE6	CT1 CT2 CT8 CT9

Contidos

Tema

As necesidades específicas de apoio educativo e a discapacidade. *

Identificación, prevención e intervención psicoeducativa nas dificultades na aprendizaxe escolar durante a educación primaria. *

Identificación e intervención psicoeducativa nas dificultades de aprendizaxe asociadas a factores sociais na educación primaria. *

Identificación e intervención psicoeducativa nas dificultades de aprendizaxe vinculadas aos trastornos do desenvolvemento na educación primaria. *

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	22	11	33
Estudo de casos	15	45	60
Resolución de problemas	15	15	30
Exame de preguntas obxectivas	2	25	27

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Explicación por parte dos profesores dos aspectos fundamentais de cada un dos temas da materia.
Estudo de casos	Concreción dunha proposta de identificación, prevención e tratamento dun caso de dificultades de aprendizaxe e un caso de trastorno do desenvolvemento. Realizarase tanto de xeito individual como empregando técnicas grupais participativas.
Resolución de problemas	Profundización teórico-práctica nos contidos da materia. Deseño de propostas de prevención e intervención de casos prácticos exemplo de dificultades de aprendizaxe e trastornos do desenvolvemento. Realizarase tanto de xeito individual como empregando técnicas grupais participativas.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos	Supervisión na aula e nas titorías
Resolución de problemas	Supervisión na aula e nas titorías
Probas	Descrición
Exame de preguntas obxectivas	Resolución de dúbidas nas titorías e por correo electrónico

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Estudo de casos	Concreción e defensa oral dunha proposta de identificación, prevención e tratamento dun caso de dificultades de aprendizaxe ou un caso de trastorno do desenvolvemento.	30	CB2 CG2 CE4 CT1 CB3 CG4 CE5 CT2 CG10 CE13 CT8 CE17 CT9

Resolución de problemas	Profundización teórico-práctica dos contidos da materia. Deseño de propostas de prevención e intervención de casos prácticos exemplo de dificultades de aprendizaxe e trastornos do desenvolvemento.	20	CB2 CB3	CG2 CG4 CG10	CE6 CE19	CT7 CT8 CT9 CT13 CT16
Exame de preguntas obxectivas	Resposta a cuestións teórico-prácticas sobre a materia en formato tipo test de opción múltiple.	50	CB2 CB3	CG4	CE5 CE6 CE13 CE17 CE19	CT8

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para os estudantes que sigan a avaliación continua (80% de asistencia ás sesións da materia), os traballos e actividades de aula programadas serán obrigatorios. Seguir a modalidade de avaliación continua, non garante o aprobado na materia. É preciso superar a proba obxectiva cunha nota de 5 sobre 10 para poder superar a materia.

Os estudantes que non sigan a avaliación continua deben realizar na data oficial, un exame no que se avaliarán as competencias básicas da materia. O exame consistirá na resolución dun caso práctico ou preguntas curtas sobre dificultades de aprendizaxe ou trastornos do desenvolvemento, completando os apartados establecidos.

Aqueles estudantes que non superen a materia pola modalidade de avaliación continua ou suspendan na convocatoria anterior (maio), poderán avaliarse novamente na convocatoria de xullo, de acordo aos mesmos criterios establecidos na convocatoria anterior resolución de caso práctico). As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose aprobadas, por tanto, nese curso académico.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade no espazo 'exames '

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT)

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

American Psychiatric Association, **DSM-5. Manual Diagnóstico y Estadístico de los Trastornos Mentales**, 5a, Panamérica, 2014

Xunta de Galicia, **Protocolo Tratamento educativo do alumnado con trastorno do espectro do autismo (TEA)**, <http://www.edu.xunta.gal/portal/node/18477>, 2016

Xunta de Galicia, **Protocolo de consenso sobre TDAH na infancia e na adolescencia nos ámbitos educativo e sanitario**, <https://www.edu.xunta.gal/portal/node/12908>, 2014

Xunta de Galicia, **Protocolo para la intervención psicoeducativa de la dislexia y/u otras dificultades específicas del aprendizaje**, <http://www.edu.xunta.gal/portal/es/node/30105>, 2020

Xunta de Galicia, **Protocolo para la atención educativa del alumnado con el síndrome de Down y/o discapacidad intelectual**, <http://www.edu.xunta.gal/portal/es/node/24710>, 2018

Bibliografía Complementaria

Fiuza, M. J. y Fernández, M. P., **Dificultades de aprendizaje y trastornos del desarrollo. Manual didáctico**, Pirámide, 2013

Botfás, F., Higuera, A. M. y Sánchez, J. F., **Necesidades Educativas Especiales: planteamientos prácticos**, Wolters Kluwer Educación, 2012

Flores, P. y Rico, L. (Coords.), **Enseñanza y aprendizaje de las matemáticas en Educación Primaria**, Pirámide, 2015

Lebrero, M. P. y Fernández, M. D., **Lectoescritura. Fundamentos y estrategias didácticas**, Síntesis, 2015

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Necesidades educativas especiais asociadas á discapacidade intelectual/O05G120V01931

Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo/O05G120V01932

Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da linguaxe oral/O05G120V01933

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/O05G120V01201

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria/O05G120V01202

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe escolar/O05G120V01205

Outros comentarios

Esta materia enmárcase nunha facultade comprometida coa sustentabilidade da contorno e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS)

Esta materia forma parte do proxecto de innovación docente da Facultade de Educación e Traballo Social

DATOS IDENTIFICATIVOS**Psicología: Psicología da educación: Procesos de aprendizaxe escolar**

Materia	Psicología: Psicología da educación: Procesos de aprenzaxe escolar			
Código	O05G120V01205			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS 6	Carácter FB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Psicología evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Rodríguez Enríquez, Mónica			
Profesorado	Rodríguez Enríquez, Mónica			
Correo-e	monica.rodriguez.enriquez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia proporciona ao futuro docente un coñecemento detallado sobre o proceso de aprendizaxe dos seus alumnos/as e a forma de melloralo mediante procedementos de instrución adecuados. Na actualidade espérase que o/a mestre/a desempeñe un papel de guía, titor/a, mediador/a dos procesos de aprendizaxe; que sexa un investigador activo na aula e moi crítico e reflexivo co seu labor. Esta materia é unha ferramenta esencial que lle capacitará para o desempeño destas funcións.			

Competencias

Código	
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
CE1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao periodo 6-12 no contexto familiar, social e escolar
CE5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias
CE6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe
CE7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao periodo 6-12
CE11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula
CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
CE16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula
CE19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
CT6	Capacidade de xestión da información
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT11	Traballo nun contexto internacional

CT12	Habilidades nas relacións interpersoais
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT14	Razoamento crítico
CT15	Compromiso ético
CT16	Aprendizaxe autónoma

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar.	CB3		CE1 CE7	CT1 CT2 CT6 CT14 CT16
Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias.	CB2	CG2	CE5 CE16	CT1 CT6 CT11
Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe.	CB2 CB3	CG4 CG7	CE6	CT2 CT7 CT8 CT13 CT15
Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula de Primaria.	CB2 CB3	CG5	CE11	CT12
Promover o traballo cooperativo e o traballo autónomo que permita deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe con outros docentes e profesionais.	CB2 CB3 CB4		CE13	CT2 CT8 CT9 CT12
Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación en psicoloxía da educación na idade escolar.	CB5	CG10	CE19	CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT11 CT14 CT16

Contidos

Tema	
Paradigmas e concepcións teóricas sobre a aprendizaxe e a aprendizaxe escolar.	Contribucións do conductismo á explicación dos procesos de aprendizaxe. Aprendizaxe por observación: a teoría social cognitiva. Achegas do procesamento da información. A teoría sociocultural de Vygotsky. A teoría de Bruner e a construción do coñecemento. A teoría da aprendizaxe significativa de Ausubel. A concepción constructivista da aprendizaxe escolar.
Contextos e factores condicionantes da aprendizaxe na idade escolar.	Ámbitos educativos nas sociedades desenvolvidas. O contexto familiar. Funcións psicolóxicas e educadoras da familia. A interacción familia-escola. Programas de formación de pais. O contexto escolar. Características das prácticas educativas escolares. Factores persoais, contextuais e relacionais que favorecen a aprendizaxe na escola. O profesor/a: elemento clave da aprendizaxe dos alumnos/as. O alumno/a: axente, protagonista e responsable da aprendizaxe. Os contidos. Outros ámbitos educativos. Os mass media como instrumentos educativos.
Procesos e estratexias de aprendizaxe no ámbito escolar.	Natureza, estrutura e formulacións teóricas sobre a intelixencia. Procesos e estratexias cognitivas e metacognitivas. Implicacións na aprendizaxe escolar. Avaliación e mellora das habilidades cognitivas.
Procesos afectivos e motivación académica na idade escolar.	Autoconcepto: formación e relación co rendemento académico. Emocións e aprendizaxe escolar. A motivación do estudante e a aprendizaxe escolar. Estratexias motivacionais.
Interacción alumno-alumno e profesor-alumno na Educación Primaria.	Estilos de ensino e efectividade docente. Relacións profesor-alumno: representacións, expectativas e interacción. A mediación instruccional. Interacción entre alumnos e aprendizaxe escolar.

Contexto familiar, Tics e aprendizaxe escolar.	O uso dos Tics e a aprendizaxe escolar. O uso dos Tics e a instrución.
Métodos e procedementos de investigación en Psicoloxía da Educación.	Importancia da investigación nesta disciplina. Métodos de investigación. Técnicas de investigación.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Lección maxistral	14	21	35
Estudo previo	0	4	4
Resolución de problemas	12	15	27
Traballo tutelado	12	49	61
Seminario	7	7	14
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	3	0	3
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Lección maxistral	Exposición por parte da docente dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a levar a cabo polo estudante.
Estudo previo	Entrevistas que os grupos manteñen coa docente para asesoramento/seguimento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Resolución de problemas	Actividades na que se formulan problemas e/ou exercicios de la materia. O alumnado debe desenvolver as solucións idóneas ou correctas mediante la aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Realízase tanto de xeito individual como empregando técnicas grupais participativas.
Traballo tutelado	Resolución de actividades, estudo de casos, elaboración de documentos sobre a temática da materia, tanto na aula como fora dela, baixo a dirección do/a docente. Realízase tanto de xeito individual como empregando técnicas grupais participativas.
Seminario	Entrevistas que os grupos manteñen co docente para asesoramento e o desenvolvemento das actividades da materia e do proceso de aprendizaxe. Realízase empregando técnicas grupais participativas.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	Execución das actividades de aula.
Seminario	Seguimento e asesoramento do traballo grupal.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballo tutelado	Informes e exposicións de actividades, resolución de casos correspondentes á metodoloxía de traballos tutelados realizados na aula e fóra da mesma	15	CB2 CG2 CE13 CT1 CB3 CG4 CE19 CT2 CB4 CG5 CT3 CG7 CT6 CG10 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16

Resolución de problemas e/ou exercicios	Preguntas sobre contidos específicos e claves da materia	15	CB2 CB3	CE1 CE7 CE11	CT1 CT3 CT7 CT14 CT16	
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	Informes e defensa das prácticas realizadas no que se desenvolvan, relacionen, organicen os coñecementos e preséntense conclusións propias dos estudantes sobre as mesmas.	35	CB2 CB3 CB4 CB5	CG2 CG4 CG5	CE1 CE5 CE6 CE7 CE13 CE16 CE19	CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16
Exame de preguntas obxectivas	Probas que inclúen preguntas con diferentes opcións de resposta sobre contidos da materia.	35	CB2 CB3	CE1 CE7 CE11	CT1 CT3 CT7 CT14 CT16	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Alumnado presencial:

Para o alumnado que siga a avaliación continua, os traballos serán obrigatorios e contará a asistencia a clase, que tamén será obrigatoria (esíxese a asistencia regular a, polo menos, o 80% das sesións). Os traballos entregaranse na aula e subiranse á plataforma (Moovi) segundo o calendario que se estableza.

Para superar a materia será preciso que os e as estudantes obteñan en cada proba ou actividades obxecto de avaliación como mínimo un 50% da cualificación establecida para cada apartado. Aquel alumnado que non supere algunha das probas ou actividades que son obxecto de avaliación poderá recuperarlas na convocatoria de xullo.

Alumnado non presencial:

No caso de que algunha alumna ou alumno non poida seguir a avaliación continua e o traballo en grupo titorizado polos docentes, terá unha avaliación das competencias básicas da materia, na primeira convocatoria e seguintes, que incluíra contidos teóricos (60% da nota final) e prácticos (40% da nota).

Para superar a materia será preciso que o ou a estudante obteña en cada unha das partes (teórica e práctica) o 50% da cualificación establecida para cada parte.

Todas as datas oficiais dos exames pódense consultar na WEB da Facultade de Educación e Traballo Social, no espazo 'exames'

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas neste curso académico.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT)

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Alonso, J., **Motivar para el aprendizaje. Teoría y estrategias.**, Edebé, 1997

Coll, C. e Monedero, C., **Psicología de la educación virtual**, Ediciones Morata, S.L., 2008

Mayer, R.E., **Psicología de la Educación: Vol. II. Enseñar para un aprendizaje significativo**, Pearson Prentice Hall, 2004

Navarro, J.I. e Martín, C., **Psicología de la educación para docentes**, Pirámide, 2010

Rodríguez, S., **Psicología de la Educación. Grado en Educación Infantil y Primaria**, Pirámide, 2015

Bibliografía Complementaria

González-Pienda, J.A., González, R., Núñez, J.C. e Valle, A., **Manual de Psicología de la Educación**, Pirámide, 2002

González-Pienda, J.A., Núñez, J.C., Álvarez, L. e Soler, E., **Estrategias de aprendizaje: concepto, evaluación e intervención**, Pirámide, 2002

Mayer, R.E., **Aplicando la Ciencia del Aprendizaje**, Graó, 2020

Pozo, J.I., **Aprendices y maestros: la nueva cultura del aprendizaje**, Alianza, 1996

Prados, M. M., Sánchez, V., Sánchez-Queija, I., Del Rey, R.,.....e Mora-Merchán, J., **Manual de psicología de la educación para docentes de Educación Infantil y Primaria (2a ed)**., Pirámiide, 2016

Sampascual, G., **Psicología de la Educación**, UNED, 2001

Santrock, J. W., **Psicología de la Educación**, Mc Graw-Hill, 2011

Trianes, M.V. e Gallardo, J.A., **Psicología de la educación y del desarrollo para profesores**, Pirámide, 2008

Woolfolk, A.E., **Psicología Educativa**, Prentice-Hall, 2010

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento/O05G120V01204

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 6 a 12 anos/O05G120V01103

Outros comentarios

RECOMÉNDASE:

- A asistencia á primeira sesión de clase para poder coñecer os obxectivos da materia, a planificación xeral e as opcións de avaliación da mesma.
 - A asistencia continuada ás sesións de clases e ás tutorías para poder seguir o desenvolvemento da materia por parte dos estudantes
 - O uso continuado da plataforma virtual na que se recollen actividades, orientacións e criterios de avaliación para o correcto desenvolvemento da materia.
 - Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).
-

DATOS IDENTIFICATIVOS**Aprendizaxe e desenvolvemento da motricidade na educación primaria**

Materia	Aprendizaxe e desenvolvemento da motricidade na educación primaria			
Código	O05G120V01301			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Díaz Pereira, María del Pino			
Profesorado	Díaz Pereira, María del Pino			
Correo-e	pinod@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Nesta materia abórdase o desenvolvemento e a aprendizaxe da motricidade entre os 6 e 12 anos. A motricidade desempeña un papel importante no desenvolvemento e aprendizaxe xeral do neno/a e ten repercusións na calidade de vida das persoas adultas, polo que é fundamental coñecer o proceso de desenvolvemento e aprendizaxe motora nesta etapa educativa.			

Competencias

Código	
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
CE1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar
CE2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais
CE5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias
CE6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe
CE7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao período 6-12
CE8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria
CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
CE16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula
CE42	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
CE57	Comprender os principios que contribúen á formación cultural, persoal e social desde a educación física
CE58	Coñecer o currículo escolar da educación física
CE59	Adquirir recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades deportivas dentro e fóra da escola
CE60	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes

CE61	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma
CE62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia
CE63	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias
CE65	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
CT6	Capacidade de xestión da información
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais
CT14	Razoamento crítico
CT15	Compromiso ético
CT16	Aprendizaxe autónoma
CT17	Adaptación a novas situacións
CT18	Creatividade
CT19	Lideranza
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor
CT22	Motivación pola calidade
CT23	Sensibilidade por temas medioambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias		
Adquirir recursos e estratexias para a intervención óptima no proceso de aprendizaxe do desenvolvemento motor	CG5 CG6 CG7 CG9 CG10 CG11 CG12	CE1 CE5 CE6 CE7 CE8	CT2
Comprender o proceso de aprendizaxe e desenvolvemento motor de 6 a 12 anos	CG1	CE1 CE2 CE5 CE7	
Adquirir recursos necesarios para o deseño de tarefas acordes co nivel de desenvolvemento motor	CG2	CE2 CE16 CE42 CE57 CE58 CE59 CE60 CE61 CE62 CE63 CE65	
Coñecer e aplicar instrumentos de avaliación do desenvolvemento motor		CE2 CE6 CE7 CE61 CE63	
Concienciar da diversidade na aula e da necesidade de atención personalizada en función da capacidade	CG4 CG8		
Traballar en equipo		CE13	CT7 CT8 CT9 CT10 CT12 CT18 CT19

Mellorar a capacidade organizativa e de planificación no grupo e a capacidade creativa para afrontar diversas solucións ante o mesmo problema e adaptarse a situación en cada momento.

CG4

CT3
CT5
CT6
CT7
CT12
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT20
CT21
CT22
CT23

Contidos

Tema	
Desenvolvemento e aprendizaxe motor	Conceptos xerais e modelos explicativos: comportamento motor, aprendizaxe motor e desenvolvemento motor.
Desenvolvemento cualitativo da motricidade	Cualidades perceptivo-motrices e coordinativas. Habilidades motrices básicas. Avaliación perceptivo-motora e identificación de trastornos do desenvolvemento.
Desenvolvemento cuantitativo da motricidade	Crecedemento físico e cualidades físicas. Instrumentos de avaliación e criterios xerais de intervención.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1.5	0	1.5
Lección maxistral	15	27	42
Traballo tutelado	5	12.5	17.5
Prácticas de laboratorio	21	42	63
Presentación	6	12	18
Exame de preguntas obxectivas	2	2	4
Cartafol/dossier	2	2	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Trátase de actividades co obxectivo de motivar para a materia e comprender o interese desta na súa formación: lectura de artigos e debate.
Lección maxistral	Exposición dos contidos básicos da materia utilizando recursos tecnolóxicos presentes na aula.
Traballo tutelado	O alumnado realizará diferentes exercicios relacionados cos contidos (mapas conceptuais, deseño de follas de observación, estudo de casos...)
Prácticas de laboratorio	Aplicación dos contidos teóricos a situacións prácticas, co fin de adquirir habilidades e procedementos relacionados con situacións de aprendizaxe propios da materia.
Presentación	Exposición ante os compañeiros da resolución de problemas expostos no laboratorio (deseño de actividades, aplicación de instrumentos...).

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas de laboratorio	Todas as dúbidas, consultas ou achegas contarán co apoio das docentes durante o transcurso das clases presenciais ou virtuais e durante as titorías (consultar web facultade).
Traballo tutelado	Todas as dúbidas, consultas ou achegas contarán co apoio das docentes durante o transcurso das clases presenciais ou virtuais e durante as titorías (consultar web facultade).

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
------------	---------------	------------------------

Presentación	Avaliarase a elaboración e exposición dunha proposta de intervención de estimulación e aprendizaxe motor en base aos resultados acadados a través dos test de estudados.	20	CG1 CG2 CG4 CG8	CE1 CE2	CT2 CT7 CT9 CT12 CT18
Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación de as competencias adquiridas que inclúen preguntas pechas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple ou preguntas de resposta curta).	40		CE1 CE2	
Cartafol/dossier	Elaborarase un informe por cada unha das prácticas realizadas (10%). Presentación en formato póster dun dos tópicos que constitúen o programa de prácticas (30%).	40	CG1 CG2 CG4	CE1	CT2 CT12 CT18

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia é imprescindible acadar o 50% en cada apartado da avaliación.

Para optar a avaliación continua e formativa da materia será imprescindible asistir a máis do 80% das clases teóricas e prácticas.

Para o alumnado non asistente ou que non acade o 80% da asistencia, a avaliación constará de dúas probas: unha de competencias teóricas (50%) e outra de competencias prácticas (50%).

Avaliación de competencias teóricas 50%	Avaliación de competencias prácticas 50%
Constará dunha proba obxectiva de competencias teóricas. O manual de referencia para esta parte é o seguinte: Granda, J. e Alemany, I. (2003). <i>Manual de aprendizaxe y desarrollo motor</i> . Paidós.	Constará dunha serie de preguntas que versarán sobre os procedementos e competencias desenvolvidas nas clases prácticas.

De non ter superada a materia na primeira convocatoria, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xuño-xullo. As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT)

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade <http://webs.uvigo.es/educacion-ou/> no espazo "datos exames".

É importante a participación nas primeiras sesións da materia para comprender o proceso do seu desenvolvemento. Toda a información necesaria para superar a materia atópase na plataforma Moovi a disposición do alumnado.

Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse para alumnado do curso ponte garantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento. Abrirase un cartafol específico na plataforma Moovi na cal se informará das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para alumnado do curso ponte ou profesionais en exercicio.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Castañer, M., & Camerino, O., **Manifestaciones básicas de la motricidad.**, Universidad de Lleida, 2006

Bruininks, R.H., **Bruininks-Oseretsky test of motor proficiency**, 2nd. ed., Evaluación de Pearson, 2005

Fernández, E., Gardoqui, M. L., & Sánchez, F., **Evaluación de las habilidades motrices básicas.**, Inde, 2007

Henderson, S.E., Sugden, D.A., & Barnett, A.L., **MABC-2 Batería de Evaluación del Movimiento para Niños- 2.**, PsychCorp, 2012

Pino-Juste, M. R., **Diseño y evaluación de programas educativos en el ámbito social**, Alianza Editorial, 2017

Ruiz, J., **Desarrollo motor y actividades físicas**, Gymnos, 1987

Bibliografía Complementaria

Granda, J., & Alemany, I., **Manual de aprendizaje y desarrollo motor. Una perspectiva educativa.**, Paidós, 2002

Mayolas, M.C., **Un nuevo test de valoración de medida de la lateralidad para los profesionales de educación física**, 71, 14-22, 2003

Perez, L., Hernandez, F., Marín, M., & Sicília, A., **Control y aprendizaje motor.**, Síntesis, 1999

Ruiz, J., **Desarrollo de la Motricidad a través del juego.**, Gymnos, 2004

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Educación física e a súa didáctica na educación primaria/O05G120V01601

Outros comentarios

Os contidos desenvolvidos nesta materia constitúen o fundamento da materia de educación Física en Educación Primaria, que se desenvolverá no próximo curso. Ambas materias contribúen a adquirir un perfil para a intervención a través da motricidade e tamén para a interrelación con outras áreas, como a Expresión Musical ou a Expresión Plástica.

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Ciencias experimentais**

Materia	Ciencias experimentais			
Código	O05G120V01302			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Química analítica e alimentaria			
Coordinador/a	Prieto Lage, Miguel Ángel			
Profesorado	Fraga Corral, María Pérez Gregorio, María Rosa Prieto Lage, Miguel Ángel			
Correo-e	mprieto@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Nesta materia, estudaranse os principios básicos e as leis fundamentais das ciencias experimentais, de maneira que o alumno adquira a formación necesaria neste ámbito, para o exercicio da súa actividade profesional.			
	O seu contido desenvolverase considerando os máis cotiáns feitos e fenómenos da nosa contorna, orientando ao alumno, á formulación e resolución de problemas asociados coas ciencias á vida cotiá.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promoverla entre os estudantes
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
CE25	Comprender os principios básicos e as leis fundamentais das ciencias experimentais (Física, Química, Biología e Xeoloxía)
CE26	Coñecer o currículo escolar destas ciencias

CE27	Suscitar e resolver problemas asociados coas ciencias á vida cotiá
CE28	Valorar as ciencias como un feito cultural
CE29	Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostenible
CE30	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover a adquisición de competencias básicas nos estudantes
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
CT6	Capacidade de xestión da información
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar
CT11	Traballo nun contexto internacional
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT14	Razoamento crítico
CT15	Compromiso ético
CT16	Aprendizaxe autónoma
CT17	Adaptación a novas situacións
CT18	Creatividade
CT19	Lideranza
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor
CT22	Motivación pola calidade
CT23	Sensibilidade por temas medioambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
1. Comprender os principios básicos e as leis fundamentais das ciencias experimentais e adquirir os contidos actitudinais e procedimentais (observar, experimentar, describir, anticipar, argumentar, etc), propios destas ciencias.	CB1	CG8	CE25	CT1
	CB2	CG9	CE30	CT2
	CB3	CG10		CT3
	CB5	CG11		CT4
				CT5
				CT6
				CT7
				CT8
				CT9
				CT10
				CT11
				CT12
				CT14
				CT15
				CT16
				CT22
2. Coñecer o currículo escolar destas ciencias.	CB5	CG1	CE26	
		CG2		
		CG3		
		CG4		
		CG6		
		CG7		
3. Expor e resolver problemas asociados coas ciencias á vida cotiá.	CB2	CG8	CE25	CT3
	CB3		CE27	CT6
			CE28	CT8
			CE29	CT9
				CT17
				CT19
				CT23

4. Valorar as ciencias como un feito cultural, recoñecendo a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostible.

CB3 CG5 CE28 CT1
CG9 CE29 CT13
CG12 CT15
CT18
CT20
CT21
CT22
CT23

Contidos

Tema	
1. As Ciencias Experimentais. Ciencia -Tecnoloxía -Sociedade	1.1. As Ciencias experimentais. 1.2. Evolución e estado actual. 1.3 Interacción Ciencia - Tecnoloxía -Sociedade
2. Metodoloxía científica	2.1. O método científico. 2.2. Magnitudes e medidas. Expresión de datos numéricos. 2.3. Linguaxe científica
3. A materia e a súa diversidade na Natureza	3.1. Clases e propiedades da materia 3.2. Estados de agregación. 3.3. Sistemas diversos
4. Materia e enerxía	4.1. Forzas e magnitudes relacionadas coa forza. 4.2. Clases e formas de transferencia de enerxía. Fontes de enerxía. 4.3. Diversas interaccións da materia coa enerxía: cambios físicos e cambios químicos
5. Máquinas e tecnoloxías	5.1. Fundamento de distintas máquinas. 5.2. Os novos materiais e a tecnoloxía

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	15	46	61
Resolución de problemas	15	0	15
Prácticas de laboratorio	15	0	15
Presentación	2	10	12
Traballo tutelado	3	40	43
Actividades introdutorias	2	0	2
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problema e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado (laboratorios científico-técnicos, de idiomas, etc).
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo.
Traballo tutelado	O estudante, de xeito individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeneralmente trátase dunha actividade autónoma de/dos estudante/s que inclúe a procura e recolleita de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción.
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	A atención do alumno farase persoalmente nas horas asignadas a cada alumno do grupo medio e nas horas de titoría.

Prácticas de laboratorio	A atención do alumno farase persoalmente nas horas asignadas a cada alumno do grupo medio
Traballo tutelado	A atención ao estudante realizarase de xeito presencial nas horas asignadas a cada alumno do grupo medio e nas horas de tutoría e non presencialmente a través da plataforma ou correo electrónico.

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas			
Prácticas de laboratorio	Asistencia (esixírase un 85% de asistencias), actitude e traballo no laboratorio. Cuestionarios de practicas de laboratorio.	20	CB2	CG2	CE25	CT1
				CG10	CE26	CT2
					CE27	CT5
					CE29	CT6
						CT7
						CT8
						CT9
						CT10
						CT12
						CT14
						CT16
						CT22
						CT23
Traballo tutelado	Calidade do traballo e da súa exposición. Valorácese a resolución dos casos prácticos e problemas expostos na aula	30	CG1	CE28	CT1	
			CG2	CE29	CT2	
			CG3	CE30	CT3	
			CG4		CT4	
			CG5		CT5	
			CG6		CT6	
			CG7		CT7	
			CG8		CT8	
			CG9		CT9	
			CG11		CT10	
			CG12		CT11	
					CT12	
					CT13	
					CT14	
					CT15	
					CT16	
					CT17	
					CT18	
					CT19	
					CT20	
					CT21	
					CT22	
					CT23	
Exame de preguntas obxectivas	Valoraranse os coñecementos adquiridos a través de preguntas de relación, definicións, palabras perdidas, etc Para a superación dla materia deberase de alcanzar unha puntuación igual o superior a 5 sobre 10	50				

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para poder acollerse á avaliación continua será necesario asistir ás sesións lectivas de aula-laboratorio nun 85% do tempo presencial, cun aproveitamento idoneo.

Para superar a materia é necesario alcanzar en cada un dos apartados que se valoran unha puntuación mínima do 50% e a presentación dun traballo práctico cunha temática relacionada coa materia.

Aqueles estudantes que non poidan asistir ás sesións lectivas de aula-laboratorio, terán que falar coa profesora ao comezo de curso, para concretar o traballo práctico obligatorio que terán que presentar. En tal caso, o criterio de avaliación será: traballo práctico individual ata 30% e exame final ata 70%.

No exame final, suscítanse cuestións cuxo grado de dificultade é semellante ao das consideradas no traballo de aula e de laboratorio.

1ª Convocatoria: A nota final obterase pola suma porcentual de cada unha das cualificacións dos traballos de aula, prácticas de laboratorio e probas de resposta curta. En todo caso será necesario alcanzar unha cualificación mínima de aprobado en cada un dos apartados establecidos. De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo.

2ª Convocatoria: Aqueles alumnos que superen algunha das partes que se avalian, gardaráselles a nota que será sumada e ponderada á que obteñan no apartado que se evalúe nesta segunda convocatoria.

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas neste curso académico.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade no espazo "datos exames".

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Catala Mireia, **las ciencias en la escuela. Teoría y prácticas**, Laboratorio educativo, 2002

Chang R, **Química**, MacGrawHill InterAmericana, 2001

Izquierdo, Merce, **Química en infantil y primaria.**, Grao, 2012

Perales Palcio, FJ ; Jose María Garrido y Mercedes Galdon Delgado, **Ciencia para educadores**, Prentice-Hall, 2008

Bibliografía Complementaria

Baker, J., **50 Cosas que hay que saber sobre Física.**, Ariel, 2009

Domenech, X y Peral, J, **Química Ambiental de sistemas terrestres.**, Reverte, 2006

Emsley, J, **Moléculas en una exposición. Retratos de materiales interesantes en la vida cotidiana.**, Ediciones Península,, 2000

Fernández Panadero J., **¿ Por qué el cielo es azul ? La Ciencia para todos.**, Paginas de Espuma, 2004

Fisher, Len., **Como mojar una galleta: la ciencia en la vida cotidiana.**, Debolsillo, 2004

Moreno,R. y Cano, L., **Experimentos para todas las edades.**, Rialp, 2008

Pinto Cañon G., Martínez Ureaga, Castro A.C.M., **Química al alcance de todos.**, Pearson Education, 2006

Vinagre Arias, F, **rase una vez el aire**, Filarias,, 2003

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Didáctica das ciencias experimentais I/O05G120V01402

Didáctica das ciencias experimentais II/O05G120V01502

Educación ambiental para o desenvolvemento/O05G120V01901

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/O05G120V01201

Outros comentarios

Esta materia complementarase coas materias obrigatorias de Didáctica das Ciencias Experimentais I, Didáctica das Ciencias Experimentais II e a materia optativa de Educación Ambiental.

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua española**

Materia	Lingua española			
Código	O05G120V01303			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Lingua española			
Coordinador/a	Acuña Ferreira, Antonia Virginia			
Profesorado	Acuña Ferreira, Antonia Virginia			
Correo-e	virginia@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	<p>A lexislación actual esixe que o futuro docente posúa, ademais dunha extensa e profunda formación en aspectos psicopedagóxicos, un dominio da ferramenta básica e imprescindible en todo proceso de comunicación: a lingua española.</p> <p>Ademais do coñecemento dos principios básicos e científicos de disciplinas lingüísticas que se ocupan da lingua española, nesta materia traballarase as destrezas que os profesores deben perfeccionar nas clases, para alcanzar os obxectivos inherentes á aprendizaxe: capacidade lectora, a expresión oral, a expresión escrita e a análise e interpretación de textos orais e escritos.</p>			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
CE43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación
CE44	Adquirir formación literaria e coñecer a literatura infantil
CE45	Coñecer o currículo escolar das linguas e a literatura
CE46	Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente nas linguas oficiais da Comunidade Autónoma correspondente
CE47	Coñecer o proceso de aprendizaxe da linguaxe escrita e o seu ensino
CE48	Fomentar a lectura e animar a escribir
CE49	Coñecer as dificultades para a aprendizaxe das linguas oficiais de estudantes doutras linguas
CE50	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües
CE52	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
CT7	Resolución de problemas
CT9	Traballo en equipo

CT10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar
CT11	Traballo nun contexto internacional
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT14	Razoamento crítico
CT15	Compromiso ético
CT16	Aprendizaxe autónoma
CT17	Adaptación a novas situacións
CT19	Lideranza
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma, creativo e cooperativo, e promovelos nos estudantes desde a participación e o esforzo individual.	CB3 CB5	CG2 CG3 CG4 CG5	CE50	CT1 CT2 CT7 CT9 CT10 CT12 CT17 CT19
Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación.	CB1	CG1 CG2 CG4 CG7	CE43 CE44 CE45 CE46 CE47 CE49 CE52	CT1 CT2 CT3 CT7 CT13 CT14 CT15 CT20
Coñecer, respectar e promover a diversidade lingüística e cultural de España e de Europa.	CB1 CB2 CB3	CG3 CG4 CG5 CG7	CE43 CE50 CE52	CT11 CT13 CT14 CT15 CT20
Recoñecer a identidade da etapa de educación infantil e as súas características cognitivas e comunicativas.	CB2	CG1 CG2	CE43 CE44 CE46 CE47 CE49	CT7 CT14 CT17
Saber expresarse en español con fluidez e precisión e poder facer un uso flexible do devandito idioma para fins sociais, académicos e profesionais.	CB4	CG2	CE46 CE48	CT1 CT3 CT12
Falar, ler e escribir, correcta e adecuadamente, a lingua española.	CB4		CE46 CE48	CT1 CT7 CT14
Coñecer a fonoloxía, a fonética e a ortografía da lingua española.	CB1 CB2	CG1	CE43	CT1 CT3 CT7 CT14
Adquirir e saber utilizar os conceptos básicos da semántica, a lexicoloxía e a lexicografía do español.	CB1 CB2	CG1	CE43	CT1 CT7 CT9 CT14 CT16

Contidos

Tema

1. Introducción ás ciencias da linguaxe e á comunicación	<p>1.1. Algunhas nocións básicas de Lingüística. 1.1.1. Lingüística, linguaxe e linguas. Linguas e dialectos. Fala, rexistros e xergas. A comunicación non verbal.</p> <p>1.1.2. O estudo da linguaxe e das linguas. A lingüística tradicional e a lingüística moderna.</p> <p>1.2. A Lingüística moderna.</p> <p>1.2.1. O estruturalismo e o xenerativismo lingüístico: as teorías de Ferdinand de Saussure e Noam Chomsky. As distincións lingua/fala, competencia lingüística/actuación.</p> <p>1.2.2. O modelo de comunicación de Jakobson, as funcións da linguaxe.</p> <p>1.2.3. Da lingüística do sistema ás lingüísticas do uso lingüístico e a comunicación. O concepto de competencia comunicativa como base dos enfoques actuais no ensino de linguas.</p>
2. Fonética e fonoloxía do español	<p>2.1. O sistema fonolóxico do español.</p> <p>2.1.1. Clasificación dos fonemas vocálicos. Formación de diptongos, triptongos e hiatos. 2.1.2. Clasificación dos fonemas consonánticos.</p> <p>2.1.3. A transcrición fonémica ou fonolóxica.</p> <p>2.2. A fonética, os fonemas e os alófonos.</p> <p>2.2.1. Os fonemas consonánticos e os seus principais alófonos.</p> <p>2.2.2. A transcrición fonética.</p> <p>2.2.3. Os rasgos suprasegmentais. A sílaba. O acento prosódico e o acento ortográfico. Regras xerais de acentuación. A tilde diacrítica. A entoación.</p>
3. Morfoloxía e sintaxe	<p>3.1. Os morfemas e a formación das palabras. Tipos de morfemas. Palabras simples, derivadas, compostas e parasintéticas.</p> <p>3.2. As categorías gramaticais.</p> <p>3.2.1. As clases abertas: substantivos, adxectivos, verbos e adverbios.</p> <p>3.2.2. As clases pechadas: preposicións e locucións preposicionais, conxuncións, determinantes e pronomes.</p> <p>3.3. O concepto de sintagma ou constituínte. O sintagma nominal (SN), o sintagma adxectivo (SA), o sintagma verbal (SV) e o sintagma preposicional (SP).</p> <p>3.4. As funcións sintácticas. Oracións simples, compostas e xustapostas.</p> <p>3.5. As oracións subordinadas.</p>
4. Semántica e léxico	<p>4.1. Lexicoloxía, lexicografía e semántica.</p> <p>4.2. Relacións léxico-semánticas</p> <p>4.3. Neoloxismos e creación de palabras</p>

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	14	10	24
Lección maxistral	28	36	64
Traballo tutelado	6.5	37	43.5
Resolución de problemas e/ou exercicios	3	7	10
Exame de preguntas obxectivas	1	7.5	8.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas aplicando os contidos explicados e axudado polas directrices e supervisión da profesora. Por iso, adóitase utilizar como complemento da lección maxistral.
Lección maxistral	Exposición por parte da profesora dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun exercicio ou traballo a desenvolver polo estudante.
Traballo tutelado	Realización dun traballo académico por grupos sobre algún dos contidos relacionados coa materia, a través dun desenvolvemento teórico, a realización dunha investigación empírica ou o deseño dunha unidade didáctica para un nivel/curso de Educación Primaria. Ademais, pódese requirir a presentación oral por parte dos grupos sobre o estado de elaboración deste traballo e/ou os seus resultados durante as clases prácticas.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	No horario de titorías establecido ao efecto ou mediante cita acordada, o alumnado tamén pode consultar dúbidas ou dificultades relacionadas coas bases teóricas da materia.

Resolución de problemas	No horario de titorías establecido ao efecto ou mediante cita acordada, para axudar ao alumnado na resolución das actividades prácticas da materia.
Traballo tutelado	No horario de titorías establecido ao efecto ou mediante cita acordada, para orientar ao alumnado sobre o traballo en grupo que debe realizarse e facer un seguimento do seu desenvolvemento.

Avaliación					
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas		
Resolución de problemas	Avaliación das respostas a problemas e/ou exercicios propostos polo profesor e realizados nas clases.	10	CB1 CB3 CB4 CB5	CE43 CE44 CE47 CE49	CT1 CT2 CT3 CT7 CT13 CT15
Traballo tutelado	Calidade do traballo académico realizado por grupos sobre algún dos contidos da materia, así como da presentación oral sobre o seu proceso de elaboración e/ou os seus resultados.	30	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG7	CE43 CE44 CE45 CE46 CE47 CE48 CE49 CE50 CE52 CT1 CT2 CT3 CT7 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT19 CT20
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba orientada a analizar a capacidade para resolver problemas e/ou exercicios semellantes ós realizados nas clases prácticas.	40	CB1 CB3 CB4 CB5	CE43 CE44 CE47 CE49	CT1 CT2 CT3 CT7 CT13 CT15
Exame de preguntas obxectivas	Preguntas engadidas ás probas de resolución de problemas e/ou exercicios orientadas a comprobar o nivel de coñecemento e comprensión dos conceptos básicos da materia, así como as competencias de expresión escrita do alumnado.	20	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG3	CE43 CE44 CE45 CE46 CE47 CE49 CT1 CT2 CT3 CT7 CT13 CT14 CT16 CT20

Outros comentarios sobre a Avaliación

Todo o alumnado, asista ou non ás aulas, ten dereito a ser avaliado (mediante un exame ou no modo en que se estableza na guía docente).

O alumnado que siga a avaliación continua terá que entregar todas e cada unha das probas para poder ser avaliado nesta modalidade. As partes da materia superadas na 1ª oportunidade non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico.

Os alumnos que non sigan a avaliación continua serán avaliados mediante un exame polo 100% da nota na data oficial marcada polo centro.

AVISO: a detección de plaxio nalgún dos traballos propostos suporá a perda do dereito á avaliación continua.

As datas dos exames pódense consultar na web da Facultade de Ciencias da Educación e Traballo Social.

2ª CONVOCATORIA

Os alumnos que non sigan a avaliación continua, serán avaliados mediante un exame polo 100% da nota na data oficial marcada polo centro.

As datas dos exames pódense consultar na web da Facultade de Ciencias da Educación e Traballo Social.

OBSERVACIÓNS

a. En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT)

b. Para as materias que forman parte do curso ponte, debería incluírse unha referencia específica para ter en consideración a especificidade e experiencia profesional deste colectivo: □Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse para alumnado do curso ponte garantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento. Abrirase un cartafol específico na plataforma Moovi na cal se informará das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para alumnado do curso ponte ou profesionais en exercicio□.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Muñoz-Basols, J., Moreno-Taboada, N. y Lacorte, M., **Introducción a la lingüística hispánica actual: teoría y práctica**, Routledge, 2017

Real Academia Española, **Diccionario de la lengua española**, 23ª, Espasa-Calpe, 2014

Real Academia Española, **Nueva gramática básica de la lengua española**, Espasa, 2011

Sánchez Lobato, J. (coord.), **Saber escribir**, Aguilar, 2006

Yule, G., **El lenguaje**, 3ª, Akal, 2007

Bibliografía Complementaria

Cassany, D., **Enseñar lengua**, Graó, 2003

Escandell Vidal, M. V., **Apuntes de semántica léxica**, UNED, 2007

Fernandez Planas, A. Mª, **Así se habla. Nociones fundamentales de fonética general y española**, Horsori, 2005

Gómez Torrego, L., **Gramática didáctica del español**, SM, 2009

Gómez Torrego, L., **Análisis sintáctico: teoría y práctica**, 2ª, SM, 2007

Lozano, G., **Cómo enseñar y aprender sintaxis: modelos, teorías y prácticas según el grado de dificultad**, 8ª, Cátedra, 2021

Real Academia Española, **Nueva gramática de la lengua española: manual**, Espasa, 2010

Real Academia Española, **Ortografía de la lengua española**, Espasa, 2010

Varela Ortega, S., **Morfología léxica: La formación de palabras**, Gredos, 2005

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Lingua e literatura: Español/O05G120V01603

Outros comentarios

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Matemáticas e a súa didáctica I**

Materia	Matemáticas e a súa didáctica I			
Código	O05G120V01304			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua impartición	#EnglishFriendly Galego			
Departamento	Matemáticas			
Coordinador/a	Valente da Silva Couto, Maria Joao			
Profesorado	Valente da Silva Couto, Maria Joao			
Correo-e	mvalente@uvigo.es			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
Descrición xeral	Con esta materia o estudantado adquirirá as competencias e coñecementos necesarios de matemáticas para o desenvolvemento da súa profesión. Materia do programa English Friendly. Os/as estudantes internacionais poderán solicitar ao profesorado: a) materiais e referencias bibliografías para o seguimento da materia en inglés; b) atender as titorías en inglés; c) probas e avaliacións en inglés.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
CE38	Adquirir competencias matemáticas básicas (numéricas, cálculo, geométricas, representacións espaciais, estimación e medida, organización e interpretación da información, etc)
CE39	Coñecer o currículo escolar de matemáticas
CE40	Analizar, razoar e comunicar propostas matemáticas. Suscitar e resolver problemas vinculados coa vida cotiá
CE41	Valorar a relación entre matemáticas e ciencias como un dos alicerces do pensamento científico
CE42	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna

CT6	Capacidade de xestión da información
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais
CT14	Razoamento crítico
CT16	Aprendizaxe autónoma
CT18	Creatividade
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor
CT22	Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Adquirir competencias matemáticas básicas.	CB1		CE38	CT1
	CB2		CE39	CT2
	CB3		CE40	CT3
	CB4			CT7
	CB5			CT8
				CT14
Coñecer o currículo escolar de matemáticas. Coñecer erros e dificultades que se poden presentar no proceso de ensino-aprendizaxe das matemáticas.	CB2	CG1	CE39	CT1
		CG2	CE41	CT2
		CG3	CE42	CT3
		CG4		CT7
		CG10		CT14
Analizar, razoar e comunicar propostas matemáticas. Desenvolver a autoconfianza no uso das matemáticas, estima e o gusto por esta materia.	CB3	CG2	CE40	CT1
	CB4	CG3		CT2
		CG4		CT3
		CG9		CT7
		CG10		CT8
		CG12		CT9
				CT14
				CT18
				CT22
Expor e resolver problemas vinculados coa vida cotiá. Saber traballar en equipo para deseñar e resolver problemas, reflexionar sobre a práctica docente e a formación permanente en matemáticas.	CB1	CG3	CE40	CT1
	CB2	CG5	CE41	CT2
	CB3	CG7		CT3
	CB4	CG12		CT6
				CT7
				CT8
				CT9
				CT12
				CT14
				CT16
				CT18
				CT21
				CT22
Valorar a relación entre matemáticas e ciencias como un dos alicerces do coñecemento científico.	CB2	CG3	CE41	CT1
		CG4		CT3
		CG12		CT8
				CT9
				CT14
				CT16
				CT18
				CT21
				CT22

Contidos

Tema
1. Números e operacións: conceptos previos
2. A clasificación e a ordenación
3. Os números naturais
4. Sistemas de numeración
5. Operacións
6. Divisibilidade
7. As fraccións e os números decimais
8. Os problemas aritméticos

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	20	34	54
Traballo tutelado	7	14	21
Lección maxistral	25	48	73
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión da profesora. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante.
Lección maxistral	Exposición por parte da profesora dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	O alumnado terá unha atención personalizada tanto nas horas de clase como nas horas de tutoría.
Resolución de problemas	O alumnado terá unha atención personalizada tanto nas horas de clase como nas horas de tutoría.
Traballo tutelado	O alumnado terá unha atención personalizada tanto nas horas de clase como nas horas de tutoría.

Avaliación				
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas	
Traballo tutelado	Os alumnos deberán deseñar unha actividade tendo en conta unha ou varias competencias do decreto de currículo de matemáticas na educación primaria.	30	CB1 CB2 CB3 CB4	CG3 CG5 CG7 CG12 CE40 CT2 CT3 CT6 CT7 CT9 CT12 CT16 CT18 CT21 CT22
Exame de preguntas obxectivas	Os alumnos deberán elixir a resposta correcta entre as 4 opcións que se lle presenten.	30	CB1 CB3 CB4	CG1 CG2 CG4 CG9 CG12 CE38 CE39 CE41 CE42 CT1 CT2 CT3 CT7 CT8 CT14 CT22
Resolución de problemas e/ou exercicios	Os alumnos deberán resolver 3 problemas que se lle expoñan a modo de exame práctico.	40	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG3 CG5 CG9 CG10 CG12 CE39 CE41 CT2 CT3 CT6 CT7 CT14 CT16 CT18 CT21 CT22

Outros comentarios sobre a Avaliación

- Os alumnos non asistentes deberán realizar as mesmas probas.

- Aqueles estudantes que non superen algunhas das probas obxecto de avaliación poderán recuperalas na convocatoria de Xullo.
- As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico.
- As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade no espazo "datas exames".
- En consonancia co carácter inclusivo que caracteriza á Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá adaptarse ás necesidades específicas de apoio educativo do alumnado matriculado no programa PIUNE (PAT).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Hidalgo Alonso, S., **Las Matemáticas en el título de maestro**, L. Diagonal, 1997

Nortess Checa, A ., **Matemáticas y su didáctica**, TEMA, 1993

Orton, A., **Didáctica de las matemáticas**, Morata, 1990

Sierra Vázquez, M. y otros, **Divisibilidad**, Síntesis, 1989

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Outros comentarios

Recoméndase a asistencia continuada tanto as clases teóricas como as clases prácticas.

Esta materia enmárcase nunha facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Xeografía**

Materia	Xeografía			
Código	O05G120V01305			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Díaz Fernández, José Antonio			
Profesorado	Díaz Fernández, José Antonio			
Correo-e	tonydiaz@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.es			
Descrición xeral	Trátase de que o alumnado adquira os coñecementos, habilidades e destrezas necesarias para comprender e coñecer os aspectos elementais dos fenómenos xeográficos, físicos e humanos e os seus interrelacións, así como a súa proxección na docencia. Trátase tamén de que o alumno desenvolver as súas capacidades de análises e de sínteses e o razoamento espacial, fundado na multicausalidade dos procesos xeográficos.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
CE14	Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática
CE23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible
CE29	Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostenible
CE31	Comprender os principios básicos das ciencias sociais
CE32	Coñecer o currículo escolar das ciencias sociais
CE33	Integrar o estudo histórico e xeográfico desde unha orientación instructiva e cultural
CE34	Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico
CE35	Valorar a relevancia das institucións públicas e privadas para a convivencia pacífica entre os pobos

CE37	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
CE48	Fomentar a lectura e animar a escribir
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
CT6	Capacidade de xestión da información
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT14	Razoamento crítico
CT15	Compromiso ético
CT16	Aprendizaxe autónoma
CT17	Adaptación a novas situacións
CT18	Creatividade
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes
CT23	Sensibilidade por temas medioambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Comprender os principios básicos das Ciencias Sociais: Xeografía	CB1	CG1 CG11	CE14 CE29 CE31 CE32	CT2 CT6 CT14 CT15 CT23
Coñecer o currículo escolar das Ciencias Sociais: os contidos xeográficos	CB1 CB2	CG1 CG4	CE31 CE32	CT1 CT2 CT3 CT13 CT14 CT15 CT23
Coñecer e aplicar os métodos e técnicas propios da Xeografía no estudo e análise espacial e dominar o vocabulario xeográfico básico	CB3	CG5 CG10 CG11	CE33 CE48	CT1 CT3 CT6 CT9 CT14 CT16 CT23
Integrar o estudo histórico e xeográfico desde unha orientación instructiva e cultural	CB1 CB4	CG3	CE13 CE33 CE34	CT3 CT7 CT8 CT13 CT15 CT20 CT23
Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico	CB3	CG3 CG7 CG8 CG9	CE14 CE23 CE35	CT7 CT8 CT9 CT13 CT14 CT23
Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes entre os estudantes	CB2	CG11	CE13 CE37	CT7 CT8 CT9 CT16 CT18
Manexo das TIC de forma adecuada ás necesidades e niveis da educación primaria	CB1 CB2 CB4	CG6 CG11	CE29 CE37	CT5 CT6 CT7 CT16 CT17

Contidos

Tema	
1. Bloque 1: A situación no espazo e a representación	A Terra no universo e os seus movementos. As consecuencias xeográficas. A representación da Terra
2. Bloque 2: As consecuencias xeográficas dos procesos naturais	A Hidrosfera. O sistema climático. As formas do relevo terrestre. A biosfera
3. Bloque 3: As consecuencias xeográficas da acción humana	A poboación do mundo e os seus problemas. O proceso de urbanización e os caracteres actuais da cidade. A globalización

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	25	55
Resolución de problemas	6	17	23
Estudo previo	5	13	18
Traballo tutelado	9	21	30
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	10	12
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	10	12

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición dos contidos da materia, con apoio de material audiovisual e exemplos prácticos
Resolución de problemas	Resolución de dúbidas e problemas e orientación sobre os conceptos, traballos de aula e traballos tutelados
Estudo previo	Resolución de exercicios; traballos con material cartográfico; realización, análise e comentario de gráficos; comentarios de texto
Traballo tutelado	Traballo de investigación sobre unha paisaxe da Terra que o profesor dirixirá e orientará nas partes fundamentais

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	Resolución de dúbidas e problemas que poidan ir xurdindo ao realizar os traballos propostos, así como levar a cabo un seguimento máis personalizado das actividades de aprendizaxe
Traballo tutelado	Resolución de dúbidas e problemas que poidan ir xurdindo ao realizar os traballos propostos, así como levar a cabo un seguimento máis personalizado das actividades de aprendizaxe
Estudo previo	Resolución de dúbidas e problemas que poidan ir xurdindo ao realizar os traballos propostos, así como levar a cabo un seguimento máis personalizado das actividades de aprendizaxe

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Estudo previo	Presentación dos traballos realizados na aula (comentarios, reflexións, análises). Os resultados de aprendizaxe esperados son: - Coñecer e aplicar os métodos e técnicas propios da Xeografía no estudo e análise espacial e dominar o vocabulario xeográfico básico - Integrar o estudo xeográfico desde unha orientación instrutiva e cultural - Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico - Manexo das TIC de forma adecuada ás necesidades e niveis da Educación Primaria	5	CB2 CG3 CE13 CT1 CB3 CG5 CE35 CT2 CB4 CG10 CE48 CT3 CG11 CT5 CT6 CT8 CT9 CT14
Traballo tutelado	Presentación do traballo realizado polo alumnado de acordo ás pautas propostas. Requírese participación activa. Os resultados de aprendizaxe esperados son: - Coñecer e aplicar os métodos e técnicas propios da Xeografía no estudo e análise espacial e dominar o vocabulario xeográfico básico - Manexo das TIC de forma adecuada ás necesidades e niveis da Educación Primaria	15	CB2 CG3 CE13 CT1 CB3 CG5 CE48 CT2 CB4 CG10 CT3 CG11 CT6 CT9 CT14 CT16

Exame de preguntas de desenvolvemento	Tres probas teóricas sobre os conceptos básicos e contidos do temario. Os resultados de aprendizaxe esperados son: - Comprender os principios básicos das Ciencias Sociais: Xeografía - Coñecer o currículo escolar das Ciencias Sociais: os contidos xeográficos - Coñecer e aplicar os métodos e técnicas propios da Xeografía no estudo e análise espacial e dominar o vocabulario xeográfico básico	45	CB1 CB4	CG1 CG7 CG9	CE31 CE32 CE48	CT1 CT3 CT14 CT20 CT23
Resolución de problemas e/ou exercicios	Tres probas prácticas sobre aspectos tratados no temario. Os resultados de aprendizaxe esperados son: - Coñecer e aplicar os métodos e técnicas propios da Xeografía no estudo e análise espacial e dominar o vocabulario xeográfico básico - Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes entre os estudantes	35	CB1 CB4	CG3 CG8 CG10 CG11	CE23 CE33 CE37 CE48	CT1 CT2 CT3 CT7 CT14

Outros comentarios sobre a Avaliación

As probas teóricas e prácticas, os traballos de aula, tutelado e demais actividades serán liberatorias. No exame final (oficial) faranse as partes que queden pendentes, no seu caso. En caso de non asistir e non realizar as actividades, ou non realizar as probas correspondentes, faranse todas no exame final (oficial). Para obter un aprobado na cualificación final é CONDICIÓN NECESARIA superar as probas teóricas e prácticas. A realización das demais actividades por si soas, aínda que numericamente permítano, non será suficiente para conseguir o aprobado final. Da mesma maneira, o aprobado da parte teórico-práctica non bastará para o aprobado final sen a realización e superación das demais actividades.

As probas teóricas e prácticas non se compensarán entre si de face á nota final; é preciso aprobar o tres partes de maneira independente. Ás probas parciais teórico-prácticas só se poderán presentar aqueles alumnos que entregasen unha ficha debidamente cuberta dentro do primeiro mes.

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico.

Todo o alumnado, asista ou non ás aulas, ten dereito a ser avaliado (mediante un exame ou no modo que se estableza na guía docente). As mesmas condicións de avaliación xerais rexen para aqueles alumnos que, por algunha razón, non poidan asistir regularmente a clase.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT)

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade no espazo 'datas exames'

Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse para alumnado do curso ponte garantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento. Abrirase un cartafol específico na plataforma Moovi na cal se informará das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para alumnado do curso ponte ou profesionais en exercicio.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

AGUILERA ARILLA, M.J. y otros, **Geografía General I. Geografía Física**, UNED, 2013

AGUILERA ARILLA, M.J. y otros, **Geografía General II. Geografía Humana**, UNED, 2014

BIELZA DE ORY, V. (ed.), **Geografía General**, 3ª ed., Taurus, 1993

PAZO LABRADOR, A.J., **Nocións básicas de Xeografía Xeral Física para Mestres. As consecuencias humanas dos procesos naturais**, Servicio de Publicacións da Universidade de Vigo, 2007

TROITIÑO TORRALBA, N.L., **Geografía General**, Centro de Estudios Financieros, 2011

Bibliografía Complementaria

ALBET, A. y BENEJAM, P., **Una Geografía Humana renovada. Lugares y regiones en un mundo global**, ICE de la Universitat Autònoma de Barcelona-Vicens, 2000

ALONSO, J. y otros, **Geografía. Curso de Acceso**, Centro de Estudios Ramón Areces, 2000

ESTÉBANEZ, J. y otros (1992), **Geografía Humana**, Cátedra, 1992

LÓPEZ BERMÚDEZ, F. y otros, **Geografía Física**, Cátedra, 1992

PLANS, P., **Geografía Física, Geografía Humana.**, EUNSA, 1993

ROMERO, J. (coord.), **Geografía Humana**, Ariel, 2004

ZÁRATE MARTÍN, M.A. y RUBIO BENITO, M.T., **Geografía Humana. Sociedad, Economía y Territorio**, Ed. Universitaria Ramón Areces, 2005

ZÁRATE MARTÍN, M.A. y RUBIO BENITO, M.T., **Glosario y prácticas de Geografía Humana.**, Ed. Universitaria Ramón Areces, 2006

ZÁRATE MARTÍN, M.A. y RUBIO BENITO, M.T., **Paisaje, Sociedad y Cultura en Geografía Humana**, Ed. Universitaria Ramón Areces, 2011

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Ciencias experimentais/O05G120V01302

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Historia: Historia do presente/O05G120V01203

Outros comentarios

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Didáctica das artes plásticas e visuais**

Materia	Didáctica das artes plásticas e visuais			
Código	O05G120V01401			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Blanco Sierra, Javier			
Profesorado	Blanco Sierra, Javier			
Correo-e	jsierra@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A finalidade primeira da didáctica das artes plásticas e visuais é proporcionar ao alumnado unha formación artística e didáctica de calidade, tanto no que se refire á capacidade de formalizar e interpretar producións plásticas e visuais nos diversos ámbitos e territorios da arte (concepto ampliado de arte), como á capacidade para deseñar accións educativas e materiais didácticos para a formación artística do alumnado de primaria. Por elo partírase da construción dun sustrato de coñecementos teóricos fundamentais da linguaxe plástica e visual e da historia da arte combinados coa práctica dunha serie de destrezas e habilidades formais/procedimentais que armen ao alumno/a de ferramentas críticas, discursivas e creativas. As tarefas procedimentais convivirán coa análise e reflexión sobre os espazos da arte como espazos de aprendizaxe, vinculando así as linguaxes actuais da arte coa educación artística do alumnado de primaria.			

Competencias

Código	
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
CE53	Comprender os principios que contribúen á formación cultural, persoal e social desde as artes
CE54	Coñecer o currículo escolar da educación artística, nos seus aspectos plástico, audiovisual e musical
CE55	Adquirir recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades musicais e plásticas dentro e fóra da escola
CE56	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT14	Razoamento crítico
CT15	Compromiso ético
CT16	Aprendizaxe autónoma

CT17 Adaptación a novas situacións

CT18 Creatividade

CT19 Lideranza

CT21 Iniciativa e espírito emprendedor

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Coñecer as características psicoevolutivas e formais da linguaxe plástica dos nenos de primaria así como os aspectos fundamentais da súa sintaxe e semántica. Saber concretar e transmitir todas as características da linguaxe plástica e estimular a aprendizaxe mediante metodoloxías didácticas adecuadas.	CB2	CG11	CE53	CT5
	CB4		CE54	CT8
	CB5		CE56	CT13
Ser capaces de identificar recursos e metodoloxías propios das artes plásticas. Saber recoñecer os distintos métodos e medios adecuados a cada técnica para unha expresión plástica favorable así como utilizar os distintos recursos procedimentais e conceptuais idóneos para a execución da obra na súa dimensión compositiva e estética.	CB2		CE53	CT1
	CB5		CE54	CT2
			CE55	CT7
				CT8
				CT10
				CT14
				CT16
Poder valorar os fundamentos e ámbitos de actuación das distintas formas de expresión artística, así como o patrimonio artístico.	CB3	CG11	CE53	CT1
			CE55	CT14
				CT16
				CT18
Facilitar a representación e a expresión a través das linguaxes plásticas, visuais e audiovisuais profundizando nos novos medios e estratexias plásticas para transmitir os coñecementos e propor espazos e modos expresivos que sirvan ao alumno como ferramenta de linguaxe e espazo de construción plástica.	CB3	CG2	CE53	CT2
	CB4		CE55	CT7
			CE56	CT8
				CT9
				CT16
				CT18
Ser capaces de mellorar a capacidade de comprender, ler, visionar crear e producir dentro das linguaxes artístico visuais e plásticas promovendo metodoloxías para facer que a apreciación estética sexa máis alcanzable para o alumnado.	CB4	CG11	CE53	CT1
			CE55	CT2
			CE56	CT5
				CT7
				CT8
				CT12
				CT13
Ser capaz de producir imaxes e propostas obxectuais en dúas e tres dimensións, ben estruturadas, conceptualmente acotadas, con calidade compositiva e detalladas sobre temas e proxectos no ámbito dos coñecementos típicos e característicos da área Artística Visual.	CB2	CG8	CE53	CT1
	CB3	CG11	CE55	CT5
			CE56	CT7
				CT8
				CT17
Coñecer e avaliar o currículo escolar das Didácticas da Expresión Artística e audiovisual	CB5	CG4	CE54	CT1
				CT14
				CT15
				CT16
				CT18
				CT19
			CT21	

Adquirir e consolidar hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma, creativa e cooperativa e promovelos nos estudantes desde a participación e o esforzo individual.	CB3 CB5	CG2 CG3 CG8	CE54 CE56	CT1 CT2 CT5 CT7 CT8 CT9 CT12 CT14 CT15 CT16 CT18
Ter dominio e comprender adecuadamente toda a densidade e complexidade das imaxes e producións visuais; as obras de arte, os símbolos e sinais visuais, a publicidade e os medios de comunicación de masa. Os obxectos, as pezas, construcións e edificios que constitúen a cultura material e conceptual antiga e contemporánea.	CB2 CB3	CG11	CE53	CT1 CT13 CT14 CT16 CT18 CT21

Contidos

Tema	
I. Artes Plásticas e Visuais. Marco disciplinar e Modelos Formativos	Estrutura curricular das Artes Plásticas e Visuais en Educación Primaria. Obxectivos cognitivos e procedimentais. Criterios metodolóxicos. Observación, representación, experimentación, transformación. O espazo escolar como dispositivo pedagóxico.
II. O concepto ampliado da arte como base da educación	Novos plantexamentos e linguaxes plásticos e visuais no contexto da contemporaneidade. Novos espazos para a pedagogía da arte: o museo como recurso didáctico.
III. Elementos básicos da plástica I	A linguaxe e a comunicación visual. O grado de iconicidad. Lectura de imáxenes: tipo de forma. Lectura de imáxenes: modos de expresión da linguaxe icónica. Elementos básicos: Punto, líña, plano.
IV. Elementos básicos da Plástica II	A cor. A textura. A composición. Forma e espazo.
V. O concepto de creatividade	Definición de creatividade. O papel da imaxinación na creación. Pensamento converxente vs. Pensamento diverxente. Teoría das intelixencias múltiples de Gardner.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	23	67.5	90.5
Eventos científicos	3	0	3
Resolución de problemas	14.5	30	44.5
Lección maxistral	12	0	12

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	O/a estudante, de maneira individual ou en grupo, elaborará un traballo artístico - didáctico sobre a temática da materia. Pautaranse entregas parciais e revisarase o avance das materializacións finais con revisións intermedias e presentación de tarefas específicas.
Eventos científicos	Conferencias, faladoiros, exposicións, mesas redondas, debates... realizados por relatores/as de prestixio, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia.
Resolución de problemas	O/a alumno/a debe desenvolver exercicios relacionados coa adquisición de habilidades procedimentais e técnicas propias da expresión plástica e visual.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor/a dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio que o/a estudante ten que desenvolver.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Nos traballos tutelados observarase a evolución do traballo nas distintas fases do proceso creativo e de execución. As sesións de tutorización realizaranse por medio telemáticos (correo electrónico, videoconferencia, foros en MooVi) baixo a modalidade de concertación previa.
Resolución de problemas	Realizarase un seguimento do traballo, para orientar ao alumano/a na realización do exercicio. As sesións de tutorización realizaranse por medio telemáticos (correo electrónico, videoconferencia, foros en MooVi) baixo a modalidade de concertación previa.

Avaliación		Cualificación	Competencias Avaliadas			
	Descrición					
Traballo tutelado	Elaboración dun traballo de formalización plástica e cun sentido didáctico. Individual ou en grupo	35	CB2 CB3 CB4	CG2 CG3 CG8	CE53 CE54 CE56	CT1 CT2 CT7 CT8 CT9 CT12 CT14 CT18
Eventos científicos	Debate e participación activa	10	CB3 CB4	CG4 CG11	CE53 CE54 CE55	CT13 CT14 CT15
Resolución de problemas	Exercicios nos que o/a alumno/a debe desenvolver tarefas procedimentais da práctica artística nun tempo/condicións establecido/as polo/a profesor/a.	30	CB5		CE54 CE56	CT1 CT7 CT16 CT18 CT21
Lección maxistral	Exame de preguntas obxectivas.	25	CB2 CB3 CB4	CG11	CE53 CE54 CE56	CT1 CT2 CT14 CT17 CT18 CT21

Outros comentarios sobre a Avaliación

As datas de exames poden consultarse na webda facultade

A asistencia (presencial, telemática ou mixta, segundo proceda) aclase é importante para o correcto desenvolvemento do curso.

Para superar a materia será necesario obter unha media de 5 calculando as porcentaxes detalladas en cada un dos bloques de avaliación. É imprescindible ter un 4 como nota mínima en cada un dos bloques para que se proceda a calcular a nota media.

Os/as alumnos/as que non tiveran asistido ou non cubran a porcentaxe obrigatoria de asistencia (presencial, telemática ou mixta, segundo proceda) durante o curso académico ordinario, deberán superar unha proba escrita de contidos mínimos teóricos que lles dará dereito á valoración do resto de entregas. Para coñecer o detalle dos contidos de avaliación das entregas terán que contactar ao inicio do cuadrimestre, co profesor responsable da materia mediante as titorías.

SEGUNDA CONVOCATORIA

De non ter superada a materia en primeira convocatoria, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo. Os/as alumnos/as que non tiveran asistido ou non cubran a porcentaxe obrigatoria de asistencia (presencial, telemática ou mixta. No caso de alumnos/as que aínda asistindo regularmente a clase (na modalidade que se estableza) e presentando as entregas parciais puntualmente non logren superar a materia deberán presentar na segunda convocatoria so aquelas entregas nas que non alcanzasen a nota mínima de 5.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT)

Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse para educadores en exercicio que acrediten un horario incompatible con las clases presenciales; en todo caso, garantizando a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento. Abrirase un cartafol específico na plataforma Moovi na cal se informará das tarefas e probas

de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para este alumnado

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

HERNÁNDEZ, F., **Espigaro@s de la cultura visual. Otra narrativa para la educación de las artes visuales**, Octaedro, 2007

HERNÁNDEZ, f. & RIFÁ, M, **Investigación Narrativa y cambio social**, Octaedro, 2011

ABAD MOLINA, J. (Coord.), **7 ideas clave: La competencia cultural y artística**, Graó, 2012

BARBE-GALL, F., **Cómo hablar de arte del siglo XX a los niños: del arte moderno al contemporáneo: un libro de arte.**, Nerea, 2015

GARDNER, H, **Educación artística y desarrollo humano.**, Paidós., 2011

Bibliografía Complementaria

Fontal Merillas, O. y Calaf Maschs, R., **Como enseñar arte en la escuela**, Sitiesis, 2014

Idema, J., **Como visitar un museo de arte y convertir tu visita en una experiencia gratificante**, Gustavo Gili, 2016

Lowenfeld y Brittain, **Desarrollo de la capacidad creadora**, Kapelusz, 1984

Marchán Fiz, Simón, **Del arte objetual al arte de concepto : 1960-1974 : epílogo sobre la sensibilidad**, Akal, 2012

Marin Viadel, R., **Metodologías artísticas**, Aljibe, 2012

Marín, R. (coord.), **Didáctica de la Educación Artística**, Pearson, 2003

Vecchi, V., **Arte y creatividad en Reggio Emilia: el papel de los talleres y sus posibilidades en educación**, Morata, 2013

Recomendacións

Outros comentarios

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Didáctica das ciencias experimentais I**

Materia	Didáctica das ciencias experimentais I			
Código	005G120V01402			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Membiela Iglesia, Pedro			
Profesorado	Membiela Iglesia, Pedro			
Correo-e	membiela@uvigo.es			
Web				
Descrición	Formación para o ensino das ciencias experimentais en educación primaria centrada en física e química xeral			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
CE25	Comprender os principios básicos e as leis fundamentais das ciencias experimentais (Física, Química, Biología e Xeoloxía)
CE26	Coñecer o currículo escolar destas ciencias
CE27	Suscitar e resolver problemas asociados coas ciencias á vida cotiá
CE28	Valorar as ciencias como un feito cultural

CE29	Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostenible
CE30	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover a adquisición de competencias básicas nos estudantes
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
CT6	Capacidade de xestión da información
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar
CT11	Traballo nun contexto internacional
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT14	Razoamento crítico
CT15	Compromiso ético
CT16	Aprendizaxe autónoma
CT17	Adaptación a novas situacións
CT18	Creatividade
CT19	Lideranza
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor
CT22	Motivación pola calidade
CT23	Sensibilidade por temas medioambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias		
1. Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos.	CB1	CG1	CT1
		CB2	CT6
		CB3	CT14
		CB4	CT17
		CB5	
2. Diseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.	CB1	CG1	CT1
		CB2	CT2
		CB3	CT4
		CB4	CT7
		CB5	CT8
			CG12
			CT10
			CT11
			CT12
			CT14
			CT16
			CT17
3. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar.	CB1	CG1	CT3
		CB2	CT4
		CB3	CT11
		CB4	CT16
		CB5	CT18
		CT22	
4. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida. Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual.	CB1	CG1	CT6
		CB2	CT17
		CB3	CT22
		CB4	CG6
		CB5	CG7
			CG8
			CG10
			CG11
		CG12	

5. Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG8 CG9	CT15 CT23
6. Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG6 CG8 CG10 CG12	CT14 CT17
7. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos entre os estudantes.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG8 CG10	CT16 CT19 CT21
8. Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG11	CT4 CT5 CT11 CT17
9. Comprender os principios básicos e as leis fundamentais das ciencias experimentais relacionados coa Física e a Química.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1	CE25 CT1 CT2 CT3 CT7 CT14 CT22
10. Coñecer o currículo escolar das ciencias experimentais relacionado coa Física e a Química. O medio físico: espazos e materiais. Máquinas aparellos e tecnoloxías.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1	CE26 CT1 CT2 CT14 CT18
11. Expor e resolver problemas relativos ás ciencias e relacionados coa vida cotiá.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG8 CG10	CE27 CT1 CT2 CT7 CT14 CT15 CT16 CT22 CT23
12. Valorar as ciencias como un feito cultural. Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sustentable.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG3 CG7	CE28 CE29 CT1 CT2 CT13 CT14 CT15 CT16 CT20 CT23
13. Desenvolver e avaliar contidos do curriculum mediante recursos didácticos apropiados e promover a adquisición de competencias básicas nos estudantes.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1	CE30 CT6 CT9 CT21 CT22
14. Contribuír a desenvolver nos alumnos e alumnas de Primaria as capacidades de coñecer e valorar a súa contorna natural, así como as súas posibilidades de acción e coidado.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG9	CE28 CE29 CT22 CT23

Contidos

Tema

1. Introducción: a didáctica da Física e Química para a Educación Primaria -
2. O currículo oficial de Física e Química para a Educación Primaria -
3. As metodoloxías para o ensino da Física e Química para a Educación Primaria -
4. Os recursos para o ensino da Física e Química para a Educación Primaria -

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	22	18	40
Seminario	7	15	22
Traballo tutelado	0	40	40
Prácticas de laboratorio	23	25	48

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixa as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado os seus desenvolvementos con actividades autónomas do estudante.
Seminario	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvo de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do estudante que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentales relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado (laboratorios científico-técnicos, de idiomas, etc).

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Prácticas de laboratorio	A atención personalizada ao alumnado farase fundamentalmente a través de: Tutorías individuais: ao final da clase. Tutorías grupais: sesións con pequenos grupos, dentro da aula, para procurar o asesoramento e acompañamento do alumnado nos traballos principais. Tutorizacións vía correo electrónico: para atender a incertidume e dúbidas urxentes sobre a realización dos traballos, actividades, exames, etc. Formación on-line coa plataforma Fatic: para o intercambio e/ou debate, consulta de dúbidas,
Seminario	A atención personalizada ao alumnado farase fundamentalmente a través de: Tutorías individuais: ao final da clase. Tutorías grupais: sesións con pequenos grupos, dentro da aula, para procurar o asesoramento e acompañamento do alumnado nos traballos principais. Tutorizacións vía correo electrónico: para atender a incertidume e dúbidas urxentes sobre a realización dos traballos, actividades, exames, etc. Formación on-line coa plataforma Fatic: para o intercambio e/ou debate, consulta de dúbidas,
Traballo tutelado	A atención personalizada ao alumnado farase fundamentalmente a través de: Tutorías individuais: ao final da clase. Tutorías grupais: sesións con pequenos grupos, dentro da aula, para procurar o asesoramento e acompañamento do alumnado nos traballos principais. Tutorizacións vía correo electrónico: para atender a incertidume e dúbidas urxentes sobre a realización dos traballos, actividades, exames, etc. Formación on-line coa plataforma Fatic: para o intercambio e/ou debate, consulta de dúbidas,

Avaliación		Cualificación	Competencias Avaliadas
	Descrición		
Traballo tutelado	Cartafol/dossier. Documento elaborado polo estudante que recompila información sobre as experiencias, proxectos, tarefas e traballos realizados durante proceso de formación.	20	CB1 CG1 CE25 CT3 CB2 CG2 CE26 CT6 CB3 CG3 CE27 CT7 CB4 CG4 CE28 CT8 CB5 CG5 CE29 CT14 CG6 CE30 CT16 CG7 CT22 CG8 CT23 CG9 CG10 CG11 CG12

Seminario	Traballos e proxectos . O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escrita Portafolios/dossier Documento elaborado polo alumnado que recompila información sobre as experiencias, proxectos, tarefas e traballos realizados durante o proceso de formación.	30	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12	CE25 CE26 CE27 CE28 CE29 CE30	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT9 CT10 CT11 CT13 CT19 CT21 CT22 CT23
Traballo tutelado	Traballos e proxectos de carácter práctico. O estudante presenta o resultado obtido das experiencias practicas deseñadas e realizadas por eles (de carácter individual ou en grupo) nun documento sobre a temática da materia. Cartafol/dossier Documento elaborado polo alumnado que recompila información sobre as experiencias, proxectos, tarefas e traballos realizados durante o proceso de formación.	30	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12	CE25 CE26 CE27 CE28 CE29 CE30	CT1 CT2 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22 CT23
Prácticas de laboratorio	Informes/memorias de prácticas Elaboración dun documento por parte do alumno no que se reflicten as características do traballo levado a cabo. Os alumnos deben describir as tarefas e procedementos desenvolvidos, mostrar os resultados obtidos ou observacións realizadas, así como a análise e tratamento de datos.	20	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12	CE25 CE26 CE27 CE28 CE29 CE30	CT1 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT14 CT17 CT19 CT21 CT22 CT23

Outros comentarios sobre a Avaliación

De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas novamente na convocatoria de xullo. As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico

Segundo a normativa vixente, con independencia da súa asistencia ou non ás clases o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT)

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade no espazo datas de exames

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Martin del Pozo, M.R., **Aprender para enseñar ciencias en primaria: una propuesta para la formación del profesorado**, Diada, 2007

MEC, **Ejemplificaciones del Diseño Curricular Base. Infantil y Primaria.**, MEC, 1989

Osborne, R. e Freyberg, P., **El aprendizaje de las ciencias.**, Narcea, 1991

Xunta de Galicia, **Decreto 105/2014, do 4 de setembro, polo que se establece o currículo da educación primaria na Comunidade Autónoma de Galicia.**, Xunta de Galicia, 2014

Bibliografía Complementaria

Friedl, A.E., **Enseñar ciencias a los niños.**, Gedisa, 2000

Harlen, W., **Enseñanza y aprendizaje de las ciencias.**, MEC/Morata, 1989

Jiménez Aleixandre, M.P. e4t al., **Enseñar ciencias**, Graó, 2003

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Didáctica das ciencias experimentais II/O05G120V01502

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Ciencias experimentais/O05G120V01302

Outros comentarios

As estratexias de ensino deberán adaptarse ás circunstancias que se vaian producindo ao longo do curso

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Expresión e linguaxe musical**

Materia	Expresión e linguaxe musical			
Código	O05G120V01403			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua impartición	#EnglishFriendly Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Casal de la Fuente, Lucía			
Profesorado	Casal de la Fuente, Lucía			
Correo-e	lucia.casal@uvigo.gal			
Web	http://http://fcce.uvigo.es/gl/			
Descrición xeral	O que se espera que achegue esta materia na formación de docentes xeneralistas de educación primaria é proporcionar a formación básica para que, sen ser especialistas en educación musical, aprendan a usar e a integrar a música nas actividades e desenvolvan a sensibilidade necesaria relativa á expresión musical e á creación artística. Polo tanto, familiarizámonos con propostas pedagóxico-musicais para a percepción auditiva e a expresión musical, así como tentaremos mellorar o dominio da lectura e da linguaxe musical, provendo recursos e bases psicopedagóxicas sólidas nas que fundamentar as decisións educativas, alén de completar a propia formación musical. As actividades fundamentais que se farán xirarán arredor da práctica instrumental de cancións sinxelas, do canto e de danzas grupais, así como do xogo musical para o fomento da creatividade. Farase especial fincapé no exercicio da relaxación, da respiración e da fonación, posto que a voz é a ferramenta que todo profesorado debe saber usar con corrección. Evolucionarase da representación non convencional do son á representación convencional da música, deténdonos na educación rítmica e no deseño de propostas didácticas interdisciplinares, alicerzadas no currículo oficial, dirixidas a alumnado de entre 5 e 12 anos de idade.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
CE53	Comprender os principios que contribúen á formación cultural, persoal e social desde as artes
CE54	Coñecer o currículo escolar da educación artística, nos seus aspectos plástico, audiovisual e musical
CE55	Adquirir recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades musicais e plásticas dentro e fóra da escola
CE56	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo

CT10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT14	Razoamento crítico
CT15	Compromiso ético
CT16	Aprendizaxe autónoma
CT17	Adaptación a novas situacións
CT18	Creatividade
CT19	Lideranza
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
1. Identificar e manexar os principais elementos constitutivos da linguaxe musical, dun xeito teórico-práctico.	CB2		CE54 CE56	CT1 CT2 CT7 CT16 CT18
2. Coñecer as diferentes metodoloxías para o ensino musical, e ser capaz de aplicalas dun xeito práctico nas aulas de educación primaria.	CB2 CB3 CB4	CG2 CG3 CG4	CE53 CE55 CE56	CT1 CT2 CT9 CT10 CT18
3. Coñecer e manexar diversos instrumentos para a súa aplicación nas aulas de educación primaria. Instrumental Orff.	CB5	CG4	CE53 CE55	CT9 CT12 CT16 CT17 CT18
4. Comprender a importancia do uso da canción como elemento expresivo, e saber empregar técnicas para o seu ensino-aprendizaxe.	CB4 CB5	CG2 CG4	CE53 CE55 CE56	CT2 CT7 CT9 CT10 CT12 CT16 CT18
5. Saber empregar os recursos didácticos axeitados para a formación rítmica, o movemento e a danza nas aulas de primaria.	CB4 CB5	CG2 CG3 CG4	CE53 CE55 CE56	CT2 CT9 CT10 CT12 CT13 CT15 CT17 CT18 CT19 CT21
6. Valorar a importancia e manexar recursos básicos da audición musical activa.	CB3 CB4 CB5	CG2 CG4	CE53 CE55 CE56	CT1 CT9 CT10 CT13 CT18
7. Ser quen de deseñar, pór en práctica e avaliar propostas de intervención educativa nunha aula de educación primaria, empregando diversos elementos da expresión e da linguaxe musical.	CB1 CB2 CB4	CG2 CG4 CG8 CG11	CE53 CE54 CE55 CE56	CT1 CT2 CT5 CT7 CT8 CT9 CT10 CT12 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT21

Contidos

Tema	
1. A música na educación primaria.	1.1. A música na infancia. 1.2. O son e os seus parámetros. 1.3. A voz e o corpo como primeiros instrumentos.
2. Contidos básicos da linguaxe musical: teoría e práctica.	2.1. A representación do son e da música: do non convencional ao convencional. 2.2. A métrica, o ritmo e os compases. Breve introdución á lectura musical. 2.3. A melodía e a harmonía. Breve introdución ás escalas, intervalos e acordes. 2.4. Elementos expresivos da música.
3. Instrumentos musicais, recursos e propostas didácticas.	3.1. Instrumentos musicais. 3.2. Recursos e principais propostas psicopedagóxicas para a educación musical en primaria. 3.3. O papel da música no deseño de propostas didácticas holísticas para primaria.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introductorias	2	1	3
Traballo tutelado	4	10	14
Lección maxistral	14.5	36.5	51
Obradoiro	10	20	30
Resolución de problemas	2	0	2
Prácticas con apoio das TIC	6	12	18
Presentación	2	6	8
Seminario	2	2	4
Prácticas de laboratorio	10	10	20

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introductorias	Determinación de coñecementos previos e de aptitudes e actitudes do alumnado cara á materia. Exposición da folla de ruta do curso.
Traballo tutelado	Elaboración de traballos dirixidos polo profesorado.
Lección maxistral	Exposición dos contidos teórico-prácticos da materia e das directrices para a elaboración de traballos.
Obradoiro	Desenvolvemento de traballos grupais cooperativos e participativos, técnicas de ensino-aprendizaxe; e deseño, implementación e avaliación de actividades artísticas para primaria.
Resolución de problemas	Realización dunha proba teórica individual e dunha proba práctica grupal.
Prácticas con apoio das TIC	Presentación e práctica con soporte lóxico para a educación musical.
Presentación	Presentacións individuais e grupais preparadas polo alumnado.
Seminario	Orientacións e reflexións conxuntas: dúbidas, consultas e seguimento dos traballos (que requirirán da actividade autónoma do alumnado), noticias de actualidade, dilemas que comporta a educación musical no s. XXI etc.)
Prácticas de laboratorio	Práctica musical: canto, interpretación instrumental e danza.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Atención grupal ou individual nas clases ou nas titorías, previo acordo entre o alumnado e o profesorado.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
------------	---------------	------------------------

Traballo tutelado	Elaboración de traballos grupais.	25	CB1 CB2	CG2 CG4 CG8 CG11	CE53 CE54 CE55 CE56	CT1 CT2 CT5 CT7 CT8 CT9 CT10 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT21
Obradoiro	Asistencia, seguimento, participación e aproveitamento das sesións prácticas (Sesións B).	15		CG2 CG4 CG8 CG11	CE53 CE54 CE55 CE56	CT1 CT2 CT5 CT7 CT8 CT9 CT10 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19
Resolución de problemas	Desenvolvemento dunha proba individual teórica.	25		CG2 CG8	CE53 CE54 CE55 CE56	CT2 CT5 CT7 CT8 CT13 CT14 CT16 CT17 CT18
Presentación	Presentación e defensa de traballos grupais e individuais.	25		CG2 CG3 CG4 CG8 CG11	CE53 CE54 CE55 CE56	CT1 CT2 CT5 CT7 CT8 CT9 CT10 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT21
Prácticas de laboratorio	Desenvolvemento dunha proba grupal práctica.	10		CG2 CG4 CG8 CG11	CE53 CE54 CE55 CE56	CT2 CT5 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT21

Outros comentarios sobre a Avaliación

O cadro anterior recolle os criterios de avaliación para alumnado Asistente, isto é, alumnado que non falta a máis de 3 clases das Sesións B (ou sexa, que cumpre co 80% de asistencia ás Sesións B), xustificadas ou sen xustificar. Isto significa que para ter a consideración de Asistente pódese faltar a un máximo de 3 clases das Sesións B. Desas 3, cada falta sen xustificar penalizará -0.1 puntos no apartado de [Asistencia e participación nas Sesións B]. Se se pode xustificar a falta, a ausencia non penaliza. Os xustificantes nunca se entregarán por correo electrónico: mostraranse á profesora coordinadora da materia en calquera das sesións presenciais. A asistencia e participación ás Sesións A non puntúa na cualificación final. Non obstante, resulta indispensable asistir a elas para o bo aproveitamento da materia, especialmente de cara á asunción e comprensión dos contidos e de cara a poder seguir o ritmo das Sesións B sen dificultades. Asistir ás Sesións A tamén favorecerá a calidade da participación e das achegas individuais que o alumnado faga nas Sesións B.

AVALIACIÓN PARA ASISTENTES: Proba teórica individual: 25% Proba práctica grupal: 10% Presentacións: 25% Traballos tutelados grupais: 25% Asistencia e participación nas Sesións B: 15%

Para o alumnado que opte por non ser asistente, as porcentaxes para o cálculo da cualificación final da materia serán as seguintes:

AVALIACIÓN PARA NON ASISTENTES: Proba teórica individual: 25% Proba práctica grupal: 15% Presentacións: 30% Traballos tutelados grupais: 30%

O alumnado que opte pola opción de Non Asistente deberá comunicalo ao profesorado a través de correo electrónico nos primeiros 15 días de clase. Nestas dúas primeiras semanas de clase tamén debe participar no foro de Non Asistentes habilitado na aula virtual da materia para integrarse nun grupo de traballo de alumnado Non Asistente.

O alumnado que ao longo do semestre perda o dereito a avaliación como Asistente por superar o máximo de 3 faltas debe pórse en contacto coa coordinadora da materia tan pronto como se vexa nesta circunstancia. Neste caso, será avaliado de acordo ás porcentaxes de avaliación establecidas para Non Asistentes.

Se se dan as circunstancias, a participación de alumnado Asistente en actividades artísticas fóra das aulas regulares da materia (por exemplo, conmemoracións organizadas pola Facultade), suporá a obtención dun comodín de ata +0.3 puntos a sumar individualmente nos seguintes apartados e por esta orde: [Asistencia e participación nas Sesións B], [Presentacións] ou [Traballos tutelados grupais].

Para superar a materia é necesario ter aprobados (isto é, ter un 5 sobre 10) os apartados [Proba teórica individual], [Proba práctica grupal], e [Traballos tutelados grupais]. Esta condición aplica tanto ao alumnado Asistente como ao Non Asistente.

OBSERVACIÓNS: a. As partes da materia superadas na 1ª oportunidade non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico. b. As datas oficiais dos exames poden consultarse na páxina web da Facultade, na ruta [Docencia] --> [Exames]. A convocatoria e as instrucións para as probas prácticas da materia anunciaranse na aula virtual da materia. c. En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo Social, esta guía poderá ser adaptada para atender as necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT). d. Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse para alumnado do curso ponte garantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento. Abrirase un cartafol específico na plataforma Moovi na cal se informará das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para alumnado do curso ponte ou profesionais en exercicio.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Cremades Andreu, Roberto, **Didáctica de la educación musical en Primaria**, Paraninfo, 2017

Giráldez Hayes, Andrea (Coord.), **Didáctica de la música en primaria**, Síntesis, 2014

Pascual Mejía, Pilar, **Didáctica de la Música**, Colección Didáctica Primaria, Pearson-Prentice Hall, 2010

Prego Fernández, Luís, & Cobos Martínez, Serxio, **Para cantar e bailar**, Cumio, 2008

Wuytack, Jos, & Boal Palheiros, Graça, **Audición Musical Activa**, Associação Wuytack de Pedagogía Musical, 1996

Bibliografía Complementaria

Garrido Cano, Dolores Concepción, **La educación musical en educación primaria a partir de las fiestas, celebraciones y conmemoraciones. Hacer música para unir a toda la comunidad educativa**, 5, 80-89, Eufonía, 2011

Gómez Espinosa, Juan, **Didáctica de la música. Manual para maestros de Infantil y Primaria**, UNIR Editorial, 2015

de la Calle Maldonado de Guevara, María Luisa, **La participación en coros escolares como desarrollo de la motivación para cantar en la educación primaria y secundaria**, <https://eprints.ucm.es/27665/1/T35489.pdf>, Universidad Complutense de Madrid, 2016

Hemsey de Gainza, Violeta, **El rescate de la pedagogía musical. Conferencias-escritos-entrevistas (2000-2012)**, Lumen, 2013

Holden, Hilary, & Button, Stuart, **The teaching of music in the primary school by the non-music specialist**, <https://doi.org/10.1017/S0265051705006728>, 23(1), 23-38, British Journal of Music Education, 2006

McPherson, Gary E., & Graham F. Welch (Eds.), **Music Learning and Teaching in Infancy, Childhood, and Adolescence. An Oxford Handbook of Music Education**, Oxford University Press, 2018

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Aspectos didácticos e organizativos da educación especial/O05G120V01934
Educación ambiental para o desenvolvemento/O05G120V01901
Educación artística/O05G120V01902
Educación física e a súa didáctica na educación primaria/O05G120V01601
Innovación e investigación didáctica/O05G120V01504
Literatura infantil e xuvenil/O05G120V01910

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Didáctica das artes plásticas e visuais/O05G120V01401
Lingua galega/O05G120V01404

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/O05G120V01201
Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino/O05G120V01101
Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria/O05G120V01202
Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe escolar/O05G120V01205
Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 6 a 12 anos/O05G120V01103
Socioloxía: Socioloxía da educación/O05G120V01105
Aprendizaxe e desenvolvemento da motricidade na educación primaria/O05G120V01301

Outros comentarios

- a. Debido á importante carga práctica da materia, é altamente recomendable a asistencia regular ás sesións presenciais, tanto as Sesións A como as Sesións B.
 - b. Esta materia forma parte do Proxecto de Innovación Docente da Facultade de Educación e Traballo Social, do Programa de materias English-Friendly (Programa de internacionalización lingüística da UVIGO), e do ciclo integrado do Programa Universitario de Maiores da UVIGO.
 - c. Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).
 - d. É necesario ter activo o correo electrónico institucional da UVIGO e consultar a aula virtual da materia ao menos unha vez por semana.
 - e. Os traballos deberán ser orixinais. A detección de plaxio ou copia de traballos suporá o suspenso na convocatoria correspondente. Agás na realización de traballos coordinados entre materias, un mesmo traballo non poderá ser utilizado para varias materias a efectos de avaliación.
 - f. Dentro da lóxica do camiño cara a sociedades máis inclusivas e igualitarias, e seguindo os principios de igualdade cos que está comprometida esta universidade, recoméndase facer uso da linguaxe inclusiva (especialmente no referido a colectivos vulnerables) e non sexista tanto nos traballos como nas producións orais.
-

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua galega**

Materia	Lingua galega			
Código	O05G120V01404			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Iglesias Álvarez, Ana María			
Profesorado	Dacosta Pérez, Fernando Iglesias Álvarez, Ana María			
Correo-e	anaiglesias@uvigo.es			
Web				

Descrición xeral O Grao en Educación Primaria esixe que o futuro docente posúa, ademais dunha ampla formación en aspectos psicopedagóxicos, un dominio cabal da ferramenta básica e imprescindible na comunicación: a lingua. Tal competencia é condición sine qua non para a transmisión de coñecementos e para formar os discentes dun xeito integral. Tres son as destrezas que os profesores deben perfeccionar nas aulas para alcanzar os obxectivos inherentes á aprendizaxe desta materia: a capacidade lectora (comprensión, ritmo, dicción), a expresión oral (corrección, claridade, fluidez) e a expresión escrita (corrección, cohesión, propiedade).

O futuro mestre de Educación Primaria deberá, polo tanto, adquirir un nivel adecuado de lingua galega que lle permita o dominio das destrezas arriba sinaladas (lectura expresiva, expresión oral e expresión escrita) para levar a cabo unha tripla tarefa: utilizar a lingua galega como lingua normal no ensino, servir de modelo de corrección lingüística aos seus alumnos e detectar e corrixir os erros que estes poidan cometer na lingua oral e na escrita

Competencias

Código

CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
CE43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación
CE46	Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente nas linguas oficiais da Comunidade Autónoma correspondente
CE48	Fomentar a lectura e animar a escribir
CE50	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira
CT7	Resolución de problemas
CT9	Traballo en equipo
CT11	Traballo nun contexto internacional

CT12	Habilidades nas relacións interpersoais
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT14	Razoamento crítico
CT15	Compromiso ético
CT17	Adaptación a novas situacións
CT18	Creatividade

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación.	CE43	CT1	CT3	
Falar, ler e escribir correcta e axeitadamente en galego.	CE46	CT1	CT2	CT3
	CE48	CT12	CT14	CT17
	CE50	CT18		
Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita para mellorar as competencias orais e escritas e, especialmente, para mellorar a redacción de textos académicos.	CB1	CG2	CE46	CT1
	CB2	CG4	CE48	CT2
	CB3	CG5		CT3
	CB4	CG6		CT9
				CT14
				CT15
				CT17
				CT18
Coñecer a fonética e a ortografía da lingua galega.	CB1	CG4	CE46	CT3
	CB3			
	CB4			
	CB5			
Coñecer a gramática da lingua galega.	CB1		CE46	CT1
	CB2			CT3
	CB3			CT13
	CB4			
	CB5			
Coñecer os diferentes rexistros e usos da lingua.	CB1		CE46	CT3
	CB2		CE50	
	CB3			
Comprender as regras de formación de palabras polas que a lingua galega enriquece o seu vocabulario por vía interna.	CB2		CE46	CT1
	CB3			CT3
	CB4			CT7
	CB5			
Coñecer e utilizar adecuadamente un léxico suficiente para expresarse con precisión na exposición oral e na redacción de textos.	CB1		CE46	CT3
	CB2			CT4
	CB3			CT7
	CB4			CT11
	CB5			CT12
				CT13

Contidos

Tema	
Fonética e ortografía	O uso das grafías e o sistema fonético galego. A acentuación gráfica. Palabras de ortografía dubidosa. Os signos de puntuación.
Gramática	Substantivo e adxectivo. Artigo. Pronome persoal. Demostrativo. Posesivo. Indefinidos e numerais. Relativos, interrogativos e exclamativos. O adverbio. O verbo. O infinitivo conxugado. As perífrases verbais. Os elementos de relación: preposicións e conxuncións. A sintaxe oracional. Concordancia nominal e correlación verbal. A construción da oración.

Palabras patrimoniais, semicultismos e cultismos.
 Grupos consonánticos.
 Sufijos e terminacións.
 Familias léxicas irregulares.
 Interferencias léxicas. Neoloxismos.
 A precisión léxica: selección do léxico, incorreccións comúns, tópicos e abusos.
 Procesos de formación de palabras e morfoloxía léxica.
 Derivación: prefixación e sufixación.
 Parasíntese.
 Composición.
 Outros procedementos.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	15	16	31
Traballo tutelado	4	22	26
Presentación	0	10	10
Actividades introdutorias	6	0	6
Lección maxistral	26	48	74
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	0	1
Traballo	1	0	1
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas	Nas clases prácticas corríxense os exercicios (iniciados na aula ou na casa tras o estudo da materia), e despois coméntanse as dúbidas que puidesen quedar. Cada novo exercicio recolle aspectos esenciais do tema recén tratado e aspectos varios dos temas anteriores para propiciar unha retroalimentación da aprendizaxe.
Traballo tutelado	Elaboración dun texto escrito seguindo unha destas modalidades: o enfoque creativo do narrador-autor ou o enfoque expositivo e crítico do xornalista-ensaísta. Trátase de aprender os procedementos específicos e os procedementos comúns de ambos os dous enfoques: como se elabora un texto, cales son as técnicas para citar apropiadamente, de que maneira se debe proceder á hora de transmitir unha información, cales son as pautas axeitadas para a presentación dun traballo escrito, en que consiste a corrección lingüística, a cohesión estrutural e o uso axeitado dos signos de puntuación.
Presentación	Exposición oral dun tema de libre elección durante un mínimo de dez minutos. O tema debe ter o praxe previo do profesor e ha de figurar na parte posterior da ficha.
Actividades introdutorias	Presentación do sistema de traballo que debe interiorizar cada alumno para conseguir uns bos resultados. Avaliación inicial mediante un modelo de exame semellante ao que o discente deberá afrontar para superar a materia. Explicación das modalidades básicas na elaboración dun texto escrito.
Lección maxistral	Desenvolvemento do programa da materia, con especial atención á gramática do idioma.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Orientacións sobre os criterios para a elección do tema e daqueles aspectos que o alumno debe ter en conta: interese da proposta, exposición formal do tema, fluidez e corrección lingüística. Aclaracións relativas ao programa, a algún tema explicado na aula ou a calquera dúbida referida aos exercicios.
Resolución de problemas	Orientacións sobre os criterios para a elección do tema e daqueles aspectos que o alumno debe ter en conta: interese da proposta, exposición formal do tema, fluidez e corrección lingüística. Aclaracións relativas ao programa, a algún tema explicado na aula ou a calquera dúbida referida aos exercicios.
Traballo tutelado	Orientacións sobre os criterios para a elección do tema e daqueles aspectos que o alumno debe ter en conta: interese da proposta, exposición formal do tema, fluidez e corrección lingüística. Aclaracións relativas ao programa, a algún tema explicado na aula ou a calquera dúbida referida aos exercicios.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas			
Resolución de problemas e/ou exercicios	Elaboración de dúas actividades escritas e dúas orais.	30	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CE43 CE46	CT1 CT3 CT7	
Traballo	Dous proxectos tutelados, que deben incluír como mínimo un produto resultante cada un deles. Priorizaranse os formatos dixitais. Como mínimo un dos proxectos debe ser presentado oralmente, ademais da súa entrega por escrito.	30	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG2 CE43 CE46 CE48	CT1 CT2 CT3 CT7 CT9 CT13 CT14 CT15 CT18	
Exame de preguntas obxectivas	Proba escrita de carácter práctico.	40	CB2 CB3 CB4	CG2 CG5 CG6	CE43 CE46 CT1 CT2 CT3 CT4 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT17 CT18	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Modelo A: O alumnado que asista regularmente a clase terá que presentarse obrigatoriamente ao exame e acadar como mínimo un 4, para poder sumar as notas obtidas nos traballos.

Modelo B: O alumnado que non asista regularmente a clase, ademais do exame, terá que realizar un traballo oral e outro escrito, sobre as temáticas acordadas co docente. Para facer media, no exame debe acadar como mínimo un 4 e nos traballos como mínimo un 3.

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade no espazo 'datas exames[.]'.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Álvarez, R. e Xove, X., **Gramática da lingua galega**, Galaxia, 2002

ILG/RAG, **Normas ortográficas e morfolóxicas do idioma galego**, ILG/RAG, 2004

Real Academia Galega, **Diccionario da lingua galega**, RAG, -

Bibliografía Complementaria

VV.AA., **Diccionario castelán-galego de usos, frases e sinónimos**, Vigo, Xerais, 2007,

Álvarez, R., Monteagudo, H. e Regueira, X. L., **Gramática galega**, Galaxia, 1986

Freixeiro Mato, X. R., **Gramática da lingua galega. I, II, III e IV**, A Nosa Terra, 2002-2006

Graxa González, X. A. e Méndez Álvarez, M. X., **Manual de lingua galega I e III**, Xerais, 2002

López Viñas, X., **Gramática práctica da lingua galega. Comunicación e expresión**, Baía Edicións, 2011

Recomendacións

Outros comentarios

Estratexias de aprendizaxe

Os estudantes que queiran superar a materia sen dificultades deben atender aos seguintes consellos:

* O rendemento depende do estudo continuado da materia.

* É moi conveniente que as lecturas se fagan de forma reflexiva, reparando no uso da linguaxe. Deste xeito, pódese obter un coñecemento intuitivo da lingua, que ten gran rendemento á hora de fixar na mente as formas e as estruturas correctas dun idioma.

* Practicar a expresión oral resulta indispensable. Na avaliación desta destreza conta tanto a fluidez como a corrección.

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Matemáticas e a súa didáctica II**

Materia	Matemáticas e a súa didáctica II			
Código	O05G120V01405			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Matemáticas			
Coordinador/a	Valente da Silva Couto, Maria Joao			
Profesorado				
Correo-e				
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/login/index.php			
Descrición xeral	Con esta materia o alumnado adquirirá as competencias e coñecementos necesarios de matemáticas para o desenvolvemento da súa profesión.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
CG2	Diseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
CG4	Diseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
CE39	Coñecer o currículo escolar de matemáticas
CE40	Analizar, razoar e comunicar propostas matemáticas. Suscitar e resolver problemas vinculados coa vida cotiá
CE41	Valorar a relación entre matemáticas e ciencias como un dos alicerces do pensamento científico
CE42	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
CT6	Capacidade de xestión da información
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais

CT14	Razoamento crítico
CT16	Aprendizaxe autónoma
CT18	Creatividade
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor
CT22	Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
2. Coñecer o currículo escolar de matemáticas en Educación Primaria. Coñecer erros e dificultades que se poden presentar no proceso de ensino-aprendizaxe das matemáticas.	CB2 CB3	CG1 CG2 CG3 CG4 CG10 CG12	CE39 CE42	CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT14 CT16 CT18 CT21 CT22
3. Analizar, razoar e comunicar propostas matemáticas. Desenvolver a autoconfianza no uso das matemáticas, estima e o gusto por esta asignatura.	CB2 CB3 CB4 CB5	CG2 CG3 CG4 CG5 CG9 CG10 CG12	CE40 CE41 CE42	CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT14 CT16 CT18 CT21 CT22
4. Saber traballar en equipo para deseñar e resolver problemas, reflexionar sobre a práctica docente e a formación permanente en matemáticas. Plantexar e resolver problemas vinculados coa vida cotia.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG3 CG5 CG7 CG10 CG12	CE40 CE41 CE42	CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT14 CT16 CT18 CT21 CT22

Contidos

Tema	
1. Xeometría e medida: elementos básicos.	Compoñentes elementais das figuras xeométricas. Construcións con regra e compás. Medida.
2. Xeometría no plano. Figuras xeométricas.	Construcións con regra e compás. Relacións métricas. Lonxitudes e áreas. Transformacións xeométricas. Xeometría con coordenadas.
3. Xeometría no espazo	Poliedros e superficies de revolución. Áreas e volumes.
4. Tratamento da información	Recollida e ordenación de datos. Representacións gráficas. Medidas de tendencia central e dispersión. Probabilidade.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	1	2
Resolución de problemas	13	30	43
Traballo tutelado	7	14	21
Resolución de problemas de forma autónoma	2	0	2
Lección maxistral	27	27	54

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Resolución de problemas	Formulación, análise, resolución e debate de un problema ou exercicio relacionado con a materia impartida.
Traballo tutelado	Deseño de actividades tendo en conta unha ou varias competencias do decreto do currículo de matemáticas na educación primaria. Utilizarase aprendizaxe colaborativa como metodoloxía integrada na actividade.
Resolución de problemas de forma autónoma	Propoñeranse exercicios e problemas relacionados con a materia impartida que os estudantes deben resolver (en grupo) de forma autónoma. Utilizarase aprendizaxe colaborativa como metodoloxía integrada na actividade.
Lección maxistral	Exposición dos contidos da materia por parte do docente que se ilustran con numerosos exemplos e aplicacións.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Atención e resolución de dúbidas ao alumnado en relación ás diferentes actividades da materia. A atención personalizada estará garantida, por unha banda, en horas de tutoría e, por outro, nas horas presenciais en clase. Para a realización das titorías empregaranse ademais medios telemáticos (correo electrónico, Moovi, campus remoto).
Actividades introdutorias	Atención e resolución de dúbidas ao alumnado en relación ás diferentes actividades da materia. A atención personalizada estará garantida, por unha banda, en horas de tutoría e, por outro, nas horas presenciais en clase. Para a realización das titorías empregaranse ademais medios telemáticos (correo electrónico, Moovi, campus remoto).
Resolución de problemas	Atención e resolución de dúbidas ao alumnado en relación ás diferentes actividades da materia. A atención personalizada estará garantida, por unha banda, en horas de tutoría e, por outro, nas horas presenciais en clase. Para a realización das titorías empregaranse ademais medios telemáticos (correo electrónico, Moovi, campus remoto).
Traballo tutelado	Atención e resolución de dúbidas ao alumnado en relación ás diferentes actividades da materia. A atención personalizada estará garantida, por unha banda, en horas de tutoría e, por outro, nas horas presenciais en clase. Para a realización das titorías empregaranse ademais medios telemáticos (correo electrónico, Moovi, campus remoto).
Resolución de problemas de forma autónoma	Atención e resolución de dúbidas ao alumnado en relación ás diferentes actividades da materia. A atención personalizada estará garantida, por unha banda, en horas de tutoría e, por outro, nas horas presenciais en clase. Para a realización das titorías empregaranse ademais medios telemáticos (correo electrónico, Moovi, campus remoto).
Probas	Descrición
Exame de preguntas de desenvolvemento	-

Avaliación		Cualificación	Competencias Avaliadas
	Descrición		
Traballo tutelado	Secuencias didácticas.	15	CB2 CG1 CE39 CT1 CB3 CG2 CE40 CT2 CB4 CG3 CE41 CT3 CB5 CG4 CE42 CT6 CG5 CT7 CG7 CT8 CG10 CT9 CG12 CT12 CT14 CT16 CT18 CT21 CT22
Resolución de problemas de forma autónoma	Realización (en grupo) e defensa de exercicios básicos. A entrega se evalúa entre pares.	15	CB1 CG10 CT7 CB5 CT9 CT16

Exame de preguntas de desenvolvemento	Realización de dúas probas parciais (35 % cada unha) sobre os contidos correspondentes as sesións magistrales e a resolución de problemas. Constan de dúas partes: Unha de preguntas curtas de carácter teórico-práctico (20%). Outra na que se resolverán problemas/exercicios (80%).	70	CB1 CG10	CT1 CT7 CT14 CT16
---------------------------------------	--	----	----------	----------------------------

Outros comentarios sobre a Avaliación

- Todo o alumnado, asista ou non ás aulas, ten dereito a ser avaliado (mediante un examen ou no modo no que se estableza na guía docente).
- De non ter superada a materia na primeira edición de actas, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo.
- As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN PARA ASISTENTES 1ª EDICIÓN DE ACTAS

- Todos os estudantes que se presenten a algunha das dúas probas parciais ou que realicen algunha das entregas de exercicios enténdese que seguen a materia de forma presencial e polo tanto deberán de seguir o procedemento de avaliación descrito anteriormente.
- Se un estudante non realiza algunha de as entregas de exercicios ou de os traballos tutelados ou non se presenta a algunha das probas, asignaráselles unha cualificación de 0 puntos nelas.
- **Requisitos mínimos para superar a materia:**

P1: nota parcial I (sobre 10); P2: nota parcial II (sobre 10); E: nota media resolución de problemas (sobre 10)

- $P1, P2 \geq 2,5$
- $(P1+P2)/2 \geq 4$
- $E \geq 4$

CRITERIOS DE AVALIACIÓN PARA NON ASISTENTES 1ª E 2ª EDICIÓN DE ACTAS E FIN DE CARREIRA

Avaliación teórica-práctica

Descrición: Realización de unha proba obxectiva con dous partes: unha de carácter teórico-práctico e outra en a que se resolverán exercicios prácticos. En esta proba recolleranse os contidos correspondentes as sesións maxistras e á resolución de problemas.

Cualificación: 85%.

Competencias evaluadas: CB1, CG10, CT1, CT7, CT14, CT16

Avaliación do traballo:

Descrición: Deseño de actividades (en grupo) tendo en conta unha ou varias competencias de o Dcereto de o currículo de matemáticas en a Educación Primaria

Cualificación: 15%

Competencias evaluadas: CB2, CB3, CB4, CB5, CG1, CG2, CG3, CG4, CG5, CG7, CG10, CG12, CE39, CE40, CE41, CE42, CT1, CT2, CT3, CT6, CT7, CT8, CT9, CT12, CT14, CT16, CT18, CT21, CT22

CRITERIOS DE AVALIACIÓN PARA ASISTENTES 2ª EDICIÓN DE ACTAS

Empregarase o mesmo sistema de avaliación aplicado para non asistente, fóra diso que, en caso de obter unha cualificación superior a 5 en o traballo durante o cuatrimestre, non terán que evaluarse de esa parte e mantense a nota.

PROCESO DE CUALIFICACIÓN DE ACTAS

- Na avaliación de asistentes da 1ª edición de actas, en caso de non cumprir os requisitos mínimos para superar a

materia, a cualificación en actas será:

$$\min(4, (P1+P2)/2)$$

- Na avaliación de asistentes da 1ª edición de actas, en caso de cumprir os requisitos mínimos para superar a materia, a cualificación en actas será:

$$\max(0.85 \times (P1+P2)/2, 0.7 \times (P1+P2)/2 + 0.15 \times E) + 0.15 \times T$$

P1: nota parcial I (sobre 10); P2: nota parcial II (sobre 10); E: nota media resolución de problemas (sobre 10); T: nota traballo (sobre 10)

As datas oficiais de os exames poden ser consultadas en a páxina web de a facultade (<http://fced.uvigo.é/gl/docencia/exames>)

a) En consonancia co carácter inclusivo que caracteriza á Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá adaptarse ás necesidades específicas de apoio educativo do alumnado matriculado no programa PIUNE (PAT).

b) Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse para alumnado do curso ponte garantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento. Abrirase un cartafol específico na plataforma Moovi na cal se informará das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para alumnado do curso ponte ou profesionais en exercicio.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Castro, E., **Didáctica de la Matemática en Educación Primaria**, Síntesis, 2001

Godino, J.;Ruíz, F., **Geometría y su didáctica para maestros**, Proyecto Edumat-Maestros, 2002

Godino J. D. Y otros, **Didáctica de las Matemáticas para Maestros**, 2004

Godino J. D. Y otros, **Matemáticas para Maestros**, 2004

Nortes Checa, A., **Matemáticas y su didáctica**, Diego Marín Librero Editor, 1993

Bibliografía Complementaria

Alsina, C.; Burgues, C.; Fortuny, J.M., **Invitación a la Didáctica de la Geometría**, Síntesis, 1987

Batanero, C.; Godino, J. D.; Navarro Pelayo, V., **Razonamiento combinatorio**, Síntesis, 1994

Godino, J. D.; Batanero, C.; Cañizares, M.J., **Azar y probabilidad**, Síntesis, 1987

Nortes Checa, A., **Actividades prácticas de matemáticas y su didáctica 1**, Editorial CCS, 2013

Nortes Checa, A., **Actividades prácticas de matemáticas y su didáctica 1**, Editorial CCS, 2014

Nortes Checa, A., **Encuestas y precios**, Síntesis, 1987

Recomendacións

Outros comentarios

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Didáctica da lingua e literatura: Galego**

Materia	Didáctica da lingua e literatura: Galego			
Código	O05G120V01501			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Mociño González, María Isabel			
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral	Esta materia proporcionará ao futuro docente coñecementos científicos necesarios para favorecer o desenvolvemento das habilidades lingüísticas do alumnado de Educación Primaria. Terá dominio para empregar técnicas didácticas adecuadas, capacidade para seleccionar recursos e estratexias de intervención didáctica, criterios para analizar os diversos materiais e referentes para avaliar o progreso nas diferentes habilidades comunicativas.			

Competencias

Código				
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.			
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.			
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.			
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.			
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.			
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos			
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro			
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar			
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá			
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida			
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes			
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural			
CE1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar			
CE4	Identificar dificultades de aprendizaxe, informais e colaborar no seu tratamento			
CE20	Mostrar habilidades sociais para entender ás familias e facerse entender por elas			
CE23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible			
CE43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación			
CE44	Adquirir formación literaria e coñecer a literatura infantil			
CE45	Coñecer o currículo escolar das linguas e a literatura			
CE46	Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente nas linguas oficiais da Comunidade Autónoma correspondente			
CE47	Coñecer o proceso de aprendizaxe da linguaxe escrita e o seu ensino			

CE48	Fomentar a lectura e animar a escribir
CE49	Coñecer as dificultades para a aprendizaxe das linguas oficiais de estudantes doutras linguas
CE50	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT14	Razoamento crítico
CT18	Creatividade

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
1.Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación.	CB1			CT1
	CB2			CT3
	CB3			
	CB4			
	CB5			
2.Coñecer o currículo escolar da lingua galega e literatura	CB1	CG1	CE45	CT3
	CB2	CG2		
	CB3			
	CB4			
	CB5			
3.Adquirir coñecementos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe da lingua galega como medio de comunicación.	CB1		CE1	CT1
	CB2		CE4	CT13
	CB3			
	CB4			
	CB5			
4.Saber aplicar estratexias didácticas para mellorar o proceso de desenvolvemento das habilidades lingüísticas de expresión e comprensión oral	CB1	CG3	CE4	CT12
	CB2	CG10	CE20	CT13
	CB3	CG11	CE23	CT14
	CB4		CE49	CT18
	CB5		CE50	
5.Coñecer o proceso de aprendizaxe da linguaxe escrita e o seu ensino.	CB1		CE43	CT3
	CB2		CE46	CT18
	CB3		CE47	
	CB4		CE49	
	CB5		CE50	
6. Desenvolver estratexias didácticas para a comprensión do texto escrito e promover a creatividade	CB1	CG10	CE1	CT14
	CB2	CG11		CT18
	CB3			
	CB4			
	CB5			
7. Coñecer textos de literatura popular e de literatura infantil galega e valorar o seu aproveitamento para a aprendizaxe lingüística e como medio de normalización da lingua.	CB1	CG11	CE44	CT3
	CB2		CE48	CT14
	CB3			CT18
	CB4			
	CB5			
8. Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes.	CB1	CG4		CT1
	CB2	CG6		CT14
	CB3			
	CB4			
	CB5			

Contidos

Tema	
1.- COÑECEMENTOS PARA O DESENVOLVEMENTO DAS HABILIDADES COMUNICATIVAS.	Desenvolvemento das habilidades comunicativas. Comprensión e expresión oral. Competencia comunicativa. Metodoloxía, estratexias e técnicas.

2.- ANIMACIÓN Á LECTURA E Á ESCRITURA.

Lectura comprensiva.
As idades lectoras.
Competencia literaria e competencia lectora.
A biblioteca de aula.
Animación á lectura.
Expresión escrita: obxectivos.
Formas de expresión escrita.
Proceso didáctico da composición.
Escrita creativa.

3.- DESENVOLVEMENTO DE EXPERIENCIAS EDUCATIVAS E DE MATERIAIS DIDÁCTICOS.

Desenvolvemento de experiencias educativas e de materiais didácticos.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	19	33	52
Lección maxistral	10	24	34
Presentación	20	41	61
Actividades introdutorias	1	0	1
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	Os/as estudantes desenvolverán propostas didácticas e experiencias educativas baixo as directrices e supervisión da docente. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do alumnado.
Lección maxistral	Exposición por parte da docente dos contidos da materia, bases teóricas e /ou directrices dun traballo, actividade ou proposta educativa a desenvolver polos estudantes.
Presentación	Elaboración e exposición oral na aula de traballos prácticos sobre un tema ou contido do programa.
Actividades introdutorias	Esta sesión servirá para presentar a materia aos estudantes.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Desenvolveranse coa supervisión da docente, que aclarará dúbidas e consultas pertinentes ao proceso do traballo
Lección maxistral	Durante estas sesións o alumnado poderá expresar as súas dúbidas e consultas, propiciando o debate e a reflexión acorde á temática tratada
Presentación	Para a elaboración das presentacións/exposicións o alumnado terá que acudir a titorías para supervisar o traballo antes da súa exposición

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballo tutelado	A participación e implicación nos traballos serán obxecto de avaliación continua.	10	CB1 CG1 CE1 CT1 CB2 CG2 CE4 CT3 CB3 CG3 CE20 CT12 CB4 CG10 CE23 CT13 CB5 CG11 CE43 CT14 CE44 CT18 CE45 CE47 CE48 CE49 CE50

Presentación	Valorarase a aplicación práctica dos contidos teóricos do temario, a planificación, a creatividade, a exposición oral e escrita.	40	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG10 CG11	CE1 CE2 CE20 CE23 CE43 CE44 CE45 CE46 CE47 CE48 CE49 CE50	CT1 CT3 CT12 CT13 CT14 CT18
Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas sobre contidos da materia	50	CG1 CG2 CG3 CG10	CE1 CE43 CE44 CE45	CT1 CT3 CT14 CT18	CE46 CE47 CE48 CE49 CE50

Outros comentarios sobre a Avaliación

As partes da materia superadas na primeira oportunidade non serán obxecto de avaliación na segunda, considerándose, polo tanto, aprobadas nese curso académico. Ver datas dos exames na páxina web da Facultade.

Aqueles estudantes que, por causa xustificada, NON POIDAN ASISTIR regularmente serán avaliados:

- Proba escrita: 50%

-Traballo escrito, sobre un tema ou parte dun tema: 50%

Data do exame: consultar a web da facultade.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender as necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse para alumnado do curso ponte garantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento. Abrirase un cartafol específico na plataforma Moovi na cal se informará das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para alumnado do curso ponte ou profesionais en exercicio.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

CANTERO SERENA, J., **El arte de no enseñar lengua**, Octaedro, 2019

LÓPEZ VALERO, A. e ENCABO, E., **Fundamentos didácticos de la lengua y la literatura**, Síntesis, 2016

MARTÍN VEGAS, R., **Desarrollo de la competencia lingüística y literaria en la educación primaria**, Síntesis, 2018

MARTÍN-SÁNCHEZ, M., **El gatopardo educativo**, Octaedro, 2021

Bibliografía Complementaria

MOSQUERA CASTRO, E., **Didáctica da lingua e novos soportes comunicativos**, ASPG, 2013

PRADO ARAGONÉS, J., **Didáctica de la lengua y la literatura para educar en el siglo XXI**, La Muralla, 2004

ÁLVAREZ ANGULO, T., **Competencias básicas en escritura**, Octaedro, 2010

BADÍA ARMENGOLD, D. e VILÁ, M., **Juegos de expresión oral y escrita**, Graó, 2009

BALLESTER ROCA, J., **La formación lectora y literaria**, Graó, 2015

CALLÓN, C., **Como falar e escribir en galego con corrección e fluidez**, Xerais, 2012

CARPENTE ALLEGUE, B., **Gramática insubordinada. Obradoiro de Lingua Gianni Rodari**, Xerais, 2004

CASSANY, D., **Enseñar lengua**, Graó, 1997

COLOMER, T., M. MANRESA, L. RAMADA e L. REYES, **Narrativas literarias en educación infantil y primaria**, Síntesis, 2018

FONS, M. e PALOU, J. (coords.), **Didáctica de la lengua y la literatura en educación primaria**, Síntesis, 2016

GARCÍA TEIJEIRO, A., **A poesía necesaria. Lectura e creación poética dentro da aula**, Galaxia, 2009

LAGE FERNÁNDEZ, J.J., **Bibliotecas escolares, lectura y educación**, Octaedro, 2013

MARTÍN VEGAS, R. A., **Manual de didáctica de la lengua y la literatura**, Síntesis, 2009

LLUCH, G., **Cómo seleccionar libros para niños y jóvenes**, Trea, 2010

MATA ANAYA, J., NÚÑEZ DELGADO, M. P. e RIENDA POLO, J. (Coord.), **Didáctica de la lengua y la literatura**, Pirámide, 2015

MENDOZA FILLOLA, A., **Didáctica de la Lengua y la Literatura para Primaria**, Pearson, 2000

PARDO DE NEYRA, X., **Didáctica da lingua e da literatura galegas: o xogo transpositor fronte ao cinema galego: dimensión e desenvolvemento educativo**, Fervenza, 2018

PETIT, M., **Ler o mundo**, Kalandraka, 2018

ROIG RECHOU, B.-A. (coord.), **Historia da Literatura Infantil e Xuvenil galega**, Xerais, 2015

SÁNCHEZ MIGUEL, E. e outros, **La lectura en el aula**, Graó, 2010

RODARI, G., **Gramática da fantasía**, Kalandraka, 2010

Recomendacións

Outros comentarios

Recoméndase a lectura regular de obras literarias en lingua galega que redunden nunha mellora da competencia oral e escrita do estudiantado, así como de calquera documento que contribúa á mellora do dominio da lingua formal.

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Didáctica das ciencias experimentais II**

Materia	Didáctica das ciencias experimentais II			
Código	O05G120V01502			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Yebra Ferro, Miguel Ángel			
Profesorado	Yebra Ferro, Miguel Ángel			
Correo-e	yebrama@edu.xunta.es			
Web				
Descrición xeral	A materia Didáctica das Ciencias experimentais II está deseñada para a docencia da materia Ciencias da Natureza, que se imparte na Educación Primaria. Traballa os contidos incluídos R.D. 126/2014, así como aqueles incluídos nos libros de texto de primaria, preparando ao futuro profesor/a para afrontar esta materia da forma máis práctica posible. Trátase en última instancia de conseguir que o alumnado séntase atraído polas Ciencias Naturais, coñezan o método científico e o incorpóren a todos os niveis da súa vida cotiá.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
CE25	Comprender os principios básicos e as leis fundamentais das ciencias experimentais (Física, Química, Biología e Xeoloxía)
CE26	Coñecer o currículo escolar destas ciencias

CE27	Suscitar e resolver problemas asociados coas ciencias á vida cotiá
CE28	Valorar as ciencias como un feito cultural
CE29	Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostenible
CE30	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover a adquisición de competencias básicas nos estudantes
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
CT6	Capacidade de xestión da información
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar
CT11	Traballo nun contexto internacional
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT14	Razoamento crítico
CT15	Compromiso ético
CT16	Aprendizaxe autónoma
CT17	Adaptación a novas situacións
CT18	Creatividade
CT19	Lideranza
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor
CT22	Motivación pola calidade
CT23	Sensibilidade por temas medioambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Coñecer os contidos curriculares das materias relativas á especialización docente correspondente.	CB1	CG1	CE25	CT1
	CB2	CG2	CE26	CT2
	CB4	CG3	CE27	CT3
	CB5	CG6	CE28	CT6
		CG7	CE29	CT7
		CG8	CE30	CT8
		CG9		CT9
		CG10		CT10
		CG12		CT12
				CT14
				CT15
				CT16
				CT17
				CT18
				CT21
				CT23
Coñecer o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procesos de ensino e aprendizaxe respectivos.	CB1	CG1	CE26	CT1
	CB2	CG2	CE27	CT2
	CB3	CG3	CE28	CT3
	CB4	CG4	CE29	CT5
	CB5	CG10	CE30	CT6
		CG11		CT7
				CT8
				CT9
				CT10
				CT12
				CT14
				CT16
				CT17
				CT18

Planificar, desenvolver e avaliar o proceso de ensino e aprendizaxe potenciando procesos educativos que faciliten a adquisición das competencias propias dos respectivos ensinados, atendendo ao nivel e formación previa dos estudantes, así como á orientación dos mesmos, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG7 CG8 CG9 CG10	CE25 CE26 CE27 CE29 CE30	CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT12 CT14 CT16 CT17 CT18 CT21 CT23
Deseñar e desenvolver metodoloxías didácticas tanto grupais como personalizadas, adaptadas á diversidade dos estudantes.	CB2 CB4	CG2 CG3 CG4 CG5 CG9 CG10	CE27 CE28 CE29	CT2 CT3 CT4 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13
Adquirir estratexias para estimular o esforzo do estudante e promover a súa capacidade para aprender por se mesmo e con outros e desenvolver habilidades de pensamento e de decisión que faciliten a autonomía, a confianza e iniciativas persoais.	CB2 CB4 CB5	CG8	CE27 CE30	CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT21
Deseñar e realizar actividades formais e non formais que contribúan a facer do centro un lugar de participación e cultura na contorna no que está situado.	CB2 CB4	CG4 CG5 CG7 CG8	CE28 CE29	CT2 CT10 CT11 CT12 CT13 CT20 CT22
Participar na avaliación, investigación e a innovación dos procesos de ensino e aprendizaxe, comunicando as súas conclusións e as razóns que as sustentan á comunidade educativa e outros profesionais da educación.	CB2 CB3 CB4 CB5	CG2 CG3 CG7 CG10	CE27	CT1 CT2 CT3 CT4 CT6 CT8 CT9 CT10
Aplicar os coñecementos adquiridos e a capacidade de resolución de problemas a contornas educativas novas ou pouco coñecidas.	CB2 CB3	CG1 CG2 CG8	CE27	CT7
Coñecer e aplicar propostas docentes innovadoras no ámbito da especialización cursada.	CB1	CG1 CG2 CG6 CG10	CE26 CE30	CT2 CT8 CT17 CT18 CT21 CT22

Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xenerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.	CB3	CG8 CG10 CG11	CE30	CT1 CT2 CT5 CT6 CT16
Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinares	CB1	CG3 CG4		CT10 CT12 CT13 CT17

Contidos

Tema	
O currículo oficial das Ciencias Experimentais para educación Primaria.	Decreto 105/2014:
A didáctica das Ciencias Experimentais para a Educación Primaria	Introdución
As metodoloxías para o ensino das Ciencias Experimentais para a Educación Primaria.	As concepcións alternativas. Estratexias innovadoras para o ensino das ciencias.
Os recursos para o ensino das Ciencias Experimentais para a Educación Primaria	Posibilidades das TIC para o ensino das ciencias. Deseño, planificación e posta en práctica de proxectos de indagación científica.
A avaliación das Ciencias Experimentais para a Educación Primaria.	Técnicas e instrumentos para a avaliación no ensino das ciencias.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminario	2	8	10
Traballo tutelado	3	0	3
Prácticas de laboratorio	25	0	25
Actividades introdutorias	10	0	10
Aprendizaxe baseado en proxectos	0	34	34
Cartafol/dossier	0	34	34
Presentación	10	22	32
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten profundar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.
Traballo tutelado	Elaboración dun documento por parte do alumno no que se reflicten as características do traballo levado a cabo. Os alumnos deben describir as tarefas e procedementos desenvolvidos, mostrar os resultados obtidos ou observacións realizadas, así como a análise e tratamento de datos.
Prácticas de laboratorio	Realización de prácticas de laboratorio
Actividades introdutorias	Asistencia na aula a clases de introducción a materia
Aprendizaxe baseado en proxectos	Realización dun proxecto de indagación
Cartafol/dossier	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escrita...
Presentación	Os estudantes realizan una exposición pública sobre o deseño dos proxectos de indagación

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Presentación	Dúvidas na aula
Seminario	Seguimento por parte do docente
Traballo tutelado	Guía personalizada para cada grupo de estudantes
Prácticas de laboratorio	Actividades experimentais guiadas
Actividades introdutorias	Dúvidas durante as mesmas
Aprendizaxe baseado en proxectos	Realización titorizados polo docente dos traballos de indagación

Cartafol/dossier	memoria de prácticas do proxecto de indagación
Probas	Descrición
Exame de preguntas obxectivas	Cuestionario tipo test

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas			
Traballo tutelado	Elaboración dun documento por parte do alumno no que se reflicten as características do traballo levado a cabo. Os alumnos deben describir as tarefas e procedementos desenvolvidos, mostrar os resultados obtidos ou observacións realizadas, así como a análise e tratamento de datos.	20	CB2 CB5	CG2 CG3 CG4 CG5 CG12	CE26 CE27	CT9 CT10 CT11 CT19 CT21 CT22
Cartafol/dossier	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escrita...	40	CB2	CG2 CG12	CE29	CT5 CT10 CT12 CT16 CT20
Presentación	Os estudantes realizan una exposición pública sobre o deseño dos proxectos de indagación	20	CB1 CB3 CB4	CG1 CG3 CG5 CG6 CG12		CT1 CT9 CT10 CT14 CT19 CT22
Exame de preguntas obxectivas	O alumnado debe responder de xeito directo e breve en base aos coñecementos adquiridos sobre a materia. A proba consta de de preguntas directas sobre un aspecto en concreto.	20	CB2	CG8	CE25	CT6

Outros comentarios sobre a Avaliación

AVALIACIÓN ALUMNADO ASISTENTE

Primeira convocatoria:

A cualificación final será a media ponderada dos traballos realizados na aula (20% + 20%), o caderno de prácticas e o traballo de investigación (40%) e o exame (20%, sendo necesario que a nota mínima sexa dun 4 sobre 10).

Segunda convocatoria:

As partes da materia superadas na primeira oportunidade, non serán obxecto de avaliación na segunda, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade no espazo [\[Datos exames\]](#)

AVALIACIÓN ALUMNADO NON ASISTENTE

Primeira convocatoria:

O alumnado disporá dun plan de traballo específico na plataforma Moovi.

A cualificación final será a media ponderada dos traballos teóricos (40%), o caderno de prácticas e o traballo de investigación (40%) e o exame (20%, sendo necesario obter un mínimo de 4 sobre 10).

Segunda convocatoria:

As partes da materia superadas na primeira oportunidade, non serán obxecto de avaliación na segunda, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade no espazo [\[Datos exames\]](#).

Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse para alumnado do curso ponte garantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento. Abrirase un cartafol específico na plataforma Moovi na cal se informará das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para alumnado do curso ponte ou profesionais en exercicio.

ALUMNADO ADSCRITO AO PROGRAMA PIUNE:

Cada alumno/a con necesidades específicas será atendido según las circunstancias específicas de cada uno de los casos

Bibliografía. Fuentes de información

Bibliografía Básica

KIPNIS M. y HODFSTEIN A., **The inquiry laboratory as a source for development of metacognitive skills.**, International Journal of Science and Mathematics, 2008

Barberá, O.; Valdés, P., **El trabajo práctico en la enseñanza de las ciencias: una revisión**, Enseñanza de las Ciencias, 1996

Hodson, D, **Hacia un enfoque más crítico del trabajo de laboratorio**, Enseñanza de las Ciencias, 1994

DRIVER, R, GUESNE, E y TIGERGHEN, A, **Ideas científicas en la infancia y en la adolescencia**, MEC /Morata, 1989

Garrido Romero J.M., Palacios F.J., Galdón Delgado, M, **Ciencia para educadores**, Pearson □ Prentice Hall, 2008

Bibliografía Complementaria

CARBONELL SEBARROJA, J, **La aventura de innovar. El cambio en la escuela**, Morata, 2001

Cañas A., Martín-Díaz M.J., Nieda J, **Competencia en el conocimiento y la interacción con el mundo físico. La competencia científica.**, Alianza Editorial, 2007

Hierrezuelo, J. y Montero, A., **La Ciencia de los alumnos**, Elzevir, 1991

Osborne, R. y Freyberg, P, **El aprendizaje de las ciencias**, Narcea, 1998

MELENDRO, M., MURGA, M.A., y CANO, A. (Coords.), **IDEAS: Iniciativas de Educación Ambiental para la Sostenibilidad.**, Uned., 2011

Recomendaciones

Outros comentarios

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS)."

DATOS IDENTIFICATIVOS**Didáctica das ciencias sociais**

Materia	Didáctica das ciencias sociais			
Código	005G120V01503			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Constenla Vega, Xose			
Profesorado	Constenla Vega, Xose			
Correo-e	xose.constenla@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia consiste en ensinar aos futuros Mestres a introducir aos nenos no coñecemento das distintas Ciencias Sociais que compoñen os contidos do DCB para a Educación Primaria, así como a recoñecer as dificultades de aprendizaxe dos distintos conceptos e nocións relacionados coas Ciencias Sociais.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
CE14	Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática
CE23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible
CE29	Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostenible
CE31	Comprender os principios básicos das ciencias sociais
CE32	Coñecer o currículo escolar das ciencias sociais
CE33	Integrar o estudo histórico e xeográfico desde unha orientación instructiva e cultural

CE34	Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico
CE35	Valorar a relevancia das institucións públicas e privadas para a convivencia pacífica entre os pobos
CE37	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
CE48	Fomentar a lectura e animar a escribir
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
CT6	Capacidade de xestión da información
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT14	Razoamento crítico
CT15	Compromiso ético
CT16	Aprendizaxe autónoma
CT17	Adaptación a novas situacións
CT18	Creatividade
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes
CT23	Sensibilidade por temas medioambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Comprender os principios básicos das Ciencias Sociais e o contido da área	CB1 CB2	CG1 CG3	CE31 CE32 CE33 CE48	CT1 CT3 CT6 CT17
Coñecer o currículo escolar das Ciencias Sociais en Primaria	CB1 CB4	CG1 CG6 CG8	CE14 CE23 CE32 CE34	CT3 CT13 CT14 CT23
Integrar o estudo histórico e xeográfico para comprender as relacións da sociedade co seu medio	CB1 CB3 CB5	CG1 CG5 CG8 CG9	CE14 CE29 CE31 CE32 CE33 CE35	CT1 CT2 CT3 CT13 CT14
Comprender o desenvolvemento e a evolución das nocións espaciais, temporais e da historia da arte nos nenos e os problemas que expón a súa aprendizaxe	CB1 CB3 CB5	CG1 CG5 CG8 CG9	CE14 CE29 CE31 CE32 CE33 CE35	CT1 CT2 CT3 CT13 CT14 CT15
Valorar a relevancia das institucións públicas e privadas para a convivencia pacífica entre os pobos	CG4			CT1 CT2 CT3 CT13 CT14 CT15 CT17 CT20
Deseñar programacións e materiais para a área de Ciencias Sociais en Primaria	CB1 CB3 CB4	CG8 CG9 CG10 CG11	CE13 CE32 CE33 CE34 CE37	CT2 CT3 CT5 CT8 CT9 CT13 CT16 CT18 CT23

Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes CG7

CT1
CT2
CT3
CT5
CT6
CT7
CT9
CT14
CT16
CT18

Contidos

Tema	
1. BLOQUE 1. A construción dos conceptos e nocións para o coñecemento das Ciencias Sociais	Desenvolvemento e evolución das nocións espaciais Desenvolvemento e evolución das nocións temporais Tratamento didáctico da obra de arte
2. BLOQUE 2. Epistemoloxía e contido do área de Ciencias Sociais	Introdución ás Ciencias Sociais Concepto e trazos que as caracterizan Cales son as Ciencias Sociais?: definicións específicas As Ciencias Sociais na Escola: contidos
3. BLOQUE 3. Desenvolvemento de experiencias educativas e materiais didácticos da área	Elementos para a programación didáctica nas Ciencias Sociais Actividades para a Didáctica das Ciencias Sociais Elaboración e defensa dunha Unidade Didáctica en Coñecemento do Medio

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	22	23	45
Traballo tutelado	10	15	25
Traballo tutelado	10	28	38
Seminario	5	6	11
Presentación	1	10	11
Exame de preguntas de desenvolvemento	5	15	20

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición dos contidos da materia con apoio de material audiovisual e exemplos prácticos
Traballo tutelado	Comentario de textos, debates guiados
Traballo tutelado	Elaboración en grupo dunha Unidade Didáctica da área de Ciencias Sociais
Seminario	Resolución de dúbidas e problemas e orientación sobre os conceptos, traballos de aula e traballos tutelados
Presentación	Presentación, defensa e debate por parte do grupo da Unidade Didáctica elixida

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Na aula ofrecerase unha dirección académica dos traballos tutelados. Tamén se realizará un seguimento da evolución dos mesmos, axudando ao alumnado a solucionar as cuestións que se lle presenten.
Seminario	No horario establecido polo docente, o alumnado terá a posibilidade de solucionar cuestións académicas ben en grupo ben de xeito individual. Estas titorías realizaranse por petición do alumnado.
Presentación	O docente levará a cabo tarefas de coordinación á hora de preparar as exposicións do alumnado na aula, co fin de obter os mellores resultados. Solucionaranse cuestións técnicas e metodolóxicas.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballo tutelado	Comentarios de texto, participación en debates, propostas...Os resultados da aprendizaxe son: -Coñecer e assimilar os conceptos básicos das Ciencias Sociais e o contido da área - Integrar o estudo histórico e xeográfico para comprender as relacións da sociedade co seu medio	30 CB3	CG3 CE13 CT1 CG6 CE23 CT3 CE34 CT13 CE35 CT14 CE48 CT15

Traballo tutelado	Realización en grupo da Unidade Didáctica seleccionada. Os resultados da aprendizaxe agardados son: -Deseñar programacións e materiais para a área de Ciencias Sociais en Primaria	10	CB2 CB3	CG10 CG11	CE13 CE29 CE37	CT2 CT3 CT9 CT16 CT17 CT18
Presentación	Presentación e defensa da Unidade Didáctica seleccionada. Os resultados da aprendizaxe agardados son: -Deseñar programacións e materiais para a área de Ciencias Sociais en Primaria	10	CB4	CG10 CG11	CE37	CT2 CT3 CT5 CT6 CT8 CT18
Exame de preguntas de desenvolvemento	Unha proba teórica sobre os conceptos básicos e contidos do temario. Os resultados de aprendizaxe agardados son: -Coñecer e asimilar os conceptos básicos das Ciencias Sociais e o contido da área -Coñecer o currículo escolar das Ciencias Sociais en Primaria -Comprender o desenvolvemento e a evolución das nocións espaciais, temporais e da historia da arte nos nenos e os problemas que presenta a súa aprendizaxe	50	CB1 CB4 CB5	CG1 CG8 CG9	CE31 CE32 CE33	CT1 CT3 CT7 CT20

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para aprobar a materia na primeira convocatoria (abril-maio), o alumnado que asista regularmente a clase deberá superar unha proba teórica sobre os conceptos básicos e os contidos do temario (exame final), así como realizar os traballos de aula e tutelados propostos. En caso de non asistir e non realizar as actividades, faranse no exame final (oficial), na segunda convocatoria (xullo) ou nas convocatorias extraordinarias. As notas das actividades das clases B, e a nota da Unidade Didáctica (clases C), no caso de que se realizasen na aula, conservaranse na segunda convocatoria (xullo) e nas convocatorias extraordinarias. Quen non as teña realizado, deberá facelas para superar a materia.

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico

O calendario das probas oficiais de avaliación pódese consultar na web da facultade

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse para alumnado do curso ponte garantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento. Abrirase un cartafol específico na plataforma Moovi na cal se informará das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para alumnado do curso ponte ou profesionais en exercicio

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

TREPAT, C. y COMES, P., **El tiempo y el espacio en la Didáctica de las Ciencias Sociales**, Graó, 2000

HERNÁNDEZ CARDONA, F.X., **Didáctica de las Ciencias Sociales, Geografía e Historia.**, Graó, 2002

DOMÍNGUEZ GARRIDO, M.C., **Didáctica de las Ciencias Sociales.**, Pearson Educación, 2004

GARCÍA RUIZ, A.L., **El conocimiento del medio y su enseñanza práctica en la Educación Primaria**, Natívola, 2003

Bibliografía Complementaria

GARCÍA, A. L. y JIMENEZ, J. A., **Los Principios científico-didácticos (PCD): nuevo modelo para la enseñanza de la geografía y de la historia : (fundamentos teóricos)**, Universidad de Granada, 2006

GUREVICH, R., **Sociedades y territorios en tiempos contemporáneos : una introducción a la enseñanza de la geografía**, Fondo de Cultura Económica, 2005

ORTEGA VALCÁRCCEL, J., **Los horizontes de la geografía**, Ariel, 2000

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Historia: Historia do presente/O05G120V01203

Xeografía/O05G120V01305

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Outros comentarios

1. A ensinanza que se vai desenvolver terá un carácter basicamente aplicado e favorecerá a actitude participativa como corresponde a un aprendizaxe que se quere operativo nas futuras actividades profesorais dos alumnos e alumnas do grado.
2. A interactividade será unha das esixencias fundamentais na planificación e desenvolvemento das actividades tanto lectivas como as prácticas e aplicadas.
3. O espazo das mesmas poderá ser o da aula ou calquera outro que facilite a integración do alumnado na experiencia.

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Innovación e investigación didáctica**

Materia	Innovación e investigación didáctica			
Código	O05G120V01504			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinador/a	Sarmiento Campos, José Antonio			
Profesorado	Sarmiento Campos, José Antonio			
Correo-e	sarmiento@uvigo.es			
Web	http://http://fcce.uvigo.es/gl/estudios/grao-en-educacion-primaria/			
Descrición xeral	<p>O deseño desta materia está pensado para que as futuras mestras/es adquiren a capacidade de reflexionar criticamente sobre o feito educativo en xeral e sobre a súa propia práctica en particular desde un punto de vista científico; entendendo, por tanto, que esta capacidade de reflexión é un instrumento esencial para a mellora educativa e o desenvolvemento profesional da docencia.</p> <p>Os contidos que se propoñen articulan o diálogo epistemolóxico mediante tres bloques de temas: os fundamentos da innovación e a investigación educativa, o seu deseño e desenvolvemento e, finalmente, a práctica da innovación/investigación educativa a través de contidos sobre a difusión e impacto na mellora educativa.</p> <p>As actividades están pensadas como oportunidade para desenvolver as competencias a partir da aplicación e a transferencia dos distintos saberes. Están deseñadas para facilitar a integración conceptual desde unha perspectiva crítica, reflexiva e comprometida co pleno desenvolvemento do educando.</p> <p>É importante tamén que o alumnado comprenda que a innovación/investigación realízase nun contexto educativo concreto e que, por tanto, faise necesario adquirir unha serie de coñecementos e condutas específicos, que teñen como referencia esencial principios éticos e o código deontolóxico da profesión.</p>			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
CE7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao período 6-12
CE9	Analizar a práctica docente e as condicións institucionais que a enmarcan
CE11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula
CE16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula
CE17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria
CE19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación
CE22	Relacionar la educación con el medio, y cooperar con las familias y la comunidad
CE65	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica

CE68	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
CT6	Capacidade de xestión da información
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT14	Razoamento crítico
CT15	Compromiso ético
CT16	Aprendizaxe autónoma
CT18	Creatividade
CT22	Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Capacitarse para analizar e cuestionar as concepcións educativas emanadas da investigación así como as propostas curriculares da Administración educativa.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG2 CG10 CG12	CE7 CE11 CE19 CE65 CE68	CT5 CT6 CT8 CT15 CT18 CT22
Promover a calidade dos contextos (aula e centro) nos que se desenvolve o proceso educativo, de modo que garanta o benestar dos alumnos.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG2 CG10 CG12	CE11	CT1 CT2 CT6 CT8 CT9 CT15 CT16 CT22
Participar en proxectos de investigación relacionados co ensino e a aprendizaxe, introducindo propostas de innovación encamiñadas á mellora da calidade educativa.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG2 CG10 CG12	CE7 CE16 CE17	CT1 CT2 CT3 CT7 CT8 CT9 CT15 CT16 CT22
Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG2 CG10	CE7 CE9	
Comprender a complexidade, relevancia e necesidade da avaliación como un elemento regulador e promotor da mellora do ensino, da aprendizaxe e da súa propia formación.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG2 CG10 CG12	CE7 CE9 CE11	CT1 CT2 CT8 CT9 CT14 CT15
Desenvolver a capacidade de análise e síntese e potenciar unha actitude crítica e reflexiva ante distintos enfoques e criterios que poidan seleccionar e/ou aplicar na súa futura práctica profesional.	CB1 CB3 CB4 CB5	CG2 CG10		CT1 CT2 CT7 CT9 CT15
Desenvolver habilidades de relación interpersoal. Expor e argumentar de forma asertiva e desenvolver a capacidade de relación, comunicación e traballo en equipo, potenciando valores de cooperación e responsabilidade.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG2 CG10 CG12	CE7 CE9 CE11	CT1 CT2 CT8 CT9
Asumir a autorreflexión e autoevaluación como unha necesidade profesional e considerar a reciclaxe constante como un mecanismo imprescindible para mellorar na súa práctica profesional	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG2 CG10 CG12		CT1 CT2 CT7 CT8 CT9 CT16

Coñecer e tomar conciencia da complexidade de características e factores que inflúen no desenvolvemento cognitivo, psicomotor, afectivo, de linguaxe e autonomía persoal no neno 0 -6 e a necesidade de telos en conta no noso labor docente	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG2 CG10 CG12	CE7	CT1 CT2 CT6 CT7 CT9
Ser capaces de utilizar a observación sistemática como principal instrumento de avaliación global, formativa e continua das capacidade dos alumnos e elaborar e aplicar diferentes instrumentos de observación e avaliación para nenos de 0 a 12 anos	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG2 CG12	CE7	CT1 CT2 CT14 CT15 CT18
Comprender a importancia do traballo colaborativo entre pais, alumnos e equipo educativo e crear e manter ao efecto lazos de comunicación cooperación e colaboración coas familias a través de diferentes estratexias para incidir mais eficazmente no proceso educativo do centro e a acción educativa referida ao grupo de alumnos.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG2 CG8	CE22	CT1 CT9
Promover a aprendizaxe autónoma dos alumnos, a curiosidade e o gusto por profundar no saber e a satisfacción do traballo realizado como medio de realización e perfeccionamento que contribúe ao propio equilibrio emocional.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG7 CG8	CE7	CT1 CT16

Contidos

Tema	
BLOQUE I: INNOVACIÓN EDUCATIVA	1.- Fundamentos da innovación educativa e didáctica 2.- A innovación no centro e na aula (Deseño, estratexias e avaliación) 3.- Factores e procesos de cambio e mellora escolar
BLOQUE II: INVESTIGACION EDUCATIVA	4.- Fundamentos da Investigación en Educación e a Investigación Didáctica 5.- O deseño e a metodoloxía da investigación na escola 6.- Difusión e transferencia da investigación educativa

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	14	34	48
Seminario	14	18	32
Aprendizaxe baseado en proxectos	16	26	42
Estudo de casos	8	10	18
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	4	5
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	4	5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Seminario	Sesións orientadas á presentación práctica da materia nas que se profundará en aspectos temáticos relevantes que requiren unha atención específica.
Aprendizaxe baseado en proxectos	Deseño, desenvolvemento e presentación dun traballo de innovación/investigación que implique unha planificación do proceso e a súa execución mediante a recollida, análise e interpretación dos datos.
Estudo de casos	Neste apartado presentaranse ao alumnado varios proxectos de innovación e investigación reais para que analicen, discutan e propoñan alternativas.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Durante a realización das diferentes actividades, prestarase atención individualizada e grupal aos estudantes co obxecto de atender e resolver as súas dúbidas.
Aprendizaxe baseado en proxectos	Durante a realización dos proxectos (innovación e investigación) prestarase atención idónea aos estudantes co obxecto de atender e resolver as súas dúbidas referidas á materia.

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas			
Seminario	Portafolio de actividades. Para sumar apartados: cualificación mínima de 1,25 sobre 2,5 puntos.	20	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG2 CG10 CG12	CE11 CE16 CE17 CE68	CT1 CT2 CT3 CT7 CT9 CT14 CT15 CT16 CT18 CT22
Aprendizaxe baseado en proxectos	Proxecto de innovación/investigación Para sumar apartados: cualificación mínima de 1,25 sobre 2,5 puntos.	25	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG2 CG10 CG12	CE11 CE16 CE17 CE19 CE22 CE65 CE68	CT1 CT2 CT6 CT7 CT8 CT9 CT14 CT15
Estudo de casos	Portafolio de actividades. Para sumar apartados: cualificación mínima de 0,75 sobre 1,5 puntos.	15	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG2	CE11 CE16 CE17 CE19 CE22 CE65 CE68	CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT8 CT9 CT15 CT16 CT18
Exame de preguntas de desenvolvemento	1ª parte do exame: preguntas de relacionar. Para sumar ambas as partes do exame: cualificación mínima de 0,75 sobre 1,5 puntos	15	CB1 CB3	CG10	CE7 CE9 CE16 CE17 CE19	CT2 CT5 CT7 CT8 CT9
Resolución de problemas e/ou exercicios	2ª parte do exame: supostos prácticos. Para sumar ambas as partes do exame: cualificación mínima de 1,25 sobre 2,5 puntos.	25	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG2	CE7 CE9 CE11 CE16 CE17 CE19 CE22 CE65 CE68	CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT14 CT15 CT16 CT18 CT22

Outros comentarios sobre a Avaliación

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza á Facultade de educación e Traballo Social, esta guía poderá ser adaptada para dar resposta a calquera tipo de diversidade presente entre o alumnado da materia, e, de xeito especial, o de aquel aquel adscrito ao programa PIUNE (PAT)

Na **convocatoria ordinaria**, para obter a cualificación de aprobado, o alumno/a deberá alcanzar a puntuación mínima de 5 puntos totais, realizar en prazo todas as actividades así como cumprir os seguintes requisitos:

- **Alumnado asistente.** O *itinerario ordinario*, é dicir, a avaliación continua, é posible para aquel alumnado que teña, como mínimo, o 80% da asistencia e unha participación activa na aula. Neste caso, para poder sumar todas as puntuacións, é imprescindible alcanzar unha cualificación mínima na proba escrita (2 sobre 4), na aprendizaxe baseada en proxectos (1,25 sobre 2,5), nos estudos de caso (0,75 sobre 1,5) e nos seminarios (1 sobre 2). De alcanzarse as puntuacións mínimas esixidas, a cualificación global sobre 10 puntos será a suma das notas parciais. A proba escrita está composta por dous partes. A primeira parte (15%) corresponde ao desenvolvemento de preguntas

de comprensión e relación entre conceptos da materia, e a segunda parte (25%) á aplicación e transferencia teórico-práctica dos diversos contidos. Para poder sumar ambas as partes é necesario alcanzar unha calificación mínima na primeira parte (0,75 sobre 1,5) e na segunda parte (1,25 sobre 2,5).

- **Alumnado non asistente.** O *itinerario alternativo* é para aquelas persoas que, por razóns debidamente xustificadas, teñan máis dun 20% de ausencias a clase ou que, aínda cunha porcentaxe inferior de ausencias, non entregasen reiteradamente en tempo e forma os traballos que permitan avaliar o logro das competencias propias da materia. O alumnado que se atope nesta situación será cualificado coa nota da proba escrita, a aprendizaxe baseada en proxectos, os estudos de caso e os seminarios. O exame será o mesmo e nas mesmas condicións que o alumnado asistente. Se deberán realizar os traballos de forma individual e a entrega dos mesmos será na data oficial de realización da proba de exame. A calificación dos traballos se realizará con idéntico criterios aos utilizados co alumnado asistente.

En caso de non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo. Aquel alumnado (asistente ou non asistente) que suspenda, non alcance o mínimo esixido ou non teña puntuación terá unha **convocatoria extraordinaria** na cal se poderán recuperar os apartados pendentes (proba escrita e/ou traballos) nas mesmas condicións de calificación e a mesma proporcionalidade que na convocatoria ordinaria. É dicir, as partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso.

Aquel alumnado que non supere a materia na convocatoria ordinaria, estará exento en convocatorias sucesivas de avaliar as partes superadas. É dicir, as partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso.

Os materiais obrigatorios para preparar a materia, especialmente a proba escrita, son os documentos correspondentes a cada tema (temas, presentacións) xunto coas aprendizaxes das sesións teórico-prácticas.

A efectos avaliativos, un mesmo traballo non pode ser utilizado para outras materias e si este non cumpre os aspectos formais esixidos (en especial, citación incorrecta de autorías ou plaxio) será rexeitado.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da Facultade de Ciencias da Educación e Traballo Social, no espazo datas de exames: <http://fcce.uvigo.es/gl/docencia/exames/>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Banks, M., **Los datos visuales en la investigación cualitativa**, Morata, 2010

Blaxter, L. et al., **Cómo se investiga**, Graó, 2008

Contreras, J. y Pérez de Lara, N., **Investigar la experiencia educativa**, Morata, 2010

Escudero Escorza, T. y Correa, P., **Investigación en innovación educativa**, La Muralla, 2007

Fullan, M., **Los nuevos significados del cambio en la educación**, Octaedro, 2002

Gairín, J. Gómez, J. A. y Pérez, R., **Innovación de la educación y de la docencia**, Ramón Areces, 2009

Bibliografía Complementaria

Jakku-Shivonene, Ritva ; Niemi, Hannele (Ed.), **Aprender de Finlandia. La apuesta por un profesorado investigador**, MEC, 2011

Medina Rivilla, A. y otros, **Innovación de la educación y de la docencia**, Editorial Universitaria Ramón Areces / UNED, 2009

Townsend, T. (Ed.), **International Handbook of School Effectiveness and Improvement**, Springer, 2007

Ballesteros Velázquez, B., **Investigación social desde la práctica educativa**, 1, UNED, 2019

Bisquerra Alzina, R., **Metodología de la investigación educativa**, 1, La Muralla, 2019

Hernández-Sampieri, R., Fernández-Collado, C. y Baptista Lucio, P., **Metodología de la investigación**, 1, McGraw-Hill, 2014

Hernández-Sampieri, R. y Mendoza-Torres, C. P., **Metodología de la investigación: las rutas cuantitativa, cualitativa y mixta**, 1, McGraw-Hill, 2018

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Prácticas externas: Practicum/O05G120V01981

Traballo de Fin de Grao/O05G120V01991

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/O05G120V01201

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria/O05G120V01202

Outros comentarios

Recoméndase a asistencia continua ás sesións de teoría e prácticas. A asistencia considérase fundamental para o seguimento da materia por parte do alumnado e para a avaliación, por parte dos docentes, do grao de desenvolvemento das capacidades instrumentais e procedimentales.

O alumnado non asistente debe comunicar ao docente, durante o primeiro mes de clase, a súa intención de optar polo itinerario alternativo e concertar unha tutoría personalizada.

A comunicación entre os estudantes e a docente realizarase mediante os foros habilitados para dúbidas académicas. As cuestións persoais serán tratadas mediante o correo electrónico institucional.

Recoméndase aos estudantes o dominio da plataforma de aprendizaxe institucional, MooVi, para poder cursar con aproveitamento a materia.

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos obxectivos de sustentabilidade (ODS)

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua francesa e a súa didáctica**

Materia	Lingua francesa e a súa didáctica			
Código	005G120V01505			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua impartición	Francés			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Vázquez Rodríguez, Sara			
Profesorado	Vázquez Rodríguez, Sara			
Correo-e	savazquez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Tendo en conta o carácter lingüístico e didáctico desta materia preténdese reforzar o nivel de competencia comunicativa na lingua estranxeira e igualmente é un obxectivo fundamental o ofrecer ao alumnado unha visión metodolóxica sobre o ensino da lingua estranxeira nas aulas de Primaria.			
	Materia do programa English Friendly. Os/ as estudantes internacionais poderán solicitar ao profesorado: a) materiais e referencias bibliográficas para o seguimento da materia en inglés, b) atender as titorías en inglés, c) probas e avaliacións en inglés.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
CE11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula
CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
CE16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula
CE34	Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico
CE43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación
CE45	Coñecer o currículo escolar das linguas e a literatura
CE48	Fomentar a lectura e animar a escribir
CE50	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües
CE51	Expresarse, oralmente e por escrito nunha lingua estranxeira
CE52	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
CE62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia

CE63	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias
CE65	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira
CT7	Resolución de problemas
CT9	Traballo en equipo
CT11	Traballo nun contexto internacional
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT15	Compromiso ético
CT16	Aprendizaxe autónoma
CT17	Adaptación a novas situacións
CT19	Lideranza
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias	
1. Comprender as ideas principais do discurso falado cando este é claro e normal e trátanse asuntos cotiáns dos ámbitos persoal, público, profesional e educacional (Marco Común, Cadro 5).		CT1 CT3 CT4 CT11 CT12
2. Comprender a idea principal de películas e de programas de radio ou televisión que tratan temas actuais ou de interese persoal ou profesional, cando a articulación é relativamente lenta e clara.		CT1 CT3 CT4 CT11 CT13 CT20
3. Comprender textos escritos redactados nunha lingua de uso habitual e cotián ou relacionado co traballo.		CT1 CT3 CT4
4. Comprender a descrición de acontecementos, sentimentos e desexos en cartas persoais.		CT1 CT3 CT4
5. Saber desenvolverse en case todas as situacións que se lle presentan cando viaxa onde se fala esa lingua.	CE50 CE51	CT1 CT3 CT4 CT13 CT17 CT20
6. Poder participar espontaneamente nunha conversación que trate temas cotiáns de interese persoal ou que sexan pertinentes para a vida diaria (por exemplo familia, afeccións, traballo, viaxes e acontecementos actuais).	CB4 CE50 CE51	CT1 CT3 CT4 CT12 CT20
7. Poder abordar oralmente en inglés/francés, con fluidez e seguridade, temas de interese para alumnos de educación primaria. Saber enlazar frases de forma sinxela co fin de describir experiencias e feitos, así como os seus soños, esperanzas e ambicións.	CG3 CE11 CE50 CE51	CT1 CT3 CT4 CT12 CT20
8. Poder explicar e xustificar brevemente as súas opinións e proxectos.	CE50 CE51	CT1 CT3 CT4 CT12 CT17 CT20 CT21
9. Saber narrar unha historia ou relato, a trama dun libro ou película, e poder describir as súas reaccións.	CE51	CT1 CT3 CT4
10. Ser capaz de escribir textos sinxelos e ben enlazados sobre temas que lle son coñecidos ou de interese persoal. Poder escribir cartas persoais que describan experiencias e impresións.	CE51	CT1 CT3 CT4

11. Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos en torno aos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos.	CB1 CG6	CG1 CE11 CE63	CT1 CT2 CT9	
12. Diseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.	CB3	CG2 CG8	CE13 CE16 CE34 CE43 CE45	CT1 CT2 CT9 CT12 CT19
13. Fomentar a convivencia no aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuír á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes.		CG5	CE11 CE13 CE34	CT2 CT7 CT12 CT15
14. Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promoverlo entre os estudantes.	CB2	CG10	CE13 CE16 CE34	CT2 CT9 CT12 CT16 CT21
15. Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e da comunicación.	CB1		CE43	CT1 CT3 CT4
16. Manexar os conceptos básicos do ensino comunicativa dunha lingua estranxeira, incluíndo as funcións lingüísticas, e as competencias e estratexias comunicativas.	CB3		CE43	CT1 CT3 CT4
17. Diferenciar entre competencias lingüísticas, socioculturais, e pragmáticas (Marco Común, Capítulo 5, Seccións 5.2.1, 5.2.2 e 5.2.3).	CB3		CE11 CE43 CE52	CT1
18. Coñecer o proceso de aprendizaxe da linguaxe escrita e o seu ensino.	CB1		CE43 CE51 CE63	CT1 CT3 CT4
19. Coñecer o currículo escolar da lingua estranxeira.			CE43 CE45	CT1 CT4
20. Saber desenvolver un programa de ensino e aprendizaxe comunicativos da lingua estranxeira.	CB2		CE45 CE52	CT1 CT2 CT4
21. Ser capaz de preparar e impartir unha unidade didáctica.	CB2 CB3		CE16 CE51 CE52 CE62 CE63	CT1 CT2 CT3 CT4 CT9
22. Ser capaz de presentar novos elementos funcionais, gramaticais e léxicos.	CB4		CE43 CE51 CE52 CE62 CE63 CE65	CT1 CT2 CT3 CT4 CT9
23. Saber facilitar a práctica oral na aula mediante actividades comunicativas en parellas e grupos.	CB2		CE43 CE52 CE62 CE63 CE65	CT1 CT2 CT3 CT4 CT9
24. Saber crear oportunidades para a produción libre e comunicativa mediante xogos, actividades lúdicas e creativas.	CB2		CE43 CE52 CE62 CE63 CE65	CT1 CT2 CT4 CT9 CT21
25. Saber como fomentar a lectura e animar a escribir.	CB2		CE48	CT2 CT4
26. Comprender distintas formas de avaliación e de auto-avaliación e saber levar a avaliación a cabo.	CB3		CE63 CE65	CT1 CT2 CT4

Contidos

Tema

L1 - Presentación.

- I. Presentación de si mesmo e dos demais.
- II. Experiencias persoais da aprendizaxe da lingua estranxeira.
- III. Identificación de oportunidades na contorna para fomentar a propia aprendizaxe e diagnóstico de necesidades e obxectivos.

L2 - Descrición física e da personalidade.	I. Características físicas, afectivas e persoais. II. Describírense a un mesmo e os demais en termos da aparencia e do carácter. III. Expresar o acordo e o desacordo.
L3 - A contorna na que vivimos.	I. Discusión dos distintos tipos de vivenda en países estranxeiros e comparación con Galicia. II. Descrición das vivendas dos estudantes, comprensión de anuncios de pisos e vivendas en aluguer. III. Vídeos turísticos dando a coñecer Ourense.
L4 - Os animais.	I. Os animais da granxa, partes do corpo. II. Os animais do bosque. III. Os animais salvaxes.
D1 - Ensino comunicativo da lingua estranxeira.	I. Funcións lingüísticas. II. Competencias e estratexias comunicativas.
D2 - Metodoloxía 1: Presentación e práctica.	I. Presentación de novos elementos funcionais, gramaticais e léxicos na aula de lingua estranxeira. II. Práctica oral mediante actividades comunicativas en parellas e grupos.
D3 - Metodoloxía 2: Produción, creatividade e xogo.	I. Os xogos: dimensión lúdica da aprendizaxe. II. Cancións tradicionais francófonas. III. O contacontos na aula de lingua estranxeira. IV. Uso de internet para a aprendizaxe autónoma.
D4 - A unidade didáctica.	I. Obxectivos II. Competencias lingüísticas, socioculturais, discursivas e estratéxicas. III. A avaliación. IV. A utilización do PEL (Portfolio europeo das linguas) como ferramenta de avaliación.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Lección maxistral	10	30	40
Traballo tutelado	12	40	52
Prácticas con apoio das TIC	10	20	30
Presentación	17	8	25
Práctica de laboratorio	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a asignatura.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.
Prácticas con apoio das TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense a través das TIC de xeito autónomo.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor de contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas y/o directrices de un traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver por el estudante.
Traballo tutelado	1.- Exercicios gramaticais (orais / escritos) de dificultade media. 2.- Textos: lectura e comprensión. 3.- Redaccións breves sobre temas de actualidade. 4.- Situacións de comunicación (oral / escrito): pedir información na rúa para atopar un destino, cear nun restaurante, comprar un billete de tren, ...
Prácticas con apoio das TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas con a materia. Se desenvolven a través das TIC de forma autónoma.

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas			
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.	20	CB2 CB3 CB4	CG5 CG8	CE48 CE50 CE51	CT1 CT2 CT4 CT7 CT9 CT12 CT13 CT16 CT17 CT20 CT21
Prácticas con apoio das TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense a través das TIC de xeito autónomo.	40	CB2 CB3 CB4	CG2 CG3	CE11 CE16 CE50 CE51 CE52 CE65	CT1 CT2 CT3 CT4 CT15 CT16 CT17 CT21
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto...Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo.	40	CB4	CG1 CG2 CG3 CG5 CG6 CG10	CE11 CE13 CE16 CE34 CE43 CE45	CT1 CT2 CT3 CT4 CT7 CT9 CT12 CT13 CT15 CT17 CT19 CT20 CT21

Outros comentarios sobre a Avaliación

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Aqueles estudantes que, por causa xustificada, NON poidan ASISTIR regularmente deberán presentarse a unha proba escrita e a unha proba oral en francés. Estas probas versarán sobre os contidos da materia e cada unha delas puntuará o 50% da nota final. Na convocatoria de xullo, unicamente se avaliarán as competencias ou actividades non superadas na convocatoria correspondente ao seu cuadrimestre.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da Facultade, no espazo DATAS EXAMES.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

BEACCO, J.C., BOUQUET, S. et PORQUIER, R., **Niveau B2 pour le français**, Didier, 2004

BÉRARD, E., **L'Approche communicative**, CLE INTERNATIONAL, 1991

CONSEIL DE L'EUROPE, **Cadre européen commun de référence pour les langues**, Didier, 2001

CUQ J.P. et GRUCA I., **Cours de didactique du français langue étrangère et seconde**, PUG, 2005

TAGLIANTE, C., **L'Évaluation et le Cadre européen commun**, CLE INTERNATIONAL, 2005

Bibliografía Complementaria

ÁLVAREZ ÁLVAREZ, A., **Nuevas tecnologías para la clase de francés lengua extranjera**, Quiasmo, 2009

BRASSEUR, P., **1001 activités autour du livre**, Casterman, 2007

CALVET, L.J., **La chanson dans la classe de français langue étrangère**, CLE INTERNATIONAL, 1980

CHAMBERLAIN, A. et STEELE, R., **Guide pratique de la communication**, Didier, 1991

DESMONDS, F. et al., **Enseigner le FLE**, Belin, 2005

GOULLIER, F., **Les outils du Conseil de l'Europe en classe de langue**, Didier, 2006

SILVA, H., **Le jeu en classe de langue**, CLE INTERNATIONAL, 2008

VANTHIER, H., **L'enseignement aux enfants en classe de langue**, CLE INTERNATIONAL, 2009

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Idioma estranxeiro: Francés/O05G120V01904

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Francés/O05G120V01905

Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Francés/O05G120V01906

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria/O05G120V01202

Outros comentarios

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

Sería recomendable posuír coñecementos previos a nivel de bacheralato ou de formación profesional, é dicir o nivel A2 segundo o marco europeo para o estudo das linguas. Sen menoscabo doutras aprendizaxes externas, formais ou non formais.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Didáctica da lingua e literatura: Español**

Materia	Didáctica da lingua e literatura: Español			
Código	O05G120V01506			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Mociño González, María Isabel			
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral	Esta materia proporcionará ao futuro docente coñecementos científicos necesarios para favorecer o desenvolvemento das habilidades lingüísticas do alumno de E. Primaria. Terá dominio para empregar técnicas didácticas adecuadas, capacidade para seleccionar recursos e estratexias de intervención didáctica, criterios para analizar os diversos materiais e referentes para avaliar o progreso nas diferentes habilidades comunicativas.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
CE43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación
CE44	Adquirir formación literaria e coñecer a literatura infantil
CE45	Coñecer o currículo escolar das linguas e a literatura
CE46	Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente nas linguas oficiais da Comunidade Autónoma correspondente
CE47	Coñecer o proceso de aprendizaxe da linguaxe escrita e o seu ensino
CE48	Fomentar a lectura e animar a escribir
CE49	Coñecer as dificultades para a aprendizaxe das linguas oficiais de estudantes doutras linguas
CE50	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües
CE52	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes

CE69 Estas competencias, xunto coas propias do resto de materias, quedarán reflectidas no Traballo fin de Grado que compendia a formación adquirida ao longo de todas as ensinanzas descritas

CT1 Capacidade de análise e síntese

CT2 Capacidade de organización e planificación

CT3 Comunicación oral e escrita na lingua materna

CT5 Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo

CT6 Capacidade de xestión da información

CT9 Traballo en equipo

CT13 Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade

CT16 Aprendizaxe autónoma

CT17 Adaptación a novas situacións

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe

Competencias

1. Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación.	CB1	CG1	CE43	CT1
	CB2	CG3	CE44	CT2
	CB3	CG10	CE45	CT3
	CB4	CG11	CE46	CT5
	CB5		CE47	CT6
			CE48	CT9
			CE49	CT13
			CE50	CT16
			CE52	CT17
			CE69	
2. Coñecer o currículo escolar da lingua española e a súa literatura.	CB1	CG1	CE43	CT1
	CB2	CG2	CE44	CT2
	CB3	CG3	CE45	CT3
	CB4	CG4	CE46	CT5
	CB5	CG8	CE47	CT6
		CG10	CE48	CT9
		CG11	CE49	CT13
		CG12	CE50	CT16
			CE52	CT17
			CE69	
3. Adquirir coñecementos en torno aos procedementos de ensino/aprendizaxe da lingua española como medio de comunicación.	CG1		CE43	CT1
	CG2		CE44	CT2
	CG3		CE45	CT3
	CG10		CE46	CT5
	CG11		CE47	CT6
	CG12		CE48	CT9
			CE49	CT13
			CE50	CT16
			CE52	CT17
			CE69	
4. Saber aplicar estratexias didácticas para mellorar o proceso de desenvolvemento das habilidades lingüísticas de expresión e comprensión oral.	CG1		CE43	CT1
	CG2		CE44	CT2
	CG3		CE45	CT3
	CG4		CE46	CT5
	CG8		CE47	CT6
	CG10		CE48	CT9
	CG11		CE49	CT13
	CG12		CE50	CT16
			CE52	CT17
			CE69	
5. Coñecer o proceso de aprendizaxe da linguaxe escrita e o seu ensino.	CB1	CG1	CE43	CT1
	CB2	CG2	CE44	CT2
	CB3	CG3	CE45	CT3
	CB4	CG4	CE46	CT5
	CB5	CG8	CE47	CT6
		CG10	CE48	CT9
		CG11	CE49	CT13
		CG12	CE50	CT16
			CE52	CT17
			CE69	

6. Desenvolver estratexias didácticas para a comprensión do texto escrito e promover a creatividade.	CB1	CG1	CE43	CT1
	CB2	CG2	CE44	CT2
	CB3	CG3	CE45	CT3
	CB4	CG4	CE46	CT5
	CB5	CG8	CE47	CT6
		CG10	CE48	CT9
		CG11	CE49	CT13
		CG12	CE50	CT16
			CE52	CT17
			CE69	
7.Coñecer e utilizar estratexias e recursos para fomentar a lectura como fonte de pracer e de enriquecemento persoal.	CB1	CG1	CE43	CT1
	CB2	CG2	CE44	CT2
	CB3	CG3	CE45	CT3
	CB4	CG4	CE46	CT5
	CB5	CG8	CE47	CT6
		CG10	CE48	CT9
		CG11	CE49	CT13
		CG12	CE50	CT16
			CE52	CT17
			CE69	
8.Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias nos estudantes.	CB1	CG1	CE43	CT1
	CB2	CG2	CE44	CT2
	CB3	CG3	CE45	CT3
	CB4	CG4	CE46	CT5
	CB5	CG8	CE47	CT6
		CG10	CE48	CT9
		CG11	CE49	CT13
		CG12	CE50	CT16
			CE52	CT17
			CE69	

Contidos

Tema	
1. COÑECEMENTOS PARA O DESENVOLVEMENTO DAS HABILIDADES LINGÜÍSTICAS.	Desenvolvemento das habilidades comunicativas. Comprensión e expresión oral. Competencia comunicativa. Metodoloxía, estratexias e técnicas.
2.ANIMACIÓN Á LECTURA E Á ESCRITURA.	Lectura comprensiva. As idades lectoras. Competencia literaria e competencia lectora. A biblioteca de aula. Animación á lectura. Expresión escrita: obxectivos. Formas de expresión escrita. Proceso didáctico de la composición. Escrita creativa.
3.DESENVOLVEMENTO DE EXPERIENCIAS EDUCATIVAS E DE MATERIAIS DIDÁCTICOS.	Desenvolvemento de experiencias educativas e de materiais didácticos.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	17	22	39
Presentación	20	45	65
Actividades introdutorias	2	0	2
Lección maxistral	12	30	42
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	Os estudantes desenvolverán propostas didácticas e experiencias educativas baixo as directrices e supervisión da profesora. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas dos estudantes.
Presentación	Elaboración, presentación e exposición oral na aula de traballos prácticos, tanto individuais como en grupo, nos que se avaliará a aplicación didáctica e a creatividade.

Actividades introductorias Esta sesión servirá para presentar a materia aos estudantes.

Lección maxistral Exposición por parte da profesora dos contidos da materia, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, actividade ou proposta educativa a desenvolver polos estudantes.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	En todas as sesións a participación activa do alumnado é imprescindible para fomentar o debate e a reflexión
Traballo tutelado	O traballo que se realice será resultado da colaboración alumnado/profesora para o correcto desenvolvemento dos procesos requiridos durante a elaboración e tamén a resolución de dúbidas durante as horas de titorías previas á exposición
Presentación	O traballo que se expoña será resultado da colaboración alumnado/profesora para o correcto desenvolvemento dos procesos requiridos durante a elaboración e tamén a resolución de dúbidas durante as horas de titorías previas á exposición

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballo tutelado	A participación activa e implicación nos traballos de aula serán obxecto de avaliación continua.	10	CB1 CG1 CE43 CT1 CB2 CG2 CE44 CT2 CB3 CG3 CE45 CT3 CB4 CG4 CE46 CT5 CB5 CG8 CE47 CT6 CG10 CE48 CT9 CG11 CE49 CT13 CG12 CE50 CT16 CE52 CT17 CE69
Presentación	Valorarase o interese e a participación, a aplicación didáctica, a creatividade e a expresión oral: corrección e fluidez.	40	CB1 CG1 CE43 CT1 CB2 CG2 CE44 CT2 CB3 CG3 CE45 CT3 CB4 CG4 CE46 CT5 CB5 CG8 CE47 CT6 CG10 CE48 CT9 CG11 CE49 CT13 CG12 CE50 CT16 CE52 CT17 CE69
Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas sobre contidos da materia. Ademais de comprobar o nivel de coñecementos avaliarase a competencia do estudante: -Para elaborar un discurso persoal coherente e correcto. -Para establecer relacións entre os conceptos, entre os núcleos temáticos, entre as reflexións teóricas, as aplicacións prácticas, etc. -Para demostrar a capacidade de lectura comprensiva (interpretativa e crítica) sobre o que se pregunta. -Para demostrar o dominio de expresión escrita (estruturas sintácticas, precisión léxica, corrección ortográfica, etc.)	50	CG1 CE43 CT1 CG2 CE44 CT2 CG3 CE45 CT3 CG10 CE46 CT5 CE47 CT6 CE48 CT9 CE49 CT13 CE50 CT16 CT17

Outros comentarios sobre a Avaliación

As partes da materia superadas na primeira oportunidade non serán obxecto de avaliación na segunda, considerándose, polo tanto, aprobadas nese curso académico.

Ver datas dos exames na páxina web da Facultade.

Aqueles estudantes que, por causa xustificada, NON poidan ASISTIR regularmente serán avaliados:

-Proba de resposta longa/de desenvolvemento: 60%

-Traballo práctico sobre un tema ou parte dun tema: 40%

Data do exame: Consultar a web da facultade.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender as necesidades específicas de apoio educativo que presente o estudantado adscrito ao programa

PIUNE (PAT).

Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse para alumnado do curso ponte garantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento. Abrirase un cartafol específico na plataforma Moovi, na cal se informará das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para estudiantado do curso ponte ou profesionais en exercicio.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Pedro Guerrero Ruiz, María Teresa Caro Valverde, **Didáctica de la lengua y educación literaria**, Pirámide, 2015

Rosa Ana Martín Vegas, **Recursos didácticos en lengua y literatura**, Síntesis, 2015

BALLESTER ROCA, J., **La formación lectora y literaria**, Graó, 2015

MATA ANAYA et alii, **Didáctica de la lengua y la literatura**, 978-84-368-3433-8, Pirámide, 2015

CAMPOS FERNÁNDEZ FIGARES, M. QUILES CABRERA, M. C., **Repensando la didáctica de la lengua y la literatura**, Visor, 2019

Bibliografía Complementaria

BADÍA ARMENGOL, D. y VILÁ, M, **Juegos de expresión oral y escrita**, 2, Graó, 2009

Daniel Cassany, Marta Luna, Glòria Sanz, **Enseñar lengua**, 9, Graó, 2003

Emilio Sánchez Miguel, J. Ricardo García Pérez, Javier Rosales Pardo, **La Lectura en el aula : qué se hace, qué se debe hacer y qué se puede hacer**, Graó, 2010

Recomendacións

Outros comentarios

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua inglesa e a súa didáctica**

Materia	Lingua inglesa e a súa didáctica			
Código	O05G120V01507			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua impartición	Inglés			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	Mcnicholls , Stuart John			
Profesorado	Fernández Carballo Calero, María Victoria Mcnicholls , Stuart John			
Correo-e	stuartmcn@ymail.com			
Web				
Descrición xeral	Tendo en conta o carácter lingüístico e didáctico desta materia preténdese reforzar o nivel de competencia comunicativa na lingua estranxeira e igualmente é un obxectivo fundamental ofrecer ao alumnado unha visión metodolóxica sobre o ensino da lingua estranxeira nas aulas de Educación Primaria.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
CE11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula
CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
CE16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula
CE34	Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico
CE43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación
CE45	Coñecer o currículo escolar das linguas e a literatura
CE48	Fomentar a lectura e animar a escribir
CE50	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües
CE51	Expresarse, oralmente e por escrito nunha lingua estranxeira
CE52	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
CE62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia
CE63	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias
CE65	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica
CT1	Capacidade de análise e síntese

CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira
CT7	Resolución de problemas
CT9	Traballo en equipo
CT11	Traballo nun contexto internacional
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT15	Compromiso ético
CT16	Aprendizaxe autónoma
CT17	Adaptación a novas situacións
CT19	Lideranza
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
1. Comprender as ideas principais do discurso falado cando este é claro e normal e trátanse asuntos cotiáns dos ámbitos persoal, público, profesional e educacional (Marco Común, Cadro 5).				CT1 CT3 CT4 CT11 CT12
2. Comprender a idea principal de películas e de programas de radio ou televisión que tratan temas actuais ou de interese persoal ou profesional, cando a articulación é relativamente lenta e clara.				CT1 CT3 CT4 CT11 CT13 CT20
3. Comprender textos escritos redactados nunha lingua de uso habitual e cotián ou relacionada co traballo.				CT1 CT3 CT4
4. Comprender a descrición de acontecementos, sentimentos e desexos en cartas persoais.				CT1 CT3 CT4
5. Saber desenvolverse en case todas as situacións que se lle presentan cando viaxa onde se fala esa lingua.			CE50 CE51	CT1 CT3 CT4 CT13 CT17 CT20
6. Poder participar espontaneamente nunha conversación que trate temas cotiáns de interese persoal ou que sexan pertinentes para a vida diaria (por exemplo familia, afeccións, traballo, viaxes e acontecementos actuais).	CB4		CE50 CE51	CT1 CT4 CT12 CT20
7. Poder abordar oralmente en inglés, con fluidez e seguridade, temas de interese para alumnos de educación primaria. Saber enlazar frases de forma sinxela co fin de describir experiencias e feitos, así como os seus soños, esperanzas e ambicións.		CG3	CE11 CE50 CE51	CT1 CT3 CT4 CT12 CT20
8. Poder explicar e xustificar brevemente as súas opinións e proxectos.			CE50 CE51	CT1 CT3 CT4 CT12 CT17 CT20 CT21
9. Saber narrar unha historia ou relato, a trama dun libro ou película, e poder describir as súas reaccións.			CE51	CT1 CT3 CT4
10. Ser capaz de escribir textos sinxelos e ben enlazados sobre temas que lle son coñecidos ou de interese persoal. Poder escribir cartas persoais que describan experiencias e impresións.			CE51	CT1 CT3 CT4
11. Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos en torno aos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos.	CB1	CG1 CG6	CE11 CE63	CT1 CT2 CT9

12. Diseñar, planificar e aviliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.	CB3 CG2 CG8	CE13 CE16 CE34 CE43 CE45	CT1 CT2 CT9 CT12 CT19
13. Fomentar a convivencia no aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuír á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes.	CG5	CE13 CE34	CT2 CT7 CT12 CT15
14. Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes.	CB2 CG10	CE13 CE16 CE34	CT2 CT9 CT12 CT16 CT21
15. Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e da comunicación.	CB1	CE43	CT1 CT3 CT4
16. Manexar os conceptos básicos do ensino comunicativo dunha lingua estranxeira, incluíndo as funcións lingüísticas, e as competencias e estratexias comunicativas.	CB3	CE43	CT1 CT4
17. Diferenciar entre competencias lingüísticas, socioculturais, e pragmáticas (Marco Común, Capítulo 5, Seccións 5.2.1, 5.2.2 e 5.2.3).	CB3	CE11 CE43 CE52	CT1
18. Coñecer o proceso de aprendizaxe da linguaxe escrita e o seu ensino.	CB1	CE43 CE51 CE63	CT1 CT3 CT4
19. Coñecer o currículo escolar da lingua estranxeira.		CE43 CE45	CT1 CT4
20. Saber desenvolver un programa de ensino e aprendizaxe comunicativos da lingua estranxeira.	CB2	CE45 CE52	CT1 CT2 CT4
21. Ser capaz de preparar e impartir unha unidade didáctica.	CB2 CB3	CE16 CE51 CE52 CE62 CE63	CT1 CT2 CT4 CT9
22. Ser capaz de presentar novos elementos funcionais, gramaticais e léxicos.	CB4	CE43 CE51 CE52 CE62 CE63 CE65	CT1 CT2 CT3 CT4 CT9
23. Saber facilitar a práctica oral no aula mediante actividades comunicativas en parellas e grupos.	CB2	CE43 CE52 CE62 CE63 CE65	CT1 CT2 CT3 CT4 CT9
24. Saber crear oportunidades para a produción libre e comunicativa mediante xogos, actividades lúdicas e creativas.	CB2	CE43 CE52 CE62 CE63 CE65	CT1 CT2 CT4 CT9 CT21
25. Saber como fomentar a lectura e animar a escribir.	CB2	CE48	CT2 CT4
26. Comprender distintas formas de avaliación e de auto-avaliación e saber levar a avaliación a cabo.	CB3	CE63 CE65	CT1 CT2 CT4

Contidos

Tema

L1- Presentación.	I. Presentación de si mesma/o e de outras personas. II. Experiencias persoais da aprendizaxe da lingua estranxeira. III. Identificación de oportunidades na contorna para fomentar a propia aprendizaxe e diagnóstico de necesidades e obxectivos. IV. Mindfulness na aula.
-------------------	--

L2 - Descrición física e da personalidade.	I. Características físicas, afectivas e persoais. II. Describírese a si mesma/o e a outras persoas en termos da aparencia e do carácter. III. Expresar o acordo e o desacuerdo. IV. Mindfulness na aula.
L3 - A contorna na que vivimos.	I. Discusión dos distintos tipos de vivenda en países estranxeiros e comparación con Galicia. II. Descrición das vivendas do alumnado, comprensión de anuncios de pisos e vivendas en aluguer. III. Vídeos turísticos dando a coñecer Ourense. IV. Mindfulness na aula.
L4 - Os animais.	I. Os animais da granxa, partes do corpo. II. Os animais do bosque. III. Os animais salvaxes. IV. Mindfulness na aula.
D1 - Ensino comunicativo da lingua estranxeira.	I. Funcións lingüísticas. II. Competencias e estratexias comunicativas. III. Mindfulness na aula.
D2 - Metodoloxía 1: Presentación e práctica.	I. Presentación de novos elementos funcionais, gramaticais e léxicos na aula de lingua estranxeira. II. Práctica oral mediante actividades comunicativas en parellas e grupos. III. Mindfulness na aula.
D3 - Metodoloxía 2: Produción, creatividade e xogo.	I. Os xogos: dimensión lúdica da aprendizaxe. II. Cancións tradicionais anglófonas. III. O contacontos na aula de lingua estranxeira. IV. Uso de internet para aprendizaxe autónoma. V. Mindfulness na aula.
D4 - A unidade didáctica.	I. Obxectivos II. Competencias lingüísticas, socioculturais, discursivas e estratéxicas. III. A avaliación. IV. A utilización do PEL (Portfolio europeo das linguas) como ferramenta de avaliación. V. Mindfulness na aula.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Estudo previo	0	30	30
Traballo tutelado	15	0	15
Traballo tutelado	13	21	34
Prácticas de laboratorio	0	10	10
Prácticas con apoio das TIC	10	10	20
Presentación	10	30	40
Práctica de laboratorio	2	2	4
Traballo	2	3	5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Estudo previo	Procura, lectura e traballo de documentación, propostas de resolución de problemas e/ou exercicios que se realizarán na aula e/ou laboratorio de forma autónoma por parte do alumnado.
Traballo tutelado	O alumnado desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesorado. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do alumnado.
Traballo tutelado	Actividade na que se formulan problema e/ou exercicios relacionados ca materia. O alumnado debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados.
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia. Desenvólvense en espazos especiais con equipamiento especializado (laboratorio de idiomas).
Prácticas con apoio das TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia. Desenvólvense en espazos especiais con equipamiento especializado (laboratorio de idiomas).

Presentación	Exposición por parte do alumnado ante a ou o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo.
--------------	---

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe
Presentación	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe
Prácticas con apoio das TIC	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Presentación	Avaliación continua (en inglés): Presentación e exposición oral a aula dun traballo de grupo sobre unha unidade didáctica, con apoio de material. Valorarase a aplicación didáctica e a creatividade.	40	CB2 CB4 CG1 CG2 CG3 CG5 CG6 CG10 CE11 CE13 CE16 CE34 CE43 CE45 CE48 CE50 CE51 CE52 CE62 CE63 CE65 CT1 CT2 CT3 CT4 CT7 CT9 CT12 CT13 CT15 CT17 CT19 CT20 CT21
Práctica de laboratorio	Avaliación continua (en inglés): Probas para avaliación das competencias orais e escritas adquiridas nos traballos de aula e mediante mensaxes textuais e audiovisuais colgados na plataforma virtual da materia.	30	CB4 CE50 CE51 CT1 CT2 CT4 CT7 CT9 CT11 CT12 CT13 CT16 CT20 CT21
Traballo	Avaliación continua (en inglés): Presentación dos resultados dos traballos sobre a temática da materia. Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo, de xeito oral ou por escrito	30	CB1 CB4 CE50 CE51 CT1 CT2 CT4 CT7 CT9 CT12 CT13 CT16 CT17 CT20 CT21

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia será requisito imprescindible aprobar (cun 50% como mínimo) cada un dos tres apartados arriba mencionados. En caso de PLAXIO a cualificación será de SUSPENSO.

Efectuarase un seguimento de asistencia a clase. En segunda convocatoria e para o alumnado que non se acolle á avaliación continua e/ou non asiste ao 80% das clases, realizarase un exame final que englobe todos os contidos e destrezas. Consistirá nunha presentación da unidade didáctica en horas de tutoría (40%), unha proba de exame oral en inglés (30%) e un exame final tipo test sobre lingua e didáctica (30% - o alumnado terá que aprobar cada unha das dúas partes do exame escrito, cun mínimo de 5 sobre 10 en lingua, e 5 sobre 10 en didáctica).

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas neste curso académico.

Data do exame: Consultar a web da facultade no menú "Datos exames".

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo Social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

McNicholls, S., **Primary English and its Teaching**, Meu Moodle, 1.9.2021

Bibliografía Complementaria

Albuquerque, R. et al, **En el Aula de Inglés**, Longman, 1990

Doff, A., **Teach English**, CUP, 1994

Halliwel, S., **La Enseñanza de Inglés en la Educación Primaria**, Pearson Longman, 1993

Vale, D. y Feunteun, A., **Teaching Children English: An Activity Based Training Course**, CUP, 1995

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Didáctica da lingua estranxeira: Inglés/O05G120V01916

Idioma estranxeiro: Inglés/O05G120V01907

Lingua estranxeira a través da literatura infantil: Inglés/O05G120V01914

Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Inglés/O05G120V01913

Outros comentarios

Recoméndase que, no momento de iniciar a materia, o alumnado teña un nivel de A2 (segundo o Marco Europeo de Linguas) en lingua inglesa.

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Educación física e a súa didáctica na educación primaria**

Materia	Educación física e a súa didáctica na educación primaria			
Código	O05G120V01601			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Táboas Pais, María Inés			
Profesorado	García Núñez, Francisco Javier Táboas Pais, María Inés			
Correo-e	inestaboas@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Materia destinada a o desenvolvemento de capacidades necesarias para o ensino e aprendizaxe de educación física en educación primaria.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
CE1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar
CE2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais
CE3	Dominar os coñecementos necesarios para comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e identificar disfuncións

CE5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias
CE6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe
CE7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao periodo 6-12
CE8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria
CE11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula
CE12	Abordar e resolver problemas de disciplina
CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
CE14	Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática
CE15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturales
CE16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula
CE17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria
CE19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación
CE20	Mostrar habilidades sociais para entender ás familias e facerse entender por elas
CE22	Relacionar a educación con el medio, y cooperar con las familias y la comunidad
CE23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible
CE34	Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico
CE57	Comprender os principios que contribúen á formación cultural, persoal e social desde a educación física
CE58	Coñecer o currículo escolar da educación física
CE59	Adquirir recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades deportivas dentro e fóra da escola
CE60	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
CE61	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma
CE62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia
CE65	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica
CE66	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
CE67	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes 6-12 anos
CE68	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social
CE69	Estas competencias, xunto coas propias do resto de materias, quedarán reflectidas no Traballo fin de Grado que compendia a formación adquirida ao longo de todos as ensinanzas descritas
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
CT6	Capacidade de xestión da información
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT11	Traballo nun contexto internacional
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT14	Razoamento crítico
CT15	Compromiso ético
CT16	Aprendizaxe autónoma
CT17	Adaptación a novas situacións
CT18	Creatividade
CT19	Lideranza
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor
CT22	Motivación pola calidade
CT23	Sensibilidade por temas medioambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe

Competencias

O proceso ensino aprendizaxe en Educación Física.

CB1	CG1	CE1	CT1
CB2	CG2	CE2	CT2
CB3	CG3	CE3	CT3
CB4	CG4	CE5	CT5
CB5	CG5	CE6	CT6
	CG8	CE7	CT7
	CG9	CE8	CT8
	CG10	CE11	CT9
	CG11	CE12	CT11
	CG12	CE13	CT12
		CE14	CT13
		CE15	CT14
		CE16	CT15
		CE17	CT16
		CE57	CT17
		CE58	CT18
		CE59	CT19
		CE60	CT20
		CE61	CT21
		CE62	CT22
		CE65	CT23
		CE67	
		CE69	

Comprender a necesidade e dispoñer de os recursos didácticos adecuados para dar respostas a todos os alumnos desde unha perspectiva de a diversidade.

CB1	CG1	CE1	CT1
CB2	CG2	CE2	CT2
CB3	CG3	CE3	CT3
CB4	CG4	CE5	CT5
CB5	CG5	CE6	CT6
	CG6	CE7	CT7
	CG7	CE8	CT8
	CG8	CE11	CT9
	CG9	CE12	CT11
	CG10	CE13	CT12
	CG11	CE14	CT13
	CG12	CE15	CT14
		CE16	CT15
		CE17	CT16
		CE19	CT17
		CE20	CT18
		CE22	CT19
		CE34	CT20
		CE57	CT21
		CE58	CT22
		CE59	CT23
		CE60	
		CE61	
		CE62	
		CE65	
		CE66	
		CE67	
		CE69	

Adquirir recursos para fomentar a participación a o longo de a vida en actividades deportivas dentro e fóra de a escola, como medio de promoción de hábitos saudables.

CB1 CG1 CE1 CT1
 CB2 CG2 CE2 CT2
 CB3 CG3 CE3 CT3
 CB4 CG4 CE5 CT5
 CG5 CE6 CT6
 CG6 CE7 CT7
 CG7 CE8 CT8
 CG8 CE11 CT9
 CG9 CE12 CT11
 CG10 CE13 CT12
 CG11 CE14 CT13
 CG12 CE15 CT14
 CE16 CT15
 CE17 CT16
 CE23 CT17
 CE34 CT18
 CE57 CT19
 CE58 CT20
 CE59 CT21
 CE60 CT22
 CE67 CT23
 CE68
 CE69

Contidos	
Tema	
Fundamentos conceptuais e didácticos de a Educación Física	O proceso ensino aprendizaxe en Educación Física. Deseño curricular de a Educación Física en Educación Primaria.
Educación motriz básica	Deseño de U.D. para mellóraa da percepción, a habilidade e a expresión corporal no alumnado de educación primaria.
Educación lúdico-deportiva	Deseño e exposición de Unidades de Programación para promover o xogo e o deporte como elemento formativo e en o alumnado de educación primaria. Xogos motores individuais e colectivos.
Actividade física e saúde	Deseño de U. D. para promover a saúde a través da actividade física. Desenvolvemento de hábitos saudables na práctica da educación física.
Actividade física e expresión corporal	Deseño de U. D. para promover a expresión corporal.
Adaptación da actividade física aos alumnos con necesidades educativas especiais.	Deseño de adaptacións das actividades motrices e sensibilización do alumnado a problemáticas específicas.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Lección maxistral	12.5	10	22.5
Prácticas de laboratorio	10	15	25
Presentación	4	10.5	14.5
Traballo tutelado	4	11	15
Exame de preguntas obxectivas	2	14	16
Traballo	5	10	15
Cartafol/dossier	4	12	16
Simulación ou Role Playing	8	16	24

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Prácticas de laboratorio	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante.
Presentación	Exposicións prácticas das sesións
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	A atención ao alumnado farase a través da plataforma MOOVI, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.
Traballo tutelado	A atención ao alumnado farase a través da plataforma MOOVI, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.
Prácticas de laboratorio	A atención ao alumnado farase a través da plataforma MOOVI, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.
Actividades introductorias	A atención ao alumnado farase a través da plataforma MOOVI, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.
Probas	Descrición
Traballo	A atención ao alumnado farase a través da plataforma MOOVI, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.
Cartafol/dossier	A atención ao alumnado farase a través da plataforma MOOVI, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.
Simulación ou Role Playing	A atención ao alumnado farase a través da plataforma MOOVI, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Prácticas de laboratorio	Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade suscitada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	25	CB1 CG1 CE1 CT1 CB2 CG2 CE2 CT2 CB3 CG3 CE5 CT3 CB4 CG5 CE6 CT6 CG11 CE13 CT7 CE14 CT9 CE15 CT11 CE16 CT12 CE17 CT13 CT14 CT15 CT16
Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadero/falso, elección múltiple, emparejamiento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	35	CB1 CG1 CE1 CB2 CG2 CE2 CB3 CG4 CE3 CB4 CG5 CE5 CB5 CG6 CE6 CG7 CE7 CG8 CE8 CG9 CE11 CG10 CE12 CG11 CE15 CG12 CE16 CE17 CE57 CE58 CE59 CE60

Traballo	Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade formulada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	15	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12	CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6 CE7 CE8 CE11 CE12 CE13 CE14 CE15 CE16 CE17 CE19 CE20 CE22 CE34 CE57 CE58 CE59 CE60 CE61 CE62 CE65 CE66 CE67 CE69	CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22 CT23
Cartafol/dossier	Elaboración dun dossier sobre temas de interese da materia	15		CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12	CE1 CE2 CE5 CE15 CE16 CE19 CE23	CT5 CT7 CT9 CT11 CT14 CT15 CT16
Simulación ou Role Playing	Ferramenta baseada na simulación escénica de situacións que se poden producir na realidade	10	CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG4 CG5	CE1 CE2 CE3 CE5 CE6 CE8	CT1 CT2 CT3 CT7 CT8 CT9 CT18

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para os alumnos non asistentes ou que non alcancen o 85% das asistencias, o exame terá o valor do 60% e a presentación de traballos o 40 %. Ademais realizarán un exame de tipo práctico que permita comprobar a adquisición das competencias prácticas.

Para superar a materia é requisito indispensable alcanzar o 50% en cada criterio de avaliación.

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico

Data do exame: Consultar a web da facultade no menú "Datos exames".

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse para alumnado do curso ponte garantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento. Abrirase un cartafol específico na plataforma

Moovi na cal se informará das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para alumnado do curso ponte ou profesionais en exercicio.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Contreras Jordan, Onofre Ricardo, **Didáctica de la Educación Física**, Síntesis, 2014

Sánchez Bañuelos, Fernando (Coord), **Didáctica de la educación física para primaria**, Pearson, 2002

Sánchez Bañuelos, Fernando, **Bases para una didáctica de la educación física y el deporte**, Gymnos, 1986

Fraile Aranda, Antonio (Coord), **Didáctica De La Educación Física (Manuales Universidad)**, Biblioteca Nueva, 2013

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Outros comentarios

1. Asistir a clase resultará moi beneficioso para cumprir os obxectivos da materia sobre todo nas súas aplicacións prácticas. Nas primeiras sesións os profesores da materia darán unha visión de conxunto e anticiparán as tarefas e actividades que serán desenvolvidas.

2. Si non podes asistir a clase, será especialmente importante acudir ás titorías do profesorado, así como a visita frecuente á plataforma docente da nosa Universidade [TEMA]. Nela poderás atopar todas as actividades que deberás realizar para a túa formación e a superación desta materia.

3. A túa condición de alumno/a de a Universidade de Vigo, abre as portas a moitos recursos, ofertas e servizos. No SIOPE atoparás toda a información sobre as posibilidades formativas, culturais e deportivas que podes atopar na nosa Universidade.

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua e literatura: Galego**

Materia	Lingua e literatura: Galego			
Código	O05G120V01602			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	González Vázquez, María Mercedes			
Profesorado	González Vázquez, María Mercedes			
Correo-e	mercedes@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A especialidade de Grao de Educación Primaria esixe que o futuro docente posúa un dominio amplo en diversos aspectos da lingua. Ademais do dominio lingüístico, indispensable, preténdese unha formación en literatura e sociolingüística. Os obxectivos desta materia son, pois, lingüísticos e literarios. A disciplina está concibida para profundar en coñecementos lingüísticos non impartidos en cursos anteriores (literatura, historia da lingua e lingua e sociedade) para fornecerlle ao alumnado os rudimentos necesarios para a comprensión e análise de textos literarios prosísticos e poéticos.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
CE43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación
CE44	Adquirir formación literaria e coñecer a literatura infantil
CE46	Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente nas linguas oficiais da Comunidade Autónoma correspondente
CE48	Fomentar a lectura e animar a escribir
CE50	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
CT6	Capacidade de xestión da información
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT11	Traballo nun contexto internacional
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT14	Razoamento crítico
CT15	Compromiso ético
CT16	Aprendizaxe autónoma
CT17	Adaptación a novas situacións
CT18	Creatividade
CT19	Lideranza
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
1. Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación			CE43	CT1 CT3
2. Favorecer as capacidades de fala e escrita.			CE46	CT1 CT3 CT12 CT14 CT16 CT17 CT18 CT21
3. Coñecer e dominar as técnicas da expresión oral e escrita para mellorar as competencias orais e escritas e, especialmente, para mellorar a redacción de textos académicos.	CB1 CB2 CB3 CB4		CE46	CT1 CT2 CT3 CT9 CT14 CT16 CT17 CT18
4. Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente en galego.			CE46 CE48 CE50	CT1 CT3 CT14 CT16 CT17 CT18
5. Coñecer os diferentes rexistros e usos da lingua	CB2 CB4	CG3	CE46	CT1 CT3 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19
6. Coñecer as liñas xerais da historia da lingua galega.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5			CT1 CT3 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19
7. Coñecer os rudimentos teóricos para analizar a relación entre lingua e sociedade.	CB1 CB3 CB4 CB5	CG3	CE50	CT1 CT2 CT3 CT7 CT9 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18
8. Coñecer a situación lingüística mundial multilingüe e multicultural.	CB1 CB3 CB4 CB5	CG3	CE50	CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT11 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18

9. Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.	CB2	CG3	CE50	CT1 CT7 CT8 CT11 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18
10. Relacionar a situación lingüística de Galicia coa situación lingüística mundial.	CB2	CG3	CE50	CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT11 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18
11. Coñecer a situación legal, a normalización e a normativización do galego.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG3	CE50	CT1 CT2 CT3 CT7 CT8 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18
12. Fomentar a eliminación dos prexuízos lingüísticos tanto da escola como da sociedade.	CB2 CB3 CB4	CG3	CE50	CT1 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT21
13. Coñecer a tradición oral e o folclore.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG3	CE44	CT1 CT3 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18
14. Adquirir formación literaria.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG3	CE44	CT1 CT2 CT3 CT7 CT8 CT14 CT16 CT18

15. Comprender o feito literario.		CG3	CE44 CE48	CT1 CT2 CT3 CT14 CT16 CT18
16. Coñecer os rudimentos do comentario de texto (narrativo e/ou poético).	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG3	CE44 CE48	CT1 CT2 CT3 CT7 CT8 CT9 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18
17. Coñecer a historia da literatura galega para saber contextualizar os textos que se comenten.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG3	CE44 CE48	CT1 CT2 CT3 CT7 CT8 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18
18. Aplicar os conceptos lingüísticos e literarios á análise da realidade galega atendendo á súa especificidade.	CB2 CB3 CB4	CG3	CE43 CE44 CE46 CE48 CE50	CT1 CT2 CT3 CT7 CT8 CT9 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18

Contidos

Tema	
1. Historia da lingua	1.1. A formación da lingua galega. 1.2. O galego na Idade Media. 1.3. Os Séculos Escuros. 1.4. O século XIX. 1.5. O século XX.
2. Lingua e sociedade	2.1. A linguaxe e a comunicación. 2.2. Unidade e variedade da lingua galega. 2.3. Lingua oral e lingua escrita. 2.4. A situación lingüística no mundo. 2.5. Os prexuízos lingüísticos. 2.6. Linguas en contacto: o caso galego 2.7. Bilingüismo e diglosia. 2.8. Interferencias lingüísticas 2.9. Normalización e normativización.
3. Tradición oral e folclore	3.1. A literatura popular de tradición oral. 3.2. Da tradición oral á escrita de autor.
4. Literatura	4.1. A linguaxe e a literatura. 4.2. O comentario de texto. 4.3 A literatura galega medieval. 4.4. Literatura galega dos séculos escuros. 4.5. Literatura galega do Rexurdimento. 4.6. A literatura galega no período 1900-1936. 4.7. A literatura galega no período 1936-1975. 4.8. A literatura galega desde 1975 até a actualidade.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	22	34	56
Traballo tutelado	14	34	48
Lección maxistral	14	30	44
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Resolución de problemas	Actividades prácticas variadas. Orientacións sobre os criterios para a elección de traballos que deben realizar. Aclaración das dúbidas que expoña o alumnado. Exposición de traballos.
Traballo tutelado	- Comentario de textos: narrativo e poético. - Traballo sobre algún aspecto relacionado cos temas. - Orientacións sobre a metodoloxía que deben empregar. - Orientación sobre as lecturas.
Lección maxistral	Exposición teórica dos contidos do temario coa participación do alumnado, traballo en equipo e visionado de vídeos. Resolución de dúbidas dos estudantes.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Resolveranse todas as dúbidas que xurdan ao longo das sesións de clase.
Resolución de problemas	Tanto nas sesións de clase práctica, como nas horas de titoría, atenderase de xeito individualizado ao alumnado.
Traballo tutelado	Os traballos serán titorizados tanto nas clases prácticas como no horario de titorías.
Probas	Descrición
Exame de preguntas de desenvolvemento	Sempre que o alumnado o precise, será atendido no correspondente horario de titorías.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas	- Análise dun texto (narrativo, poético ou teatral), elaboración da correspondente programación didáctica creativa. - Presentación oral en grupo.	30	CB1 CG1 CE43 CT1 CB2 CG3 CE44 CT2 CB3 CE46 CT3 CB4 CE48 CT6 CB5 CE50 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19
Traballo tutelado	Elaboración dun traballo relacionado con algún aspecto do tema II, Lingua e Sociedade, que debe incluír obrigatoriamente unha parte de investigación empírica. Presentación oral en grupo.	30	CB1 CG3 CE43 CT1 CB2 CE46 CT2 CB3 CE48 CT3 CB4 CE50 CT6 CB5 CT7 CT8 CT11 CT13 CT14 CT16 CT17 CT18 CT21

Lección maxistral	Asistencia e participación	10	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG3	CE43 CE44 CE46 CE48 CE50	CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19
Exame de preguntas de desenvolvemento	- Proba escrita.	30		CG3	CE44 CE46 CE50	CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT13 CT14 CT16 CT17 CT18

Outros comentarios sobre a Avaliación

Modelo A: O alumnado que asista regularmente a clase terá que presentarse obrigatoriamente ao exame e acadar como mínimo un 4, para poder sumar as notas obtidas nos traballos.

Modelo B: O alumnado que non asista regularmente a clase, ademais do exame, terá que realizar un traballo oral e outro escrito, sobre as temáticas acordadas co docente. Para facer media, no exame debe acadar como mínimo un 4 e nos traballos como mínimo un 3.

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade no espazo 'datas exames[.]'.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

CURSO PONTE

Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse para alumnado do curso ponte garantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento. Abrirase un cartafol específico na plataforma Moovi na cal se informará das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para alumnado do curso ponte ou profesionais en exercicio.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Gutiérrez Izquierdo, R., **Lectura de nós. Introducción á literatura galega.**, Xerais, 2000

Monteagudo Romero, H., **Estudios de sociolingüística galega**, Galaxia, 1995

Moreno Cabrera, J. C., **La dignidad e igualdad de las lenguas**, Alianza, 2000

Villanueva, D., **El comentario del texto narrativo: cuento y novela**, Nostrum, 2006

Bibliografía Complementaria

López Casanova, A., **Diccionario metodolóxico de análise literaria. I A poesía**, Galaxia, 2001

Rodríguez Fer, C., **Comentario de textos contemporáneos**, Xerais, 1992

Iglesias Álvarez, A., **Falar galego: no veo por qué?**, Xerais, 2002

VV AA, **Galicia. Antropoloxía. Imaxinario. Literatura popular. Tomo XVIII**, Hércules, 1997

Fernández Rial, Rosalía, **Aulas sen paredes**, Positivas, 2016

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Didáctica da lingua e a literatura infantil/O05G110V01404

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Lingua galega/O05G120V01404

Outros comentarios

Esta materia forma parte do Proxecto de Innovación docente da Facultade de Educación e Traballo social.

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

O alumno debe darse de alta en Moovi e colgar a foto na plataforma.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua e literatura: Español**

Materia	Lingua e literatura: Español			
Código	O05G120V01603			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Lingua española			
Coordinador/a	Acuña Ferreira, Antonia Virginia			
Profesorado	Acuña Ferreira, Antonia Virginia			
Correo-e	virginia@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Pretendemos que o alumnado adquira unha boa competencia lingüística e literaria do español e para alcanzar este obxectivo traballaremos as destrezas que entran en xogo no proceso comunicativo: a capacidade lectora, a expresión oral, a expresión escrita e a análise e interpretación de textos orais e escritos.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
CE5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias
CE8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria
CE10	Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país e os condicionantes políticos e legislativos da actividade educativa
CE11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula
CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
CE14	Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática
CE15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturais
CE16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula
CE17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria
CE30	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover a adquisición de competencias básicas nos estudantes
CE37	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
CE43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación

CE44	Adquirir formación literaria e coñecer a literatura infantil
CE45	Coñecer o currículo escolar das linguas e a literatura
CE46	Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente nas linguas oficiais da Comunidade Autónoma correspondente
CE47	Coñecer o proceso de aprendizaxe da linguaxe escrita e o seu ensino
CE48	Fomentar a lectura e animar a escribir
CE49	Coñecer as dificultades para a aprendizaxe das linguas oficiais de estudantes doutras linguas
CE50	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües
CE51	Expresarse, oralmente e por escrito nunha lingua estranxeira
CE52	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
CE53	Comprender os principios que contribúen á formación cultural, persoal e social desde as artes
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
CT9	Traballo en equipo
CT14	Razoamento crítico
CT15	Compromiso ético
CT16	Aprendizaxe autónoma
CT18	Creatividade

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e da comunicación.	CB1	CG3	CE11	CT1
	CB2	CG5	CE15	CT3
	CB5	CG11	CE43	
			CE46	
			CE47	
			CE48	
			CE49	
			CE50	
Coñecer o currículo escolar da lingua española e da súa literatura.	CB1	CG1	CE5	CT1
	CB2	CG2	CE8	CT2
	CB3	CG3	CE10	CT16
			CE17	CT18
			CE30	
			CE37	
			CE43	
			CE44	
			CE45	
			CE48	
			CE53	
Adquirir coñecementos referidos aos procedementos de ensinanza-aprendizaxe da lingua española como medio de comunicación.	CB1	CG1	CE5	CT1
	CB2	CG2	CE8	CT3
	CB3	CG3	CE11	CT14
	CB4	CG4	CE15	CT16
	CB5	CG10	CE16	
		CG11	CE17	
			CE30	
			CE37	
			CE47	
			CE49	
			CE50	
			CE52	
Saber aplicar estratexias didácticas para mellorar o proceso de desenvolvemento das habilidades lingüísticas de expresión e comprensión oral.	CB1	CG1	CE5	CT1
	CB2	CG3	CE8	CT2
	CB3	CG11	CE11	CT3
	CB5		CE43	CT14
			CE46	CT16
			CE49	
			CE51	
			CE53	

Coñecer o proceso de aprendizaxe da lingua escrita e da súa ensinanza.	CB1 CB2 CB3 CB5	CG1 CG3 CG10	CE5 CE8 CE11 CE45 CE46 CE47 CE48 CE49 CE50	CT1 CT2 CT3 CT14 CT16
Desenvolver estratexias didácticas para a comprensión do texto escrito e promover a creatividade.	CB1 CB2 CB3 CB5	CG1 CG10 CG11	CE5 CE14 CE16 CE30 CE37 CE43 CE47 CE52 CE53	CT1 CT2 CT3 CT14 CT16 CT18
Coñecer e empregar adecuadamente recursos para fomentar a lectura como fonte de pracer e de enriquecemento persoal.	CB1 CB2 CB3 CB5	CG1 CG3 CG10 CG11	CE5 CE8 CE11 CE14 CE15 CE16 CE17 CE45 CE46 CE48	CT1 CT3 CT16
Desenvolver e avaliar contidos do currículo empregando recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG5 CG10	CE5 CE8 CE13 CE14 CE16 CE17 CE30 CE37 CE43	CT1 CT9 CT14 CT15 CT16

Contidos

Tema

1. O currículo escolar á luz dos principios básicos da linguaxe e da comunicación.	1.1. O enfoque comunicativo do ensino de linguas 1.1.1. A competencia comunicativa e o estudo do uso lingüístico: Etnografía da fala, Análise conversacional, Sociolingüística, Pragmática e Lingüística do texto. 1.1.2. A lingua no currículo de Educación Primaria. 1.2. As habilidades lingüísticas/comunicativas. 1.2.1. Oralidade e escritura. 1.2.2. A expresión e a comprensión oral. 1.2.3. A expresión escrita e a comprensión lectora.
2. Unidade e variedade do español: estándar, sociolectos e rexistros.	2.1. O concepto de lingua estándar. 2.2. Formas de variación lingüística. Os rexistros. O estándar como variedade funcional. 2.3. Actitudes negativas ante as variedades lingüísticas: o papel da escola. 2.4. A diversidade dialectal do español. 2.5. Os sociolectos: algúns estudos sobre diferencias sociais no uso do español.
3. Interpretación e construción de textos dende o español, sobre todo de textos dos medios de comunicación social, do ámbito académico e da produción literaria	3.1. As propiedades básicas do texto: adecuación, coherencia, cohesión e corrección. 3.2. As secuencias textuais: narración, descripción, exposición e argumentación. 3.3. As tipoloxías textuais: textos literarios e non literarios: 3.3.1. Textos do ámbito académico. 3.3.2. Textos do ámbito periodístico. 3.3.3. Textos literarios. 3.3.4. Formas da comunicación oral pública: o debate, o foro, o coloquio, etc.

4. Literatura, cultura, tradición, innovación.

4.1. Enfoques do ensino da literatura. A literatura no currículo da Educación Primaria.

4.2. A Literatura Infantil e Xuvenil. Concepto, orixenes e funcións xerais.

4.3. Literatura infantil e oralidade. As recopilacións da tradición oral europea.

4.4. Os distintos xéneros da literatura infantil e xuvenil. Xénero narrativo, lírico e teatral.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas de forma autónoma	14	20	34
Presentación	2	7.5	9.5
Traballo tutelado	8.5	35	43.5
Lección maxistral	26	26	52
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	9	11

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas de forma autónoma	Realización de actividades de diversa índole, individualmente ou en grupo, para a aplicación práctica dos contidos explicados nas clases maxistras e a mellora da competencia escrita e lectora: lecturas e documentación sobre o traballo a realizar, análise e redacción de textos, elaboración de propostas didácticas a partir dos contidos ou conceptos explicados, resumos de lecturas, exercicios, etc.
Presentación	Exposición oral sobre o proceso de preparación e/ou os resultados do traballo tutelado, para mellorar as habilidades de comunicación oral.
Traballo tutelado	Elaboración dun traballo en grupo sobre contidos da materia para mellorar as competencias na redacción de textos académicos.
Lección maxistral	Clases maxistras sobre os contidos da materia. Potenciarase a participación activa do alumnado mediante a formulación de preguntas e a proposta de debates.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas de forma autónoma	Titorías de apoio para a realización das actividades de aplicación práctica dos contidos da materia, especialmente das que se terán en conta para a avaliación.
Traballo tutelado	Estas titorías servirán para orientar ao alumnado sobre o tipo de traballo que desexe realizar, facer un seguimento da súa elaboración e da preparación das exposicións orais.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas de forma autónoma	Valoración dunha das actividades de aplicación práctica dos contidos da materia, realizada individualmente.	20	CB1 CG1 CE5 CT1 CB2 CG2 CE13 CT2 CB3 CG3 CE16 CT3 CB4 CG5 CE17 CT9 CB5 CG10 CE30 CT14 CG11 CE37 CT15 CE46 CT16 CE48 CT18 CE52
Presentación	Valoración da exposición oral sobre a elaboración do traballo en grupo, prestando especial atención ás habilidades de expresión e comunicación oral.	10	CB2 CG10 CE11 CT1 CB3 CG11 CE13 CT2 CB4 CE43 CT3 CB5 CE46 CT9 CT14 CT15 CT16 CT18

Traballo tutelado	Valoración da calidade do traballo académico realizado por grupos sobre algún dos contidos da materia.	30	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG10 CG11	CE5 CE8 CE10 CE11 CE13 CE14 CE15 CE16 CE17 CE30 CE46 CE48 CE50 CE51 CE52 CE53	CT1 CT2 CT3 CT9 CT14 CT15 CT18
Lección maxistral	Valoración da participación activa do alumnado nas sesións expositivas sobre os contidos da materia.	10	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG3 CG4 CG5	CE5 CE8 CE10 CE11 CE13 CE14 CE15 CE43 CE44 CE45 CE46 CE47 CE48 CE49 CE50 CE52 CE53	CT1 CT3 CT14 CT15 CT16 CT18
Exame de preguntas de desenvolvemento	Valoración das respostas a preguntas de desenvolvemento sobre contidos da materia e/ou da calidade da redacción dun tipo de texto.	30	CB1 CB3 CB4		CE5 CE8 CE10 CE11 CE15 CE43 CE44 CE45 CE46 CE47 CE49 CE50 CE53	CT1 CT2 CT3 CT14 CT16 CT18

Outros comentarios sobre a Avaliación

Todo o alumnado, asista ou non ás aulas, ten dereito a ser avaliado (mediante un exame ou no modo en que se estableza na guía docente).

O alumnado que siga a avaliación continua terá que entregar todas e cada unha das probas para poder ser avaliado nesta modalidade. As partes da materia superadas na 1ª oportunidade non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico.

Os alumnos que non sigan a avaliación continua serán avaliados mediante un exame polo 100% da nota na data oficial marcada polo centro.

AVISO: a detección de plaxio nalgún dos traballos propostos suporá a perda do dereito á avaliación continua.

As datas dos exames pódense consultar na web da Facultade de Ciencias da Educación e Traballo Social.

2ª CONVOCATORIA

Os alumnos que non sigan a avaliación continua, serán avaliados mediante un exame polo 100% da nota na data oficial marcada polo centro.

As datas dos exames pódense consultar na web da Facultade de Ciencias da Educación e Traballo Social.

OBSERVACIÓNS

a. En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT)

b. Para as materias que forman parte do curso ponte, debería incluírse unha referencia específica para ter en consideración a especificidade e experiencia profesional deste colectivo: □Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse para alumnado do curso ponte garantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento. Abrirase un cartafol específico na plataforma Moovi na cal se informará das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para alumnado do curso ponte ou profesionais en exercicio□.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Briz, Antonio y Albelda, Marta, **Saber hablar**, 6ª, Aguilar/Instituto Cervantes, 2020

Cassany, Daniel et al., **Enseñar lengua**, Graó, 2003

Escribano, Asunción, **Comentario de textos interpretativos y de opinión**, Arco-Libros, 2008a

Escribano, Asunción, **Comentario de textos informativos**, Arco-Libros, 2008b

Sánchez Lobato, Jesús (coord.), **Saber escribir**, Aguilar/instituto Cervantes, 2006

Yule, George, **El lenguaje**, Akal, 2007

Bibliografía Complementaria

Abascal, Mª Dolores, **La teoría de la oralidad**, Universidad de Málaga, 2004

Alonso Galeano, Arturo, **Enseñar literatura: entre el asombro, la experiencia y la formación**, 2018

Briz, Antonio, **"Lo coloquial y lo formal. El eje de la variedad lingüística"**, 2007

Calsamiglia, H. y Tusón, A., **Las cosas del decir. Manual de análisis del discurso**, 2ª, Ariel, 2007

Capdevila, Carles, **Educar mejor. Once conversaciones para acompañar a familias y maestros**, Arcàdia, 2016

Cerrillo Torremocha, Pedro César, **□La animación a la lectura desde las edades tempranas□**, Biblioteca Virtual Universal, 2007

Cortés Rodríguez, L., **Cómo hacer una exposición oral**, Arco-Libros, 2018

Díez, Antonio y Clemente, Vicente, **Didáctica de la lengua y la literatura para los estudiantes para maestro/a: Saberes previos y reflexión didáctica**, Octaedro, 2017

Fernández Martín, Patricia, **Didáctica de la Lengua Española en Educación Primaria**, Paraninfo, 2019

Fidalgo Redondo, Raquel et al., **Cómo enseñar composición escrita en el aula: un modelo de instrucción cognitivo-estratégico y autorregulado**, Aula Abierta, 2009

Fuentes Rodríguez, C., **Guía práctica de escritura y redacción**, Espasa/Instituto Cervantes, 2020

Fundación Biblioteca Virtual Miguel de Cervantes, **Biblioteca Virtual Miguel de Cervantes**, <http://www.cervantesvirtual.com/>, 2018

Fundación del español urgente, **Fundéu BBVA**, www.fundeu.es, 2018

Guerrero Ruiz, Pedro & Mª Teresa Caro (coords.), **Didáctica de la lengua y educación literaria**, Pirámide, 2015

Instituto Cervantes, **Las 500 dudas más frecuentes del español**, Espasa Libros, 2013

Jiménez Fernández, Concepción M., **Didáctica de la literatura en Educación Primaria**, UNIR, 2015

Lomas, Carlos (coord.), **Fundamentos para una enseñanza comunicativa del lenguaje**, Graó, 2015

Loureda Lamas, Óscar, **Nuevas perspectivas para el análisis del texto**, Universidad de Murcia, 2010

Martín Vegas, Rosa Ana, **Recursos didácticos en lengua y literatura**, Síntesis, 2015

Martín Vegas, Rosa Ana, **Desarrollo de la competencia lingüística y literaria en la educación primaria**, Síntesis, 2018

Mata Anaya, Juan et al. (eds.), **Didáctica de la lengua y la literatura**, Pirámide, 2015

Mendoza Fillola, Antonio (coord.), **Didáctica de la lengua y la literatura para primaria**, Prentice Hall, 2003

Mendoza Fillola, Antonio, **Función de la literatura infantil y juvenil en la formación de la competencia literaria**, Biblioteca Virtual Miguel de Cervantes, 2008

Muñoz-Basols, Javier, Moreno, Nina, Taboada, Inma y Lacorte, Manel, **Introducción a la lingüística hispánica actual: teoría y práctica**, Routledge, 2017

Nisbet, J. y J. Shucksmith, **Estrategias de aprendizaje**, 4ª, Santillana, 1994

Ong, Walter, **Oralidad y escritura. Tecnologías de la palabra**, 2ª, Fondo de Cultura Económica, 2016

Palou, Juli, Bosch, Carmina y Carreras, Montserrat (coords.), **La lengua oral en la escuela. 10 experiencias didácticas**, Graó, 2005

Real Academia Española, **Enclave RAE**, <https://enclave.rae.es/>, 2019

Rienda, José, **□Claves de la composición escrita□**, Pirámide, 2015

Sánchez Abchi, Verónica et al., **Producción escrita y dificultades de aprendizaje**, Graó, 2013

Tascón, Mario (dir.), **Escribir en Internet. Guía para los nuevos medios y las redes sociales**, Galaxia Gutenberg / Fundéu BBVA., 2012

VVAA, **Hablar en clase. Cómo trabajar la lengua oral en el centro escolar**, Graó, 2005

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Lingua española/P02G120V01303

Outros comentarios

Esta materia forma parte dunha Facultade comprometida coa sustentabilidade do medio ambiente e das persoas. De acordo con esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas baseadas en materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Educación ambiental para o desenvolvemento**

Materia	Educación ambiental para o desenvolvemento			
Código	O05G120V01901			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Boan Fernández, Francisco			
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral	Esta materia ten como obxectivo principal a educación para un desenvolvemento sostible. Os contidos farán máis fincapé na transmisión de aspectos prácticos relacionados cos procedementos, técnicas e estratexias para elaborar e aplicar programas ou actividades de Educación Ambiental (EA), que en dar a coñecer conceptos e teorías relativas á EA.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
CE23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible

CE29	Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostenible
CE30	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover a adquisición de competencias básicas nos estudantes
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
CT6	Capacidade de xestión da información
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar
CT11	Traballo nun contexto internacional
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT14	Razoamento crítico
CT15	Compromiso ético
CT16	Aprendizaxe autónoma
CT17	Adaptación a novas situacións
CT18	Creatividade
CT19	Lideranza
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor
CT22	Motivación pola calidade
CT23	Sensibilidade por temas medioambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias				
1. Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación dos seus contidos coa EA, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe.	CB1	CG1		CT1	
		CB2	CG9	CT6	
		CB3		CT8	
		CB4		CT14	
		CB5		CT15	
				CT16	
2. Diseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, relacionados coa EA.				CT22	
				CT23	
		CB1	CG1	CE23	CT1
		CB2	CG2	CE29	CT2
		CB3	CG3	CE30	CT3
		CB4	CG4		CT4
		CB5	CG5		CT5
			CG6		CT6
			CG7		CT7
			CG8		CT8
			CG9		CT9
			CG10		CT10
			CG11		CT11
			CG12		CT12
					CT13
					CT14
					CT15
				CT16	
				CT17	
				CT18	
				CT19	
				CT20	
				CT21	
				CT22	
				CT23	

3. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos, culturais e curriculares.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG9 CG10	CT1 CT3 CT4 CT6 CT8 CT14 CT15 CT16 CT20 CT23
4. Valorar a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para alcanzar un futuro sostible.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG9	CT1 CT8 CT14 CT15 CT16 CT20 CT23
5. Contribuír a desenvolver nos alumnos de Primaria as capacidades que lles permitan coñecer e valorar a contorna natural, así como as súas posibilidades de acción e de coidado.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG7 CG9	CT7 CT8 CT14 CT15 CT21 CT23

Contidos

Tema	
1. Análise da problemática ambiental.	Concepto actual de Medio Ambiente. Recursos naturais e tipos. Impacto ambiental. Interacción entre o sistema ecolóxico e o sistema económico. A crise ambiental. Problemas ambientais. Diferentes alternativas ante a problemática ambiental. Desenvolvemento sostible. Principios para alcanzar o desenvolvemento sostible. Índices de medida da sustentabilidade.
2. Aproximación conceptual á Educación ambiental.	Perspectiva histórica, concepto e fundamentos
3. Incorporación da EA ao currículo escolar da Educación primaria.	Idoneidade da escola, como marco para a Educación Ambiental. Incorporación da Educación Ambiental no sistema educativo. Fins e obxectivos da Educación Ambiental. Características da Educación Ambiental. Dificultades da Educación Ambiental. Modalidades de integración nel currículo escolar. Axenda 21 escolar. Ecoauditoría escolar. Currículo ambientalizado. Ecoescuelas.
4. Metodoloxías, recursos e materiais para EA.	Metodoloxías, recursos e materiais para EA
5. O deseño e posta en práctica de programas de EA.	O deseño e posta en práctica de programas de EA.
6. Avaliación de actividades, programas e recursos de EA para Educación Primaria	Avaliación de actividades, programas e recursos de EA para Educación Primaria

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	18	40	58
Traballo tutelado	15	36	51
Obradoiro	10	20	30
Seminario	8	1	9
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Clases maxistras dialogadas sobre temas de fundamentación teórica. As exposicións teóricas realizadas serán en modo presentación PowerPoint. Estas teñen por finalidade, presentar ao alumnado unha información organizada e estruturada en forma de cadros e esquemas de sínteses. Co fin de mellorar o valor didáctico deste método expositivo introducíranse elementos de motivación que inviten ao alumnado á participación, ao debate razoado e xeren un ambiente de aprendizaxe dinámica e aberto. Para que isto suceda, se incorporarán paralelamente os seguintes recursos e estratexias didácticas: exploración das ideas ou coñecementos previos dos estudantes, proxección de materiais audiovisuais, comentarios de textos, animacións, etc.

Traballo tutelado	<p>O alumnado, de xeito individual ou en grupo, elabora documentos ou actividades sobre distintas temáticas da materia que incluíra un edublog. Prepara investigacións, memorias, comentarios críticos de lecturas, presentacións, vídeos, webquest, bandas deseñadas, etc. Geralmente trátase dunha actividade autónoma que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía e uso das tecnoloxías da comunicación e da información (TIC).</p> <p>Os temas sobre os que realizarán os traballos poden ser moi variados, pero sempre deben versar sobre a análise, deseño, aplicación ou avaliación dalgunha intervención educativa de contido ambiental. Aínda que non sempre teñen por que contemplar todas estas etapas. De forma xeral o tema e o enfoque pode ser proposto polo alumnado aínda que sempre é necesario un acordo previo coa profesora.</p> <p>Os traballos poden ser individuais ou en grupo (máximo de dous estudantes, salvo indicación da profesora).</p>
Obradoiro	<p>O principal obxectivo será iniciar ao alumnado no desenvolvemento de determinadas habilidades, capacidades e destrezas para traballar a EA nas aulas de Educación Primaria.</p> <p>Os intereses dos /as estudantes, as circunstancias particulares, dificultan o poder concretar definitivamente todos os talleres que se realizarán ao longo do curso. Expomos posible talleres, dos que se escollerán como mínimo cinco cada curso:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Edublogs - Glosters - Os xogos de simulación como recurso metodolóxico na EA - Planificación de Webquest en EA - Reutilización e reciclaxe - Taller de envases - Cine e Medio Ambiente - Planificación de campañas a favor do medio. - Fotodenuncia comentada - Elaboración de curtos con guión ambiental - Debuxos e bandas deseñadas - Reportaxes multimedia - Curtos con guión ambiental - Vídeos musicais con temática ambiental - Posters científicos - Presentacións de Medio Ambiente - Contos, cancións, dramatizacións... para traballar en EA.
Seminario	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	A atención personalizada ao alumnado farase fundamentalmente a través de: Titorías individuais: ao final da clase. Titorías grupais: sesións con pequenos grupos, dentro da aula, para procurar o asesoramento e acompañamento do alumnado nos traballos principais. Titorizacións vía correo electrónico: para atender as dúbidas urxentes sobre a realización dos traballos, actividades, exames, etc. Formación on-line coa plataforma Faitic: para o intercambio e/ou debate, consulta de dúbidas,...
Seminario	A atención personalizada ao alumnado farase fundamentalmente a través de: Titorías individuais: ao final da clase. Titorías grupais: sesións con pequenos grupos, dentro da aula, para procurar o asesoramento e acompañamento do alumnado nos traballos principais. Titorizacións vía correo electrónico: para atender as dúbidas urxentes sobre a realización dos traballos, actividades, exames, etc. Formación on-line coa plataforma Moovi: para o intercambio e/ou debate, consulta de dúbidas,...

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Lección maxistral	Valorarase nas clases a participación activa. Tamén se fará unha proba tipo test	10	CB1 CG1 CT1 CB2 CG2 CT3 CB3 CG7 CT23 CB4 CG8 CB5 CG9 CG10

Traballo tutelado	A avaliación dividirase en tres apartados: avaliación técnica, valoración dos contidos e da exposición oral. Na avaliación técnica cualificarase o desenvolvemento da presentación desde aspectos puramente informáticos. Nos contidos terase en conta: a súa relevancia e a súa adecuación á EA; si o texto presenta corrección gramatical e ortográfica e si se emprega un nivel de linguaxe culta e un rexistro formal. Tamén se evaluará si se tiveron en conta as indicacións da profesora á hora de levar a cabo o traballo e si fixéronse as correccións recomendadas. Na presentación oral valorarase si utilízanse expresións e vocabulario adecuado; si son capaces de expresar as ideas cunha linguaxe propia sen necesidade de ler literalmente as diapositivas da presentación, etc. Os traballos subiranse a plataforma Faitic nas datas sinaladas.	40	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12	CE23 CE29 CE30	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22 CT23
Obradoiro	Valorarase a participación activa nas diferentes sesións prácticas programadas na materia.	25	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG8 CG10		CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT14 CT15 CT16 CT18 CT20 CT21 CT22 CT23
Seminario	Valoración do desenvolvemento de actividades e do proceso de aprendizaxe. O alumnado, de xeito individual ou en grupo, elabora documentos ou actividades sobre distintas temáticas da materia. Prepara investigacións, memorias, comentarios críticos de lecturas, presentacións.	25	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12	CE23 CE29 CE30	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22 CT23

Outros comentarios sobre a Avaliación

Poderán recuperar as competencias non adquiridas na convocatoria de final de cuadrimestre ou na correspondente ao mesde xullo, manténdoseles a nota das probas/actividades xa superadas. Os estudantes que non poidan asistir a clase contaráncon actividades e probas alternativas. Data do exame: Consultar a web da facultade no menú "Datos exames". As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose aprobadas, polo

tanto, nese curso académico.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse para alumnado do curso ponte garantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento. Abrirase un cartafol específico na plataforma Moovi na cal se informará das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para alumnado do curso ponte ou profesionais en exercicio.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Delibes, M. y Delibes De Castro, M., **La Tierra herida. ¿Qué mundo heredarán nuestros hijos?**, Destino, 2005

Latouche, S., **La apuesta por el decrecimiento.**, Icaria, 2008

Mogensen, F., Mayer, M., Breiting, S. y Varga, A., **Educación para el desarrollo sostenible. Tendencias, divergencias y criterios de calidad.**, Graó, 2009

Velázquez de Castro, F., **¿Es posible la sostenibilidad?.**, Editorial Popular, 2008

Bibliografía Complementaria

Novo, M., **El desarrollo sostenible. Su dimensión ambiental y educativa.**, UNESCO-Pearson, 2006

Agrasso, M. y Jimenez Aleixandre, M.P., **Percepción de los problemas ambientales por el alumnado: los recursos naturales.**, 2003

Arribas, F., **Construir la ciudadanía ecológica en las sociedades liberales: reflexiones desde la filosofía política.**, 2010

Bonil, J., Junyent, M. y Pujol R. M^a., **Educación para la sostenibilidad desde la perspectiva de la complejidad.**, 2010

Cid-Manzano, M.C. y Escudero-Cid, M., **Educación para la Sostenibilidad en el contexto de la asignatura Ciencias para el Mundo Contemporáneo.**, 2010

Conde-Núñez, Mª C.; Moreira-Blanco, M., Sánchez-Cepeda, M. Mellado-Jiménez, V., **Una aportación para las [] escuelas sostenibles [] en la década de la educación para el desarrollo sostenible.**, 2010

Dieguez- Uribeondo, J., **Biodiversidad. El mosaico de la vida.**, 2011

Jaén, M. y Barbudo, P., **Evolución de las percepciones medioambientales de los alumnos de educación secundaria en un curso académico.**, 2010

Vilches, A. y Gil, D., **La construcción de un futuro sostenible en un planeta en riesgo.**, 2008

Sauvé, L., **La educación ambiental y la globalización: Desafíos curriculares y pedagógicos.**, 2006

Recomendacións

Outros comentarios

As estratexias de ensino deberán adaptarse ás circunstancias que se vaian producindo ao longo do curso.

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Educación artística**

Materia	Educación artística			
Código	005G120V01902			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Blanco Sierra, Javier			
Profesorado	Blanco Sierra, Javier			
Correo-e	jsierra@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Nesta materia o alumnado adquirirá unha visión ampla sobre as diferentes concepcións e tendencias que conforman a educación artística, e a súa relación co curriculum. Ademais coñecerá unha vertente da educación centrada na cultura visual.			

Competencias

Código

CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
CE53	Comprender os principios que contribúen á formación cultural, persoal e social desde as artes
CE54	Coñecer o currículo escolar da educación artística, nos seus aspectos plástico, audiovisual e musical
CE55	Adquirir recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades musicais e plásticas dentro e fóra da escola
CE56	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT14	Razoamento crítico
CT15	Compromiso ético
CT16	Aprendizaxe autónoma
CT17	Adaptación a novas situacións
CT18	Creatividade
CT19	Lideranza
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor
CT22	Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

Abordar a reconstrución das tendencias de educación artística dende a relación entre a historia do pensamento pedagóxico e a historia das ideas estéticas e da arte.	CB3	CG8		CT1 CT2 CT14
Adquirir destrezas e habilidades para a produción e o análise artístico.	CB1	CG4	CE55	CT1 CT2 CT5 CT7 CT8 CT9 CT10 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT22
Coñecer o currículo escolar da educación artística		CG3	CE53 CE54 CE56	CT1 CT14 CT22
Abordar a educación artística dende a perspectiva da cultura visual		CG2 CG11	CE55	CT1 CT7 CT8 CT14 CT16 CT17 CT18 CT19 CT21

Contidos

Tema	
Educación artística e escola	Concepto de Arte e a súa historia: Intencionalidade artística e estética. Curriculum de arte na escola. Novas propostas educativas. Creatividade e procesos creativos.
Educación artística e cultura visual.	Contemporaneidade e cultura visual. As novas linguaxes e comportamentos artísticos. Propostas e estratexias no proceso de creación plástica e visual. Adquisición de habilidades e destrezas técnico-artísticas para a creación.
Arte e educación. Espazos de mediación.	Espazos de mediación Entornos de creación O patrimonio como ferramenta artística e de creación

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	12.5	22.5	35
Traballo tutelado	20	37.5	57.5
Lección maxistral	20	37.5	57.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas	Formulación e resolución de problemas e/ou exercicios de carácter conceptual ou procedimental relacionados coa materia.
Traballo tutelado	Planificación e desenvolvemento de maneira individual ou en grupo de traballos e propostas de creación.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor/a dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices de traballos ou exercicios que o/a estudante ten que desenvolver.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
--------------	------------

Resolución de problemas	O alumando terá unha tutorización (presencial ou telemática) que facilite, na medida do posible o desenvolvemento óptimo dos traballos propostos.
Traballo tutelado	O alumando terá unha tutorización (presencial ou telemática) que facilite, na medida do posible o desenvolvemento óptimo dos traballos propostos.

Avaliación				
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas	
Resolución de problemas	Avaliación a través da entrega e exposición de exercicios. Execución técnica adecuada de procedementos e experimentación de carácter artístico, plástico e visual.	35	CG11	CE55 CT1 CT7 CT8 CT14 CT18
Traballo tutelado	Avaliación a través da entrega, traballos prácticos, traballos teóricos e/ou proxectos. Execución técnica/ conceptual adecuada de procedementos e experimentación de carácter artístico, plástico e/ou visual	35	CG3	CE55 CT8 CE56 CT9
Lección maxistral	Participación activa e resolución de propostas. Interpretación, valoración crítica e recoñecemento de contidos propios da materia.	30	CB1 CG2 CG3 CG11	CE55 CT1 CE56 CT7 CT8 CT9 CT14 CT18 CT22

Outros comentarios sobre a Avaliación

A avaliación será continua a través do seguimento do alumnado. Os alumnos/as que non tiveran asistido ou non cubran a porcentaxe obrigatoria de asistencia durante o curso académico ordinario, deberán superar unha proba escrita de contidos teóricos que lles dará dereito á valoración do resto de entregas. Para coñecer os exercicios e traballo a realizar, o alumno/a debe contactar con antelación suficiente co profesorado responsable da materia mediante as titorías.

Terase en conta:

- Os exercicios instrumentais e traballos.
- O proceso de aprendizaxe e a adquisición de competencias e coñecementos.

A cualificación será numérica de 0 a 10 segundo a lexislación vixente (RD 1125/2003)

De non ter superada a materia na primeira convocatoria, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo. Nesta 2ª convocatoria o alumnado ten que entregar os exercicios prácticos e teóricos que se fixeron durante o curso. Con respecto as datas dos exames da 2ª convocatoria poderán consultalos no seguinte

enlace: <http://fcced.uvigo.es/es/docencia/examenes/>

superar a materia os alumn@s teñen que obter como mínimo un 5 de puntuación.

"En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT)"

"En coherencia con el carácter inclusivo que caracteriza a la Facultad de Educación e Traballo social, esta guía podrá ser adaptada para atender a las necesidades específicas de apoyo educativo que presente el alumnado adscrito al programa PIUNE (PAT)."

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Agra, Mª. Jesús, **LA EDUCACION ARTISTICA EN LA ESCUELA**, Grao, 2015

HERNANDEZ, F.&JÓDAR, A. Y MARTÍN, R., **¿Qué es La educación artística?**, Sendai., 2013

Marin Viadel, Ricardo., **INFANCIA, MERCADO Y EDUCACION ARTISTICA**, Aljibe, 2011

MORAZA, J. L., **El Arte como criterio de excelencia : modelo ARS (Art:Research:Society) : Programa Campus de Excelencia.**, Ministerio de Educación., 2011

PAOLORSI, S.& SAEY, A., **las artes plásticas en la escuela primaria.**, CEAC., 2004

Bibliografía Complementaria

Marin Viadel, R., **Metodologías artísticas**, Aljibe, 2012

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Didáctica das artes plásticas e visuais/O05G120V01401

Outros comentarios

O alumnado que non asista as aulas debe de informar os primeiros 15 días do curso.

"Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS)."

DATOS IDENTIFICATIVOS**Ética y deontología profesional**

Materia	Ética y deontología profesional			
Código	005G120V01903			
Titulación	Grado en Educación Primaria			
Descriptores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Gallego			
Departamento	Sociología, ciencia política y de la administración y filosofía			
Coordinador/a	Álvarez García, David			
Profesorado	Álvarez García, David			
Correo-e	davidalvarez@uvigo.es			
Web				
Descripción xeral	La materia tiene por objetivo desarrollar las competencias necesarias para un ejercicio reflexivo de la práctica profesional. Incide fundamentalmente en el ejercicio del juicio crítico, en la capacidad argumentativa en un contexto de razón pública así como en la comprensión de las responsabilidades parejas a la función docente y de las instituciones educativas dentro de la sociedad.			

Competencias

Código	
CB1	Que los estudiantes hayan demostrado poseer y comprender conocimientos en un área de estudio que parte de la base de la educación secundaria general, y se suele encontrar a un nivel que, si bien se apoya en libros de texto avanzados, incluye también algunos aspectos que implican conocimientos procedentes de la vanguardia de su campo de estudio.
CB2	Que los estudiantes sepan aplicar sus conocimientos a su trabajo o vocación de una forma profesional y posean las competencias que suelen demostrarse por medio de la elaboración y defensa de argumentos y la resolución de problemas dentro de su área de estudio.
CB3	Que los estudiantes tengan la capacidad de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro de su área de estudio) para emitir juicios que incluyan una reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica o ética.
CB4	Que los estudiantes puedan transmitir información, ideas, problemas y soluciones a un público tanto especializado como no especializado.
CB5	Que los estudiantes hayan desarrollado aquellas habilidades de aprendizaje necesarias para emprender estudios posteriores con un alto grado de autonomía.
CG1	Conocer las áreas curriculares de la Educación Primaria, la relación interdisciplinar entre ellas, los criterios de evaluación y el cuerpo de conocimientos didácticos en torno a los procedimientos de enseñanza y aprendizaje respectivos.
CG2	Diseñar, planificar y evaluar procesos de enseñanza y aprendizaje, tanto individualmente como en colaboración con otros docentes y profesionales del centro
CG6	Conocer la organización de los colegios de educación primaria y la diversidad de acciones que comprende su funcionamiento. Desempeñar las funciones de tutoría y de orientación con los estudiantes y sus familias, atendiendo las singulares necesidades educativas de los estudiantes. Asumir que el ejercicio de la función docente ha de ir perfeccionándose y adaptándose a los cambios científicos, pedagógicos y sociales a lo largo de la vida
CG7	Colaborar con los distintos sectores de la comunidad educativa y del entorno social. Asumir la dimensión educadora de la función docente y fomentar la educación democrática para una ciudadanía activa
CG8	Mantener una relación crítica y autónoma respecto de los saberes, los valores y las instituciones sociales públicas y privadas
CG9	Valorar la responsabilidad individual y colectiva en la consecución de un futuro sostenible
CG10	Reflexionar sobre las prácticas de aula para innovar y mejorar la labor docente. Adquirir hábitos y destrezas para el aprendizaje autónomo y cooperativo y promoverlo entre los estudiantes
CG11	Conocer y aplicar en las aulas las tecnologías de la información y de la comunicación. Discernir selectivamente la información audiovisual que contribuya a los aprendizajes, a la formación cívica y a la riqueza cultural
CE5	Conocer las propuestas y desarrollos actuales basados en el aprendizaje de competencias
CE8	Conocer los fundamentos de la Educación Primaria
CE9	Analizar la práctica docente y las condiciones institucionales que la enmarcan
CE12	Abordar y resolver problemas de disciplina
CE13	Promover el trabajo cooperativo y el trabajo y esfuerzo individuales
CE16	Diseñar, planificar y evaluar la actividad docente y el aprendizaje en el aula
CE17	Conocer y aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria
CE19	Conocer y aplicar metodologías y técnicas básicas de investigación educativa y ser capaz de diseñar proyectos de innovación identificando indicadores de evaluación
CE20	Mostrar habilidades sociales para entender a las familias y hacerse entender por ellas

CT1	Capacidad de análisis y síntesis
CT2	Capacidad de organización y planificación
CT3	Comunicación oral y escrita en la lengua materna
CT5	Conocimiento de informática relativos al ámbito de estudio
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisiones
CT11	Trabajo en un contexto internacional
CT15	Compromiso ético
CT16	Aprendizaje autónomo
CT17	Adaptación a nuevas situaciones
CT22	Motivación por la calidad

Resultados de aprendizaje

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
1. Capacidad de analizar y sistematizar la información, y administrar y ser responsable de su propio trabajo.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG8 CG9 CG10	CE8 CE12	CT1 CT2 CT7 CT11 CT15 CT16 CT17
2. Capacidad para investigar, analizar, evaluar y utilizar el conocimiento actual.		CG1 CG2 CG6 CG7	CE8 CE12 CE16 CE17	CT1 CT2 CT7 CT11 CT16 CT17
3. Habilidad básica para defender en público sus opiniones.		CG11	CE12 CE16 CE20	CT1 CT3 CT7 CT11 CT15 CT16 CT17
4. Saber distinguir moral y ética, y conocer los rasgos formales básicos del discurso ético. Conocer los desafíos más destacados planteados a la ética como propuesta normativa universalizable y las principales directrices metodológicas seguidas en la resolución de las controversias morales. Conocer las claves para entender y valorar las principales teorías éticas normativas, las dificultades de justificación de determinados principios morales, así como las claves para entender y valorar destacadas propuestas éticas de resolución de conflictos morales que preocupan a la sociedad de nuestro tiempo.	CB1 CB2 CB4	CG11	CE5 CE8 CE9 CE12	CT1 CT3 CT7 CT15 CT16 CT17
5. Capacidad para reconocer y analizar críticamente argumentos éticos de nivel básico y para reconocer las cuestiones esenciales que subyacen a las controversias morales que persisten en nuestras sociedades.			CE5 CE8 CE9 CE13 CE19 CE20	CT1 CT3 CT7 CT11 CT15 CT17
6. Capacidad para afrontar autónomamente los problemas que suscitan las teorías éticas y considerarlos un reto a su propia forma de pensar.			CE8 CE9	CT1 CT3 CT5 CT7 CT11 CT15 CT16 CT17
7. Promover el trabajo cooperativo y el trabajo y esfuerzo individuales. Promover acciones de educación en valores orientadas a la preparación de una ciudadanía activa y democrática. Conocer y abordar situaciones escolares en contextos multiculturales. Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible. Fomentar la educación democrática de la ciudadanía y la práctica del pensamiento social crítico. Valorar la relevancia de las instituciones públicas y privadas para la convivencia pacífica entre los pueblos.			CE5 CE8 CE9 CE12	CT1 CT3 CT7 CT11 CT15 CT16 CT17 CT22

9. Capacidad de reconocer la relevancia y utilidad social de la ética y de reconocer las constantes implicaciones éticas que tiene la práctica educativa y tomar conciencia de las mismas.	CE5 CE8 CE9	CT1 CT3 CT7 CT8 CT11 CT15 CT17
10. Capacidad de consolidar una identidad docente ética, comprometida con su responsabilidad social en el contexto educativo.	CE5 CE8 CE9 CE12	CT1 CT3 CT7 CT15 CT16 CT17
11. Habilidad para gestionar y resolver conflictos, dilemas y problemas éticos vinculados a la tarea educativa.	CE5	CT3 CT15 CT17
12. Contribuir a la reflexión sobre la autonomía profesional del maestro.	CE5 CE8 CE9 CE12	CT1 CT2 CT3 CT7 CT11 CT15 CT16 CT17

Contenidos

Tema	
Ética y moral: aproximación conceptual.	Las bases socio-antropológicas de la moral. La Ética: teorías y problemas de fundamentación.
Razones éticas, razones para la ética: La Ética y sus límites.	Deontologismo vs. Teleologismo. Teorías éticas contemporáneas.
Principios morales y casos prácticos: autonomía, justicia, tolerancia.	Interrelación de los principios y las reglas en la práctica profesional docente.
Ética, educación y Derechos Humanos.	Ética de la diferencia, ética y democracia, la justicia: ética, ciudadanía y desarrollo.
Aproximación a la deontología profesional: deontología profesional en el ámbito educativo.	Transformaciones socioculturales y demanda creciente de formación ético-moral: actitudes frente a fenómenos como la discriminación, educación y género, etc.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Salidas de estudio	0	8	8
Estudio de casos	6	6	12
Foros de discusión	8	0	8
Trabajo tutelado	6	12	18
Seminario	15	24	39
Lección magistral	15	45	60
Resolución de problemas	0	3	3
Examen de preguntas de desarrollo	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxías

	Descrición
Salidas de estudio	Visita a una institución innovadora en Educación Democrática con el fin de observar la práctica y funcionamiento del modelo educativo y del rol de educador en un contexto de educación autónoma y automotivada.
Estudio de casos	Análisis e razonamiento de casos prácticos y dilemas de ética profesional en contextos educativos.
Foros de discusión	Puesta en común y deliberación alrededor de cuestiones relativas a la materia. En la mayor parte de estos casos, la puesta en común presupone el trabajo individual previo sobre las cuestiones a examinar.
Trabajo tutelado	Desarrollo de prácticas especialmente diseñadas para poner en práctica las competencias de la materia a través de problemas específicos.

Seminario	La dinámica de seminario implica la co-responsabilidad en la presentación de lecturas especialmente escogidas para suscitar la reflexión sobre problemas específicos y las aportaciones de cuestiones y contribuciones que evidencien un grado de comprensión de la materia y de los problemas correspondientes.
Lección magistral	Desarrollo por parte del profesor de los principales conceptos y contenidos del temario, apoyado por las lecturas señaladas y en interlocución con la clase.
Resolución de problemas	Sondeo mediante técnicas de entrevista, transcripción y análisis, del tipo de razonamiento moral predominante respecto a la ética profesional y las convenciones deontológicas de la práctica.

Atención personalizada

Metodologías	Descripción
Lección magistral	La profesora desarrollará los contenidos en forma de sesión magistral, estableciéndose un periodo de preguntas y respuestas en forma de coloquio al terminar.
Salidas de estudio	Atención personalizada
Estudio de casos	Atención personalizada

Evaluación

	Descripción	Cualificación	Competencias Avaluadas
Seminario	La dinámica de seminario implica (La) la con el-responsabilidad en la presentación de lecturas, la participación con cuestiones enriquecedoras de la reflexión conjunta (Mínimo 1 Presentación, 30%); y (*B) la resolución personal de casos prácticos de aplicación de los contenidos teóricos (Mínimo 1 Entrega, 40%).	70	CB1 CG1 CE5 CT1 CB2 CG2 CE8 CT2 CB3 CG6 CE9 CT3 CB4 CG7 CE12 CT5 CB5 CG8 CE13 CT7 CG9 CE16 CT8 CG10 CE17 CT11 CG11 CE19 CT15 CE20 CT16 CT17
Examen de preguntas de desarrollo	EXAMEN FINAL: respuesta a cuestiones diseñadas para mostrar la capacidad de relación y comprensión de los principales conceptos de la materia o su conexión con problemas reales.	30	CB1 CG1 CE5 CT1 CB2 CG2 CE8 CT2 CB3 CG6 CE9 CT3 CB4 CG7 CE12 CT5 CB5 CG8 CE13 CT7 CG9 CE16 CT8 CG10 CE17 CT11 CG11 CE19 CT15 CE20 CT16 CT17

Otros comentarios sobre a Avaluación

La modalidad de Seminario se divide en dos notas parciales de 30% y 40% de la nota.

Los alumnos no presenciales sólo realizarán las pruebas de examen final, con los siguientes criterios de calificación:
COMENTARIO DE TEXTO 50% Examen --- 50% Poder llegar al 100%

Segunda convocatoria: Las partes de la materia aprobada en 1ª oportunidad no serán evaluadas en 2ª, por lo que se considerarán aprobadas en ese curso académico.

Fecha de examen: Consultar la web de la facultad.

una. En concordancia con el carácter inclusivo de la Facultad de Educación y Trabajo Social, esta guía podrá ser adaptada para atender las necesidades específicas de apoyo educativo que presenten los estudiantes adscritos al programa PIUNE (PAT).

b. Con el fin de favorecer la conciliación de la vida laboral y la formación académica, se adaptarán los contenidos, la planificación, los recursos metodológicos y el sistema de evaluación de los alumnos del curso puente asegurando, en todo caso, la consecución de las competencias y resultados de aprendizaje establecidos en este documento. . Se abrirá una carpeta específica en la plataforma Moovi en la que se facilitará información sobre las tareas y pruebas de evaluación que orientarán el desarrollo de esta asignatura para alumnos del curso puente o profesionales en prácticas.

Fuentes de información

Bibliografía Básica

KOHLBERG, L., **La Educación Moral según Lawrence Kohlberg**, Gedisa,

LIPMAN, M., **Pensamiento complejo y educación**, Ed. La Torre,

RANCIERE, J., **El maestro ignorante**, Laertes,

NUSSBAUM, M. C., **Sin fines de lucro**, Katz,

GUTTMAN, A., **La educación democrática**, Paidós,

NODDINGS, Nel, **La educación moral**, Amorrortu, 2009

Bibliografía Complementaria

ROEMER, J., "**Variantes de la Igualdad de Oportunidades**", FRACTAL,

Recomendaciones

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Psicología: Psicología del desarrollo de 6 a 12 años/O05G120V01103

Sociología: Sociología de la educación/O05G120V01105

Outros comentarios

Esta materia se enmarca en una Facultad comprometida con la sostenibilidad del entorno y de las personas. Atendiendo la esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiales de bajo impacto ambiental en coherencia con los principios de sostenibilidad (*ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Idioma estranxeiro: Francés**

Materia	Idioma estranxeiro: Francés			
Código	O05G120V01904			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Francés			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Vázquez Rodríguez, Sara			
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral	Adquisición e perfeccionamento do nivel B2 do Marco Común Europeo.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
CE11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula
CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
CE15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturais
CE16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula

CE23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible
CE43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación
CE50	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües
CE51	Expresarse, oralmente e por escrito nunha lingua estranxeira
CE52	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
CE61	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma
CE62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia
CE63	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias
CE64	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro
CE67	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes 6-12 anos
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
CT6	Capacidade de xestión da información
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar
CT11	Traballo nun contexto internacional
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT14	Razoamento crítico
CT15	Compromiso ético
CT16	Aprendizaxe autónoma
CT17	Adaptación a novas situacións
CT18	Creatividade
CT19	Lideranza
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Comprender discursos e conferencias extensos, e ata seguir liñas argumentais complexas sempre que o tema sexa relativamente coñecido. Comprender case todas as noticias da televisión e os programas sobre temas actuais. Comprender a maioría das películas nas que se fala nun nivel de lingua estándar.	CB1 CB2 CB3	CG3 CG8 CG11	CE23 CE43	CT4 CT11 CT13 CT16 CT20
Ser capaz de ler artigos e informes relativos a problemas contemporáneos nos que os autores adoptan posturas ou puntos de vista concretos. Comprender a prosa literaria contemporánea.	CB5	CG3 CG11	CE23 CE43	CT1 CT4 CT6 CT7 CT11 CT13 CT14 CT16 CT18 CT20

Poder participar nunha conversación con certa fluidez e espontaneidade, e tomar parte activa en debates desenvolvidos en situacións cotiás sobre temas relacionados co ámbito persoal, profesional ou educativo, explicando e defendendo os seus puntos de vista e reaccionar adecuadamente e facer uso do idioma tal e como se utiliza nas transaccións habituais do aula e docentes.	CB2 CB3 CB4	CG2 CG3 CG4 CG5	CE11 CE15 CE50 CE51 CE52 CE62 CE64 CE67	CT4 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20
Presentar descrições claras e detalladas dunha ampla serie de temas relacionados coa súa especialidade. Desenvolver a competencia comunicativa necesaria para abordar en francés, con fluidez e seguridade, os temas de interese para alumnos de educación infantil e primaria que figuran nas recomendacións para o deseño das programacións de lingua estranxeira nestes niveis.	CB2 CB3	CG3 CG4 CG6 CG7	CE15 CE16 CE50 CE51 CE52 CE63 CE64	CT1 CT2 CT4 CT11 CT12 CT13 CT18 CT20
Ser capaz de escribir textos claros e detallados sobre temas relacionados cos seus intereses. Escribir redaccións ou informes transmitindo información ou propondo motivos que apoiem ou refuten un punto de vista concreto, relacionados co ámbito persoal, profesional e educativo. Escribir cartas que destacan a importancia que lle dan a determinados feitos ou experiencias.	CB2 CB3 CB4	CG2 CG3	CE15 CE51 CE63	CT1 CT2 CT4 CT6 CT7 CT8 CT11 CT12 CT14 CT18 CT20
Desenvolver estratexias de aprendizaxe autónoma e de traballo cooperativo, favorecendo a análise e a observación dos propios procesos de aprendizaxe.	CB5	CG1 CG2 CG5 CG9 CG10 CG12	CE13 CE16 CE61	CT2 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT16 CT17 CT18 CT20 CT21
Coñecer formas e medios para continuar e enriquecer a súa propia formación cultural e lingüística	CB5	CG10		CT2 CT4 CT5 CT6 CT11 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT20 CT21

Contidos

Tema	
1 - Aspectos lingüísticos	Léxico, gramática, semántica, fonética, ortografía, ortoepía.
2 - Aspectos sociolingüísticos	Os marcadores lingüísticos de relacións sociais, as normas de cortesía, as expresións de sabeduría popular, diferenzas de rexistro. Dialecto e acentos.

3 - Aspectos discursivos	Ordenar oracións en función da secuencia "natural", relacións de causa e efecto (ou viceversa), e estruturación do discurso; ordenar o discurso en función de organización temática, coherencia e cohesión, Estilo e rexistro. Organización do texto segundo as distintas macrofunciones. Elaboración, sinalización e secuenciación dos textos escritos.
4 - Aspectos estratéxicos	Estratexias verbais que se utilizan para impedir a incomunicación: solicitude de repetición, paráfrasis, uso de palabras xerais, aproximación, aclaración, solicitude de axuda. Utilización de palabras 'comodín' ou 'recheo'.
5 - Aspectos culturais e interculturais	A vida diaria, as relacións persoais, valores, crenzas e actitudes, linguaxe corporal, convencións sociais, comportamentos rituais, etc. Nivel diacrónico: historia, artes, monumentos, etc.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Lección maxistral	10	25	35
Traballo tutelado	20	20	40
Resolución de problemas de forma autónoma	10	15	25
Prácticas con apoio das TIC	0	15	15
Presentación	10	22	32
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa asignatura. O alumno debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma.
Prácticas con apoio das TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense a través das TIC de maneira autónoma.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	1.- Exercicios gramaticais (orais / escritos) de dificultade media. 2.- Textos: lectura e comprensión. 3.- Redaccións breves sobre temas de actualidade. 4.- Situacións de comunicación (oral / escrito): pedir información na rúa para atopar un destino, cear nun restaurante, comprar un billete de tren, ...
Presentación	Presentacións powerpoint en francés sobre aspectos socioculturais do mundo francófono (Aprendizaxe da lingua estranxeira no seu contexto).
Resolución de problemas de forma autónoma	Textos literarios e exercicios de gramática.
Prácticas con apoio das TIC	Prácticas de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense a través das TIC.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
------------	---------------	------------------------

Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.	10	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12	CE11 CE13 CE15 CE16 CE23 CE43 CE50 CE51 CE52 CE61 CE62 CE63 CE64 CE67	CT1 CT2 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21
Resolución de problemas de forma autónoma	A participación activa e implicación na resolución de exercicios e actividades didácticas serán obxecto de avaliación continua.	10	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12	CE11 CE13 CE15 CE16 CE23 CE43 CE50 CE51 CE52 CE62 CE63 CE64 CE67	CT1 CT2 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto...Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.	40	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12	CE11 CE13 CE15 CE16 CE23 CE43 CE50 CE51 CE52 CE62 CE63 CE64 CE67	CT1 CT2 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21
Exame de preguntas de desenvolvemento	Realizaranse probas sobre os contidos teóricos e prácticos da materia.	40	CB2 CB3 CB4 CB5		CE11 CE50 CE51 CT7	CT1 CT2 CT4 CT7 CT13 CT14 CT16 CT18 CT20

Outros comentarios sobre a Avaliación

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Aqueles estudantes que, por causa xustificada, NON poidan ASISTIR regularmente, deberán presentarse a unha proba escrita e a unha proba oral en francés. Estas probas versarán sobre os contidos da asignatura e cada unha delas puntuará o 50% da nota final. Na convocatoria de xulio, únicamente se avaliarán as competencias ou actividades non superadas na convocatoria correspondente ao seu cuatrimestre. Data do exame, consultar na web da facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

BEACCO, J.C., BOUQUET, S. et PORQUIER, R., **Niveau B2 pour le Français**, Didier, 2004

GRÉGOIRE, M., **Grammaire progressive du français. Niveau avancé**, CLE INTERNATIONAL, 2001

MIQUEL, C. et GOLIOT-LÉTÉ, A., **Vocabulaire progressif du français**, CLE INTERNATIONAL, 2001

STEELE, R., **Civilisation progressive du français**, CLE INTERNATIONAL, 2002

Bibliografía Complementaria

BOURGEOIS, R. et TERRONE, P., **La France des institutions**, Presses Universitaires de Grenoble, 2001

CHAMBERLAIN, A. et STEELE, R., **Guide pratique de la communication**, Didier, 1991

CHOLLET, I. et ROBERT, J.M., **Précis de Grammaire**, CLE INTERNATIONAL, 2009

GUILLEMANT, D., **La France en poche**, Pearson Longman, 2006

LE ROBERT NATHAN, **Conjugaison**, Nathan, 1995

ROBERT, P., **Dictionnaire alphabétique et analogique de la langue française, Le Robert**, 1974

WALTER, H., **Le français dans tous les sens, Le Livre de Poche**, 1988

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Lingua estranxeira a través da literatura infantil: Francés/O05G120V01909

Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Francés/O05G120V01905

Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Francés/O05G120V01906

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Lingua francesa e a súa didáctica/O05G120V01505

Outros comentarios

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

Sería recomendable poseer coñecementos previos, é dicir o nivel B1 segundo o marco europeo para o estudo das linguas.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Francés**

Materia	Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Francés			
Código	O05G120V01905			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Francés			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordenador/a	García Fernández, Manuel Ángel			
Profesorado	García Fernández, Manuel Ángel			
Correo-e	manuelangel.garcia@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.gal			
Descrición xeral	Contribución das novas tecnoloxías e medios audiovisuais na procura de recursos para o ensino/aprendizaxe do francés lingua estranxeira.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
CE1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar
CE2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais
CE5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias
CE6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe
CE7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao período 6-12
CE8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria
CE11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula

CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
CE15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturales
CE16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula
CE17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria
CE19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación
CE23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionais; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible
CE43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación
CE45	Coñecer o currículo escolar das linguas e a literatura
CE50	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües
CE51	Expresarse, oralmente e por escrito nunha lingua estranxeira
CE52	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ambito de estudo
CT6	Capacidade de xestión da información
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT14	Razoamento crítico
CT15	Compromiso ético
CT16	Aprendizaxe autónoma
CT17	Adaptación a novas situacións
CT18	Creatividade
CT22	Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
1. Capacidade de manexo das Tics como recurso didáctico para o dominio das regras que subxacen á utilización da linguaxe, en relación aos compoñentes fonolóxico, morfolóxico, sintáctico, semántico e léxico.	CB1 CG6 CE13 CT2 CB2 CG11 CE16 CT4 CB3 CE17 CT5 CE19 CT16 CE43 CE45 CE51 CE52
2. Capacidade de manexo das Tics como recurso didáctico para o dominio dos diferentes rexistros, variedades lingüísticas e regras socioculturais	CG3 CE1 CT4 CG4 CE2 CT5 CG7 CE15 CT13 CG8 CE23 CT15 CG10 CE43 CT17 CG11 CE50 CE51 CE52
3. Capacidade de manexo das Tics como recurso didáctico para a creación de textos de distintos tipos e interpretación do seu sentido	CG1 CE8 CT1 CG2 CE13 CT4 CE17 CT5 CE19 CT6 CE23 CT7 CE51 CT8 CE52 CT14 CT16 CT17 CT18 CT22

4. Capacidade de manexo das Tics como recurso didáctico para unha implicación tanto nos aspectos cognitivos como actitudinais, nun diálogo constante con individuos doutra comunidade	CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG9 CG11 CG12	CE1 CE2 CE7 CE11 CE13 CE15 CE23 CE50	CT4 CT5 CT9 CT12 CT13 CT15 CT16 CT17
5. Capacidade de manexo das Tics como recurso didáctico para o dominio de estratexias de comunicación verbal e non verbal que compensen deficiencias de comunicación ou para conseguir unha maior efectividade na comunicación	CG11 CG12	CE1 CE5 CE6 CE11 CE13 CE43 CE51 CE52	CT3 CT4 CT5 CT7 CT8 CT16 CT17

Contidos

Tema

1. Programas de office.	1. Uso de programas.
2. Programas de audio.	2. Uso de programas.
3. CR-Rom. Correo electrónico.	3. Uso e manexo multimedia.
4. Webs para o ensino da lingua estranxeira.	4. Recursos pedagóxicos. A tarefa mediatizada.
5. Webquests.	5. Tipos e potencialidades.
6. Chats e wikis.	6. Chats, Wikis e posibilidades de uso.
7. Ferramentas de autor e creación de exercicios.	7. Manexo de ferramentas.
8. Blogs.	8. O blog e as súas potencialidades.
9. Audio/videoconferencia.	9. A utilidade do audio/videoconferencia.
10. Plataformas de aprendizaxe virtual.	10. Manexo de plataformas.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introductorias	1	2	3
Lección maxistral	5	0	5
Prácticas de laboratorio	15	16	31
Presentación	5	0	5
Traballo tutelado	5	20	25
Foros de discusión	3	0	3
Prácticas con apoio das TIC	10	20	30
Resolución de problemas	1	4	5
Traballo	4	35	39
Exame de preguntas obxectivas	4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado (laboratorios científico-técnicos, de idiomas, etc).
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Foros de discusión	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e di proceso de aprendizaxe.
Prácticas con apoio das TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense a través das TIC de maneira autónoma.

Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.
-------------------------	---

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas de laboratorio	Exercicios diante ordenador con indicacións do profesor.
Traballo tutelado	Tarefas a prepara con antelación e a presentar en clase.
Resolución de problemas	Levaráanse a cabo na clase coa explicación e avaliación retroactiva do profesor.
Probas	Descrición
Traballo	Traballo titorizado polo profesor a desenvolver durante o curso.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Prácticas de laboratorio	Realización de tarefas específicas realizadas no laboratorio de idiomas baixo a orientación do profesor.	25	CG1 CG2 CG4 CG5 CG7 CG11 CE45 CE52 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18
Traballo	Presentación de traballo ou proxecto final en formato dixital con memoria explicativa en lingua francesa realizado segundo as orientacións do profesor.	50	CB1 CB2 CB3 CG1 CG2 CG4 CG7 CG11 CE45 CE52 CT1 CT2 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18
Exame de preguntas obxectivas	Probas tipo test sobre contidos teóricos da materia.	25	CG6 CG12 CE45 CE52 CT1 CT4 CT7 CT14

Outros comentarios sobre a Avaliación

Os alumnos haberán de asistir a clase con regularidade (nese sentido 5 faltas sen xustificar acarrea a PERDA do dereito a avaliación continua) e realizar as tarefas que se propoñan en clase. A avaliación continua consistirá na resolución de tarefas colaborativas incluíndo algunha proba tipo test (50%) e un proxecto que se proporá a principios de curso o que suporá o 50% da nota final.

Aqueles alumnos que NON superen a avaliación continua, haberán de presentarse (1º convocatoria de maio) ao exame final (80%) e elaborar un proxecto dixital (20%).

En segunda convocatoria de xuño/xullo, a avaliación consistirá nun exame final (80 %) e a elaboración dun proxecto dixital (20%).

As partes da materia superadas na 1º oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2º, considerándose,

polo tanto, como aprobadas nese curso académico.

Aqueles alumnos que non superen a materia durante o curso, terán que presentarse ao exame final aprobado segundo o calendario oficial pola Xunta de Facultade. Segundo a normativa vixente, con independencia da asistencia ou non ás clases, o alumnado disfrutará de condicións equivalentes de avaliación. As datas do exame poden ser consultadas na web da Facultade no espazo 'Datos exames'

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT)

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bourrissoux, J.-L. / Pelpel, P., **Enseigner avec l'audiovisuel**, Les éditions de l'organisation,

Bibliografía Complementaria

Lancien, Th., **Le Multimédia**, CLE International,

Barroso Osuna, J. / Cabero Almenara, J. (Coords.), **Nuevos escenarios digitales**, Pirámide,

Álvarez Álvarez, Al., **Nuevas Tecnologías para la clase de francés**, Quiasmo,

Mangenot, Fr. / Louveau, E., **Internet et la classe de langue**, CLE International,

Cabero, J. / Martínez, Fr. / Salinas, J., **Medios audiovisuales y Nuevas tecnologías para la formación en el s. XXI**, Eductec,

Olliver, Chr. / Puren, L., **Le web 2.0 en classe de langue**, Éditions Maison des langues,

Guichon, N., **Vers l'intégration des Tics dans l'enseignement des langues**, Didier,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Lingua francesa e a súa didáctica/O05G120V01505

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Idioma estranxeiro: Francés/O05G120V01904

Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Francés/O05G120V01906

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Idioma estranxeiro I: Francés/O05G110V01405

Aprendizaxe da lingua estranxeira: Francés/O05G110V01508

Idioma estranxeiro II: Francés/O05G110V01931

Outros comentarios

Recoméndase un nivel A2 do idioma francés como mínimo para poder consultar a bibliografía e explorar os recursos de francés; ter cursado as materias de francés lingua estranxeira, seguir a modalidade de avaliación continua e vir a clase con regularidade.

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Francés**

Materia	Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Francés			
Código	O05G120V01906			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Francés			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	García Fernández, Manuel Ángel			
Profesorado	García Fernández, Manuel Ángel			
Correo-e	manuelangel.garcia@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.gal			
Descrición xeral	O obxectivo desta materia é proporcionar aos futuros mestres/as unha visión metodolóxica sobre o ensino da lingua francesa e profundizar con eles no enfoque comunicativo, con especial fincapé en situacións nas que comunicamos habitualmente. Ademais da abordaxe experiencial como estudantes do idioma, os alumnos en tanto que futuros docentes poderán explotar como xerar situacións de comunicación na aula.			

Competencias

Código	
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promóvela entre os estudantes
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
CE43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación
CE50	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües
CE51	Expresarse, oralmente e por escrito nunha lingua estranxeira
CE52	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
CE61	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
CT6	Capacidade de xestión da información
CT7	Resolución de problemas

CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar
CT11	Traballo nun contexto internacional
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT14	Razoamento crítico
CT15	Compromiso ético
CT16	Aprendizaxe autónoma
CT17	Adaptación a novas situacións
CT18	Creatividade
CT19	Lideranza
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor
CT22	Motivación pola calidade
CT23	Sensibilidade por temas medioambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
1. Diseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	CB3 CB4 CB5	CG2 CG3 CG9 CG12	CE61	CT2 CT6 CT9 CT10 CT17 CT21 CT22
2. Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativo e promovelos entre os estudantes	CB3 CB5	CG2 CG3 CG4 CG10 CG11	CE61	CT5 CT10 CT16 CT21 CT22
3. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües.		CG5	CE50 CE52	CT3 CT4 CT5 CT11 CT12 CT13 CT20
4. Diseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	CB3	CG3 CG7 CG8		CT8 CT10 CT12 CT13 CT14 CT15
5. Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación			CE43 CE51 CE52	CT3 CT4
6. Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	CB4	CG2	CE51 CE61	CT2 CT8 CT18 CT20 CT22
7. Identificar os tipos de actividades comunicativas nos ámbitos persoal, público, profesional e educativo.			CE43 CE51 CE52	CT3 CT4
8. Elaborar tarefas (situacións de comunicación) que contemplan os distintos tipos de actividades comunicativas en distintos ámbitos adecuadas ao nivel A1 do Marco.			CE43 CE51 CE52	CT3 CT4 CT8 CT10 CT17 CT18 CT20 CT21 CT22
9. Elaborar esquemas cognitivos que permitan elaborar cada tarefa en subtarefas	CB4		CE51 CE61	CT7 CT21

10. Saber relacionar a tarefa co seu correspondente nivel de referencia (A1 do Marco Común Europeo)	CE43 CT1 CE51 CT20 CE52
11. Determinar as competencias xerais e comunicativas que corresponden a cada subarea.	CE51 CT4 CE52 CT20 CT23
12. Levar a cabo tarefas representándoas na aula	CE43 CT2 CE51 CT3 CE52 CT4 CT9 CT19 CT21
13. Saber utilizar as escalas holísticas e específicas para a avaliación das tarefas	CE43 CE61

Contidos

Tema	
1. Introducción aos conceptos básicos das actividades comunicativas.	1. A clase de lingua. O contexto material. Os actores.
2. O contexto de uso da lingua.	2. A lingua materna. A lingua segunda e estranxeira.
3. O discurso como unidade básica de comunicación.	3. As competencias básicas de comunicación.
4. A Avaliación a través dos niveis.	4. As ferramentas institucionais e os enfoques metodolóxicos.
5. Fichas prácticas: oral e escrito.	5. Prácticas de clase.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	10	20	30
Presentación	5	11	16
Prácticas de laboratorio	10	10	20
Traballo tutelado	18	20	38
Actividades introductorias	1	0	1
Prácticas con apoio das TIC	0	25	25
Lección maxistral	5	11	16
Práctica de laboratorio	3	0	3
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas	Exercicios ou problemas a elaborar na clase.
Presentación	Exposicións preparadas polos alumnos a presentar na clase sobre un tema concreto.
Prácticas de laboratorio	Prácticas a realizar na clase.
Traballo tutelado	Exercicios a realizar na clase
Actividades introductorias	Actividades a realizar polo alumno na clase a modo de introdución dun tema.
Prácticas con apoio das TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense a través das TIC de maneira autónoma.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dalgún aspecto do temario.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	Os exercicios serán obxecto de corrección en clase.
Prácticas de laboratorio	Ofreceráse avaliación retroactiva para resolver dúbidas.

Avaliación

Descrición	CualificaciónCompetencias Avaliadas
------------	-------------------------------------

Traballo tutelado	Proba na que se presenta unha situación ou problemática xa dada ou que pode darse, partindo dos diferentes factores involucrados, a análise dos antecedentes, condicións, da situación, etc	25	CB3	CG2 CG4 CG11	CE43 CE52	CT1 CT2 CT3 CT4 CT6 CT14 CT17 CT18
Práctica de laboratorio	Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade formulada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia	50			CE43 CE52	CT1 CT6 CT18
Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	25	CB3	CG11	CE43 CE52	CT1 CT18

Outros comentarios sobre a Avaliación

Os alumnos que asistan con regularidade a clase (5 faltas máximo sin xustificar) acolleranse a modalidade de avaliación continua: exposicións e controis puntuais 50% ; prácticas de fichas de situacións de comunicación oral e escrita, 50 %.

Aqueles alumnos que superen a materia durante o curso, haberán de presentarse ao exame final na convocatoria de maio ou xullo, que consistirá nunha parte teórica (50%) da materia desenvolvida no curso e unha parte práctica de fichas de comunicación (50%).

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas neste curso académico.

Data do exame: Consultar a web da facultade.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT)

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bertocchini, P. / Costanza, E., **Manuel de formación pratique**, Clé international,

Cuq, J.P. / Gruca, I., **Cours de didactique du français langue étrangère et seconde**, Pug,

Bibliografía Complementaria

Sophie Moirand, **Enseigner à communiquer en langue étrangère**, Clé internationale,

Sophie Moirand, **Situations d'écrit**, clé internationale,

Javier Suso Lopez, **Communication et enseignement/apprentissage du français-Ile**, Granada,

Courtillon, J., **Élaborer un cours de FLE**, Hachette,

Vigner, G., **Enseigner le français comme langue seconde**, Clé international,

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Idioma estranxeiro: Francés/O05G120V01904

Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Francés/O05G120V01905

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Lingua francesa e a súa didáctica/O05G120V01505

Outros comentarios

Convén ter un nivel de lingua francesa A2.

Recoméndase seguir a modalidade da avaliación contínua.

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Idioma estranxeiro: Inglés**

Materia	Idioma estranxeiro: Inglés			
Código	O05G120V01907			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Inglés			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	Figueroa Revilla, Beatríz Olga			
Profesorado	Figueroa Revilla, Beatríz Olga			
Correo-e	revilla@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Preténdese aproximar aos estudantes que cursen esta materia ao nivel de competencia comunicativa en inglés definido polo Marco Común Europeo de Referencia para as Linguas como B2. Materia do programa English Friendly. Os/ as estudantes internacionais poderán solicitar ao profesorado: a) materiais e referencias bibliográficas para o seguimento da materia en inglés, b) atender as titorías en inglés, c) probas e avaliacións en inglés.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
CE11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula
CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
CE15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturais

CE16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula
CE23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible
CE43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación
CE50	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües
CE51	Expresarse, oralmente e por escrito nunha lingua estranxeira
CE52	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
CE61	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma
CE62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia
CE63	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias
CE64	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro
CE67	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes 6-12 anos
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
CT6	Capacidade de xestión da información
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar
CT11	Traballo nun contexto internacional
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT14	Razoamento crítico
CT15	Compromiso ético
CT16	Aprendizaxe autónoma
CT17	Adaptación a novas situacións
CT18	Creatividade
CT19	Lideranza
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
1. Comprender discursos extensos, e seguir liñas argumentais complexas sempre que o tema sexa relativamente coñecido. Comprender case todas as noticias da televisión e os programas sobre temas actuais. Comprender a maioría das películas nas que se fala nun nivel de lingua estándar.	CB1 CB2 CB3	CG3 CG8 CG11	CE23 CE43	CT4 CT11 CT13 CT16 CT20
2. Ser capaz de ler artigos e informes relativos a problemas contemporáneos nos que os autores adoptan posturas ou puntos de vista concretos. Comprender a prosa literaria contemporánea.	CB5	CG3 CG11	CE23 CE43	CT1 CT4 CT6 CT7 CT11 CT13 CT14 CT16 CT18 CT20

3. Poder participar nunha conversación con certa fluidez e espontaneidade, e tomar parte activa en debates desenvolvidos en situacións cotiás sobre temas relacionados co ámbito persoal, profesional ou educativo, explicando e defendendo os seus puntos de vista . Comprender e reaccionar adecuadamente e facer uso do idioma tal e como se utiliza nas transaccións habituais do aula e docentes.	CB2 CB3 CB4	CG2 CG3 CG4 CG5	CE11 CE15 CE50 CE51 CE52 CE62 CE64 CE67	CT4 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20
4. Presentar descrições claras e detalladas de temas relacionados coa súa especialidade. Desenvolver a competencia comunicativa necesaria para abordar en inglés, con fluidez e seguridade, os temas de interese para alumnos de educación infantil e primaria que figuran nas recomendacións para o deseño de programacións de lingua estranxeira nestes niveis.	CB2 CB3	CG3 CG4 CG6 CG7	CE15 CE16 CE50 CE51 CE52 CE63 CE64	CT1 CT2 CT4 CT11 CT12 CT13 CT18 CT20
5. Ser capaz de escribir textos claros e detallados sobre temas relacionados cos seus intereses. Escribir redaccións e informes.	CB2 CB3 CB4	CG2 CG3	CE15 CE51 CE63	CT1 CT2 CT4 CT6 CT7 CT8 CT11 CT12 CT14 CT18 CT20
6. Desenvolver estratexias de aprendizaxe autónoma e de traballo cooperativo, favorecendo a análise e a observación dos propios procesos de aprendizaxe	CB5	CG1 CG2 CG5 CG9 CG10 CG12	CE13 CE16 CE61	CT2 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT16 CT17 CT18 CT20 CT21
7. Coñecer formas e medios para continuar e enriquecer a súa propia formación cultural e lingüística.	CB5	CG10		CT2 CT4 CT5 CT6 CT11 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT20 CT21

Contidos

Tema

1. Aspectos lingüísticos	Léxico, gramática, semántica, fonética, ortografía, ortoepía.
2. Aspectos sociolingüísticos	Os marcadores lingüísticos de relacións sociais, as normas de cortesía, as expresións de sabedoría popular. Diferenzas de rexistro.

3. Aspectos discursivos	Ordenar oracións en función da secuencia 'natural', relacións de causa e efecto (ou viceversa), e estruturación do discurso; ordenar o discurso en función de organización temática, coherencia e cohesión, estilo e rexistro. Organización do texto segundo as distintas macrofunciones. Elaboración, sinalización e secuenciación dos textos escritos
4. Aspectos estratéxicos	Estratexias verbais que se utilizan para impedir a incomunicación: solicitude de repetición, paráfrasis, uso de palabras xerais, aproximación, aclaración, solicitude de axuda. Utilización de palabras 'comodín' ou 'recheo'
5. Aspectos culturais e interculturais	A vida diaria, as relacións persoais, valores, crenzas e actitudes, linguaxe corporal, convencións sociais, comportamentos rituais, etc. Nivel diacrónico: historia, tradicións, monumentos, etc.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1.5	0	1.5
Traballo tutelado	23	41.5	64.5
Obradoiro	23	36	59
Presentación	3	10	13
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	10	12

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.
Obradoiro	Actividades enfocadas á adquisición de coñecementos e habilidades manipulativas e instrumentais sobre unha temática concreta, con asistencia específica por parte do profesor ás actividades individuais e/ou en grupo que desenvolven os estudantes.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Presentación	Os estudantes disporán de atención personalizada, tanto nas horas de tutoría como nas horas de traballo en grupos máis reducidos.
Traballo tutelado	Os estudantes disporán de atención personalizada, tanto nas horas de tutoría como nas horas de traballo en grupos máis reducidos.
Obradoiro	Os estudantes disporán de atención personalizada, tanto nas horas de tutoría como nas horas de traballo en grupos máis reducidos.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
------------	---------------	------------------------

Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante.	16.6	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12	CE11 CE13 CE15 CE16 CE23 CE43 CE50 CE51 CE52 CE62 CE63 CE64 CE67	CT1 CT2 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21
Obradoiro	Actividades enfocadas á adquisición de coñecementos e habilidades manipulativas e instrumentais sobre unha temática concreta, con asistencia específica por parte do profesor ás actividades individuais e/ou en grupo que desenvolven os estudantes.	16.6	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG2 CG3 CG4 CG5 CG8 CG10 CG11	CE11 CE13 CE15 CE16 CE23 CE43 CE50 CE51 CE52 CE62 CE63 CE64 CE67	CT1 CT2 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.	16.8	CB1 CB2 CB3 CB4	CG1 CG2 CG3 CG6 CG7 CG8 CG9 CG11 CG12	CE11 CE13 CE15 CE23 CE43 CE50 CE51 CE52 CE61 CE62	CT1 CT2 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21
Exame de preguntas de desenvolvemento	Farase unha proba final que constará de dous partes: unha proba de redacción e unha entrevista oral duns dez minutos. Cada unha destas probas levará o 25% da nota final.	50	CB2 CB3 CB4 CB5		CE11 CE50 CE51	CT1 CT2 CT4 CT7 CT13 CT14 CT16 CT18 CT20

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar esta asignatura o alumno deberá conseguir polo menos un 25% da nota total naqueles aspectos que NON forman parte do exame final. No que respecta a este último, o estudante deberá aprobar tanto a parte escrita como a oral. As competencias non superadas na convocatoria de xuño poderán ser recuperadas en xullo. Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse para o alumnado do curso ponte garantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe neste documento. Ábrese un cartafol específico na plataforma Moovi no cal se informará das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para alumnado do curso ponte ou profesionais en exercicio.

Data do exame: Consultar a web da facultade no menú "Datos exames".

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT)

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Oxford Spanish Dictionary, 4, Oxford University Press, 2009

Adelson-Goldstein, J., **Collins diccionario español-inglés. inglés-español**, Harper Collins, 2002

Longman Dictionary of Contemporary English, 6, Longman, 2014

Oxford Advanced Learner's Dictionary, 8, Oxford University Press, 2016

Eastwood, J. & Mackin, R., **Oxford Practice Grammar**, Oxford University Press, 2006

Murphy, R., **English Grammar in Use**, Cambridge University Press, 2006

Co-Build English Guides, Harper Collins, 2008

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Didáctica da lingua estranxeira: Inglés/O05G120V01916

Lingua estranxeira a través da literatura infantil: Inglés/O05G120V01914

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Inglés/O05G120V01912

Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Inglés/O05G120V01913

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Lingua inglesa e a súa didáctica/O05G120V01507

Outros comentarios

Recoméndase aos estudantes que cursen esta materia que teñan adquirido previamente un nivel B1 alto en lingua inglesa, tanto escrita como oral.

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Introdución ao feito relixioso e ao cristián**

Materia	Introdución ao feito relixioso e ao cristián			
Código	O05G120V01908			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Grande Seara, Julio			
Profesorado	Grande Seara, Julio			
Correo-e	juliogrseara@yahoo.es			
Web				
Descrición xeral	Nesta materia preténdese unha aproximación ao feito relixioso nas diversas culturas, así como á súa influencia social, ética e cultural			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
CE2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais
CE5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias
CE6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe
CE10	Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país e os condicionantes políticos e legislativos da actividade educativa
CE12	Abordar e resolver problemas de disciplina
CE19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación
CE22	Relacionar a educación con el medio, y cooperar con las familias y la comunidad
CE23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible

CE29	Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostenible
CE34	Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico
CE36	Coñecer o feito relixioso ao longo da historia e a súa relación coa cultura
CE37	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
CE64	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
CT9	Traballo en equipo
CT11	Traballo nun contexto internacional
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais
CT14	Razoamento crítico
CT15	Compromiso ético
CT16	Aprendizaxe autónoma
CT18	Creatividade
CT19	Lideranza
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Coñecer as áreas curriculares de Educación Primaria	CG1	CE2	CT1	
	CG2	CE10	CT2	
	CG10	CE29	CT16	
		CE34	CT18	
		CE36		
		CE37		
		CE64		
Deseñar, planificar e avaliar os procesos de ensino	CG2	CE2	CT2	
	CG4	CE5	CT3	
	CG8	CE6	CT9	
	CG10	CE12	CT14	
	CG11	CE22	CT16	
		CE34	CT18	
		CE36		
		CE64		
Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente	CG2	CE10	CT2	
	CG4	CE12	CT9	
	CG8	CE19	CT16	
	CG10	CE36		
		CE64		
Coñecer e aplicar no aula as tecnoloxías da información e a comunicación	CB1	CG2	CE2	CT1
	CB2	CG11	CE5	CT9
	CB3	CG12	CE6	CT14
	CB4		CE12	CT16
	CB5		CE23	CT18
			CE37	
Coñecer os principios básicos das ciencias sociais. Coñecer o curriculum escolar das ciencias sociais	CB1	CG4	CE2	CT2
	CB2	CG8	CE6	CT9
	CB5		CE12	CT14
			CE34	CT15
				CT18
Coñecer o feito relixioso ao longo da historia e a súa relación coa cultura	CB1	CG8	CE2	CT1
	CB5	CG12	CE10	CT9
			CE12	CT14
			CE22	CT15
			CE34	CT18
			CE36	CT20
Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos alumnos	CB2	CG1	CE5	CT3
	CB3	CG2	CE12	CT9
	CB4	CG12	CE19	CT14
			CE37	CT18

Coñecer os principais contidos do feito relixioso cristián

CB1 CG7 CE6 CT1
 CB2 CG8 CE10 CT9
 CB3 CE12 CT14
 CB5 CE34 CT15
 CE36 CT20

Coñecer o feito relixioso nas diversas culturas así como a súa influencia social, ética e cultural	CG8	CE10 CE12 CE22 CE29 CE34 CE36	CT2 CT9 CT11 CT12 CT15 CT19 CT20
--	-----	--	--

Contidos

Tema	
I.- O FEITO RELIXIOSO NA HISTORIA E NA CULTURA	Tema 1.- O Feito Relixioso e as súas distintas manifestacións sociais, morais, culturais, artísticas. Tema 2.- O Feito Relixioso hoxe. Principais tradicións e crenzas relixiosas presentes na nosa sociedade: o Cristianismo, o Judaísmo, O Islam
II.- O FEITO RELIXIOSO CRISTIÁN E OS SEUS VALORES	Tema 3.- Influencia do Cristianismo no noso patrimonio cultural. Tema 4.- Os valores cívicos e éticos desde a perspectiva relixiosa católica. Tema 5.- Achega da formación relixiosa á educación integral.
III.- INICIACIÓN AO COÑECEMENTO DA BIBLIA	Tema 6.- A Biblia palabra de Deus. A revelación de Deus na Biblia. Tema 7.- A Biblia, palabra humana. Estrutura e Libros que compoñen a Biblia. Tema 8.- Orixe e formación do Antigo Testamento e do Novo Testamento.
IV.- A ALIANZA DE DEUS CO SEU POBO	Tema 9.- A revelación de Deus na historia: significado relixioso da historia de Israel. Tema 10.- Grandes temas bíblicos e a súa significación relixiosa e social: Éxodo, Alianza, Profetas. Tema 11.- Personaxes bíblicos e o seu significado na experiencia cristiá.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	25	60	85
Estudo previo	0	34.5	34.5
Traballo tutelado	17	0	17
Presentación	0.5	3	3.5
Foros de discusión	10	0	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo e/ou directrices dun traballo, ou exercicio a desenvolver polo estudante. Visionado de vídeos sobre temas bíblicos e a súa influencia na cultura actual
Estudo previo	Lectura de forma autónoma por parte do alumnado da documentación recomendada polo profesor que lles facilite o seguimento posterior das sesións maxistrais
Traballo tutelado	Elaboración en grupo de unidades didácticas sobre parábolas e/ou personaxes bíblicos
Presentación	Exposición no aula da unidade didáctica elaborada en grupo
Foros de discusión	Debates no aula sobre temas actuais sobre o fenómeno relixioso

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	No horario de tutorías fixado polo profesor e publicado oportunamente polo centro, os alumnos/as, individualmente ou en grupos moi reducidos, poderán consultar co profesor as dúbidas e cuestións que se lles susciten en relación cos contidos teóricos da materia ou traballos a desenvolver.
Estudo previo	No horario de tutorías fixado polo profesor e publicado oportunamente polo centro, os alumnos/as, individualmente ou en grupos moi reducidos, poderán consultar co profesor as dúbidas e cuestións que se lles susciten en relación cos contidos teóricos da materia ou traballos a desenvolver.
Traballo tutelado	No horario de tutorías fixado polo profesor e publicado oportunamente polo centro, os alumnos/as, individualmente ou en grupos moi reducidos, poderán consultar co profesor as dúbidas e cuestións que se lles susciten en relación cos contidos teóricos da materia ou traballos a desenvolver.

Foros de discusión No horario de tutorías fixado polo profesor e publicado oportunamente polo centro, os alumnos/as, individualmente ou en grupos moi reducidos, poderán consultar co profesor as dúbidas e cuestións que se lles susciten en relación cos contidos teóricos da materia ou traballos a desenvolver.

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas			
	Lección maxistralO alumno/a deberá entregar ao final do cuadrimestre un breve resumo dos diversos temas explicados en clase.	50	CG1	CE5	CT1	
			CG2	CE6	CT2	
			CG7	CE10	CT14	
			CG8	CE19	CT15	
			CG11	CE29	CT16	
				CE34	CT20	
				CE36		
	Traballo tutelado Os alumnos deberán entregar a unidade didáctica elaborada en grupo na aula	25	CB1	CG4	CE2	CT1
			CB2	CG8	CE6	CT9
			CB3	CG10	CE12	CT16
			CB4	CG11	CE22	CT18
			CB5		CE34	CT20
					CE64	
	Presentación Os alumnos deberán expoñer na aula, utilizando os recursos que estimen adecuados, a unidade didáctica elaborada y entregada previamente	25	CB1	CG2	CE6	CT3
			CB2	CG4	CE12	CT9
			CB3	CG10	CE19	CT11
			CB4	CG11	CE22	CT12
			CB5	CG12	CE23	CT14
					CE36	CT15
					CE37	CT16
					CE64	CT18
						CT19
						CT20

Outros comentarios sobre a Avaliación

Aqueles/as alumnos/as que non poidan asistir regularmente a clase e, por tanto, non poidan seguir o sistema de avaliación continua exposto anteriormente, serán avaliados/as conforme ao seguinte sistema:

- Deberán elaborar individualmente unha unidade didáctica sobre un tema que lle indicará o profesor, que suporá o 25% da cualificación final.
- Deberán entregar un resumo dos temas que figuran no programa, que suporá o 50% da cualificación final.
- Na data prevista no calendario de exames deberán expor un dos temas que previamente resumiron, elixido por sorteo, que suporá o 25% da cualificación final.

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da Facultade, no espazo DATAS EXAMES.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Delumeau, J, **El hecho religioso**, Alianza, 1995

González Carvajal, L., **Ideas y creencias del hombre actual**, Sal Terrae, 1991

García Hernando, J, **Pluralismo religioso en España. Volver II**, SE, 1983

Sucre, J.L., **Introducción al Antiguo Testamento**, Verbo Divino, 2000

Croatto, J.S., **Experiencia de lo sagrado. Fenomenología de la religión.**, Verbo Divino, 2002

Recomendacións

Outros comentarios

Os/AS ALUMNOS/AS QUE CURSEN E SUPEREN ESTA MATERIA CONTARÁN CON 6 ECTS CONDUCENTES A La OBTENCIÓN DA DECLARACIÓN ECLESIAÍSTICA DE IDONEIDADE (D.E.I.) A FIN DE PODER IMPARTIR CLASES DE RELIXIÓN CATÓLICA (B.O.E. núm. 300, de 15 de decembro de 179 e RD 1440/1991, en B.O.E. núm. 224 de 11 de outubro de 1991).

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua estranxeira a través da literatura infantil: Francés**

Materia	Lingua estranxeira a través da literatura infantil: Francés			
Código	O05G120V01909			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Francés			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Vázquez Rodríguez, Sara			
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral	Coñecer os xéneros da literatura infantil e as súas posibilidades en relación co ensino-aprendizaxe do francés como lingua estranxeira.			
	Materia do programa English Friendly. Os/ as estudantes internacionais poderán solicitar ao profesorado: a) materiais e referencias bibliográficas para o seguimento da materia en inglés, b) atender as titorías en inglés, c) probas e avaliacións en inglés			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
CE3	Dominar os coñecementos necesarios para comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e identificar disfuncións
CE8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria
CE10	Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país e os condicionantes políticos e legislativos da actividade educativa
CE11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula
CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
CE15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturales
CE16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula
CE23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible
CE43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación
CE44	Adquirir formación literaria e coñecer a literatura infantil
CE48	Fomentar a lectura e animar a escribir
CE50	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües
CE51	Expresarse, oralmente e por escrito nunha lingua estranxeira

CE52	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
CE61	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma
CE62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia
CE63	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias
CE64	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro
CE67	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes 6-12 anos
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira
CT7	Resolución de problemas
CT9	Traballo en equipo
CT11	Traballo nun contexto internacional
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT14	Razoamento crítico
CT15	Compromiso ético
CT16	Aprendizaxe autónoma
CT18	Creatividade
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
1. Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do entorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG7	CE13 CE15 CE43 CE63 CE64	CT9 CT13 CT14 CT15
2. Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas.		CG8	CE23 CE61 CE62 CE67	CT1 CT2 CT16
3. Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sostenible.		CG9		CT11 CT15
4. Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribua ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural.		CG11	CE11 CE52 CE64	CT16
5. Adquirir formación literaria e familiarizarse coa literatura infantil e os seus subxéneros. Explorar a importancia da literatura infantil no desenvolvemento e a educación dos xóvenes.			CE44	CT18 CT20
6. Expresarse de modo creativo e lúdico nunha lingua estranxeira, oralmente e por escrito.			CE48 CE50 CE51	CT4 CT18 CT20
7. Desenvolven e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover a competencia creativa nos estudantes.			CE16	CT1 CT2 CT7 CT18 CT21
8. Recoñecer á literatura infantil como fonte valiosa de input na lingua estranxeira, tanto para alumnos de primaria como para estudantes en formación. Adoptar a lectura de literatura infantil como estratexia permanente de aprendizaxe a lingua estranxeira.				CT4 CT18 CT20
9. Desenvolver unha visión crítica dos textos de literatura infantil estudados. Chegar a unha comprensión dos valores transmitidos pola literatura infantil, que permite promover a igualdade de xénero, a equidade e o respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadana.				CT1 CT15
10. Comprender a idea principal e o argumento de películas e de programas de radio ou televisión relacionados co ámbito da literatura infantil.			CE11	CT1 CT3 CT4
11. Comprender a descripción de acontecementos, sentimentos e desexos expresados en obras de literatura infantil.				CT1 CT12

12. Comprender textos escritos do ámbito da literatura infantil, de diversas culturas e momentos históricos.	CE3	CT3 CT4 CT13
13. Saber narrar unha historia ou relato, a trama dun libro ou película, e poder comunicar, elaborar e xustificar impresións e opinións derivadas de eles.	CE3 CE10	CT1 CT3 CT4 CT20
14. Ser capaz de escribir textos críticos que describan as súas impresións acerca de obras de literatura infantil.	CE3	CT1 CT3 CT4 CT16
15. Entender a literatura infantil e xuvenil como un estímulo para a propia creatividade e ser capaz de escribir os seus propios textos creativos correspondentes aos seus distintos subxéneros.	CE8 CE10	CT3 CT4 CT16 CT18 CT21

Contidos

Tema	
1 - Introducción	I. Que é a literatura infantil? II. O uso creativo e lúdico da palabra no aula de primaria e no contexto de formación de formadores.
2 - Cancións de berce, cantos e rimas.	I. A orixe e a morfoloxía das cancións de berce. II. O uso das cancións de berce na aula de primaria.
3 - Libros infantís, historias activas, resposta física total.	I. Modelo de unidade didáctica baseada nun libro infantil. II. Exposición dunha unidade didáctica preparada polos estudantes na aula.
4 - Os cómics no mundo infantil e na aula.	I. Uso dos cómics na aula de lingua estranxeira de primaria.
5 - Os contos de hadas, as lendas folclóricas e os contos tradicionais.	I. A evolución dun conto de hadas: arcaico, tradicional, posmoderno. II. A morfoloxía dos contos. III. Escritura creativa dun conto.
6 - Poesía infantil: para os nenos ou polos nenos.	I. Trabalinguas, limericks, haikus e escritura creativa de poemas.
7- Literatura xuvenil: relatos curtos e contos de hadas posmodernos.	I. Explorando formatos tradicionais e modernos. II. Os contos en CD-Rom e na aula de informática. III. Reescritura creativa dun relato desde outra perspectiva narrativa.
8 - Literatura xuvenil: as novelas. Anticipación creativa da trama partindo do título, da portada etc.	I. Elección dunha novela e traballo de comprensión auditiva e lectora. II. Exposición creativa dos contidos da novela a través da dramatización e/ou actividades lúdicas.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introductorias	1	0	1
Estudo previo	0	30	30
Traballo tutelado	16	0	16
Traballo tutelado	12	22	34
Presentación	10	30	40
Prácticas con apoio das TIC	0	10	10
Prácticas de laboratorio	10	0	10
Práctica de laboratorio	2	2	4
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	3	5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a asignatura.
Estudo previo	Procura, lectura e traballo de documentación, propostas de resolución de problemas e/ou exercicios que se realizarán na aula e/ou laboratorio... de forma autónoma por parte do alumnado.
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumo de lecturas, conferencias, etc.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo.

Prácticas con apoio das TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense a través das TIC de maneira autónoma.
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado (laboratorio de idiomas).

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Presentación	O traballo que se expoña será resultado da colaboración alumnado/profesora para o correcto desenvolvemento dos procesos requiridos durante a elaboración e tamén a resolución de dúbidas durante as horas de titorías previas á exposición
Traballo tutelado	O traballo que se expoña será resultado da colaboración alumnado/profesora para o correcto desenvolvemento dos procesos requiridos durante a elaboración e tamén a resolución de dúbidas durante as horas de titorías previas á exposición
Prácticas con apoio das TIC	O traballo que se realice será resultado da colaboración alumnado/profesora para o correcto desenvolvemento dos procesos requiridos durante a elaboración e tamén a resolución de dúbidas durante as horas de titorías.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas		
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento coas actividades autónomas do estudante.	10	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CE11	CT1 CT2 CT3 CT4 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT18 CT20 CT21
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto...Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo.	20		CG11	CE13 CE15 CE16 CE23 CE43 CE50 CE51 CE52 CE61 CE62 CE63 CE64 CE67
Práctica de laboratorio	Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas	50		CG7 CG8 CG9	CT1 CT2 CT4 CT12 CT13 CT14 CT16 CT18 CT20 CT21

Outros comentarios sobre a Avaliación

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Aqueles estudantes que, por causa xustificada, NON poidan ASISTIR regularmente deberán presentarse a unha proba escrita e a unha proba oral en francés. Estas probas versarán sobre os contidos da materia e cada unha delas puntuará o 50% da nota final. Na convocatoria de xullo, unicamente se avaliarán as competencias ou actividades non superadas na convocatoria correspondente ao seu cuadrimestre.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da Facultade, no espazo DATAS EXAMES.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Nières-Chevrel, Isabelle, **Introduction à la littérature de jeunesse**, Didier Jeunesse, 2010

Gourévitch, Jean-Paul, **ABCdaire illustré de la littérature jeunesse**, L'Atelier du Poisson Soluble, 2013

Fiévet, Martine, **Littérature en classe de FLE**, CLE International, 2013

Anne Godard, **La Littérature dans l'enseignement du FLE**, Didier, 2015

Bonnet, Rosalinde, **Mes premières berceuses**, Editions Gründ, 2014

Brasseur, Philippe, **1001 activités autour du livre : raconter, explorer, jouer, créer**, Casterman, 2007

Roba, Jean, **Boule & Bill**, Dupuis, 2008

Desnos, Robert, **Chantefables et chantefleurs**, Gründ, 2014

Bryant, Sara Cone, **El Arte de contar cuentos**, Biblària, 1995

Bibliografía Complementaria

Van der Linden, Sophie, **Tout sur la littérature jeunesse : de la petite enfance aux jeunes adultes**, Gallimard Jeunesse, 2021

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Idioma estranxeiro: Francés/O05G120V01904

Outros comentarios

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

Sería recomendable posuir coñecementos previos, é decir o nivel B1 segundo o marco europeo para o estudo das linguas.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Literatura infantil e xuvenil**

Materia	Literatura infantil e xuvenil			
Código	O05G120V01910			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Mociño González, María Isabel			
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral	Esta materia proporcionará ao futuro docente formación literaria, técnicas e recursos para que as nenas e os nenos de Educación Primaria valoren e gocen a literatura. Ademais presta especial atención ao desenvolvemento da creatividade lingüística e literaria.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
CE1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar
CE3	Dominar os coñecementos necesarios para comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e identificar disfuncións
CE7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao período 6-12
CE22	Relacionar a educación con el medio, y cooperar con las familias y la comunidad
CE44	Adquirir formación literaria e coñecer a literatura infantil
CE45	Coñecer o currículo escolar das linguas e a literatura
CE48	Fomentar a lectura e animar a escribir
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais
CT18	Creatividade
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias		
Coñecer o currículo escolar da lingua e a literatura na Educación Primaria.	CB1	CE1	CT2
	CB2	CE3	
	CB3	CE7	
	CB4	CE44	
	CB5	CE45	

Adquirir formación literaria e lingüística e comprender os principios que contribúen á formación persoal e social desde a literatura.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG3	CE1 CE44	CT1 CT3
Coñecemento dos usos expresivos da linguaxe como fundamento para a comprensión da literatura, e valoración do texto literario como medio de comunicación.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5		CE1 CE44 CE45 CE48	CT1 CT3
Coñecer o proceso de adquisición e desenvolvemento da competencia literaria en lectores iniciais e en lectores formados.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5		CE1 CE3 CE7 CE44 CE45 CE48	CT1 CT3
Coñecer os principais autores, obras e persoaxes da literatura infantil e juvenil, además da tradición e o folclore.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG2 CG3	CE7 CE44 CE45 CE48	CT1 CT2 CT3 CT12 CT18
Saber desenvolver estratexias didácticas para que a iniciación literaria sexa fonte de pracer e de enriquecemento persoal.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5		CE44 CE45 CE48	CT1 CT2 CT3 CT18
Coñecer métodos para incentivar a lectura estética e a lectura comprensiva. Saber aplicar estratexias didácticas para a comprensión e interpretación das obras literarias.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG4	CE7 CE44 CE45 CE48	CT1 CT2 CT3 CT18
Saber seleccionar textos adecuados para elaborar propostas didácticas orientadas á formación literaria en cada un dos tres ciclos de Educación Primaria.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG2 CG4	CE7 CE44 CE45 CE48	CT1 CT2 CT3 CT18
Valorar o texto literario como fonte de coñecemento de outros mundos, tempos, linguas e culturas.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG3	CE22 CE45 CE48	CT1 CT2 CT3 CT12 CT20
Fomentar a creatividade lingüística e literaria.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG3	CE48	CT3 CT18

Contidos

Tema	
1. Introducción á literatura infantil e xuvenil	Ensin e aprendizaxe da literatura de tradición oral e o folclore. Clásicos da literatura infantil e xuvenil. Tendencias, autores e obras principais da literatura infantil e xuvenil actual.
2. A educación literaria	Lingua, literatura e cultura. Tipoloxías e xéneros literarios. A competencia literaria. A literatura infantil e xuvenil na formación do lector literario. Tratamento didáctico da literatura en Educación Primaria. Obxectivos. Metodoloxía. Selección de textos para valorar e gozar coa literatura. Desenvolvemento de experiencias educativas e de materiais didácticos no eido literario.
3. Os talleres de creación literaria.	Produción de textos. Técnicas e estratexias para fomentar a creatividade lingüística e literaria do alumnado. Propostas didácticas. Actividades de creación na aula.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	7	19	26
Presentación	20	45	65
Traballo tutelado	22	34	56
Actividades introdutorias	1	0	1
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte da profesora dos contidos da materia, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, actividade ou proposta educativa a desenvolver polos estudantes
Presentación	Elaboración, presentación e exposición oral na aula por parte do alumnado dun traballo práctico, con material de apoio, en grupo, sobre a explotación didáctica dun texto literario.
Traballo tutelado	O alumnado desenvolverá propostas didácticas, experiencias educativas, actividades de creación lingüística e literaria baixo as directrices e supervisión da profesora. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas dos estudantes.
Actividades introdutorias	Esta sesión servirá para presentar a materia aos estudantes.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Sesións nas que se fomentará o debate e reflexión ao redor dos contidos tratados, poñendo en valor as aprendizaxes previas e os coñecementos do alumnado, ao que se lle responderá a calquera dúbida ou cuestión de interese para a temática abordada
Presentación	Antes de cada presentación terán que pasar por titorías para supervisar a proposta de traballo
Traballo tutelado	Serán supervisados individualmente pola docente para aclarar calquera dúbida que poida xurdir

Avaliación		Cualificación	Competencias Avaliadas
Presentación	Valorarase o interese e a participación, a aplicación didáctica, a creatividade e a expresión oral: corrección e fluidez.	40	CB1 CG2 CE1 CT1 CB2 CG3 CE3 CT2 CB3 CG4 CE7 CT3 CB4 CE22 CT12 CB5 CE44 CT18 CE45 CT20 CE48
Traballo tutelado	Valorarase a asistencia. A participación activa e implicación nos traballos de aula serán obxecto de avaliación continua.	10	CB1 CG2 CE1 CT1 CB2 CG3 CE3 CT2 CB3 CG4 CE7 CT3 CB4 CE22 CT12 CB5 CE44 CT18 CE45 CT20 CE48
Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas sobre contidos da materia.	50	CE3 CT1 CE7 CT2 CE44 CT3 CE45 CE48

Outros comentarios sobre a Avaliación

As partes da materia superadas na primeira oportunidade non serán obxecto de avaliación na segunda, considerándose, polo tanto, aprobadas nese curso académico.

Ver datas dos exames na páxina web da Facultade.

Aqueles estudantes que, por causa xustificada, NON poidan ASISTIR regularmente serán avaliados de todo o programa por un exame escrito sobre os contidos teóricos e prácticos da materia.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da Facultade.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser

adaptada para atender as necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse para alumnado do curso ponte garantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento. Abrirase un cartafol específico na plataforma Moovi na cal se informará das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para alumnado do curso ponte ou profesionais en exercicio

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

BALLESTER ROCA, J, **La formación lectora y literaria**, Graó, 2015

CERRILLO, P., **Literatura infantil y juvenil y educación literaria**, Cincel, 2007

GARCÍA TEIJEIRO, A., **A poesía necesaria. Lectura e creación poética dentro da aula**, Galaxia, 2009

ROIG RECHOU, B.-A. (coord.), **Historia da Literatura Infantil e Xuvenil galega**, Edicións Xerais de Galicia, 2015

MOLINA MORENO, M., **Didáctica de la literatura infantil y juvenil**, Paraninfo, 2020

Bibliografía Complementaria

GARCÍA PADRINO, J., **Historia crítica de la literatura infantil y juvenil en la España actual (1939-2015)**, Marcial Pons, 2018

BUTIÑÁ, J. e outros, **Guía de teatro infantil y juvenil**, AEALIJ, 2002

CERRILLO, P., **¿Dónde está el niño que yo fui?**, Akal, 2004

CERRILLO, P. e GARCÍA PADRINO, J. (coords.), **Presente y futuro de la literatura infantil**, Universidad de Castilla-La Mancha, 2000

CERRILLO, P. E SÁNCHEZ ORTIZ, C., **La palabra en la memoria (Estudios de Literatura popular infantil)**, Universidad de Castilla-La Mancha, 2008

GIL, C., **¡A jugar con los poemas! Taller de poesía para niños**, CCS, 2003

GONZÁLEZ BOULLOSA, P., **Cando o rei por aquí pasou. Libro do folclore infantil galego**, Edicións Xerais de Galicia, 1997

HUERTAS GÓMEZ, R., **Poesía infantil y creatividad**, CCS, 2007

RODARI, GIANI, **Gramática da fantasía**, Kalandraka, 2004

ROIG RECHOU, B.-A., **A literatura infantil e xuvenil galega no século XXI. Seis claves para entendela mellor**, Asociación de Amigos del Libro Infantil y Juvenil/, 2008

ROIG RECHOU, B.-A., P. LUCAS DOMÍNGUEZ e I. SOTO LÓPEZ (coords), **Teatro infantil. Do texto á representación**, Xerais/LIJMI/Fundación Caixagalicia, 2007

ROIG RECHOU, B.-A., I. SOTO LÓPEZ e M. NEIRA RODRÍGUEZ (coords), **A poesía infantil no século XXI (2000-2008)**, Xerais/LIJMI/Fundación Caixagalicia, 2008

ROIG RECHOU, B.-A., I. SOTO LÓPEZ e M. NEIRA RODRÍGUEZ (coords.), **O álbum na Literatura Infantil e Xuvenil (2000-2010)**, Xerais/LIJMI/Fundación Caixagalicia, 2011

RUIZ CAMPOS, A., **Literatura infantil: Introducción a su teoría y práctica**, Guadalmena, 2000

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Didáctica da lingua e literatura: Español/O05G120V01506

Didáctica da lingua e literatura: Galego/O05G120V01501

Outros comentarios

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Recursos para o ensino das matemáticas**

Materia	Recursos para o ensino das matemáticas			
Código	O05G120V01911			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	#EnglishFriendly Galego			
Departamento	Matemáticas			
Coordinador/a	Valente da Silva Couto, Maria Joao			
Profesorado	Valente da Silva Couto, Maria Joao			
Correo-e	mvalente@uvigo.es			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/login/index.php			
Descrición xeral	Con esta materia o alumnado adquirirá as competencias e coñecementos necesarios de matemáticas para o desenvolvemento da súa profesión. Materia do programa English Friendly. Os/as estudantes internacionais poderán solicitar ao profesorado: a) materiais e referencias bibliográficas para o seguimento da materia en inglés, b) atender as titorías en inglés, c) probas e avaliacións en inglés.			

Competencias

Código	
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
CE38	Adquirir competencias matemáticas básicas (numéricas, cálculo, geométricas, representacións espaciais, estimación e medida, organización e interpretación da información, etc)
CE39	Coñecer o currículo escolar de matemáticas
CE40	Analizar, razoar e comunicar propostas matemáticas. Suscitar e resolver problemas vinculados coa vida cotiá
CE41	Valorar a relación entre matemáticas e ciencias como un dos alicerces do pensamento científico
CE42	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
CT6	Capacidade de xestión da información
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT14	Razoamento crítico
CT16	Aprendizaxe autónoma
CT17	Adaptación a novas situacións
CT18	Creatividade

Resultados de aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias		
1. Adquirir competencias matemáticas básicas.	CG1 CG10 CG11	CE38	CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT14 CT16 CT17 CT18 CT21
2. Coñecer o currículo escolar de matemáticas.	CG1 CG2 CG4	CE39 CE42	CT6 CT9 CT13 CT16
3. Analizar, razoar e comunicar propostas matemáticas.	CG2 CG4 CG6 CG10 CG11	CE40	CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT9 CT13 CT14 CT18
4. Expor e resolver problemas vinculados coa vida cotiá.	CG1 CG2 CG4 CG6 CG10 CG11	CE40	CT1 CT2 CT3 CT5 CT7 CT9 CT13 CT14 CT16 CT17 CT18
5. Valorar a relación entre matemáticas e ciencias como un dos alicerces do coñecemento científico	CG1 CG4 CG10 CG11 CG12	CE41	CT6 CT9 CT13 CT16 CT18 CT21

Contidos

Tema	
Resolución de problemas	Estratexias
Materiais para o ensino do cálculo	Números e operacións
Materiais para o ensino da xeometría	Xeometría no plano e no espazo
Materiais para o ensino da medida	Medidas do tempo, lonxitudes, ángulos, áreas e volumes
Novas tecnoloxías	Recursos en internet. Software para o ensino/aprendizaxe das matemáticas

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	2	4
Traballo tutelado	50	80	130
Exame de preguntas obxectivas	2	14	16

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a presentar a materia.
Traballo tutelado	Deseño de intervencións educativas

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Actividades introdutorias	Atención e resolución de dúbidas ao alumnado en relación ás diferentes actividades da materia. A atención personalizada estará garantida, por unha banda, en horas de tutoría e, por outro, nas horas presenciais en clase. Para a realización das titorías empregaranse ademais medios telemáticos (correo electrónico, Moovi, campus remoto).
Traballo tutelado	Atención e resolución de dúbidas ao alumnado en relación ás diferentes actividades da materia. A atención personalizada estará garantida, por unha banda, en horas de tutoría e, por outro, nas horas presenciais en clase. Para a realización das titorías empregaranse ademais medios telemáticos (correo electrónico, Moovi, campus remoto).
Probas	Descrición
Exame de preguntas obxectivas	–

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballo tutelado	Traballo individual ou elaborado en equipos cooperativos. Utilizaranse rúbricas para a avaliación.	70	
Exame de preguntas obxectivas	Proba para avaliación das competencias adquiridas que inclúe preguntas directas sobre un aspecto concreto. Os alumnos deben responder de maneira directa e breve en base aos coñecementos que teñen sobre a materia.	30	

Outros comentarios sobre a Avaliación

- Todo o alumnado, asista ou non ás aulas, ten dereito a ser avaliado.
- En caso de non ter superada a materia na primeira edición de actas, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xuño-xullo.
- As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico.
- En consonancia co carácter inclusivo que caracteriza á Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá adaptarse ás necesidades específicas de apoio educativo do alumnado matriculado no programa PIUNE (PAT).

CRITERIOS DE AVALIACIÓN PARA NON ASISTENTES E FIN DE CARREIRA

Exame de preguntas obxectivas

Descrición: probas para a avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas directas sobre un aspecto concreto. Os alumnos deben responder de maneira directa e breve en base aos coñecementos que teñen sobre a materia.

Cualificación: 60%.

Competencias avaliadas: CE38, CE39, CE42

Traballo tutelado:

Descrición: deseño de secuencias didácticas con materiais tendo en conta as competencias do curriculum de matemáticas na Educación Primaria

Cualificación: 40%

Competencias avaliadas: todas as da materia

As datas oficiais dos exames poden ser consultadas na páxina web da facultade (<http://fcced.uvigo.es/gl/docencia/exames>)

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

-
- Cascallana, M.T., **Iniciación a la Matemática. Materiales y recursos didácticos**, 1, Santillana, 1988
-
- Chamorro, M. C., **Didáctica de las Matemáticas para Primaria**, 1, Pearson Education, 2003
-
- Godino J. D. Y otros, **Didáctica de las Matemáticas para Maestros**, 2004
-
- Godino J. D. Y otros, **Matemáticas para Maestros**, 2004
-
- Resnik, L. y Ford, W., **La enseñanza de las matemáticas y sus fundamentos psicológicos**, 1, Paidós/MEC, 1990
-
- Rico, L., **Conocimiento numérico y formación del profesorado**, 1, Servicio publicaciobes Universidad de Granada, 1995
-
- Skemp, R., **Psicología del aprendizaje de las matemáticas**, 1, Morata, 1980

Bibliografía Complementaria

-
- Alsina, C. y otros, **Invitación a la geometría**, 1, Síntesis, 1987
-
- Baroody, A., **El pensamiento matemático de los niños**, 1, Visor/MEC, 1988
-
- Beard, R, M., **Psicología evolutiva de Piaget: una hipótesis para educadores**, 1, Kapelusz, 1979
-
- Dickson, L. et al., **El aprendizaje de las Matemáticas**, 1, Labor, 1991
-
- Guibert, A. et al., **Actividades geométricas para Eduación Infantil**, 1, Narcea, 1993
-
- Lovell, S., **El desarrollo de los conceptos básicos y científicos en los niños**, 1, Morata, 1977
-
- Orton A., **Didáctica de las matemáticas. Cuestiones, teoría y práctica en el aula**, 1, Morata/MEC, 1990
-
- Piaget, J. y Szeminska, A., **Génesis del número en el niño**, 1, Guadalupe, 1973

Recomendacións

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Matemáticas e a súa didáctica I/P02G120V01304

Matemáticas e a súa didáctica II/P02G120V01405

Outros comentarios

Esta materia enmárcase nunha facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Inglés**

Materia	Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Inglés			
Código	O05G120V01912			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Castelán Inglés			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	Fernández Carballo Calero, María Victoria			
Profesorado	Fernández Carballo Calero, María Victoria			
Correo-e	victoria@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Integración das novas tecnoloxías da información e a comunicación (NTICs) no proceso de ensino-aprendizaxe da lingua inglesa.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
CE1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar
CE2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais
CE5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias
CE6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe
CE7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao período 6-12
CE8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria
CE11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula

CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
CE15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturales
CE16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula
CE17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria
CE19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación
CE23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionais; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible
CE43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación
CE45	Coñecer o currículo escolar das linguas e a literatura
CE50	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües
CE51	Expresarse, oralmente e por escrito nunha lingua estranxeira
CE52	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ambito de estudo
CT6	Capacidade de xestión da información
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT14	Razoamento crítico
CT15	Compromiso ético
CT16	Aprendizaxe autónoma
CT17	Adaptación a novas situacións
CT18	Creatividade
CT22	Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
1. Capacidade de manexo das TICs como recurso didáctico para o dominio das regras que subiacen á utilización da linguaxe, en relación aos componentes fonolóxico, morfolóxico, sintáctico, semántico e léxico.	CB1 CG6 CE13 CT2 CB2 CG11 CE16 CT4 CB3 CE17 CT5 CE19 CT16 CE43 CE45 CE51 CE52
2. Capacidade de manexo das TICs como recurso didáctico para o dominio dos diferentes rexistros, variedades lingüísticas e regras socioculturais.	CG3 CE1 CT4 CG4 CE2 CT5 CG7 CE15 CT13 CG8 CE23 CT15 CG10 CE43 CT17 CG11 CE50 CE51 CE52
3. Capacidade de manexo das TICs como recurso didáctico para a creación de textos de distintos tipos e interpretación do seu sentido.	CG1 CE8 CT1 CG2 CE13 CT4 CE17 CT5 CE19 CT6 CE23 CT7 CE51 CT8 CE52 CT14 CT16 CT17 CT18 CT22

4. Capacidade de manexo das TICs como recurso didáctico para unha implicación tanto nos aspectos cognitivos como actitudinais, nun diálogo constante con individuos doutra comunidade.	CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG9 CG11 CG12	CE1 CE2 CE7 CE11 CE13 CE15 CE23 CE50	CT4 CT5 CT9 CT12 CT13 CT15 CT16 CT17
5. Capacidade de manexo das TICs como recurso didáctico para o dominio de estratexias de comunicación verbal e non verbal que compensen deficiencias de comunicación ou para conseguir unha maior efectividade na comunicación.	CG11 CG12	CE1 CE5 CE6 CE11 CE13 CE43 CE51 CE52	CT3 CT4 CT5 CT7 CT8 CT16 CT17

Contidos

Tema	
1. Programas de Office	-
2. Programas de audio	-
3. CD-ROM. Correo electrónico	-
4. Sitios web para o ensino da lingua estranxeira. WebQuests.	-
5. Chat	-
6. Ferramentas de autor e creación de exercicios interactivos	-
7. Blogues	-
8. Audio/videoconferencia	-
9. Plataformas de aprendizaxe virtual	-
10. Creación de sitios web propios	-
11. Programas de concordancia	-

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	1	2
Lección maxistral	9	10	19
Prácticas de laboratorio	32	21	53
Presentación	1	3	4
Resolución de problemas de forma autónoma	2	8	10
Foros de discusión	1	3	4
Traballo tutelado	1	2	3
Estudo previo	1	3	4
Exame de preguntas obxectivas	1	9	10
Traballo	3	28	31
Autoavaliación	1	9	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense a través das TIC de xeito autónomo
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo.
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade desenvolvida nunha contorna virtual na que se debaten temas diversos relacionados co ámbito académico e/ou profesional.

Foros de discusión	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Traballo tutelado	O estudante, de xeito individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recolleita de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción, etc.
Estudo previo	Procura, lectura e traballo de documentación, propostas de resolución de problemas e/ou exercicios que se realizarán na aula e/ou laboratorio de forma autónoma por parte do alumnado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas de forma autónoma	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe
Traballo tutelado	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe
Prácticas de laboratorio	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe
Probas	Descrición
Traballo	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Prácticas de laboratorio	Realización de prácticas no laboratorio de idiomas, ante a presenza da profesora. O seguimento realizarase con técnicas baseadas na observación directa. Nalgúns casos concretos haberá que facer entrega de resultados.	20	CB1 CG1 CE1 CT1 CB2 CG2 CE2 CT2 CB3 CG3 CE6 CT3 CG4 CE7 CT4 CG5 CE8 CT5 CG7 CE11 CT6 CG10 CE13 CT7 CG11 CE15 CT8 CE16 CT9 CE17 CT12 CE19 CT13 CE23 CT14 CE50 CT15 CE51 CT16 CE52 CT17 CT18 CT22
Exame de preguntas obxectivas	Proba tipo test sobre contidos teóricos da materia. Cando o profesorado estímeo oportuno, o exame escrito poderá ser complementado cun exame oral.	30	CG6 CE5 CT1 CG8 CE43 CT4 CG10 CE45 CT7 CG12 CT14
Traballo	Presentación de traballo ou proxecto final. É necesario facer a súa entrega en formato dixital dentro do prazo concretado. Para a súa cualificación teranse en conta, entre outros aspectos, o contido, a estrutura, orixinalidade e uso apropiado da lingua inglesa.	50	CG3 CE16 CT1 CG4 CE17 CT2 CG7 CE19 CT4 CG9 CE23 CT5 CG11 CE51 CT6 CE52 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT22

Outros comentarios sobre a Avaliación

Será necesario asistir polo menos a un 80% das sesións presenciais para ser avaliados a través das referidas ponderacións.

Para superar a materia é necesario ter unha puntuación mínima na teoría (1,5 puntos) e no proxecto final (2,5 puntos). En caso de superar unha das partes da materia (teórica ou práctica), conservarase a súa cualificación ata a convocatoria de xullo.

Cando a algún estudante non se lle poida cualificar a través da avaliación continua, este deberá realizar unha proba dos contidos teóricos da materia que pondera ata 3 puntos da nota final e outra dos contidos prácticos que pondera ata 7 puntos. Para superar a materia será preciso que obteña en cada unha das partes (teoría e práctica) un 50% da cualificación establecida para cada apartado, é dicir 1,5 puntos en contidos teóricos e 3,5 puntos en contidos prácticos. En caso de superar unha das partes da materia (teórica ou práctica), conservarase a súa cualificación ata a convocatoria de xullo.

Data do exame: Consultar a web da facultade no menú "Datos exames".

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Dudney, G., & Hockly, N., **How to teach English with technology**, Pearson □ Longman, 2007

Gordon-Smith, D., & Baber, E., **Teaching English with information technology**, Modern English Publishing, 2005

Bibliografía Complementaria

Fernández, M.V., **The EFL teacher and the introduction of multimedia in the classroom**, 2001

Fernández, M.V., **Aprendiendo inglés en la Red**, Abecedario, 2008

Levy, M., **Computer-assisted language learning: Context and conceptualization**, Oxford University Press, 1997

Villatoro, J., **La Web 2.0 aplicada a la enseñanza del ELE**, 2008

Warschauer, M., **Computer-assisted language learning: an introduction**, Logos International, 1996

Warschauer, M., & Healey, D., **Computers and language learning: an overview**, 1998

Recomendacións

Outros comentarios

RECOMÉNDASE:

1. A asistencia continuada ás sesións de teoría e práctica.
2. Dominio da informática a nivel usuario.
3. Actitude favorable e receptiva para a experimentación/exploración das enormes posibilidades que ofrecen as novas tecnoloxías no campo da aprendizaxe/ensino da lingua estranxeira (inglés).

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Inglés**

Materia	Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Inglés			
Código	O05G120V01913			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Inglés			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	Mcnicholls , Stuart John			
Profesorado	Mcnicholls , Stuart John			
Correo-e	stuartmcn@ymail.com			
Web				
Descrición xeral	O obxectivo desta materia é proporcionar ao futuro profesorado unha visión metodolóxica sobre o ensino da lingua inglesa e profundar con elas y eles no enfoque comunicativo, con especial fincapé en situacións nas que comunicamos habitualmente. Ademais da abordaxe experiencial como estudantes do idioma, as y os alumnos en tanto que futuros docentes poderán explorar como xerar situacións de comunicación na aula.			

Competencias

Código				
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.			
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.			
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.			
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro			
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar			
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá			
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes			
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa			
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas			
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable			
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promóvela entre os estudantes			
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural			
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos			
CE43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación			
CE50	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües			
CE51	Expresarse, oralmente e por escrito nunha lingua estranxeira			
CE52	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes			
CE61	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma			
CT1	Capacidade de análise e síntese			
CT2	Capacidade de organización e planificación			
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna			
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira			
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo			
CT6	Capacidade de xestión da información			
CT7	Resolución de problemas			

CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar
CT11	Traballo nun contexto internacional
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT14	Razoamento crítico
CT15	Compromiso ético
CT16	Aprendizaxe autónoma
CT17	Adaptación a novas situacións
CT18	Creatividade
CT19	Lideranza
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor
CT22	Motivación pola calidade
CT23	Sensibilidade por temas medioambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias																		
1. Diseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.	CG2	CG3	CG9	CG12	CE61	CT2	CT6	CT9	CT10	CT17	CT21	CT22							
2. Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativo e promovelos entre os estudantes.	CB3	CB5	CG2	CG3	CG4	CG10	CG11	CE61	CT5	CT10	CT16	CT21	CT22						
3. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües.			CG5					CE50	CE52	CT3	CT4	CT5	CT11	CT12	CT13	CT20			
4. Diseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá.	CB3		CG3	CG7	CG8					CT8	CT10	CT12	CT13	CT14	CT15				
5. Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación.								CE43	CE51	CE52	CT3	CT4							
6. Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes.	CB4	CG2						CE51	CE61		CT2	CT8	CT18	CT20	CT22				
7. Identificar os tipos de actividades comunicativas nos ámbitos persoal, público, profesional e educativo.								CE43	CE51	CE52	CT3	CT4							
8. Elaborar tarefas (situacións de comunicación) que contemplan os distintos tipos de actividades comunicativas en distintos ámbitos, adecuadas ao nivel A.1 do Marco.								CE43	CE51	CE52	CT3	CT4	CT8	CT10	CT17	CT18	CT20	CT21	CT22
9. Elaborar esquemas cognitivos que permitan dividir cada tarefa en subtarefas	CB4							CE51	CE61		CT7	CT21							

10. Saber relacionar a tarefa co seu correspondente nivel de referencia (A.1 do Marco Común Europeo)	CE43 CT1 CE51 CT20 CE52
11. Determinar as competencias xerais e as competencias comunicativas que corresponden a cada subtarefa	CE51 CT4 CE61 CT20 CT23
12. Levar a cabo a tarefa representándoa na aula.	CE43 CT2 CE51 CT3 CE52 CT4 CT9 CT19 CT21
13. Saber utilizar as escalas holísticas e específicas para a avaliación das tarefas.	CE43 CE61

Contidos

Tema	
MÓDULO 1	1. DIDÁCTICA Introducción aos conceptos básicos das actividades comunicativas.
MÓDULO 2	2. LINGUA Who are you? (A identidade personal). 1. DIDÁCTICA O contexto do uso da lingua.
MÓDULO 3	2. LINGUA How are you? (O benestar en corpo, corazón e mente). 1. DIDÁCTICA O discurso como unidade básica de comunicación.
MÓDULO 4	2. LINGUA What's your family like? (Dinámicas e relacións familiares). 1. DIDÁCTICA Os esquemas cognitivos como ferramenta para estruturar as tarefas.
MÓDULO 5	2. LINGUA Have you met my better half? (Relacións de parexa e de amizade). 1. DIDÁCTICA Introducción aos conceptos básicos das competencias xerais e comunicativas.
MÓDULO 6	2. LINGUA What do you do? (Contextos profesionais, incluyendo o ensino). 1. DIDÁCTICA A avaliación a través dos niveis de referencia. 2. LINGUA What really matters? (Valores y metas personais).

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	18	29	47
Presentación	10	29	39
Actividades introdutorias	1	3	4
Resolución de problemas	18	22	40
Práctica de laboratorio	5	15	20

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	O alumnado desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesorado. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do alumnado.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante a ou o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo.
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia,
Resolución de problemas	Exposición por parte do profesorado dos contidos da materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo alumnado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe
Traballo tutelado	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe
Presentación	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe

Avaliación		Cualificación	Competencias Avaliadas			
	Descrición					
Traballo tutelado	Avaliación continua (en inglés): O alumnado desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesorado. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do alumnado.	30	CB3 CB4 CB5	CG2 CG3 CG4 CG5 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12	CE43 CE50 CE51 CE52 CE61	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22 CT23
Presentación	Avaliación continua (en inglés): Probas para avaliación das competencias orais e escritas adquiridas nos traballos de aula e mediante mensaxes textuais e audiovisuais colgadas na plataforma virtual da materia.	30	CB3 CB4 CB5	CG2 CG3 CG4 CG5 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12	CE43 CE50 CE51 CE52 CE61	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22 CT23
Práctica de laboratorio	Avaliación continua (en inglés): Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. O alumnado debe dar resposta á actividade presentada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	40				CT1 CT2 CT6 CT9 CT12 CT17

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia será requisito imprescindible aprobar (cun 50% como mínimo) cada un dos catro apartados arriba

mencionados para facer a media. Os exames, traballos, presentacións e exposicións serán realizados en inglés. En caso de PLAXIO, a calificación será SUSPENSO.

Efectuarase un seguimento de asistencia a clase. En segunda convocatoria e para o alumnado que non se acolle á avaliación continua e/ou non asiste ao 80% das clases, realizarase un exame final que englobe todos os contidos e destrezas. Consistirá nun exame escrito de resposta longa (50%) e un exame oral (50%)

As partes da materia superadas na 1a oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2a, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico.

Data do exame: Consultar a web da facultade no menú "Datos exames".

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo Social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

McNicholls, S., **Communicative Situations (apuntes de la asignatura)**, Meu Moodle, 20.1.2022

Bibliografía Complementaria

Agencia de Programas Educativos Europeos, **Portfolio Europeo de las Lenguas (PEL)**, Comité Nacional para el desarrollo del PEL, 2003

Council of Europe, **Common European framework of reference for languages: Learning, teaching, assessment**, Cambridge University Press & Modern Languages, 2001

González Piñeiro, M., Guillén Díaz, C. y Vez, J.M., **Didáctica de las lenguas modernas: Competencia plurilingüe e intercultural**, Editorial Síntesis, 2010

Madrid, D. & McLaren, N. (eds.), **TEFL in primary education**, Universidad de Granada, 2004

Frank, C., Rinvolucrí, M. y Berer, M., **Challenge to Think**, OUP, 1982

Hadfield, C. y Hadfield, J., **Writing Games**, Nelson, 1990

Hadfield, J., **Elementary Communication Games**, Nelson, 1984

Hadfield, J., **Intermediate Communication Games**, Nelson, 1990

Hadfield, J., **Advanced Communication Games**, Nelson, 1987

Klippel, F., **Keep Talking**, CUP, 1984

Maley, A. y Duff, A., **Drama Techniques in Language Learning**, CUP, 1982

Morgan, J. y Rinvolucrí, M., **The Q Book**, Longman, 1988

Rinvolucrí, M., **Grammar Games**, CUP, 1984

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Didáctica da lingua estranxeira: Inglés/O05G120V01916

Lingua estranxeira a través da literatura infantil: Inglés/O05G120V01914

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Idioma estranxeiro: Inglés/O05G120V01907

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Lingua inglesa e a súa didáctica/O05G120V01507

Outros comentarios

Recoméndase a asistencia continua ás sesións de teoría e práctica. A asistencia considérase fundamental para o seguimento da materia por parte do alumnado. Recoméndase un nivel B1 en inglés.

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua estranxeira a través da literatura infantil: Inglés**

Materia	Lingua estranxeira a través da literatura infantil: Inglés			
Código	O05G120V01914			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Inglés			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	Mcnicholls , Stuart John			
Profesorado	Mcnicholls , Stuart John			
Correo-e	stuartmcn@ymail.com			
Web				
Descrición xeral	Coñecer os xéneros da literatura infantil e as súas posibilidades en relación coa ensinanza-aprendizaxe do inglés como lingua estranxeira			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
CE11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula
CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
CE15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturales
CE16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula
CE23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible
CE43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación
CE44	Adquirir formación literaria e coñecer a literatura infantil
CE48	Fomentar a lectura e animar a escribir
CE50	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües
CE51	Expresarse, oralmente e por escrito nunha lingua estranxeira
CE52	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
CE61	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma
CE62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia
CE63	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias
CE64	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro
CE67	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes 6-12 anos

CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira
CT7	Resolución de problemas
CT9	Traballo en equipo
CT11	Traballo nun contexto internacional
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT14	Razoamento crítico
CT15	Compromiso ético
CT16	Aprendizaxe autónoma
CT18	Creatividade
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
1. Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG7	CE13 CE15 CE43 CE63 CE64	CT9 CT13 CT14 CT15
2. Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	CB2 CB3 CB4	CG8	CE23 CE61 CE62 CE67	CT1 CT2 CT16
3. Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	CB3	CG9		CT11 CT15
4. Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural		CG11	CE11 CE52 CE64	CT16
5. Adquirir formación literaria e familiarizarse coa literatura infantil e os seus subxéneros. Explorar a importancia da literatura infantil no desenvolvemento e a educación dos mozos.	CB4		CE44	CT18 CT20
6. Expresarse de modo creativo e lúdico nunha lingua estranxeira, oralmente e por escrito.			CE48 CE50 CE51	CT4 CT18 CT20
7. Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e fomentar a competencia creativa nos estudantes.			CE16	CT1 CT2 CT7 CT18 CT21
8. Recoñecer á literatura infantil como fonte valiosa de input na lingua estranxeira, tanto para alumnos de primaria como para estudantes en formación. Adoptar a lectura de literatura infantil como estratexia permanente de aprendizaxe da lingua estranxeira.				CT4 CT18 CT20
9. Desenvolver unha visión crítica dos textos de literatura infantil estudados. Chegar a unha comprensión dos valores transmitidos pola literatura infantil, que permite fomentar a igualdade de xénero, a equidade e o respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá.	CB3			CT1 CT15
10. Comprender a idea principal e o argumento de películas e de programas de radio ou televisión relacionados co ámbito da literatura infantil.			CE11	CT1 CT4
11. Comprender a descrición de acontecementos, sentimentos e desexos expresada en obras de literatura infantil.				CT1 CT12
12. Comprender textos escritos do ámbito da literatura infantil, de diversas culturas e momentos históricos.				CT4 CT13
13. Saber narrar unha historia ou relato, a trama dun libro ou película, e poder comunicar, elaborar e xustificar impresións e opinións derivadas deles.				CT1 CT4 CT20
14. Ser capaz de escribir textos críticos que describan as súas impresións achega de obras de literatura infantil.				CT1 CT4 CT16
15. Entender a literatura infantil e xuvenil como un estímulo para a propia creatividade e ser capaz de escribir os seus propios textos creativos correspondentes aos seus distintos subxéneros.				CT4 CT16 CT18 CT21

Contidos

Tema	
1. Introducción	¿Que é a literatura infantil?; O uso creativo e lúdico da palabra nas aulas de infantil e primaria e no contexto de formación de formadores.
2. Cancións de berce, cantos e rimas.	A orixe e a morfoloxía das cancións de berce. O uso das cancións de berce nos aulas de infantil y de primaria.
3. Libros infantís, historias activas, resposta física total.	Modelo de unidade didáctica baseada nun libro infantil. Exposición dunha unidade didáctica preparada polo alumnado no aula.
4. Os cómics no mundo infantil e no aula.	Uso dos cómics no aula de lingua estranxeira de primaria.
5. Os contos de hadas, as lendas folclóricas e os contos tradicionais.	A evolución dun conto de hadas: arcaico, tradicional, posmoderno. A morfoloxía dos contos. Escritura creativa dun conto.
6. Poesía infantil: ¿para os nenos ou polos nenos?	Trabalinguas, limericks, haikus e escritura creativa de poemas.
7. Literatura xuvenil: relatos curtos e contos de hadas (pos)modernos.	Explorando formatos tradicionais e modernos. Os contos en CD-Rom e no aula de informática. Reescritura creativa dun relato desde outra perspectiva narrativa.
8. Literatura xuvenil: as novelas.	Anticipación creativa da trama partindo do título, da portada etc. Elección dunha novela e traballo de comprensión auditiva e lectora. Exposición creativa dos contidos da novela a través da dramatización e/ou actividades lúdicas.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Estudo previo	0	30	30
Traballo tutelado	16	0	16
Traballo tutelado	12	22	34
Presentación	10	30	40
Prácticas con apoio das TIC	0	10	10
Prácticas de laboratorio	10	0	10
Práctica de laboratorio	2	2	4
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	3	5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Estudo previo	Busca, lectura e traballo de documentación, propostas de resolución de problemas e/ou exercicios que se realizarán na aula e/ou laboratorio de forma autónoma por parte do alumnado.
Traballo tutelado	O alumnado desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesorado. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do alumnado.
Traballo tutelado	O alumnado, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumo de lecturas, conferencias, etc.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante a ou o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto...
Prácticas con apoio das TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia. Desenvólvense a través do TIC de forma autónoma.
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado (laboratorio de idiomas).

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe
Presentación	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe
Prácticas con apoio das TIC	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas	
Traballo tutelado	Avaliación continua (en inglés): Realización de exercicios e actividades nas áreas de léxico, gramática, comprensión oral e escrita e produción oral e escrita	25	CB2 CB3 CB4	CE11 CT1 CT2 CT4 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT18 CT20 CT21
Presentación	Avaliación continua (en inglés): Probas para avaliación das competencias orais e escritas adquiridas nos traballos de clase e mediante mensaxes textuais e audiovisuais colgados na plataforma virtual da materia.	25	CB1 CG11 CB5	CE13 CT1 CE15 CT2 CE16 CT4 CE23 CT7 CE43 CT9 CE50 CT11 CE51 CT12 CE52 CT13 CE61 CT14 CE62 CT18 CE63 CT20 CE64 CT21 CE67
Práctica de laboratorio	Avaliación continua (en inglés): Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade presentada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	25	CB1 CG7 CB2 CG8 CB3 CG9 CB4	CT1 CT2 CT4 CT12 CT13 CT14 CT16 CT18 CT20 CT21
Exame de preguntas de desenvolvemento	Avaliación continua (en inglés): Realización de exercicios e actividades nas áreas de léxico, gramática, comprensión oral e escrita e produción oral e escrita	25	CB1 CB2 CB3 CB5	CE44 CT1 CE48 CT2 CT4 CT13 CT14 CT15 CT16 CT18 CT20 CT21

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia será requisito imprescindible aprobar (cun 50% como mínimo) cada un dos catro apartados arriba mencionados. En caso de PLAXIO a cualificación será de SUSPENSO.

Efectuarase un seguimento de asistencia a clase. En segunda convocatoria e para o alumnado que non se acolle á avaliación continua e/ou non asiste ao 80% das clases, realizarase un exame final que englobe todos os contidos e destrezas. Consistirá nunha presentación da unidade didáctica en horas de titoría (40%), unha proba de exame oral en inglés (30%) e dun exame final con probas de resposta longa en inglés sobre a materia (30%).

As partes da materia superadas na 1a oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2a, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da Facultade, no espazo DATAS EXAMES.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo Social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

McNicholls, S., **English Through Children's Literature (apuntes de la asignatura)**, Meu Moodle, 1.2.2022

Bibliografía Complementaria

Ellis, G. & Brewster, J., **The Storytelling Handbook for Primary Teachers**, Penguin, 1991

Garvie, E., **Story as vehicle**, Multilingual Matters, 1990

Gerngross, G. & Puchta, H., **Do and Understand: 50 Action Stories for Young Learners**, Longman, 1996

Graham, C., **Jazz Chants for Children (Teacher's Edition)**, OUP, 1979

Knowles, M. and Malmkjær, K., **Language and Control in Children's Literature**, Routledge, 1996

Morgan, J. & Rinvoluceri, M., **Once Upon a Time**, CUP, 1983

Palim, J. & Power, P., **Jamboree**, Nelson, 1990

Philips, S., **Young Learners**, OUP, 1993

Philips, S., **Drama for Children**, OUP, 1999

Vale, D. et al, **Storyworld (Teacher's Book)**, Heinemann, 1993

Wright, A., **Creating Stories With Children**, OUP, 1997

Wright, A., **Storytelling with Children**, OUP, 1995

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Didáctica da lingua estranxeira: Inglés/O05G120V01916

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Lingua inglesa e a súa didáctica/O05G120V01507

Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Inglés/O05G120V01913

Outros comentarios

Recoméndase que, no momento de iniciar a materia, as e os alumnos teñan un nivel de B1 (segundo o Marco Europeo de Linguas) en lingua inglesa.

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

Children's Literature Works

Arlberg, A.: Please, Mrs Butler, Puffin, London, 1984

Briggs, R. & Ellis, G.: The Snowman, Oxford University Press, Oxford, 1995

Briggs, R.: The Fairy Tale Treasury, Puffin, London, 1974

Birmingham, J.: Mr Grumpy's Motor Car, Puffin, London, 1979

Campbell, R.: Dear Zoo, Puffin, London, 1984

Curry, J. (ed.): Wondercrump Poetry!, Random House, London, 1996

Dahl, R.: Matilda, Penguin, London, 1989

Garland, S.: Having a Picnic Puffin, London, 1984

Hill, E.: Spot's Birthday Party Picture Puffins, London, 1983

Hill, E.: Where's Spot? Picture Puffins, London, 1980

Kent, J.: The Fat Cat, Puffin Books, London, 1972

Lurie, A. (ed.): The Oxford Book of Modern Fairy Tales, OUP, Oxford, 1993

Mark, J.: The Oxford Book of Children's Stories, OUP, Oxford, 1993

Nelson (ed.): English Nursery Rhymes for Young Learners, Nelson, London, 1992

Nicoll, H. & Piénkowski, J.: Meg and Mog Puffin, London, 1972

Nicoll, H. & Piénkowski, J.: Meg at Sea Puffin, London, 1973

Nicoll, H. & Piénkowski, J.: Meg on the Moon, Puffin, London, 1973

Nicoll, H. & Piénkowski, J.: Meg's Eggs Puffin, London, 1972

Opie, I. & P.: The Oxford Dictionary of Nursery Rhymes, OUP, Oxford, 1996

Paul, K. & Thomas, V.: Winnie the Witch, OUP , Oxford, 1995

Philip, N.(ed.): The New Oxford Book of Children's Verse, OUP, Oxford, 1996

Rushdie, S.: Haroun and the Sea of Stories , Granta/Penguin, London, 1990

Sutton, E. & Dodd, L.: My cat likes to hide in boxes, Puffin, London, 1973

Vipont, E. & Briggs, R.: The Elephant and the Bad Baby Puffin, London, 1969

Wilde, O.: The Complete Works of Oscar Wilde, Collins, London, 1966

Williams, J.; The Practical Princess and other Liberating Fairy Tales, Scholastic Children's Books, London, 1994

DATOS IDENTIFICATIVOS**Didáctica da lingua estranxeira: Inglés**

Materia	Didáctica da lingua estranxeira: Inglés			
Código	O05G120V01916			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Inglés			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	Mcnicholls , Stuart John			
Profesorado	Llantada Díaz, María Francisca Mcnicholls , Stuart John			
Correo-e	stuartmcn@ymail.com			
Web				
Descrición xeral	Esta materia proporciónalle ao futuro profesorado unha visión metodolóxica sobre o ensino da lingua inglesa nas aulas de infantil e primaria. Esta aproximación levarase a cabo a través de actividades prácticas.			

Competencias

Código	
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
CE11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula
CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
CE16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula
CE34	Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico
CE43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación
CE45	Coñecer o currículo escolar das linguas e a literatura
CE48	Fomentar a lectura e animar a escribir
CE50	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües
CE51	Expresarse, oralmente e por escrito nunha lingua estranxeira
CE52	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
CE62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia
CE63	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias

CE65	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
CT6	Capacidade de xestión da información
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar
CT11	Traballo nun contexto internacional
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT14	Razoamento crítico
CT15	Compromiso ético
CT16	Aprendizaxe autónoma
CT17	Adaptación a novas situacións
CT18	Creatividade
CT19	Lideranza
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor
CT22	Motivación pola calidade
CT23	Sensibilidade por temas medioambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
1. Diseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.	CB3	CG2 CG3 CG4 CG5 CG7 CG9 CG10 CG11 CG12	CE16	CT1 CT2 CT4 CT9
2. Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos entre os estudantes.	CB3 CB4 CB5	CG2 CG3 CG4 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12	CE16 CE43 CE45	CT1 CT2 CT4 CT5 CT6 CT8 CT9 CT10 CT12 CT16 CT17 CT19 CT21 CT23
3. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües.	CB3 CB4 CB5	CG2 CG3 CG4 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12	CE34 CE62	CT4 CT13

4. Diseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá.	CB3 CB4 CB5	CG2 CG3 CG4 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12	CE34 CE50 CE62	CT4 CT11 CT13 CT15
5. Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación.	CB3 CB4 CB5	CG3 CG4 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12	CE43 CE45 CE50 CE51 CE65	CT1 CT2 CT3 CT4 CT20
6. Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes.	CB3 CB4 CB5	CG2 CG3 CG4 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12	CE11 CE13 CE16 CE43 CE48 CE51 CE52 CE62 CE63 CE65	CT1 CT2 CT4 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT14 CT16 CT18 CT22

Contidos

Tema	
1. Modelo teórico da lingua como comunicación.	1.1. O enfoque orientado á acción. 1.2. Enfoque didáctico por tarefas e competencias. 1.3. O enfoque CLIL
2. Elaboración de unidades didácticas.	2.1. Estrutura das unidades didácticas. 2.2. Planificación das leccións. 2.3. Tipoloxía de actividades.
3. Métodos de avaliación.	3.1. Avaliación global. 3.2. Avaliación analítica. 3.3. Autoevaluación.
4. Currículo oficial de linguas estranxeiras.	4.1. Características. 4.2. Obxectivos. 4.3. Bloques de contidos.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	17	38	55
Traballo tutelado	18	30	48
Presentación	12	26	38
Actividades introdutorias	1	3	4
Práctica de laboratorio	2	0	2
Traballo	3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición teórica dos contidos por parte do profesorado.
Traballo tutelado	Elaboración na aula de tarefas sobre supostos prácticos.
Presentación	Exposición e discusión das tarefas realizadas polo alumnado.
Actividades introdutorias	Explicación de normas e presentación da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
--------------	------------

Lección maxistral Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe

Presentación Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas			
Presentación	Avaliación continua (en inglés): Presentación e exposición oral na aula dun traballo de grupo sobre unha unidade didáctica, con apoio de material. Valorarase a aplicación didáctica e a creatividade.	30	CB3 CB4 CB5	CG2 CG3 CG4 CG5 CG7 CG10 CG11	CE11 CE13 CE16 CE34 CE43 CE45 CE48	CT2 CT4 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10
Práctica de laboratorio	Avaliación continua (en inglés): Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. O alumnado debe dar resposta á actividade suscitada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	40	CB3 CB4	CG3 CG8 CG9 CG10 CG12	CE11 CE34 CE43 CE50 CE51 CE62	CT1 CT2 CT4 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT14 CT18 CT19 CT21 CT22 CT23
Traballo	Avaliación continua (en inglés): O alumnado presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo, de forma oral ou escrita.	30	CB3 CB4	CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12	CE43 CE45 CE51 CE65	CT1 CT2 CT4 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT20 CT22 CT23

Outros comentarios sobre a Avaliación

Deberase obter un mínimo dun 50% en cada un dos tres métodos de avaliación para facer a media. Os exames, traballos e exposicións serán realizados en inglés. En caso de PLAXIO, a calificación será SUSPENSO.

As partes da materia superadas na 1a oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2a, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico.

O alumnado que non poda asistir regularmente será avaliado por medio dun exame tipo test (40%) e unha proposta didáctica, por escrito, (30%) e a súa exposición oral (30%).

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da Facultade, no espazo DATAS EXAMES.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo Social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

McNicholls, S., **Teaching English (apuntes de la asignatura)**, Meu Moodle, 1.2.2021

Bibliografía Complementaria

Agencia de Programas Educativos Europeos, **Portfolio Europeo de las Lenguas (PEL)**, Comité Nacional para el desarrollo del PEL, 2003

Council of Europe, **Common European framework of reference for languages: Learning, teaching, assessment**, Cambridge University Press & Modern Languages, 2001

González Piñeiro, M., Guillén Díaz, C. y Vez, J.M., **Didáctica de las lenguas modernas: Competencia plurilingüe e intercultural**, Editorial Síntesis, 2010

House, S., **CLIL (Content and Language Integrated Learning): A new model for language teaching**, Durán, R. & Sánchez-Reyes, S. (eds.) **El componente lingüístico en la didáctica de la lengua inglesa**, Ediciones Universidad de Salamanca, 2007

Madrid, D. & McLaren, N. (eds.), **TEFL in primary education**, Universidad de Granada, 2004

Marsh, D., **Using languages to learn and learning to use languages**, University of Jyväskylä, 2000

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Lingua estranxeira a través da literatura infantil: Inglés/O05G120V01914

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Idioma estranxeiro: Inglés/O05G120V01907

Outros comentarios

Recoméndase a asistencia continua ás sesións de teoría e práctica. A asistencia considérase fundamental para o seguimento da materia por parte do alumnado. Recoméndase un nivel B1 en inglés.

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Necesidades educativas especiales asociadas á discapacidade intelectual**

Materia	Necesidades educativas especiais asociadas á discapacidade intelectual			
Código	O05G120V01931			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS 6	Carácter OP	Curso 3	Cuadrimestre 2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Alfonso Gil, Sonia			
Profesorado	Alfonso Gil, Sonia			
Correo-e	soalgi@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia aborda a identificación, necesidades e intervención educativa do alumnado con discapacidade intelectual. Fundaméntase nas principais achegas teóricas e investigacións máis recentes sobre esta discapacidade.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
CE4	Identificar dificultades de aprendizaxe, informais e colaborar no seu tratamento
CE6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe
CE8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria
CE11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula
CE12	Abordar e resolver problemas de disciplina
CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
CE15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturales
CE16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula
CE17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria

CE20	Mostrar habilidades sociais para entender ás familias e facerse entender por elas
CE23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible
CE61	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma
CE62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia
CE63	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias
CE64	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro
CE67	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes 6-12 anos
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT14	Razoamento crítico
CT15	Compromiso ético
CT16	Aprendizaxe autónoma
CT17	Adaptación a novas situacións

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Capacitar aos estudantes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG12	CE8 CE17 CE23 CE62 CE64 CE67	CT2 CT7 CT8 CT9 CT13 CT16
Promover estratexias adecuadas para que na súa futura práctica docente as alumnas e alumnos poidan reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG4 CG5 CG6 CG10	CE6 CE8 CE11 CE12 CE15 CE17 CE23 CE62	CT1 CT2 CT8 CT9 CT16
Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG6	CE12	CT2 CT8 CT9
Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG4 CG7 CG10 CG12	CE4 CE6	CT2 CT8 CT9 CT14
Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe na aula.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG4 CG7 CG10 CG12	CE16 CE61 CE63	CT1 CT2 CT7 CT8 CT9 CT13 CT14 CT15 CT16
Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade, e respecto diso aos dereitos humanos.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG4	CE16	CT1 CT2 CT7 CT8 CT9 CT13 CT14 CT17

Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG5 CG6 CG10	CE13 CE20	CT2 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16
Identificar dificultades de aprendizaxe , informais e colaborar no seu tratamento.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG7	CE4 CE20	CT2 CT8 CT17

Contidos

Tema	
Marcos teórico-conceptuais das NEE en nenos e nenas con discapacidade intelectual.	Marcos teóricos conceptuais da NEE Definición de discapacidade intelectual Definicións actuais, enfoques multidimensionais da discapacidade intelectual.
As dificultades de aprendizaxe no alumnado con discapacidade intelectual.	Diagnóstico e clasificación da discapacidade intelectual Funcionamento intelectual e a súa avaliación. Conduta adaptativa e a súa avaliación. Aproximación multidimensional á clasificación da discapacidade intelectual.
Procedementos de avaliación e identificación das dificultades en estudantado con discapacidade intelectual.	Sistemas de apoio á discapacidade intelectual As necesidades de apoio das persoas con discapacidade intelectual. O concepto de apoio e de necesidades de apoio. Características educativas do alumnado con discapacidade intelectual.
Procedementos de intervención no contexto da discapacidade intelectual Implicacións educativas da discapacidade intelectual.	Boas prácticas na educación do alumnado con discapacidade intelectual.
Métodos e procedementos de investigación e intervención no ámbito da discapacidade intelectual.	Métodos cuantitativos e cualitativos en investigación en discapacidade intelectual.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	18	30	48
Aprendizaxe colaborativa	10	8	18
Resolución de problemas	22	60	82
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	A profesora explica todos e cada un dos temas da materia e resolverá as dúbidas do alumnado.
Aprendizaxe colaborativa	En cada tema e durante o desenvolvemento das sesións de explicación dos contidos, plantearanse actividades de aula para traballar en grupo a través de estruturas cooperativas.
Resolución de problemas	En cada tema faranse actividades prácticas e exercicios que se supervisarán semanalmente e que se avaliarán de forma quincenal.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	A profesora resolverá persoalmente de xeito individual ou grupal as dúbidas ou aclaracións planteadas polo alumnado durante o desenvolvemento das explicacións de cada tema.
Aprendizaxe colaborativa	Antes, durante e ao finalizar cada unha das actividades de aula planteadas en base a estruturas cooperativas de traballo, a profesora resolverá persoalmente calquera dúbida ou aclaración formulada polo alumnado.

Resolución de problemas En cada actividade práctica ou problema a resolver para cada tema, a profesora acompañará e guiará ao alumnado na resolución dos mesmos aportando documentación, feedback, exemplos, etc.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Aprendizaxe colaborativa	Actividades de aula en estruturas cooperativas.	10	CB2 CG5 CE11 CT1 CB3 CG7 CE13 CT2 CB4 CG10 CE16 CT7 CB5 CG12 CE17 CT8 CE20 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17
Resolución de problemas	Actividades prácticas e resolución de mini supostos.	40	CB1 CG1 CE4 CT1 CB2 CG4 CE6 CT2 CB3 CG5 CE8 CT7 CB4 CG6 CE11 CT8 CB5 CG7 CE12 CT9 CG10 CE13 CT12 CG12 CE15 CT13 CE16 CT14 CE17 CT15 CE20 CT16 CE23 CT17 CE61 CE62 CE63 CE64 CE67
Exame de preguntas obxectivas	Proba de elección múltiple.	50	CB1 CG1 CE4 CT12 CB2 CG6 CE6 CT16 CB3 CG12 CE8 CB4 CE11 CB5 CE15 CE17 CE64

Outros comentarios sobre a Avaliación

As actividades prácticas e tarefas de aula serán entregados e avaliados nas datas establecidas no cronograma da materia presentado o 1º día de clase (dispoñible en moovi, espazo da materia).

As probas de avaliación faranse ao finalizar a materia. Pódese consultar día/hora/lugar das probas na páxina web da Facultade (apartado datas exames) para cada convocatoria (xuño, xullo).

Segundo a normativa vixente, con independencia da súa asistencia ou non ás clases, o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación. As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, aprobadas nese curso académico.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse para alumnado do curso ponte garantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento. Abrirase un cartafol específico na plataforma Moovi na cal se informará das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para alumnado do curso ponte ou profesionais en exercicio.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

American Psychiatric Association, **Manual diagnóstico y estadístico de los trastornos mentales (DSM-V)**, 2014

Asociación americana de discapacidades intelectuales y del desarrollo, **discapacidad Intelectual**, Alianza, 2021

Bassedas, E., **Alumnado con Discapacidad Intelectual y Retraso en el Desarrollo**, Graó, 2010

<https://icd.who.int/browse11/l-m/es#/http%3a%2f%2fid.who.int%2fcd%2fentity%2f334423054>, **CIE-11**, OMS, 2019

Harrison, P.L. y Oakland, T., **ABAS-II. Sistema de Evaluación de la Conducta Adaptativa**, TEA, 2014

Deaño, M., **D.N.:CAS. Sistema de Evaluación Cognitiva (adaptación española)**, Gersam, 2005

Wechsler, D., **Escala de Inteligencia Wechsler para niños-V. WISC-V**, Pearson, 2015

Bibliografía Complementaria

Molina y Deaño, M., **El fracaso en el aprendizaje escolarII: un enfoque cognitivo**, Aljibe, 2001

<https://www.juntadeandalucia.es/educacion/portals/web/protocolo-neae>, **Protocolo NEAE**,

Verdugo, M.A. (Director), **SIGLO CERO, Revista Española sobre Discapacidad Intelectual**, 2020

<https://creena.educacion.navarra.es/web/necesidades-educativas-especiales/equipo-de-psiquicos/discap>, **Discapacidad Intelectual**,

García-Alba, J., Esteba-Castillo, S. y Viñas-Jornet, M., **Neuropsicología de la discapacidad intelectual de origen genético**, Síntesis, 2018

Recomendaciones

Materias que continúan o temario

Prácticas externas: Practicum/O05G120V01981

Trabajo de Fin de Grao/O05G120V01991

Materias que se recomienda cursar simultáneamente

Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo/O05G110V01904

Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da linguaxe oral/O05G110V01905

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe infantil/O05G110V01205

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/O05G110V01104

Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento/O05G120V01204

Outros comentarios

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo**

Materia	Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo			
Código	O05G120V01932			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS 6	Carácter OP	Curso 3	Cuadrimestre 2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Tellado González, Fernando			
Profesorado	Tellado González, Fernando			
Correo-e	ftellado@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia aborda a identificación, prevención, deseño e intervención *psicoeducativa das dificultades de aprendizaxe en lectura, escritura e cálculo en nenos e nenas con distintos ritmos de aprendizaxe.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
CE4	Identificar dificultades de aprendizaxe, informais e colaborar no seu tratamento
CE6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe
CE8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria
CE11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula
CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
CE15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturais
CE16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula
CE17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria
CE20	Mostrar habilidades sociais para entender ás familias e facerse entender por elas

CE23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible
CE38	Adquirir competencias matemáticas básicas (numéricas, cálculo, geométricas, representacións espaciais, estimación e medida, organización e interpretación da información, etc)
CE39	Coñecer o currículo escolar de matemáticas
CE46	Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente nas linguas oficiais da Comunidade Autónoma correspondente
CE47	Coñecer o proceso de aprendizaxe da linguaxe escrita e o seu ensino
CE48	Fomentar a lectura e animar a escribir
CE61	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma
CE62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia
CE63	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias
CE64	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro
CE67	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes 6-12 anos
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT14	Razoamento crítico
CT15	Compromiso ético
CT16	Aprendizaxe autónoma
CT17	Adaptación a novas situacións

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Identificar e prever as dificultades de aprendizaxe na lectura, a escritura e o cálculo.	CB1	CG1	CE4	CT2
	CB2	CG4	CE6	CT8
	CB3	CG7	CE8	CT9
	CB4	CG10	CE11	CT15
			CE13	
			CE17	
			CE20	
			CE39	
			CE47	
			CE48	
			CE67	
Informalas e colaborar no seu tratamento.	CB2	CG7	CE4	CT2
	CB3	CG10	CE8	CT8
			CE16	CT9
			CE17	CT12
			CE23	
			CE38	
			CE46	
			CE62	
			CE63	
Deseñar e aplicar estratexias de prevención e intervención psicoeducativas para a mellora da lectura, escritura e cálculo.	CB1	CG1	CE4	CT1
	CB2	CG4	CE6	CT2
	CB3	CG5	CE8	CT7
	CB4	CG6	CE15	CT8
	CB5	CG7	CE16	CT9
		CG10	CE17	CT12
		CG12	CE39	CT13
			CE61	CT14
			CE64	CT15
			CE67	CT16
				CT17

Contidos

Tema

Marco teórico-conceptual das dificultades de aprendizaxe na lectura, escritura e cálculo.	Teorías explicativas das dificultades específicas de aprendizaxe.
As dificultades de aprendizaxe nos ámbitos de lectura, escritura e cálculo.	Dificultades de aprendizaxe en lectura. Dificultades de aprendizaxe en escritura. Dificultades de aprendizaxe en cálculo.
Procedementos de avaliación e identificación das dificultades psicoeducativas en lectura escritura e cálculo.	Avaliación dos procesos lectores. Avaliación dos procesos escritores. Avaliación dos procesos de cálculo.
Procedementos de intervención no contexto das dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo.	Intervención en dificultades lectoras. Intervención en dificultades escritoras. Intervención en dificultades de cálculo e resolución de problemas.
Métodos e procedementos de investigación nos ámbitos da lectura, escritura e cálculo e as súas dificultades.	Investigación en lectura. Investigación en escritura. Investigación en cálculo e resolución de problemas.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	30	60
Traballo tutelado	5.5	7.5	13
Aprendizaxe baseado en proxectos	15	30	45
Práctica de laboratorio	1	20	21
Exame de preguntas obxectivas	1	10	11

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Explicación por parte do profesorado dos principais núcleos temáticos da materia.
Traballo tutelado	Realización de diversas actividades propostas polos docentes en función de cada un dos temas da materia.
Aprendizaxe baseado en proxectos	Descrición, identificación, prevención e intervención dun caso de dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	O alumnado poderá consultar directamente ao profesor/a na aula calquera tipo de dúbida durante a realización das actividades propostas.
Aprendizaxe baseado en proxectos	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefónicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que os profesores teñen nos seus respectivos despachos.
Probas	Descrición
Práctica de laboratorio	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefónicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que os profesores teñen nos seus respectivos despachos.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballo tutelado	Entrega das diversas actividades propostas polos profesores en relación aos contidos da materia.	10	CB2 CB3 CE8 CT1 CE15 CT2 CE17 CT7 CE61 CT9 CT12 CT14 CT16

Aprendizaxe baseado en proxectos	Realización e defensa dun informe acerca da identificación, prevención e tratamento dun caso de dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo.	40	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG4 CG5 CG6 CG7 CG10 CG12	CE4 CE6 CE8 CE11 CE13 CE15 CE16 CE17 CE20 CE23 CE38 CE39 CE46 CE47 CE48 CE61 CE62 CE63 CE64 CE67	CT1 CT2 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17
Exame de preguntas obxectivas	Proba obxectiva de opción múltiple acerca dos diversos contidos da materia.	50	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG6 CG12	CE8 CE15 CE17 CE39 CE47 CE64	CT8 CT14

Outros comentarios sobre a Avaliación

Os alumnos/as que non acudan regularmente ás clases deberán entregar os proxectos na data límite correspondente á do exame oficial que figura na páxina web da Facultade de Ciencias da Educación. Así mesmo, tanto para o alumnado asistente como non asistente para superar a materia será obrigatorio superar, coa metade da puntuación máxima a alcanzar en cada caso, as metodoloxías de avaliación especificadas.

Os estudantes que non adquiren as competencias da materia, terán unha segunda oportunidade en xullo na data establecida e publicada na Web da Facultade de Ciencias da Educación.

As partes da materia superadas na primeira oportunidade non serán obxecto de avaliación na segunda oportunidade, considerándose polo tanto como aprobadas nese curso académico.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT) Para as materias que forman parte do curso ponte, debería incluírse unha referencia específica para ter en consideración a especificidade e experiencia profesional deste colectivo: Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse para alumnado do curso ponte garantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento. Abrirase un cartafol específico na plataforma Moovi na cal se informará das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para alumnado do curso ponte ou profesionais en exercicio .

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

American Psychiatric Association, , **DSM-V-TR. Diagnostic and statistical manual of mental disorders. Washington: American Psychiatric Association. (Versión castellana, 215. DSM-V-TR. Manual diagnóstico y estadístico de los trastornos, 5ª**, Panamericana, 2014

Cuetos, F., **Psicología de la lectura**, Wolters Kluwer, 2008

Cuetos, F., **Psicología de la escritura**, Wolters Kluwer, 2009

Cuetos, F., **PROLEC-R batería de evaluación de los procesos lectores**, TEA, 2007

Cuetos, F., Ramos, J. L. y Ruano, E., **PROESC: evaluación de los procesos de escritura (2ª ed.)**, 2ª, TEA, 2004

Deaño, M., **Cómo prevenir las dificultades de cálculo**, Aljibe, 2000

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Necesidades educativas especiais asociadas á discapacidade intelectual/O05G110V01903

Prevenición e tratamento das dificultades na aprendizaxe da linguaxe oral/O05G110V01905

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/O05G110V01104

Psicoloxía: Prevenición e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil/O05G110V01305

Outros comentarios

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da linguaxe oral**

Materia	Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da linguaxe oral			
Código	O05G120V01933			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Iglesias Sarmiento, Valentín			
Profesorado	Iglesias Sarmiento, Valentín			
Correo-e	visarmiento@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia aborda a identificación, prevención, deseño e intervención psicoeducativa nas dificultades de aprendizaxe da linguaxe oral en nenos e nenas con distintos ritmos de aprendizaxe.			

Competencias

Código	
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuír á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
CE7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao periodo 6-12
CE8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria
CE9	Analizar a práctica docente e as condicións institucionais que a enmarcan
CE21	Coñecer e saber exercer as funcións de titor e orientador en relación coa educación familiar no periodo 6-12
CE22	Relacionar la educación con el medio, y cooperar con las familias y la comunidad
CE41	Valorar a relación entre matemáticas e ciencias como un dos alicerces do pensamento científico
CE43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación
CE44	Adquirir formación literaria e coñecer a literatura infantil
CE45	Coñecer o currículo escolar das linguas e a literatura
CE46	Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente nas linguas oficiais da Comunidade Autónoma correspondente
CE48	Fomentar a lectura e animar a escribir
CE49	Coñecer as dificultades para a aprendizaxe das linguas oficiais de estudantes doutras linguas
CE53	Comprender os principios que contribúen á formación cultural, persoal e social desde as artes
CE54	Coñecer o currículo escolar da educación artística, nos seus aspectos plástico, audiovisual e musical
CE57	Comprender os principios que contribúen á formación cultural, persoal e social desde a educación física
CE65	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
CT6	Capacidade de xestión da información
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT15	Compromiso ético
CT16	Aprendizaxe autónoma

Resultados de aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias		
Identificar as dificultades no ámbito da linguaxe oral, informálas e colaborar no seu tratamento e investigación.	CG1 CG2 CG5 CG6	CE7 CE8 CE9 CE22 CE43 CE45 CE48 CE49 CE53 CE54 CE57	CT1 CT2 CT6 CT7 CT8 CT9 CT15
Adquirir recursos que permitan a resolución de situacións educativas que afectan a nenos e nenas con dificultades na aprendizaxe oral.	CG1 CG6 CG11	CE8 CE43 CE44 CE45 CE46 CE49 CE53 CE54	CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT15 CT16
Deseñar e aplicar diferentes estratexias e métodos de prevención e intervención psicoeducativa que permitan, en colaboración con profesionais especializados, favorecer o desenvolvemento da linguaxe oral na aula.	CG1 CG3 CG5 CG6 CG11	CE8 CE9 CE21 CE22 CE41 CE43 CE44 CE48 CE49 CE54 CE65	CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT15 CT16

Contidos

Tema	
Marcos teórico-conceptuais das dificultades de aprendizaxe da linguaxe oral	Contextualización histórica. Enfoques teóricos. Conceptos básicos.
As dificultades no ámbito da aprendizaxe da linguaxe oral	Conceptualización. Dimensións. Bases anatomofisiolóxicas. Tipoloxías.
Procedementos de avaliación psicoeducativa da linguaxe oral e de identificación das dificultades	Aspectos previos. Probas de avaliación. Avaliación das dificultades de comunicación no TEA. Avaliación dos trastornos de articulación. Avaliación das dificultades asociadas á Discapacidade Auditiva. Avaliación dos trastornos da fluidez verbales. Avaliación dos trastornos do desenvolvemento da linguaxe. Avaliación dos trastornos da voz
Procedementos de intervención no contexto da aprendizaxe da linguaxe oral e as súas dificultades	Aspectos previos. Intervención nas dificultades de comunicación no TEA. Intervención nos trastornos de articulación. Intervención nas dificultades asociadas á Discapacidade Auditiva. Intervención nos trastornos da fluidez verbais. Intervención nos trastornos do desenvolvemento da linguaxe. Intervención nos trastornos da voz.
Métodos e procedementos de investigación e intervención no ámbito da aprendizaxe da linguaxe oral e as súas dificultades	Contextualización. Investigación previa. Novas tendencias. Aplicación prácticas no contexto educativo.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	0	30
Traballo tutelado	7.5	29.5	37
Aprendizaxe colaborativa	13	68	81
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Lección maxistral	Actividades expositivas de profesor e estudante. Exposicións, seminarios, presentación de exercicios, traballos ou proxectos a desenvolver.
Traballo tutelado	Resolución de actividades na aula baixo a dirección do profesor.
Aprendizaxe colaborativa	Análise e propostas de intervención en casos con dificultades na comunicación e linguaxe

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Presentación da temática
Aprendizaxe colaborativa	Traballos colaborativos dirixidos a profundizar na temática
Traballo tutelado	Resolución de casos prácticos de trastornos da linguaxe e a comunicación

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas		
Traballo tutelado	Traballo práctico na aula arredor dos contidos da materia	20	CG1 CG6 CG11	CE43 CE53	CT1 CT2 CT7 CT8 CT9 CT15 CT16
Aprendizaxe colaborativa	Análise e estudo de casos prácticos relacionados cos contidos da materia	50	CG1 CG5 CG6	CE9 CE44 CE53	CT1 CT2 CT8 CT9 CT15 CT16
Exame de preguntas obxectivas	Proba obxectiva con respostas alternativas	30	CG1 CG2 CG6	CE9 CE45 CE46 CE49 CE53 CE54 CE57	CT2 CT3 CT6 CT7 CT15

Outros comentarios sobre a Avaliación

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade dentro do espazo "datas de exames".

Os traballos entregaranse na mesma semana en que se termine o tema e de forma previa ao comezo do tema seguinte.

Para superar a materia é necesario ter aprobadas a parte teórica (avaliada coa proba obxectiva) e todas as actividades da parte práctica (inclúe traballos de aula, resolución de problemas/exercicios e estudos de caso/resolución de problemas).

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose aprobadas, polo tanto, nese curso académico.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse para alumnado do curso ponte garantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento. Na plataforma Moovi informarase das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para alumnado do curso ponte ou profesionais en exercicio.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Alegre, J.R. & Pérez, M., **Guía práctica de los trastornos del lenguaje: descripción e intervención.**, Lebón, 2008

Clemente, R.A., **Desarrollo del lenguaje: manual para profesionales de la intervención en ambientes educativos.**, Octaedro, 2009

Diéguez-Vide, F. & Peña-Casanova, J., **Cerebro y Lenguaje: sintomatología neurolingüística.**, Panamericana, 2012

Peña, J., **Manual de logopedia.**, Masson, 2013

Bibliografía Complementaria

Acosta, V. & Moreno, A., **Dificultades del lenguaje en ambientes educativos. Del retraso al trastorno específico del lenguaje.**, Masson, 2001

Bustos, I., **Trastornos de la voz en edad escolar.**, Aljibe, 2000

Del Río, M.J. & Torres, V., **Lenguaje y comunicación en trastornos del desarrollo.**, Prentice-Hall, 2006

González, J.N., **Alteraciones del habla en la infancia. Aspectos clínicos.**, Panamericana, 2002

Mendoza, E., **Trastorno específico del lenguaje.**, Pláride, 2016

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil/O05G110V01305

Necesidades educativas especiais asociadas á discapacidade intelectual/O05G110V01903

Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo/O05G110V01904

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/O05G110V01104

Outros comentarios

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Aspectos didácticos e organizativos da educación especial**

Materia	Aspectos didácticos e organizativos da educación especial			
Código	O05G120V01934			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinador/a	Fernández del Río, Ana Belén			
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral	O título desta materia é orixinario do Título de Mestre, especialidade de educación Especial, aprobada polo Real Decreto 1440/1991 (B.O.E., DE 11 de outubro). Tamén son orixenarios os seus contidos. Ambas, materia e contidos, son recuperados como materia optativa para o Grao de Educación na Mención de Educación Especial. Dáse a circunstancia de que esta mención no citado Grao é única nas 50 Universidades españolas que imparten este título. Con ela trataríase de acceder ao coñecemento dos modelos didácticos e organizativos relacionados coas NNEE.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
CE1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar
CE2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais
CE3	Dominar os coñecementos necesarios para comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e identificar disfuncións
CE4	Identificar dificultades de aprendizaxe, informais e colaborar no seu tratamento
CE6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe
CE7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao período 6-12
CE8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria

CE9	Analizar a práctica docente e as condicións institucionais que a enmarcan
CE18	Participar na definición do proxecto educativo e na actividade xeral do centro atendendo a criterios de xestión de calidade
CE19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación
CE21	Coñecer e saber exercer as funcións de titor e orientador en relación coa educación familiar no periodo 6-12
CE22	Relacionar la educación con el medio, y cooperar con las familias y la comunidad
CE61	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma
CE62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
CT6	Capacidade de xestión da información
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT14	Razoamento crítico
CT15	Compromiso ético
CT16	Aprendizaxe autónoma
CT17	Adaptación a novas situacións
CT18	Creatividade
CT19	Lideranza
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor
CT22	Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
A1 Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil e Primaria	CB1 CB5	CG1 CG6	CE1 CE2 CE8 CE18 CE21	CT2 CT5 CT6
A2 Capacitar aos docentes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva	CB2		CE1 CE3 CE9	CT1 CT6 CT13
A3 Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos	CB3	CG3	CE4 CE6 CE21	CT13 CT17 CT19 CT22
A4 Proporcionar ás alumnas e aos alumnos recursos para fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles	CB3	CG4	CE7 CE22 CE61	CT10 CT12 CT18
A5. Promover estratexias adecuadas para que na súa futura práctica docente as alumnas e alumnos poidan reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia	CB3	CG9 CG11	CE9 CE22	CT3 CT9 CT15 CT16 CT21
A9 Coñecer a organización das escolas de educación infantil e Primaria a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	CB3	CG11	CE1 CE19	CT1 CT8 CT14
A11 Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos nos estudantes	CB3 CB4	CG1 CG11	CE9 CE22 CE62	CT2 CT9 CT17
A12 Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan os colexios de educación infantil e Primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativo	CB3	CG12	CE1 CE22	CT6 CT7 CT8 CT13

Contidos

Tema	
1. O contexto da Educación Especial.	-

2. Modalidades didácticas para a atención ás necesidades educativas especiais. -
3. Modalidades organizativas para a atención ás necesidades educativas específicas. -
4. Os profesionais da Educación Especial. -
5. A organización de recursos materiais en Educación Especial. -
6. A Familia e a comunidade educativa como axentes de inclusión educativa. -

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	6	25	31
Presentación	10	20	30
Resolución de problemas	15	25	40
Traballo tutelado	18	25	43
Cartafol/dossier	1	3	4
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	A través desta metodoloxía farase a presentación dos temas lxicamente estruturados coa finalidade de facilitar información organizada seguindo criterios adecuados á finalidade dos mesmos. Consistirá na exposición verbal por parte do profesor dos contidos da organización escolar. Así mesmo, esta metodoloxía é propicia para a participación dos estudantes a través da formulación/contestación de preguntas, exposición de puntos de vista, etc.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Resolución de problemas	Resolver problemas ou exercicios propostos desenvolvendo as solucións axeitadas coa aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados
Traballo tutelado	O estudante elabora un documento sobre a temática da materia, investigación, memoria, resumos de lecturas, etc. Inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Realizaranse titorías individuais y/ou grupais sobre os contidos da materia así como apoio e orientación sobre as estratexias metodolóxicas e actividades desenvolvidas na materia.
Traballo tutelado	Realizarase en tutorías individuais e/ou grupais sobre o contido do traballo.
Presentación	Realizarase en tutorías individuais e/ou grupais sobre os aspectos mais relevantes da temática abordada.
Probas	Descrición
Exame de preguntas de desenvolvemento	Realizaranse titorías individuais previamente o exame para resolver dúbidas que presente o alumnado

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas	Resolución de exercicios ou problemas con solucións axeitadas	20	CB2 CG3 CB3 CG6 CE2 CT3 CE8 CT5 CE9 CT6 CE18 CT8 CE19 CT9 CE21 CT10 CE61 CT12 CE62 CT13 CT14 CT18 CT19

Traballo tutelado	Dossier de traballos de aula e traballos monográficos tutelados, exposición, ...	50	CB4 CB5	CG4 CG9 CG11 CG12	CE1 CE6 CE7 CE19 CE22 CE61	CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT9 CT13 CT15 CT17 CT21 CT22
Exame de preguntas de desenvolvemento	Proba con base nos coñecementos fundamentais da materia	30	CB1 CB5	CG1 CG4 CG11	CE3 CE4 CE8 CE21 CE22	CT1 CT6 CT8 CT13 CT14 CT16

Outros comentarios sobre a Avaliación

Cráterios para superar a materia:

- Alumnado asistente: enténdese por alumnado asistente aquel que segue con regularidade ás clases (mínimo un 80%). Este deberá participar nas modalidades indicadas no apartado de Avaliación e será condición indispensable para superar a materia obter no exame a metade da puntuación.

- Alumnado non asistente: enténdese por alumnado non asistente aquel que non asiste con regularidade ás clases (falta máis dun 20%). Este deberá realizar un exame no que entran todos os contidos da materia, incluídos os abordados nos traballos prácticos. Será condición indispensable para superar a materia obter como mínimo 5 puntos.

Segunda convocatoria:

As competencias non adquiridas na primeira convocatoria serán avaliadas na segunda (xullo). De non superar esta última convocatoria non se gardarán as puntuacións obtidas. Responde ás mesmas esixencias e probas realizadas na primeira convocatoria.

As datas oficiais de exames poden consultarse na web da Facultade no espazo datas exame 2021/22

<http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php/grao-educacion-infantil/horarios>

"En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT)"

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Lozano, J., Cerezo, M. C., y Alcaraz, S., **Plan de atención a la diversidad**, Alianza Editorial, 2015

Moya, E.C.; moya, J.M. & El Homrani, M., **El aula inclusiva. Condiciones didácticas y organizativas**, 8 (3), 2015

Bibliografía Complementaria

AA.VV., **La intervención en educación especial: propuestas desde la práctica**, CCS, 2006

Arnaiz, P y Escarbajal, A., **Aulas abiertas a la inclusión**, Dykinson, 2021

Castillo-Briceño, C., **Posicionando la educación inclusiva: Una forma diferente de mirar el horizonte educativo**, 39(2), 123-152, 2015

Del Mar Bernabé, M., Alonso, V., y Bermell, M. Á., **Evolución de la terminología relacionada con la atención a la diversidad a través de las diferentes reformas legislativas en España**, 70(1), 79-96, 2015

Echeíta, G., **Inclusión y exclusión educativa. De nuevo [voz y quebranto]**, 16 (2), 99-118, 2013

Guasp, J. J. M., Ramón, M. R. R., y De la Iglesia Mayol, B., **Buenas prácticas en educación inclusiva**, 34(1), 31-50, 2016

Ministerio de Educación, **Actuaciones de Éxito en las Escuelas Europeas**, 2011

Rojas, G. A. S., **De la anomalía a la discapacidad, una larga historia de exclusión social: de la muerte, al destierro y el repudio, a la inclusión educativa**, 3(1), 2016

Sola, T.; López Urquizar, N. Cáceres, M.P., **Perspectivas didácticas y organizativas de la Educación Especial**, Grupo Editorial Universitario, 2006

Salimbeni, O., **Escuela y Comunidad: participación comunitaria en el sistema escolar**, 17, 2011

Seijo, D., **Educación especial, competencias docentes para atención de alumnos con necesidades específicas de apoyo educativo: formación y recursos didácticos**, Port-Royal Ediciones, 2008

Recomendacións

Outros comentarios

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Bases pedagógicas da educación especial**

Materia	Bases pedagógicas da educación especial			
Código	O05G120V01935			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinador/a	Fernández Guerra, Ernesto			
Profesorado	Fernández Guerra, Ernesto			
Correo-e	efguerra@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia de Bases Pedagógicas da Educación Especial é optativa de 4º curso no plan de estudos da titulación de Grao de Educación Primaria, polo que trata de complementar a formación sobre a conceptualización do eido educativo que trata e dos suxeitos con necesidades específicas de apoio educativo. No mesmo senso, as tomas de decisión, o manexo de recursos e instrumentos axeitados e a interiorización de pautas de intervención educativas máis idóneas para facilitar a aprendizaxe van ser os aspectos esenciais que se traballarán nesta materia. Consideramos que o mestre de Educación Primaria debe adquirir unha serie de competencias para poder implementar unha axeitada resposta educativa segundo as necesidades específicas de apoio educativo presentadas polo alumnado tendo presente o marco dunha escola inclusiva.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostran posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
CE1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao periodo 6-12 no contexto familiar, social e escolar
CE2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais
CE3	Dominar os coñecementos necesarios para comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e identificar disfuncións
CE4	Identificar dificultades de aprendizaxe, informais e colaborar no seu tratamento
CE6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe
CE7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao periodo 6-12
CE8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria

CE9	Analizar a práctica docente e as condicións institucionais que a enmarcan
CE15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturales
CE18	Participar na definición do proxecto educativo e na actividade xeral do centro atendendo a criterios de xestión de calidade
CE19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación
CE21	Coñecer e saber exercer as funcións de titor e orientador en relación coa educación familiar no periodo 6-12
CE22	Relacionar la educación con el medio, y cooperar con las familias y la comunidad
CE61	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma
CE62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
CT6	Capacidade de xestión da información
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar
CT11	Traballo nun contexto internacional
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT14	Razoamento crítico
CT15	Compromiso ético
CT16	Aprendizaxe autónoma
CT17	Adaptación a novas situacións
CT18	Creatividade
CT19	Lideranza
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor
CT22	Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Adquirir os coñecementos básicos dos aspectos educativos do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo e comprender os distintos discursos ideolóxicos e teóricos que sustentaron a Educación Especial como práctica educativa (da segregación á inclusión)	CB4	CG3	CE6	CT6
		CG4		CT8
		CG9		CT13
				CT16
Analizar os diversos modelos de escolarización para os alumnos/as con necesidades específicas de apoio educativo, atendendo ós seus déficits e necesidades.	CB2	CG3	CE2	CT2
	CB3	CG9	CE4	CT6
	CB4		CE6	CT7
				CT13
				CT14
				CT21
Conceptualizar, analizar e describir as variables implicadas nos procesos de E-A, así como a súa posible incidencia nas diversas alteracións do mesmo.	CB1	CG1	CE1	CT2
	CB2	CG3	CE2	CT8
	CB3	CG4	CE6	CT9
	CB4	CG6	CE7	CT13
		CG12	CE8	CT16
			CE9	
			CE15	
			CE18	
			CE19	
			CE61	
			CE62	
Desenvolver actitudes positivas cara as persoas con discapacidade, dende unha perspectiva de normalización e integración.	CB1	CG1	CE1	CT3
		CG4	CE2	CT8
		CG6	CE3	CT10
		CG12	CE4	CT12
			CE6	CT13
			CE15	CT14
			CE19	CT15
			CE21	CT17
			CE22	CT19
				CT22

Adquirir unha actitude responsable, como futuro docente, na educación dos discentes atendendo ás súas necesidades específicas utilizando estratexias de comunicación,interacción e de traballo en equipo interprofesional para afrontar-la ensinanza en contextos de diversidade.	CB2 CB3	CG4 CG9 CG12	CE4 CE6 CE18 CE21	CT1 CT7 CT8 CT9 CT10 CT12 CT13 CT15 CT18 CT19
Coñecer e deseñar respostas educativas segundo os modelos teóricos básicos de resposta á diversidade na aula e centro empregando actitudes positivas cara o alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.	CB1 CB2 CB3 CB4	CG3 CG4 CG6	CE1 CE2 CE3 CE4 CE6 CE7 CE9 CE15 CE62	CT1 CT7 CT8 CT9 CT13 CT18 CT19
Comprender a natureza e problemas didácticos,organizativos e formativos que afectan á educación cando se enfrenta a situacións de diversidade,desigualdade e heteroxeneidade.	CB1 CB3	CG4 CG12	CE7 CE8 CE9 CE15 CE18 CE19	CT1 CT2 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT12 CT13 CT15 CT16 CT17 CT18 CT21 CT22
Coñecemento e aplicación axeitada de instrumentos de identificación de necesidades específicas de apoio educativo e intervencións máis usuais no campo da Educación Especial, así como as estratexias psicopedagóxicas máis axeitadas en cada caso.	CB4	CG1 CG4 CG6 CG9 CG11	CE4 CE6	CT2 CT6 CT8 CT9 CT13 CT14 CT17 CT22
Coñece-los recursos do sistema educativo para dar resposta ás necesidades específicas de apoio educativo.	CB1 CB2 CB3	CG1 CG6 CG12	CE8 CE15 CE18 CE21 CE22	CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT16 CT21 CT22

Contidos

Tema

Bloque I.	1. Bases da Educación Especial: concepto, necesidades educativas especiais, normalización, integración...
Bases conceptuais e marcos de actuación	2. Atención a diversidade, modelo inclusivo para a atención á diversidade. 3. Escolarización e resposta ás necesidades educativas desde contextos inclusivos. 4. Reforzamento e adaptacións curriculares (deseño, desenvolvemento, avaliación)

Bloque II.

Procesos de intervención en persoas con necesidades educativas

5. As necesidades educativas referidas as dificultades de aprendizaxe.
6. As necesidades educativas referidas a situacións de desventaxa educativa.
7. As necesidades educativas referidas as altas capacidades.
8. As necesidades educativas referidas o atraso mental.
9. As necesidades educativas referidas as dificultades visuales.
10. As necesidades educativas referidas as dificultades auditivas.
11. As necesidades educativas referidas as dificultades motóricas.
12. As necesidades educativas referidas as dificultades psíquicas e conductuales.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Presentación	10	0	10
Seminario	2	0	2
Lección maxistral	10	35	45
Traballo tutelado	15	32	47
Traballo tutelado	12	11	23
Cartafol/dossier	1	0	1
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	20	22

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Seminario	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. O seu desenvolvemento pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Axuda e seguimento das tarefas realizadas

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Presentación	Avaliación da exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.	10	CB4 CG11 CE6 CT3 CT13 CT17
Traballo tutelado	Avaliación dos exercicios e proxectos realizados baixo a supervisión do profesor.	40	CG1 CG3 CT12
Traballo tutelado	Avaliación dos traballos realizados e entregados polos alumnos/as	20	CB4 CG1 CE4 CT1 CG3 CE6 CT6 CG4 CE15 CT7 CG11 CE18 CT8 CG12 CE19 CT9 CE21 CT11 CE61 CT13 CE62 CT14 CT16 CT22

Resolución de problemas e/ou exercicios	Os alumnos deben realizar unha proba de exame de resposta corta en base os coñecementos teóricos e prácticos da materia. Para aprobar a materia deberán obter unha calificación mínima de 1,5 puntos sobre 3.	30	CB1 CB2 CB3 CB4	CG3 CG6	CT6 CT15 CT22
---	---	----	--------------------------	------------	---------------------

Outros comentarios sobre a Avaliación

A avaliación que se propon é unha avaliación multicriterio, é dicir, unha avaliación que admite propostas de valoración en todas as actividades que leven a cabo (coñecementos teóricos, prácticos, traballos, exame, ...) permitindo unha avaliación que supoña unha valoración integral do alumno/a. Criterios para superar a materia:

a) Alumnado asistente: enténdese por alumnado asistente aquel que asiste con regularidade ás clases (mínimo un 80%). Este deberá participar nas modalidades indicadas no apartado de Avaliación e será condición indispensable para superar a materia obter en cada unha delas como mínimo a metade da puntuación.

b) Alumnado non asistente: enténdese por alumnado non asistente aquel que non asiste con regularidade ás clases (falta máis dun 20%). Éste deberá realizar un exame no que entran todos os contidos da materia, este valorarase ata un máximo de 5 puntos, para aprobar a materia deberá como mínimo obter neste apartado 2,5 puntos. Ademais deberá realizar un traballo tutelado que terá tamén unha valoración de ata 5 puntos. Será condición indispensable para superar a materia, obter en cada un dos apartados como mínimo a metade da puntuación.

Segunda convocatoria: As competencias non adquiridas na primeira convocatoria serán avaliadas na segunda (xullo). De non superar esta última convocatoria non se gardarán as puntuacións obtidas. Responde ás mesmas esixencias e probas realizadas na primeira convocatoria.

Datos exames: consultar a web da facultade no menú "Datos exames"

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo Social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Arnaiz,P., **Educación Inclusiva: Una escuela para todos**, Aljibe, 2003

Cano, R. (Coord.), **Bases Pedagógicas de la Educación Especial. Manual para la formación inicial del profesorado**, Biblioteca Nueva, 2003

Gallego,J.I. y Rodríguez, A., **El reto de una educación de calidad en la escuela inclusiva**, Vol.48,nº 1 revista portuguesa de pedagogía, Universidad de Coimbra, 2014

Gallego,J.L. y Rodríguez, A., **Bases teóricas y de investigación en educación especial**, Pirámide, 2012

Lou,Mª.A. y López, N., **Bases Psicopedagógicas de la Educación Especial**, Pirámide, 2005

Kyriazopoulou, M. y Weber, H. (eds.), **Development of a set of indicators for inclusive education in Europe. [Desarrollo de indicadores para la educación inclusiva en Europa]**, Agencia europea para el desarrollo de la EE, 2009

Save the children (Solla,C.), **Guía de buenas prácticas en Educación Inclusiva**, Save the Children y Miinisterio de Asuntos exterior, 2013

Bibliografía Complementaria

AA.VV., **La intervención en educación especial: propuestas desde la práctica.**, CCS, 2006

DEUTSCH-SMITH, D., **Bases psicopedagógicas de la educación especial: enseñando en una época deoportunidades.**, Pearson Alhambra, 2007

ESTRELLA, E., **Nuevas tecnologías aplicadas a la educación especial.**, Editorial Formación, S.L.L., 2007

FERNANDEZ BATANERO, J.M., **Estrategiasy prácticas educativas eficaces para la inclusión educativa.**, Archivos analíticos de políticas educativas., 2010

FERNANDEZ BATANERO, J.M., **A la búsqueda de elementos difereciadores que aumentan los resultados y expectativas e alumnos en riesgo de exclusión euducativa.**, Revista de educación nº 355, 2011

GALLEGO ORTEGA,J.L. y RODRÍGUEZ FUENTES, A., **Bases Pedagógicas de la Educación Especial. Manual para la formación inicial del profesorado.**, Pirámide, 2012

GONZALEZ FONTAO, M. P. y MARTÍNEZ SUÁREZ, E., **Propuestas de mejora para inclusión educativa: las medidas de la atención a la diversidad en el contexto gallego.**, 22, Innovación Educativa, 2012

GONZALEZ FONTAO, M. P., **Construyendo una escuela inclusiva. Innovación Educativa, Nº**, Innovación Educativa nº 21, 2011

GONZALEZ FONTAO, M. P. y MARTÍNEZ SUÁREZ, E., **Una medida innovadora para la atención a la diversidad: la adaptación curricular por competencias.**, Innovación Educativa nº 20, 2010

GUINEY, D.; OBRIEN, T., **Atención a la diversidad en la enseñanza y el aprendizaje. Principios y práctica.**, Alianza Editorial, 2003

HERNANDEZ, A., **Aspectos generales y legislación internacional sobre educación especial.**, Impredisur, S.L., 2008

LOPEZ SÁNCHEZ, M., **La dignificación del alumnado con necesidades educativas especiales.**, Grupo Editoria Universitario, 2006

LUQUE PARRA, D.J., **Orientación educativa e intervención psicopedagógica en el alumnado con discapacidad: análisis de casos prácticos.**, Aljibe, 2006

MARTIN, E.J., **Programación didáctica de una aula muy especial.**, Tutorial Formación, S.L.L., 2008

PUIGDELLIVOL, I., **La educación especial en la escuela integrada: una perspectiva desde la diversidad.**, Graó, 2007

SÓLA MARTINEZ, T. LÓPEZ URQUIZAR, N. y CÁCERES RECHE, M^a. P., **Perspectivas didácticas y organizativas de la educación especial.**, Grupo Editoria Universitario, 2006

THOMAS, G; LOXLEY, A., **Reconstrucción de la educación especial y construcción de la inclusiva.**, Editorial La Muralla, S.A., 2007

KYRIAZOPOULO, M. y WEBER, H. (eds.), **Agencia europea para el desarrollo de la EE**, Odense, 2009

Recomendaciones

Outros comentarios

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Prácticas externas: Practicum**

Materia	Prácticas externas: Practicum			
Código	O05G120V01981			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	48	OB	4	An
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación Didácticas especiais Filoloxía galega e latina Filoloxía inglesa, francesa e alemá Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	García Señorán, María del Mar			
Profesorado	Alfonso Gil, Sonia Blanco Sierra, Javier Conde Rodríguez, María Ángeles Doval Ruiz, María Isabel Figueroa Revilla, Beatriz Olga García Señorán, María del Mar Iglesias Álvarez, Ana María Mcnicholls, Stuart John Membiola Iglesia, Pedro Sierra Martínez, Silvia Tellado González, Fernando			
Correo-e	msenoran@uvigo.es			
Web	http://http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php/practicum-grao-educacion-primaria			
Descrición xeral	<p>As competencias específicas do grao en Educación Primaria defínense na ORDE ECI/3857/2007, de 27 de decembro, na cal se establecen os requisitos para a verificación dos títulos universitarios oficiais que habiliten para o exercicio da profesión de Mestre en Educación Primaria. Entre estes requisitos faise referencia, no ANEXO (apartado 5), á planificación do ensino, sinalando que o plan de estudos deberá incluír, entre outros, un módulo formativo denominado Prácticum. Na mesma Orde Ministerial indícase que:</p> <p>☐ O Prácticum desenvolverase en centros de educación infantil recoñecidos como centros de formación en prácticas mediante convenios entre as Administracións Educativas e as Universidades. Terá carácter presencial e estará tutelado por profesores universitarios e mestres de educación infantil acreditados como titores de prácticas. O Prácticum realizarase nos dous ciclos do ensino de educación infantil.</p> <p>Para poder matricularse no Prácticum será requisito imprescindible ter superado o 70% dos créditos de formación básica e obrigatoria correspondente aos tres primeiros cursos.</p>			

Competencias

Código	
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes

- CG6 Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
- CG7 Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
- CG8 Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
- CG9 Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
- CG10 Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
- CG11 Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
- CG12 Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
- CE61 Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma
- CE62 Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia
- CE63 Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias
- CE64 Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro
- CE65 Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica
- CE66 Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
- CE67 Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes 6-12 anos
- CE68 Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social
- CT1 Capacidade de análise e síntese
- CT2 Capacidade de organización e planificación
- CT3 Comunicación oral e escrita na lingua materna
- CT4 Coñecemento de lingua estranxeira
- CT5 Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
- CT6 Capacidade de xestión da información
- CT7 Resolución de problemas
- CT8 Toma de decisións
- CT9 Traballo en equipo
- CT10 Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar
- CT11 Traballo nun contexto internacional
- CT12 Habilidades nas relacións interpersoais
- CT13 Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
- CT14 Razoamento crítico
- CT15 Compromiso ético
- CT16 Aprendizaxe autónoma
- CT17 Adaptación a novas situacións
- CT18 Creatividade
- CT19 Lideranza
- CT20 Coñecemento doutras culturas e costumes
- CT21 Iniciativa e espírito emprendedor
- CT22 Motivación pola calidade
- CT23 Sensibilidade por temas medioambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento	CG1 CE61 CT1 CG6 CE62 CE68

Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro onde se realizan as prácticas escolares	CB2 CB4 CB5	CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12	CE61 CE62 CE63 CE64 CE65 CE66 CE67 CE68	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22
Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade lingüística e cultural.				CT13
Valorar positivamente a diversidade de todo tipo, respectar outros xeitos de ver o mundo, e xestionar con creatividade as interaccións multiculturais para enriquecerse mutuamente				CT15 CT17 CT20
Promover a competencia comunicativa, con especial atención á comunicación verbal, facendo da palabra o medio fundamental da aprendizaxe e da convivencia				CT7 CT8 CT12 CT18
Potenciar a competencia participativa desde a empatía, a sociabilidade, o tacto e a actitude cooperativa nas relacións interpersonais				CT7 CT8 CT12 CT15
Fomentar a convivencia na aula e fóra de la, resolver problemas de disciplina e contribuír á resolución pacífica de conflitos				CT7 CT8 CT9 CT12 CT17
Recoñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e da comunicación				CT5 CT6 CT17
Progresar na competencia persoal desde a asunción de responsabilidades, toma de decisións e relativización das posibles frustracións				CT8 CT14 CT16
Asumir que a competencia profesional do mestre ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	CB2 CB4 CB5	CG12	CE61 CE64	CT8 CT9 CT10 CT14 CT15 CT16 CT17 CT19 CT22
Coñecer e analizar o sistema escolar do centro no que se realizan as prácticas escolares, así como adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma.				CT1 CT2
Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o coñecemento dos proxectos educativos, o funcionamento do centro e a organización das aprendizaxes				CT2 CT8
Observar e analizar con profundidade a formación e o establecemento de rutinas na vida cotiá, a continuidade e evolución das actividades do aula, e a progresión nas aprendizaxes				CT1 CT2 CT9
Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia				CT9 CT12 CT15 CT19

Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes 6-12 anos				CT7 CT8 CT12
Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro mediante o establecemento de relacións entre os coñecementos especializados, teóricos e metodolóxicos, e os resultados da observación, análise e intervención nas situacións educativas da escola na que se realizan as prácticas	CB2 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG10 CG11 CG12	CE61 CE62 CE63 CE64 CE65 CE66 CE67 CE68	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22 CT23
Interpretar e reflexionar sobre as observacións e/ou intervencións no aula mediante sesións de clase semanais organizadas polo profesor-coordinador da facultade	CB2 CB4 CB5	CG1 CG6 CG12	CE64	CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT14 CT15 CT16 CT22
Aproximarse e participar na realidade do día a día da actividade docente, e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica				CT14 CT15 CT16
Participar nas propostas de mellora e innovación nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro				CT13 CT21 CT22 CT23
Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social				CT13 CT20 CT23

Contidos

Tema	
1. Observación e análise da realidade escolar e do contexto físico, socioeconómico, cultural e lingüístico	1.1. Observación e análise do contexto socioeconómico, cultural e lingüístico. 1.2. Observación e análise do centro: estrutura organizativa, documentos do centro, colaboración con outras institucións 1.3. Observación e análise da aula. 1.4. Observación e análise do grupo clase e de casos de especial interese educativo.
2. Interacción e comunicación no ámbito educativo	2.1. Comunicación e interacción docente-alumno 2.2. Comunicación e interacción entre os estudantes.
3. A planificación educativa na escola na etapa de educación primaria. Identificación, selección e discusión de técnicas e estratexias para a xestión e o control da aula	3.1. Principios de ensino activo. 3.2. Xestión da aula na educación primaria
4. A intervención docente do estudante en prácticas. Deseño e desenvolvemento de estratexias e recursos educativos para o ensino en áreas instrumentais e de contidos específicos	4.1. Estratexias e estilos de ensino-aprendizaxe 4.2. Recursos didácticos e innovación docente. 4.3. Implementación das propostas deseñadas aplicadas ás áreas instrumentais e contidos específicos.

5. Deseño, realización e avaliación de intervencións educativas en relación co itinerario de especialización do estudante de prácticas	5.1. Identificación de necesidades, deseño e implementación das respostas educativas.
6. Análise e valoración crítica do proceso de ensino e aprendizaxe na aula desde os marcos teóricos e metodolóxicos ofrecidos polas outras materias.	5.2. Análise e avaliación das intervencións realizadas 6.1. Avaliación do proceso de ensino aprendizaxe. 6.2. Análise e avaliación da práctica docente realizada. Fortalezas e debilidades. Propostas de mellora.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	4	6	10
Seminario	10	20	30
Prácticum, Practicas externas e clínicas	500	600	1100
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	0	60	60

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a presentar a materia, proporcionar orientacións sobre a planificación, deseño e realización das prácticas nos centros educativos
Seminario	Entrevistas que o estudante mantén coa titora ou titor para discutir sobre as actividades ou tarefas realizadas no practicum/ou sobre a memoria de prácticas que debe realizar
Prácticum, Practicas externas e clínicas	Traballo titorizado e autónomom do alumnado, realizado nos centros educativos, que lle achega ás condutas profesionais relacionadas co título

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticum, Practicas externas e clínicas	Orientación sobre as prácticas externas e seguimento das mesmas.
Seminario	Orientación sobre a planificación, elaboración e presentación das memorias de prácticas.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Prácticum, Practicas externas e clínicas	Informe dos titores/*as no centro escolar sobre a asistencia e realización das actividades prácticas	50	CB2 CG1 CE61 CT1 CB4 CG2 CE62 CT2 CB5 CG3 CE63 CT3 CG4 CE64 CT4 CG5 CE65 CT5 CG6 CE66 CT6 CG7 CE67 CT7 CG8 CE68 CT8 CG9 CT9 CG10 CT11 CG11 CT12 CG12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22 CT23

Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	- Asistencia e avaliación das reunións e outras actividades programadas.	50	CB2	CG1	CE61	CT1
			CB4	CG2	CE62	CT2
	- Elaboración dunha memoria sobre as actividades de prácticas de acordo ao establecido no *art. 14 do Real Decreto 592/2014, de 11 de xullo.		CB5	CG3	CE63	CT3
				CG4	CE65	CT4
				CG5	CE66	CT5
				CG6	CE67	CT6
				CG7	CE68	CT7
				CG8		CT8
				CG9		CT9
				CG10		CT10
				CG11		CT11
				CG12		CT12

CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT19
CT20
CT21
CT22
CT23

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. A titora ou titor académico da universidade avaliará as prácticas desenvolvidas polos estudantes de acordo cos seguintes criterios ou fontes de información:

Informe da titora ou titor do centro escolar	Datos aportados pola titora o titor académico	
50%	50%	
Informe da titora ou titor do centro escolar segundo o protocolo correspondente	Asistencia e avaliación das reunións e outras actividades programadas	Memoria de Prácticas

2. Para superar a materia do Prácticum o estudante deberá acadar o aprobado en cada un dos criterios de avaliación establecidos nos informes, tanto do titor/a do centro escolar como do titor/a académico.

3. A titora ou titor do centro escolar, como indica o art. 13 do Real Decreto 592/2014, do 11 de xullo, polo que se regulan as prácticas académicas externas dos estudantes universitarios, realizará e remitirá ao titor/a académico da Universidade a avaliación final.

4. Para facilitar o proceso de avaliación, antes do inicio das prácticas, o coordinador/a do Prácticum remitiralle ao centro escolar a folla de avaliación na que se reflictan as diferentes competencias obxecto de mesma.

5. As actividades non completadas / realizadas na primeira convocatoria poderán recuperarse na sesión de xullo, mantendo as puntuacións obtidas previamente.

En particular, respecto á Memoria das Prácticas:

1. Desenvolverase segundo o establecido no art. 14 do Real decreto 592/2014, do 11 de xullo.

2. A través da guía docente, a Comisión de Prácticas establecerá anualmente as recomendacións precisas para a elaboración correcta do Informe.

3. Para facilitar o proceso de avaliación, cada titora ou titor académico terá a correspondente folla de avaliación.

4. As datas de entrega do informe de cada convocatoria reflíctense no calendario académico da Facultade no espazo 'Practicum'.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT)

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Martínez-Figueira, M.E. y Raposo-Rivas, M., **Kit de supervivencia para el Prácticum de educación infantil y primaria**, 1ª, Universitas, 2019

Zabalza, M.A., **El Practicum y las prácticas externas en la formación universitaria**, Revista Practicum, V1(1), 1-23, <https://revistas.uma.es/index.php/iop/article/view>, 2016

Ramírez, S.; Sánchez, C.; García, A.; Latorre, M.J. (Coords.), **El Prácticum en Educación Infantil, Primaria y Máster de Secundaria**, EOS, 2011

Bibliografía Complementaria

Zabalza, M., **El Practicum y las Prácticas en Empresas en la formación universitaria**, Narcea, 2013

Latorre, M.J., **El potencial formativo del practicum: cambio en las creencias que sobre la enseñanza práctica poseen los futuros maestros**, 2007

CEBRIÁN DE LA SERNA, M. Y MONEDERO MOYA, J. J., **El e-portfolio y la e-rúbrica en la supervisión del practicum**, universitaria, 2009

Tejada, J., **El trabajo por competencias en el practicum. Cómo organizarlo y cómo evaluarlo**,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Ciencias experimentais/O05G120V01302

Traballo de Fin de Grao/O05G120V01991

Materias que se recomenda cursar simultáneamente

Traballo de Fin de Grao/O05G120V01991

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/O05G120V01201

Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino/O05G120V01101

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria/O05G120V01202

Educación: Teoría e historia da educación/O05G120V01102

Historia: Historia do presente/O05G120V01203

Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento/O05G120V01204

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe escolar/O05G120V01205

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 6 a 12 anos/O05G120V01103

Socioloxía: Sociedade, cultura e pensamento/O05G120V01104

Socioloxía: Socioloxía da educación/O05G120V01105

Aprendizaxe e desenvolvemento da motricidade na educación primaria/O05G120V01301

Ciencias experimentais/O05G120V01302

Didáctica das artes plásticas e visuais/O05G120V01401

Didáctica das ciencias experimentais I/O05G120V01402

Expresión e linguaxe musical/O05G120V01403

Xeografía/O05G120V01305

Lingua española/O05G120V01303

Lingua galega/O05G120V01404

Didáctica das ciencias experimentais II/O05G120V01502

Outros comentarios

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Traballo de Fin de Grao**

Materia	Traballo de Fin de Grao			
Código	005G120V01991			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Mcnicholls , Stuart John			
Profesorado	Conde Rodríguez, María Ángeles Mcnicholls , Stuart John			
Correo-e	stuartmcn@ymail.com			
Web				
Descrición xeral	O Traballo fin de Grao (TFG) é unha materia de carácter obrigatorio que poderá derivar das actividades desenvolvidas no Prácticum. Está orientado a que o alumnado demostre a capacidade de integración dos diversos contidos formativos e competencias asociadas ao título do Grao en Educación Infantil. Para poder cursar esta materia será requisito imprescindible ter matriculadas todas as materias requiridas para finalizar o plan de estudos.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
CE61	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma

CE62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia
CE63	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias
CE64	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro
CE65	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica
CE66	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
CE67	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes 6-12 anos
CE68	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social
CE69	Estas competencias, xunto coas propias do resto de materias, quedarán reflectidas no Traballo fin de Grado que compendia a formación adquirida ao longo de todas as ensinanzas descritas
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
CT6	Capacidade de xestión da información
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar
CT11	Traballo nun contexto internacional
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT14	Razoamento crítico
CT15	Compromiso ético
CT16	Aprendizaxe autónoma
CT17	Adaptación a novas situacións
CT18	Creatividade
CT19	Lideranza
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor
CT22	Motivación pola calidade
CT23	Sensibilidade por temas medioambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
É capaz de interrelacionar as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente.	CB1 CB2	CG10	CE61 CE65 CE66 CE69	CT2 CT7 CT8 CT17 CT18 CT21 CT22
É capaz de estudar ou avaliar situacións educativas e recoller, ordenar, tratar e analizar a información, tendo en conta os puntos de vista dos participantes, os conceptos teóricos, os datos da investigación, as normas legais e os procedementos institucionais.	CB2 CB3 CB4	CG1 CG2 CG4 CG5 CG8	CE63 CE64 CE66	CT6 CT11 CT13 CT14 CT15 CT16
É capaz de deseñar, implementar e avaliar proxectos de intervención educativa o ciclo de primaria e planear de forma negociada unha secuencia de accións e seguir e avaliar o seu desenvolvemento.	CB2 CB3	CG2 CG4 CG6 CG7	CE63 CE64 CE67 CE68	CT1 CT2 CT9 CT10 CT13
É capaz de programar o propio traballo asignando prioridades, cumprindo coas obrigacións profesionais e avaliando a eficacia do propio programa de traballo.	CB5	CG10 CG12	CE62 CE63	CT2 CT8 CT21
É capaz de contribuír á promoción de boas prácticas do mestre participando no desenvolvemento e análise das propostas educativas que se implementan.	CB4	CG7 CG9 CG12	CE66	CT5 CT12 CT19 CT20 CT23
É capaz de sintetizar información e liñas de razonamento, e soste un argumento detallado ao longo do tempo.	CB4	CG2 CG3 CG11	CE69	CT3 CT4

É capaz de presentar conclusións verbalmente e por escrito, de forma estruturada e adecuada á audiencia para a que sexan preparadas. CB4 CG8

CT3

CT5

CT6

É capaz de elaborar e redactar informes de investigación aplicada á intervención educativa e traballos académicos e profesionais utilizando distintas técnicas, incluídas as derivadas das tecnoloxías da información e a comunicación.

CB2 CG11 CE65

CT16

CT17

CT18

Contidos

Tema

Contidos relacionados con materias do Grao aplicados á Educación Primaria. *

Planificación, deseño e desenvolvemento de investigacións e/ou proxectos de intervención educativa. *

Elaboración, presentación e defensa do informe/memoria do traballo desenvolvido. *

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2.5	1.5	4
Traballo tutelado	21.5	103.5	125
Presentación	1	20	21

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Actividades introdutorias: Actividades dirixidas á presentación do TFG, proporcionando orientacións sobre a planificación, deseño e realización do traballo.

Traballo tutelado: O/A estudante, de maneira individual ou en grupo, planifica e desenvolve un traballo sobre algunha das liñas temáticas ofertadas baixo a tutorización dun docente.

Presentación: Exposición e defensa por parte do alumnado do TFG realizado ante el tribunal unipersonal (titor/a).

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Actividades introdutorias	Proporcionaranse orientacións sobre a planificación, deseño e realización do traballo. Os estudantes deben asistir a unha sesión de 2.5 horas. O horario pode consultarse na web da facultade no espazo 'horarios'.
Traballo tutelado	Supervisión e orientación ao estudante na temática, metodoloxía, elaboración e presentación e calquera outro aspecto académico, así como falcitar a súa xestión, dinamizar e facilitar todo o proceso ata a súa presentación e defensa.
Presentación	O/a estudante exporá e defenderá publicamente diante dun tribunal unipersoal o seu TFG. A exposición durará un máximo de dez minutos. O tribunal unipersoal disporá de cinco minutos para formular as cuestións relativas ao TFG que considere oportunas e o alumno ou alumna dun máximo de cinco para responder a estas.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
------------	---------------	------------------------

Traballo tutelado	Os criterios de avaliación son os seguintes: - O resumo inclúe os compoñentes esenciais. Estrutura do TFG coherente, exposición clara e corrección lingüística. - Fundamentación teórica/Estado da cuestión/ Lexislación (de ser o caso) - Relevancia para o ámbito da profesión e achegas persoais. - Obxectivos e adecuación metodolóxica. - Presentación, descrición, ilustración e, de ser o caso, interpretación dos resultados. - Suficiencia, interese e actualidade da bibliografía. Uniformidade de citas e referencias e correspondencia entre elas. - De ser o caso, as conclusións e discusión son coherentes cos obxectivos/preguntas de investigación/hipótese e cos resultados.	70	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12	CE61 CE62 CE63 CE64 CE65 CE66 CE67 CE68 CE69	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT20 CT21 CT22 CT23
Presentación	Os criterios de avaliación son os seguintes: Selección, equilibrio e organización do contido na presentación oral. Competencia comunicativa oral e emprego axeitado do vocabulario, así como dos recursos informáticos. Respostas ás cuestións formuladas polos membros da comisión de avaliación.	30	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12	CG1 CG2 CG3 CG4 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12	CE61 CE62 CE63 CE64 CE66 CE67 CE68 CE69	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22 CT23

Outros comentarios sobre a Avaliación

TFG será presentado e defendido polo seu autor ou autora diante dun tribunal unipersonal que estará constituído pola persoa titora do TFG. A cualificación (de 0 a 10) realizarase de xeito motivado seguindo os criterios establecidos na rúbrica de avaliación contemplada na Guía Didáctica do TFG.

O TFG debe cumprir necesariamente cos seguintes requisitos: (1) ser un traballo persoal e orixinal no que se constrúa un discurso propio. Cando se utilicen ideas ou palabras doutra autoría acreditarase explicitamente a súa orixe, (2) respetar a extensión mínima e máxima permitida (5.000-10.000 palabras) e (3) incluír un apartado de resultados empíricos. Aqueles estudantes que non superen o TFG na avaliación do segundo cuatrimestre poderán presentarse á segunda convocatoria no mes de xullo. As datas de entrega da memoria e da defensa do TFG serán publicadas con antelación suficiente na web da Facultade. No caso de obter a cualificación de suspenso, ben sexa na primeira ou segunda convocatoria, o tribunal unipersonal fará chegar un informe coas recomendacións oportunas ao estudante para a mellora do traballo e a súa posterior avaliación.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo Social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

APA, **Manual de Publicaciones de la American Psychological Association**, 3ª ed. traducida de la 6ta en inglés, Manual Moderno., 2010

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Outros comentarios

É moi importante consultar a Guía Didáctica do TFG que atopase en MOOVI así como na páxina web da Facultade.

Se recomenda unha planificación regular do traballo baixo a supervisión do titor/a. A Facultade de Educación e Traballo Social de Ourense organizará un Curso de Análise de Datos que resultará de gran utilidade para o desenvolvemento da parte metodolóxica do TFG.

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).
